

શા. રતનલાલ માણિકલાલ

કીનારીવાળાની જાણની અને માનીતી

ધી કીનોચાઈ ગાયન

સંગ્રહ

(પાઠાવતી કીનોચાઈ)

સંગ્રહ મુદ્રાવલિ

C.

M.

સાલ ચોરસ
ચુનીલાલ મગનલાલ

અકસેલર.

સાલ-મુદ્રાવલિ

કીમત ૧-૦-૦

અંક રૂપીયા.

સં ૧૯૦૪ અને ૧૯૧૭

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૧૫૮ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ડોનોર, ૧૫ મી. ૨૦૦૫ ન સંગ્રહ

વિષય ૬-૨-૧૨

શા. રતનલાલ માણેકલાલ કીન.રીવાળા

તરફથી પ્રગટ થતી બુક જેમાં પ્રખ્યાત, નાટક કંપનીના
માનીતા નાટકોમાના જાણીતાં ગાયનો અને પ્રખ્યાત
ગાવાવાળાઓએ ગાયલા ઉસ્તાદી ગાયનો
રાગરાગણીઓ સહીત.

— ગાયનોથી ભરપુર —

ધી ડોનો આર્ક

ગાયન સંગ્રહ.

ઉર્ફ

રેકર્ડ્સ ગાયન માળા

ભાગ ૧ થી ૪ સાથે.

જહોળા સુધારા વધારા સાથે.

આવૃત્તિ ચોથી.

પ્રત ૨૦૦૦

આ બુકના કોપીરાઇટ સંબંધી સર્વ હક પ્રસિદ્ધ કર્તાએ
સ્વાધીન રાખ્યા છે.

૧૯૧૭

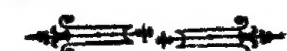

૧૯૭૩

સોલ એજન્ટ

શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર

“મનહર” પુસ્તકાલય-લીમલાચોક—મુરત.

કીંમત રૂ ૧-૦-૦

પ્રસિદ્ધ કર્તા—શા. રતનલાલ માણેકલાલ કીનારીવાળા.
પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—મનહર પુસ્તકાલય
લીમડાચોક—સુરત.

છાપનાર—પ્રભુશંકર નરબેરામ વ્યાસ.
છાપવાનું ઠેકાણું—શા. ખુ. અ. ના ધી સુરત જેત એન્જન
પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ ખપાટીઆ ચકલા—સુરત.

તાકીદ મંગાવો.

૩૦૦ ગઝલ, કંવાલીકા,
બડા મજમુઆ.

ગઝલે મેહફીલ

કંવાલી

કીમત સીફ
આડ, આને ૦-૮-૦
ડાક મહ-સુલ અલગ

મીલનેકા-પત્તા

શા. ચુનીલાલ મગનલાલ
બુકસેલર, લીમડા ચોક સુરત.

ચેતવણી.

આ બુકની વધી પડેલી માંગણી જોઈ કટલાક વિરોધી પ્રકા
શકો આ બુકને મળતી બુકો બહાર પાડે છે. અને તે અંગ્રજીમાં માહકો
બુલથી લઈ પસ્તાય છે. તેઓને ચેતાવવામાં આવે છે કે, હવે પછી
આવી બુક ખરીદતાં પહેલાં શા- રતનલાલ માણેકલાલ કીના
રીવાળાં એ નામ વાંચીનેજ ખરીદ કરવી.

આ આવૃત્તિ માટે કાંઈક.

સુઝ ! સંગીત વિલાશી બ્રાત, ભગિનીઓ ! આ ધી ફ્રેનોઆફ, ગાયન સંગ્રહની ચોથી આવૃત્તિ આપના કરકમળમાં સાદર સ્મરણ થાય છે. આશા છે કે ગત ત્રણ આવૃત્તિ માફક અને પણ ઉત્સાહથી વધાવી લેશે !

ગઇ ત્રણ આવૃત્તિ, દરેક વર્ષ, વર્ષ, ને અંતરે પ્રગટ થઇ ખલાશ થઇ એજ આ યુકની લોક પ્રિયતા છે, અને હજુ પણ તે મુજબ માંગણી ચાલુ અને ચાલુજ છે.

આ યુકનાં છુટા ભાગે કાઢવાં જેટલો આવકાશ જ મળતોજ નથી, તેમ રેકર્ડસોર્માનાં ગાયનો મેળવવાનો પણ આવકાશ ન મળતો હોવાથી, ભાવે, અભાવે, પણ હમારે હમારાં આહક બંધુઓની માંગણીને પેહચી વળવા રેકર્ડસોર્મા ગવાતાં તેમ ખીજાં ફેટલાંક લોકપ્રિય બોધક ઉત્તમોત્તમ ગાયનોનો સામટો સંગ્રહ કરી, આ વખતે એકી સાથે ૧-૨-૩-૪ ભાગ બહાર પડ્યાં છે. આશા છે હવે પછી જરૂર એનાં ભાગે જુદા જુદા આકારમાં અને ખાશ રેકર્ડોમાં ગવાતાં ગાયનોથીજ પ્રગટ કરીશું !

આશા છે કે ! ગત ત્રણ, આવૃત્તિ માફક. આ આવૃત્તિને પણ આહક બંધુઓ ચોગ્ય ઉત્તેજન આપી આભારી કરી અમારા ઉત્સાહમાં વૃદ્ધી કરશેજ

આ વખતે ખાશ કરી અકારાદી પદ્ધતીપર ચોક્કસ લક્ષ આપેલું છે. જે લોક પ્રીય થશે અને ગાયનો ખોળવાની પણ મહેનત બચશે.

હમારે હમારા અહાક બંધુ અને સંગીત કળાનાં શીખીનોને ખાસ સુચના કરવાની કે ? જેઓ માહશય રાગ બાજુતા હોય તેણે આમાં આવેલા ગાયનોના રાગ, ત્યા ઉત્તમ ગાયનો ઉમેરવા માટે સખી મોકલવા, જેથી હવે પછીની આવૃત્તિમાં ઉમેરવામાં આવશે હાલ એજ. વિરુપતિ,

મુરત.
કળાપીક રોડ
કીનારીવાળા શૌરમ

લી૦
શા. રતનલાલ માણેકલાલ
કીનારીવાળા.

સોનુ અને સુગંધ.

સાઈ મજબુત ટકાઉ અને તારીફ દ્વાયક રેશમી કાપડ
અને જરીકામ બેલું હોય તો એક વાર

હમારાં શૌરૂમ-માં આવો અને જુવો!

ઠેકાણું—

શા. રતનલાલ માણેકલાલ કીનારીવાળા.

મોટા મંદીર-કાપડબજાર સામુ-કેળાપીઠ રોડ-મુરત.

રેશમી કાપડ અને જરીકામ માટે

ધી, અલીપીર એકઝીબીશન વખતે નામદાર પાલનપુરના

નવાખ સાહેબ. તરફથી ઉત્તમ કામ માટે પહેલવહેલો

સોનાનો આંદ હમેને આપે છે ! કહો આથી

સાઈ સરટીફિકેટ બીજું આપને કયું જોઈશે?

અમારાં શૌરૂમમાં તમારે મ નીચે મુજબ

માલ હમેશાં જોવા માટે જુદલો છે.

રેશમી કુલવાલી સાડીઓ—ખોતરેલી સાડીઓ, જુકની
કોરો—બલુન-સ્ટામ્બુલ — કંઠા—મોડીયા કટાઉ કુલો
રેશમની કોરો તેમજ ચોળીનાં ફેન્સી કપડા, તે ઉપરાંત
કારચોળી—કશબટીકીનું. આરીનું બાદલાનું રૂપેરી તથા મુનેરી,
અપ-ટુ-ડેટ ટ્રેશનમાં ભરતકામ કેળવાયલા કારીગરો મારફત
વાયદાસર બનાવી આપવામાં આવશે, તેમજ કાચો માલ
સગવડ પુરતો તૈયાર મળશે, તથા ઓર્ડર મુજબ તૈયાર કરાવી
આપવામાં આવશે, એક વખત ઓર્ડર આપી ખાત્રી કરો.
ખહારગામના ઓર્ડરપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવે છે.
માત્ર એક પોસ્ટ કાર્ડ લખવાથી શહેરમાં તેમજ આજુબાજુનાં
ગામોમાં હમારાં માણસ મારફતે માલ ઘેર બેઠાં જોઈ શકશે.

લખો ઉપરનાં સરનામે.

ધી કોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ

ઉર્ફ

રેકર્ડ્સ ગાયનમાળા.

શ્રી ભાગ ૧ લો.

(૧)—શ્રી. દ્વા. ગ્રા. ઓ. પરીષદના સંગીત કૃમમાંથી
રાગ—ધ્રુપદ ચૈતાલ—

શ્રી સરસ્વીને નમું. (ટેક)

ભુદ્ધિ દાતા સૌમ્ય શારી નિદા રૂપે સ્થાયકારી,
તનન તોમ્, તનનન તોમ્ તનનન તોમ્—પ્રથમ નામ આરાધું તારું (૨)
સાની સાની ધ, નીધપ ધપધપમ—પમપમગ મગ મગરે ગરેગરેસા
સારી ગમ પધની, સા સાની ધપમગરે સા ॥ શ્રી ॥

(૨)—વશાંત પ્રભા—

શ્રી રામચન્દ્ર રઘુવિર,
શ્રી સિતાપતી ભજી લેને મન અવસર આવો એજે વહી જશેજી.
ખિલી પસંત છેજા, ખિલી જીવાની છેજા, રશીયારશ પીલેને સુખધામ,
ખિલીવસંત છેજા, ખિલી કુલવાડી, પ્રભુને શણુગારી લે મન દહાવ—શ્રી
રમણી રૂપાળો હેતે હુંડે ધરી વહાલા, પીલે અધરામૃત રસપાન,
નાથના અનાથનેએ અંતર ધરી પ્રીતે ખાળા, કરી લેને કાયાનું કલ્યાણ—શ્રી

(૩)—મીસ જાનકી ખાધ—ભજન. રાગ, ભેરવી.

શ્રી રામચન્દ્ર કૃપાળુ ભજ મન હરન ભવ ભય દારન.
નવકંજ લોચન કંજ મુખ કરકંજ પદ કંજાઈન—શ્રી.
કંદર્પ અગણીત અમિત છાત્રી નવનિલ રજ સુંદર,
પટપીત માન હુલડીત રૂચી સુચી જનક સુતાવંર.
શ્રી કીટ કુંડળ તલક ચાર ઉદાર અંગ વિભુષણ,
આજન ભુજ સર ચાંપધર સંગ્રામજીત ખર દુષણ,
ભજે દિનપાંધુ દીનેશ દાનવદલન દુષ્ટ નિકંદન,
રઘુનાથ આનંદ કંદ કહિશ્યા ચંદ દશરથ નંદન.
છત્તી વદત તુલસીદાસ શંકર શેષ મુની મન રંજન,
મમ હૃદય કુંજ નિવાસ કરી કામાદી ખલ દલ ભંજન.

(૪)—અ

અશરણ તારણ ! ઇશ તારણ ! તરણ કૃપાળ !
 ચરણ રામચરણ ! પણ ગિરવર ગહન દયાળ.
 જન મન લયભંજન, ચિદધન જગરાયા.
 શકલ અભિ કરન વિભુ ! અકળ આપ માયા.
 અમલ કમલ મોચન ત્રિવિધ તાપ અજ્ઞાન.
 મુનિજન નવર, ઇશ હંશ અજર જગ ભાણ.
 નાથ નિઃકલંક અભ ! સુખદાયક, કલ્પ સમાન.
 પ્રણમિ વંદન ! કરો અખિલ કલ્યાણ.

(૫)—સૌન્દર્ય-દર્શન—

અરે કાષ્ઠ નાવો(૨) માઈં દીલકું ચીરી, ખોલી ખતાવો.
 અરે પ્રિય નાગે નહીં, પ્રેમ હાણના ખાણ,
 તને મ હું રચ્ય છું, તું મારે મન પ્રાણ.

મને તપાસ નહીં તારવો, લાગી અગન બુખવો, ખોલાવો લોભાવો.
 પ્રાણ પ્રીય રાજવો, માઈં દીલકું ચીરી ખોલી ખતાવો (૨)

(૬)—સુરનાસ—

અરે રંગ લાગ્યો તે લાગ્યો, શિદ્ધ સોવે ફરી જે જાગ્યો...ટેક.
 હંસોની પતી હંસા જણે, કાગ ન કાંઈ પીછાણે.
 ધાવ રહિત પ્રાયજની ગતીને જગમાં ક્યાંથી જાણે...અરે.
 દરદી વીણ દંદીની દશાને લક્ષે કાષ્ઠ ના લાવે.
 સુર ભજનના રંગ ના ઉતરે, અમિત ઉપાધી આવ્યે...અરે.

(૭)—ઉદયભાણ—

અહો દિલદર જરી દેહાર દિવાનાને દેખાડોને
 અરે લટકી અધર પટકી, મરં પટકી જીગર ખટકી
 અરે આધર સુધા રશ સાર ચતુરાને ચખાડોને—
 મુખે અટકી મધુર મટકી અરે છટકી અધર છટકી
 સાખી { “દાલની થાપણ ઓળવી, ધટે ન કરવી ધાત;
 “પ્રાણ કહો તો પકાવું, વાલમ કરવા વાત.

(૮)—વિણાવેલી—

અરે શું માનવનો અભિમાન પલકમાં ટળી જશેરે.
 અરે જ્યમ પિપળ ઉપર પાન. પલકમાં ખરી જશેરે (૨) માટીમાં
 મળી જશેરે...અરે.
 ધડી એક જીવતરમાં ધડી એક સુખનીઆ.....અરે. નથી.

મુઠ મમતમાં તોયે મરતા આખાં અરે નથી. પામર નર નાદાન—અરે.
કાયા કલેવર કારમું, છે ગંદકીનો ગાડવો;
સમજી જને સમજી જઇ, અભિમાનને વણસાડવો.
અભિમાન ફરણીધરને નહિ, દુધ પાઇને પેધાડવો;
રાવણ સરીખાં રાજવીએ, લીધો નથી કંઇ લાડવો—અરે શું.

(૯)—પવીત્ર. લીલાવતી—

અવર મદન અલખેલો, આતો અવર મદન અલખેલો.	અ.
અરદ પુનમના સુધાકર સરખો આજ નગરમાં ઊગેલો.	અ.
મનોહર કસ્તુરીયા મૃગ માફક જોડે ઝરખે જુડેલો.	અ.
હું નિરભાગી નાથે તજી મને વેસ્યા અવાસે વસેલો.	અ.
ધન ગણીકા ધરણીતલ તુજને પ્રિય કર્યો મમ પરણેલો.	અ.
ચંદ્ર ચંકારને મયુર મેઘ સમ મુજ મન રંગ રહેલો.	અ.
મહિયારી વેશે નહીં જાણે, મમ જગ છેલ્લે જામીલો.	અ.

(૧૦)—પ્યારા સાહેબ. રાગ-લૈરવી. તાલ ત્રીતાલ—
અરે જોખનવા ચાર દીના દીનો સાથ.

જોખન સત જખ જાત લાઇ, મુખ મોડન લાગે-કદર મોરી કહું;
ના પુઝી બાત—અરે જોખનવા, ચાર દીના, દીનો સાથ.

(૧૧)—ઉદયભાણુ—

અલખેલા લટકાળા બહાલા, પ્રીતમ ઠાકોર મારે મન વશીયા.
રસધેન્ના રીસાળા ખેઠા, દેહના દેવળ માંહિ રંગ રસીયા.
પ્રિતી પંચામૃતે પાતળીયા પખાળું વચનને કુલ્લડે વધાવું.
હેતના હીંચોજે હળુ હળુ હીંચાડું, હોંસે હસીને હસાવું,
શ્રૃંગાર સજી સજાવું લાવે, ભોજનની થાળ ધરાવું.
હઠનું કચું અર રીશનું રાઇતું, ચામઠાઇ ચટણી બહેમ શાક રાઇતું,
જરશી પેંડાને મહેસુર પ્રેમ લાવનાં, ધારી કચોરી પુરી, શુદ્ધ રતેહ વાસના
લાવના ભુખ્યા ઉઠ્યા, દેવલ દે વાસના, પેંડા પરસાદમાં બહેચું
છું. ઉલ્લાસના—અલખેલા.

(૧૨)—કેશર કીશોરી.—

અરે દુનિયામાં પ્રેમી ક્યાં, બધે મતલબની ચારી છે.....અરે.	
ખીયારા કાષ્ઠક સાચા પ્રેમી, તેની તો ખુવારી છે.	અરે.
સાખી { કોપટ જેમ પઢતો, અચરે અચરે રામ;	
{ મુરખ જન તેમજ બકે, પ્રેમ પ્રેમનું નામ.	
ક્યાં છે સાચો પ્રેમી હા, ક્યાં તે સાચી પ્યારી છે.	અરે.
સાખી { પ્રેમી પ્યારી કરી મરે, પ્યારી કરે મીઝજ,	
{ પ્યારી પિયુ પીયુ કરી મરે, પ્યારા રંડીયાજ.	
મયો સાચાનો વખત હા, દગલગાજી ની વારી છે.	અરે..

(૮) [ધી ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ ભાગ ૧ લો.]

(૧૩)—મી. મહમદહુસેન. રાગ—યમન. કલ્યાણ, તાલ. લાવણી—
અબ નાખને ગિરધારીરે, હમારી તોરી, ગિરધારી વનમાલી—અબ નાખને
શાલ દુશાલે આપતો ઝોડે, હમે ઉડાધ કરી કમરીરે, હમારી તોરી.
(ખોલો મોર મુગટવા લેકી જય)

(૧૪)—મી. મહમદહુસેન. રાગ—દાદરા, કહારવા (મીઠા, ઝહેર)—
અટારીયાપે, ખીરાંરે કબુતર આધીરાત,
સુન સુનરી લાબી હમ તુમ સેવે સંગ સાથ. અ.
નહીં નહીંરે દેવરા, સૈયા તો જગે સારી રાત.
સુન સુનરી લાલુ સૈયાકો દીજો મરાય.
નહિ નહિરે દેવરા સેજેકી શોભા મોરી જય.
સુન સુન લાબી હમતુમ ખાવે સંગ સાથ.
નહિ નહિરે દેવરા છતરી ધરમ ધટ જય. અ.

(૧૫)—પુંડળી —

અધિક સુખ નાથી ખીજું ધું મનાય,
પ્યારી મારી બુલબુલનું ખચ્ચું ગણાય...અધીક
પુરાં હસે પુન્ય પરખવે કીધાં, લાર્યાં સુશીલા તો સદ્ભાગ્ય સિધાં.
ધરવાળીના ગુણ ગાય, ગામ ખંડુ ધરવાળીના ગુણુ ગાય...પ્યારી.
કાગડાંની કોટે મોતીની માળા, રૂપાળી રાધાને શ્રીકૃષ્ણ કાળા
પત્નિથી પતી પૂજાય,—મીઠાં ભેગાં ખાટાં ખોરો ખપીજાય...પ્યારી

(૧૬)—ઇંદ્રાવતી—

અમે સુધરેલાંને તમે ગણો ન કમજોર,
કામ કેવાં કરીએ, ભેળમાં રાખી તોર.
હીમીટેડો માંડી...વેપારો વધારતા, યંત્રો મંગાવી હુન્નરો ખીલાવતા,
જુના ધારા કાઢી નવિનો, નીપજાવતા, ધણુંકરું ખીજું હળુ કરીને
ખતાવતા.....અમે.

(૧૭)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

અરે સખી ધીમે ધીમે ડગભર-ઉતાવળ આવડી આ. શ્રી (૨)
પિયુ મુખ દશ લુ પ્યાસી...અરે સખી.....
અંતર માઈં મારે છે ઉછાળા (૨) ન્હોય ઉછાળાં યૌવન કેરા ચાળા(૨)
મંજરીવાળા, લાલા, લખળા, પ્રિતમ તારા નહિ જાય નાશી.—અરે.

(૧૮)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

અલીજેજે, મનાતીભોળી મેના, ભોળાવશે તુજને પોપટજી, મુખે મીઠુંખોલી.
અલી જેજે, દેતી તું અંતર ખોલી.....ભોળાવશે.....

સાખી. } પ્રેમે પોપટ દાઝ દીવની, દીવમંહી સમાવશે,
 } રૂપ વસંતે માન નીને, મદનરાજ મનાવશે,
 રશ રાજની રશરેલ જ્યાં, રગ રગ મંહિ વ્યાપી જશે,
 જખ મારી મેના માનશે, પણ ખોઈ પાયે લાગશે.

(૧૯)—પરશુરામ—

અરે, હાં હાં, જરા વિરે, ખેંચો બ્રહ્મટી કમાન,
 અરે, જાઓ કરો શાને ઘેસી અડપલાં આમ.
 બરી બ્રહ્મટી કમાને, ઝેરીલા નયન આણે, સધા શામે સ્નેહી—
 ને સંધાન.....અરે.
 જાણું શું હું, બાળા બોળી, કરો શાને આ ઠોસી,
 જાણું શું હું તીર, શું કમાન.....અરે.
 થઈ બોળીને અન્નણી. બ્રહ્મટી કમાન તાણી,
 મોહિની મારે શા. મોહ બાણ.....અરે

(૨૦)—સતિદ્રૌપદી—

અરજ સ્વીકારો સ્નેહી શામળીયા, સદાયથ જો શ્રીમુરારીરે.
 રાજસભામાં રાજ સિધાર્યાં, વચન વડીલનું પાળી રે.
 કેમ થશે કંઈ એન પડે ના, વ્યાકુળ થઈ મતિ મારી રે
 કપટી કુટીલ છે કૌરવ રાજ—સ્વામી સત્યાચારીરે. મા.
 દાવ ખેલતાં હે દીન બંધુ! રાખજો લાજ હમારીરે, અરજ.

(૨૧)—સતિદ્રૌપદી—

અકળીત ભાગ્ય ગતી ન' કળાતી;
 પલક પલક રતિરે; પત્તટાતી—અકળીત
 ઉદય અસ્ત પછી ઉદયની આશા,
 જ્યોતિ વાદળામાં—જેઉં છુપાતી—અકળીત,
 ધર્મક્ષેત્રમાં ધર્મપતિથી, કૌરવ લડતા ધારી અનિતી;
 ચિંતા, થી મતિ મારી મુંઝાતી—અકળીત.

(૨૨)—મોહિનીચંદ્ર—

અરે હું મસ્તાન પ્રેમની, મને કાઢ ન છેડારે—મને.
 લાચાર હું ખિચારી છું શીદ લ્યો છો કેડારે,
 જીવાની થી દીવાની છું મારો છોડો છોડારે, છેલા—માઁ
 પ્રાણુદાન છે પ્રિત્તમાં પુછી કરજો પ્રીત,
 પ્રાણુદાન તો સ્હેલ છે, કંઠજી પ્રિતની રીત.
 અધાર તું ફિરતાર મારો પાર બેડારે,—અરે.

(૨૩)—ઉદયભાણુ—

અમર રહો તે નરનારી જે, શીયળ દીપક શંભારે રે,
 અમુલ્ય દીપક અખંડ રાખે, વિરલા જોડાં સુખીયાં તે.
 જળચર સારસ અવર પંખીડા, જોડેથી મદ માતારે,
 તેમજ અરસ પરસ પતિ પત્ની, હરનીશ રહે હરખાતારે.
 ધન્ય ધન્ય એ દિવ્ય દંપતિ, સંપતિમાં સુખ માણેરે,
 વિપત્તિમાં જે પ્રિત સરવર જળ, પ્રેમેથી પી જાણેરે.

(૨૪)—લક્ષ્મિ-વિજય.—

અન્તરયામી, નોધારાના આધારે,
 ગૃહિણી દાસિની. હે અવિનાશી ઉગારજે રે;
 ગરૂડા ગામી, લક્ષ્મિના ઉરહારે,
 હરિ દીનખાણાનું દુઃખ દયાળુ નિવાર જોરે.
 જાણી નિરાધાર નારી, દેશે પાપી કષ્ટકારી;
 વહાલા વિનતી સ્વિકારી, લેજો અખળા ઉગારી.
 વિભુ વિકટ બંધ આવાર, વેગે વિહારજોરે—અહિંબ્રાહ્મણ ૬
 “તારી શવરી નાર, શીલાની અહદયા કરી,
 કીધી સતિની વહાર, દુષ્ટ નિશાચરને દમી.
 દયા કરોને બિરદ સંભારોને, જાણી નીરાધાર નારી. અન્તર.

(૨૫)—મહાન્યેતા કાદંબરી—

અત્યુત્તમ પદ મિત્ર તણું આ સંસારે સમજાય,
 આ અવનિમાં અન્ય ધણું જે સુખના સાથી થાય.
 માતા પીતા ભ્રાતા થકી, વળી ગુપ્ત પ્રિય જન સ્વજનથી.
 જે ગુપ્તમાં પણ ગુપ્ત તે પણ ગુપ્ત મિત્ર થકી નથી.
 મિત્ર રતનથી આ ભવરણની સફર શક્ષી થઈ જાય
 સમૃદ્ધિ ચાહ ભુવનજાળી પુરૂષાર્થે મળવી રહેત છે
 સદ્ભાગ્ય=વિભુ સન્નિવ્રતની, પ્રાપ્તિ મહા મુશ્કેલ છે.
 શબ્દ લઘુ પણ અર્થ આંક એ અક્ષર માંહી સમાય.

(૨૬)—લલીત મુગ્ધા—

અરે આ મિત્ર મારાને, દીધો મેં દાશ પ્યારાને.
 વચનનો માર માર્યો મેં સહયો મુજ ધિર મીત્ર તહે.
 ગાયો ક્યાં મિત્ર મારાં તું, મરું જુરી વિના તુજ હું.
 હવે સોધું ફરી હું ક્યાં, ખતાવે. નાથ સ્નેહિજ્યાં,

(૨૭)—કંસવંધ—

અમને પાવન કરવાને. દીલનાં દુખડા હરવાને.
 શાન્તિ જળ મન ભરવાને યોગી આવજો.

માયા રાખી મહારાજ યો. દર્શણ દેવાને કાળ—યો.

ચરણ કમળ નિસદ્દિન મુજ મંદિર, ધરવાને.

કમળ વદનથી મનહર મધુર વચન ઉચરવાને.

શાન્તિ જળ મન ભરવાને, યોગી આવજો.

(૨૮)—શ્રી નૌતમશારદા—

અજ્ઞ નવાઇ નશીબની શાણા તું સમજ લે.

એક દીન હાથી. એક દીન ઘોડા, એક દીન પાઇ ન પાસ

એક દીન મંદીર એક દીન માળા, એકદીન વનમાં વાસરે—શાણા

કર્મ રાયના અજ્ઞ તમાસા, રંક રાય નહિ ત્યાંય,

કરશું તેવું ભરશું ભાઈ, ફેગટપુટ પુત્રાયરે—શાણા—અજ્ઞ.

(૨૯)—કુંદખાલા—

અજ્ઞ નથી ઠગાઇ જાય પુરૂષ નારીથી;

જીતી નથી કોઇ ગયા નારી ઠગારીથી...અ.

પાપી કલીઓપેટા તણી ચુંગાંલમાં ફસી.

સિઝર ગયો સમર્થ જીંદગાની પ્યારથી...અ.

સીકંદરે રહ્યો નહિ આનંદમાં કદી;

ત્રીયાતણી કું ચાલના ધાવ કારીયા....અ.

પ્રુવાર થઇ હજાર મુવા નીચ મ્હોતમાં.

રિઝિયા, ઇલઝમેથની મદભર ખુમારીથી—અ.

(૩૦)—રેકર્ડ સોંગ છુક—રાગીની, આશાવરી મીસ, જાનકીબાઈ.

અબહિ કહાન ન કર માસે રાર, (૨) જાય કરંગી મે પુકાર

નિપટ ની ડર લંગર ડિગર ગાગરીયા મોરી, ફેરી; કહાન

જાય કે જસોદા સે, કહુંગી અપનો દીઠ લંગર એ ગમાર અબહિ.

(૩૧)—ઉમાદેવડી—

અજ્ઞ જ માનો નવીન નજરમાં આજ કાલ ચઢતો,

સસલાને કીચડમાં દાખી હાથી કરચડતો,

કોડ પતિ કંગાલો કેરી ચાપણુ ઓળવતા.

દરબારે દોરી વગસગથી બહુ બહુરે નડતા,—

ગુલાબને દાખે છે, જો જો હજારીયો ગોટો.

ધમિં ને ધેર ધાડ અને વાગે પાપી સોટો,—

સાય કસ્તુરી વાસ સમજનારાનો છે, ટોટો.

અન્યાયી ગાદી તકીયે—લે ન્યાયી દોરી લોટો.

(૩૨)—રેનેહ-સરીતા—

અબળા લાચાર બિચારી રે,

સ્વામિની દાસી, અબળા લાચાર બિચારીરે,

પ્યારી પ્રાણુ આપે તોયે નાથ ન રીઝે કાંઈ,
“બોળી મીઠાં વેણુ-રીઝન રીરે—” સ્વામિની દાસી०

માંદી મરે છે દઈથી, સંભાળ નારીની નહિ,
દાઝી બળે દીઝ દુઃખથી, દેનાર દિવાસો નહિ.
દિન રાત સેવા નાથની, કરીએ, હસા શ્રમને સહિ,
થળ એકની ગતતી થયે, જીવન તણી શૈવાગધ” —સ્વામિની દાસી०

(૩૩)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

અમે જમથું ! અમે જમથું ! હવે અમે જમથું રાજ,
રક્ષ લિતા તમે આવજો. અમે.
આવિ મંજરીઓ નિલ લાવજો (૨) પ્રેમે પરિમલ પ્રશરવજો...અમે
મુનિવર અમ શું પ્રસંગ પાડી, દર્શણ દે,જો દાડી દાડી,
અમ સરખું કંઈ, કાજ, જરૂર તમે કહાવજો. ત મે આ...અમે

(૩૪)—લવ-કુંડા—

અજ્ઞ સુણી લે, મહારી પ્રભુ અજ્ઞ સુણી લે મહારી,
રહાય હવે એક છે, તહારી—લેજો ઊગારી—અજ્ઞ.
બાળ સંભાળ કરી, બેડી સ્થીર ઠામધરી,
મરેલીને નાંખ ન મારી, લેજો ઊગારી—અજ્ઞ.
અંધન નેત્ર જેવાં બહાલાં, મુને બાળ તેવાં,
ગાય વત્સ ગિના નોધરી—લેજો ઊગારી—અજ્ઞ.

(૩૫)—શુક-જયતી—રાગ—કંવાલી-ગજલ.

અમો વિશ્વાસ યજ્ઞાનં, છુપવિધા, કંગે શાને,
શનાવામાં આ બોળીને, ગુન્હેગારી તમારી છે.
હસાવો રોવરાવોને, અપભારી તમારી છે,
ભલે કરજો કટે તે તે, ગુન્હેગારી તમારી છે.
કદી આકાશ જે તૂટે, ભલે ભૂકંપ હો ભારી,
જીગરનો પ્રેમ નહિ તૂટે, પ્રિયા મૂજ પ્રાણુથી પ્યારી.
જડેલા અંધ નવ તૂટે, ખુશી એ ભાવિની ન્યારી,
છુટ્યા તેતો નહિ છૂટે, પ્રિયા મૂજ પ્રાણુથી પ્યારી.
જુરાવો વા, રિખવો તે, મુખભારી તમારી છે.
ફસાવી જીવ બાળે તે, ગુન્હેગારી તમારી છે,
તપાવો છો તપેલિને, વળી ધૂન ધાર રેડીને,
વિચારો શું દિલ કહો તે, ગુન્હેગારી તમારી છે.
જગતનો નાથ જે સરે, શહા કરવું મુજે મારે,
જન સમજી બોલે ને, ગુજરો તે નકામું છે.
જ્યાં દીલ સાફ લ્યાં શું છે, મણી મન સમજીનેરે છે,
અમારી છે વફા રી, પ્રિયા મૂજ પ્રાણુથી પ્યારી.

(૩૬)—લક્ષ્મી-વિજય—

અળખાના બેલી જ્ઞાતા, મારા સુંદર સ્યામળા,
બહુનામિ, જગજનના સ્વામિ, લગ્ન રાખો શ્રી ધનશ્યામ.
નટવર નાગર દીનજીવું કેશવ કરુણાના સિંધુ,
ત્રેમથી પ્રભુજી થ્યો ઊગારી સુંદર સ્યામળા—બહુનામી.
જ્ઞાતા ગોવર્ધન ધારી, વિનંતી લેખે સ્વીકારી,
ભવભય હારી થ્યો ઊગારી, સુંદર સ્યામળા—બહુનામી.

(૩૭)—મીસ ગૌહરબાન—રાગ, દેશ, તાલ, ત્રીતાલ,
અરે પિયા ખીન નાહિં આવત ચેન, કાસેં કહુ મેરે જી બેન-પીયા,
યાદ પરત જગ હુદર નિશદીન; ખાંડી સુરત તીખે નેન-પીયા.

(૩૮)—કબીરભજન. રાગ—મુલતાની, પદ.

અળ તુમ કળ સુમિરોગે રામ-અળ તુમ
ગરલ કુલીમે જપ તપ કીનો, નિકટ હુવા બેઝમાન-અળ
ખાલપનો સોખેલ ગંવાયો, તરૂન પનેસે કામ, -અળ
હાથપાંવ જળ કાંપન લાગે, નિકટ આયો અવશાન, -અળ
ઝુડી કાયા ઝુડી માયા, આખર મોત નિશાન, -અળ
કહત કબિર સુનોબાઈ સાધે, એકી થોડા એકી મેદાન-અળ

(૩૯) જલશા સંગ્રહ. રાગ—ઝિઝોટી-કુમરી.

અએસી પ્રીત કાએકુ લગઇ ખાલમા, પ્રીત કરી કયુ રાન નાનણી
અએસી
દોસ્તી કરકે ઠહરન જળી; અએસી કાવ કાએકુ લગાએ ખાલમા,
પ્રીત અએસી

(૪૦) મલુ—મણી.

અટં પટં કંઠ કંઠને સમજતી, લાઠ પેસો પેદા કર્યો કામનો-અટં પટં.
માતપિતા સુતબાપુનાનને ખેતી, હુદેસાર વસુતીન નામનો-અસખસં અટં
માનને ખાનપાન પૈસાના થાયછે, મોટા વેપાર જગદામનો અસખસં અટં
પૈસાની પ્રીતડી સંસાર રીતડી, પૈસાપ્રભુ આખા મામનો, અસખસં અટં

(૪૧)—લદાલામિની—

અજી વાહ વાહજી મુંદરીયા મોરી, લે મહ મહડીયાં.
મયેં જલ જમના હાથ ધોય રહી,
છીટક ગીરી મોરી પ્યારી મુંદરીયા—અજી.
સુતી યે પીયાખીન લાગે મુંદરીયા.
તોસે ન બોધું મયનો સારી ઉમરીયા—અજી.

(૧૪) [ધી ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ ભાગ ૧ લો.]

(૪૨)—ઉમાદેવડી—

અજ લાગી લો મોરી જન, નેન કટારીરે,
જૂરી ન મારો કટારી ન મારી, ન મારી બરછી તબવાર.
લોહકા નહિ ખુંદ નિકસા, તનક નેના નહિં લાલ,
કીસ તનાસે કરદીયા યારો, કલેજ પારપાર.
દુશ્મન નહિં જેરી નહિ, મારનવાલા દિલદાર,
ધાવશે નહિં દીલખીછડા, મિલગયા હય ઔર યાર.
તુહી મૈલા કર હકીમી, કરદે બેડા પારપાર,
કાઠિં બતાવે કાઠિં મિલાવે સંધયા ગુલેબુલબાર.

(૪૩)—મીઠાંજહર—

અરે છોડ છોડ, મોરી બધ્યાં ન, મરોડ, કશં બીનતી હાય બેડ, મોરી મધ્યારી,
જળ ખાકી અરી, મધ્યારી દુર જ.
અરે અયસે કે તયસે ન મુઝકો સતાવુ, અય નાસજ.
જની મેરી જાંદગાની, હયરાની, પરે શાનીમે, અજ ન મુઝકો સતા.
હમીસે યે માલે નિકાલે નિરાલે પડે સાહો.
નાલે સે, કીસ રોજ પાલે જ બેવફા.
અરે જ બેવફા, માફ કરો જો હયબુલબખ્શ
લોહું શીર હબીબાસે મીઠા ના કંઠી. નહી નહી નહી અય-તેરે શરકી કશમ
હંહંહંહં મેરી દીલરૂબા ગલેસે લગાજા.—અરે.

(૪૪)—ખવાબેહસતી—

અલબેલા છેલા અયસા લા, દેંગે.
જો રંગીલા હો દીત્ર જનકા. નખ આનકા, નખ આનકા.
મોટરગાડીકી ચપર કરાવે અયશી આનકા—અં
લા અનત મુરદાર તુમપે, જાઓ. જાઓ. જાઓ. ન સતાવે.
અયસા રંગીલા, જાલીલા, રશીલા તુઝીલા લાએગે.
આયકલ ખીલકે જ બહેલાવે વોહ જ. આનકા—અં

(૪૫)—જાનિશાર—

અરે મુવે કાહે મોરી બાહે, રે મોરોરીયા,
જન હમારી તું કાહે દુખાઇ, જાંડ મોરી કાહે તુકલાઇ, રે, નિ ચોરીયા.
મેકી ગવાઇ, લીની બુરાઇ, રાખ મોરી પત કહુ તોહે કર જોરીયા.

(૪૬)—મીસ કાલીજન—રાગ-ગઝલ,

અજબ અપના હાલ હોતા, જો વિશાલે ધાર હોતા;
કબી જન સદે હોતી કબી દીલ નીશાર હોતા;
જો તુમહારી તરહ તુમશે, કાઇ જુઠે વાયદા કરતા;

તુમહી મુનસરી સે કહો, તુમહેં છતખાર હોતા;
તેરે વાઅદેપર સિતમગર અભિ ઔર સખર કરતે,
હમે છાંદગીપર અપની અગર એતખાર હોતા;
યહ મઝા યા દીલ લગીકા, કે ખરાખર આગ લગતી
ન તુએ કરાર હોતા. નઅ, મુએ કરાર હોતા,
મુએ માનને સખ ઐયસાકે, અદોબી સઝદા કરતે;
દરે યાર કાખા બનતા જો મેરા મઝાર હોતા;

(૪૭)—નિગાહેગફલત—રાગ=કાશી-હુમરી—

અય યાર. જની, દિલદાર. જની; મયેં ડાલુ સદા જિયા, પિયા વાર જની.
તુમપર બલદાર જની. અય, બેચકે વયજે લાવું કહીશો.

પાસ મેરે રહે ધરે જો થે. આજ તક,

નિકલે છશકે દામસે, કાર જની-વાર જની-અય.

(૪૮)—સુલસુલેયા—

અરે હાંહાં દીવાના બનાઉંગા, અરે હટ મદક ધપ્પા લગાઉંગા,
ચલજ બે બચ્ચા, નહિ માફ ચચા ગલા દાબુ તેરા,
અબી માફ બચ્ચા અરે હાં હા મદારી, નચાઉંગાયે; નાચ બેટા (૩)
તુએ મેં બંદર બનાઉંગા હટ, મરકદ અબીવાતે તું મુઝસે બનાયમા.
અબે ધાતે તુંહમકા દીખાયગા જરા દમસે કદમતું હટાયગા;
ઝટપટ રાઝી તુંહમસે હોઝાયગા—નામ બેટા (૩)

(૪૯)—હરિચંદ—

અરે નાદાન ! અરે બે ધ્યાન ! જરા તો માન ! જરાતો માન !
ન ખો તું જન, નહો હયરાન, જરાતો માન ! જરાતો માન !
કયસી રાની કયસી ખાની, કયસે લાલાજ કે લાલ !
ખાતે તેરી લંબી ચોરી ખાકી સુખા જય જોપાળ !
રૂપી કામાન, જેતુ ફરમાન તો હો છશ આન તેરા કશ્યાણ !
અરે અચ્ચાન, નકર હયરાન, જરા તો માન ! જરા તો માન—કયસી

(૫૦)—હારજીત—

અદાખાકી તીરછીયાર તેરી ચાલ હયે મતવાલી. તેરે ખાલ જુદેં કાલી
તેરી આખ જાદુડાલી બની લાલ મએકી પ્યાલી
હકરે સૈયાદ મેરે-દીલકે ફસાને વાલે
તુજસે કમ દેખે હએ અંદાજ દીખાને વાલે
ઓ દિલખર ખરતર સહવર ફન્દે-જુદેંગડી પુરફન
દીલકો એહ ફસત શીરતહય, કરેકે ઝાંસા લાસા જાંશા ફાંસા.
શીકારી બનકર તેરી, નીગાહે કરત હરકમ સખ્યા. દિ.

(૫૧)—હુસ્ન-આરો—

અરેહારે મેરા બાલા જોખનવા લુટલીયોજી લલચાએ,
 ઢખ્યારી દીખાવે, છખ-ચારી દીખાવે રશ બાને બનાયે.
 ખીરમાએ, જી લુઆયે પુસલાયે—અરે
 ખીરહાકી મારી મયતો, જરકે મરતહું, કયસે નઠાર તુમ હાયે.
 ચતુરાઇ દીખાયે, નિકુરાઇ બતાએ, સંગમોહેનવાયે,
 તરસાયે કલપાયે જી જલાયે—અરે.

(૫૨)—જલસા સંગ્રહ-રાગ, લૈન્વી.

અબતો વો દીલ ફરી બસે-કામ પડા જોહો સોહો,
 હુસ્નપર ઉસકે નકદેદીલ-સદકી કીયા જોહોસોહો,—૧
 હોતેહી ઉસકે આરચશમ-લગગઇ મારી ટકટકી.
 જલવાહ તો ઉસકા આંખમે-છાયે ગાયા જો હો સોહો,—૨
 હમકુ ઇસીસેકામ હયે-દીનમે વોહી તમામ હયે,
 હોઠોપે જીસકા નામ હયે-દર્દસદા જો હો સોહો,—૩
 નાસહો કા તુમ નકુછ=કહો-દેખ સમજ કે ચુપ રહો
 એશકકા જખમદીલપેલો-કારી લગા જોહો સોહો-૪
 હોનાચા સો હોગયા-હોગા વોહી જોહો ના હયા,
 પુછોના કુછ દીવાનાંસે-લે તોહો કયા જોહો સોહો-૫
 નીશકે હય અજબ મઝા-મહી તે સગા તું જાને કયા,
 પીતેહય જો બરમીલા-કહેતે હવા વોહ જોહો સોહો-૬
 યાર નેદી હમે શરાબ-પીકે હુવે હય હમ ખરાબ,
 ચાહો બકા કહો તુયેબ.—ચાહો યુગ જોહો મોહો-૭

(૫૩)—જલસા સંગ્રહ, રાગ, ધનાત્રી.—ખ્યાલ.

અબકે સુનાયો બનકે કયેસો,
 આઓ તો કોહે કરન તેમઓ કીનો—અ.
 કહા પુછતહો બિર બહાની, અધક છાંક દુઃખદીનો,
 જંતર મારી મોરો મનહર લીનો સદા-ંગ લીનો,—અ.

(૫૪)—ગજલ. રાગ, ભેરવી, તાત્ર, દદના—

અપને મૈલાકી જોગન બની, જોમન બનીરે બી જોગન બની
 અપને મૈલાકી અપને ખરાબકી જોગન બનીરે;
 મેં અપને દીલકો કીસી જીતકો દીયા ચાહતા હું.
 છોડ કર્લામકી રાહ કુદરલીયા ચાહતા હું.
 આમ મુસલમાનો કહો, કયા મેં જીગ ચહાતા હું.
 જરસે મીલા હય ખુદા ઉરસે મીલના ચાહતા હું,

અ.
અ.

(૫૫)—નિગાહો ગફલત—રાગ, કલ્યાણ-ગાજલ
અયસી જો દિલરૂપા હો તો શિર નાજ કયુ નહ !
યહે હુરન દિલ ફરેશ યહે અન્દાજ કયુ નહ !—અયસી
જિના હય પારસાઇકા નામ ઇસ્મે
અવાજ મેં મસીહકા એજાજ કયુ નહ !—અયસી
ખુશી કે આસમાનકા નરગીશ તુ માર હય.
હાલ તેરા અય માહ યહેદમ સાજ કયુ નહ !—અયસી

(૫૬)—દિલેર-દીલશેર—રાગ, સૈરહ. હુમી
અગર મગર મતકર, નાહિં રગર અગર જાગર—અગર
અરજ બરજ કરત હારી, ગરજ તે હે રાય.
નજર મો પર કહર કો કયુ કરકે, તુ કરાવે.—અગર.

(૫૭)—ખુનેનાહક—
અલબેલેસો કહેના રે સંદેસા મેના.
કાહે ખીસારે અય ખારે, મેહે અરે આરે લોની હમઆસ,ની હારે.
કરો કુછ ખ્યાન લગે, મિહરખ્યાન, હય જાન ખ્યાન ખતીરે
દીન રતીયાં એહા, દીન રતીયા રકત ખહે અખ્યાયા.
આગ હમ છતીયાં લગતીયાં, નલાયત કેહિકા ખતીયા;
અખતો સજન દીખતાહે દરશન.....હારે
સુલગતા તન મન તજે હમ અનખન.

(૫૮)—અસીરે (હસ) —રાગ સૈરહ, તાલ, ખીમટા.
અમ્મા મુજે અચ્છીસી ટોપી મંગાહે;
ટોપી મંગાહે ઘોડા દીલાહે જોડ દીનાહે સીલહે.
ગાડીપે લોડુંગા ઘોડેપે બેયડુંગા લાડુંગા ફય કુય હું હું હું;
આહીરતા આહીરતા આહીરતા બસ
થમ થમ થમ થમ, અમ્મા મુજે છોટીસી બંદુક લાહે;
બંદુક લાહે બાલા મંગાહે તીરો કમન દીત્તા હે.
તોપો છોડુંગા કીલેકા તોડુંગા; ગોલા ચલાડુંગા ધરરરર ધુડીમ.
ઝટપટ હો, ઝટપટ હો ઝટપટ હો ફયર ધરરર ધુમધુસ, અમ્મા.

(૫૯)—અઝલે-ફિરોજ, રાગ. બેદાગ-ગાજલ.
અજબ અશર માનેકી સુનતે ગમ રહા હોવે,
એક બારખી રહેમ કરેજો, ખુદા ખદા હોવે,
હેવાનખી જો સુનતે હો જાતે હોમને હએ આશક.
જો બેવહાસંમ દીલ હો ન જોખી વદા હોવે,...અજબ.
હએ કીશીવો અમ મતી કુને આરામકી;

શરણ બેહોશવે, હવે, જીરસે દરદો દફા હોવે.—અનળ.

શીરપે ગીરા અફલાક તો પલખા મીશાલ લગે,

આરમદએ એજનદાંમે જોલાખો જફા હોવે.—અનળ.

ફીરોજ કે અજીને ગાતે રહો સુખો સંમ,

ખુશ હોઈલાહી વૃમપે દોનો જાંદાં નફા હોવે.—અનળ.

(૬૦)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, ખમાય, અસવારી.

અંખ મએ કએસે આકે, રાજહે તેહારે પાસ, અંખમે

પાએલ મોરી ખાખની મહેબુબા રખાવે,

હુને હએ ખેરીકે પાસ. અંખમે

(૬૧)—જલસા સંગ્રહ—રાગ—સીધ કાફી—હુમરી.

અલએલે સૈયા હમસે કરો ના પ્રીત—અલએલે

ઝોરનકે સંમ હમત ખોલત હો.

દેખી તિહારી પ્રીત હારે, સૈયાં હમસે ન કરો ના પ્રીત—અલએલે

(ભાષણ)—લાચીયા અમલદાર-ઝોનોફાન રેકાર્ડ,

(સાહેબ !!! પાછળની પોળમાં દ્વાય લાગી છે. માટે અંખો મોકલાવા જલદી મહેરબાની કરો. પહેલી પેળની ગલી અંદરથી પડાવી અને રસ્તો મોટો કરાવો ત્યારે ત્યાં અંખો આવી. શકશે? પણ સાહેબ ! તે ગલીમાંતો બાર અંખા સાથે જાય એટલી જગ્યા છે. માખાપ અને જો અમે ગલી પડાવીએ અને મકાનો પડાવી એતો દ્વાય વધી જાય, અમે તે છતાં ગલીપડાવી એક દ્વાય ઓલવવા જઈએ ? દેમકુલ તમે ખેવકુદ માથુસ જેવા છો પારી મતલબને ખીલકુલ સમજતા નથી ને લમણઝીક ખાલી પારી સાથે કરો છો. શું સમજ્યા ? કંતો ગલી પડાવીને રસ્તો મોટો કરાવો નહીં, તો કાંઈ નૈવેદ કરાવો. ! સાહેબ નૈવેદ હા નૈવેદાં ક્યા દેવને, અંખા દેવને, ક્યા દેવનેતે-ત્યારે લ્યો. હા ત્યારે જાઓ વમે, હું તમારી પાછળ અંખો મોકલાવું છું. હા. હા હા હા હા હા. જ્યારથી મ્યુનીસીપાલીટીમાં દાખલ થયા છીએ ત્યારથી તો લીલા લહેર છે, કારણ કે કોઈ દહાડો ખીચું ખાલી હોયજ નહીં. કેમ ! જોયું ! હે ! એમ ત્યારે સરકાર આપણો બાપ છે, ને મ્યુનીસીપાલીટી આપણી મા છે, જ્યારથી મ્યુનીસીપાલીટીમાં દાખલ થયા છીએ ત્યારથી કોઈ વાતની કમીના છે, જ નહીં ! કારણ કે આપું રોજ તે રોજ હોય, કંતો કોઈની મોરી અંધાલી હોય કંતો કોઈનું જાજર સાફ ન હોય. કંતો કોઈનો કચરો હોય અને કંતો કોઈએ ઓઠવાડ ઢેળ્યો હોય, નહીં તો એવટે અઠવાડીયામાં

કોઈ લક્ષ્મીમાં દહાય તો લાગે લાગે ને લાગેજ, કથું ન મળે તો
સાંજના વાધરીઓ પાસેથી દાંતણ લેવાનું પશુ ચુકતાજ નથીજ)

(૬૨)—અમલદાર ગંગાજળ જેવો હું ચોખ્ખો છું ચટ;
ના આપે તેનું ના લખએ એવા ભોળા બદ,
કેને રડાવી કેને દુભાવી કેને સમજાવી કેને ધ્રુજાવી બરૂં ખાખનાકટ
પહેલાં નાણા પછી વાત, નહિ નાત ! કે જાત;
વળી દીવજ કે રાત, બરૂં પેટ બલીભાત

એરી શાસ્ત્રી આવાની લટપટ—અમલદાર

આ

આ

(૬૩)—શ્રીરામચન્દ્રને વનવાસ જતી વખતે કૌશલ્યાએ રોકાવા કહેવું

—રાગ બજન—

આજ રહો મોરે પ્યારે રઘુવર, આજ રહો મોરે પ્યારે. રઘુ.
જો તુમકો જનવાસ દીયો હે, કરીએ ગમન સકાશેરે; રઘુ.
રઘુવર કહે સુનો મેરી જનનિ યહ વૃતનિયમ હમારે;
અખ ન રહું ધર માત કૌસલ્યા, દશરથ આચા હારેરે—રઘુ.
સિતા સહિત સૌમિત્રા નંદન, બચે કુટુંબસે ન્યારે;
તુલસીદાસ પ્રભુ દુર ગમન કિયો, નયન વહે જલવારેરે—રઘુ.

(૬૪)—મોહજીત—

આ વિશ્વરૂપ વનવાડીની શોભા, સુખડ સતિયો થકી;
જનરૂપ જીવનના પુષ્પની, ખુશખો ખરે તેમાં ટકો...આ.
સુખદ આ સંસારમાં, દુનીયા નણ્યા વ્યવહારમાં;
બરથારને બહાંડમાં દેનાર, સુખ તો છે સતી...આ.

(૬૫)—રોહ સરિતા—રાગ-કોરસ.

આજે ઉત્થાપન કરીએ, મંડળ પાણીયું લખએ,
મહિલાનો છુટો ધરીએ, પાધડીનો વળ ફેરવીએ,...આજે.
નિષેધક મોઢાં કાળાં “બાય કૌટ” કરો ના બાળા,
બસ, વેલકમ, સૌ સુધારા, બસ, વેલકમ, સૌ સુધારા,...આજે.

(૬૬)—સરોજની—

આવો અલખેલાજી અંતરમાં ખીરાજી...બળતી ઠારો...
મારો દોષ કંઈ, અવગુણ, નહિ હર ધારો, બળતી ઠારો—આવો !
હા ! તમારો તોર ટુંટયો, બૂલી માશી આપશો ! ડાહ્યા ડમરા બૂલી જશો.
(ના. ના. ના.) (નહિ તો જો જો પછી ટટણી પડશે ડેંઢણે ડે !)
(પછી વાગશે પપુડી પાછળ પેં પેં પેં) ફરમવો હુકમ ફરમાન.
બેસી જા ! ઉભી ચાલ ઉભી થા બેસી ચાલ !

બૂલી કે ? થપક માર, અરે બહારે તારો પ્યાર.....આવો.

(૬૭)—સરોજની—

આ મન ઉપવનના માલી. દ્યો સુમન ની માળા, સ્વિકારી
માળા કરમાળા ધારી, ધારી, હાધી ઉપકારી
નવ પલ્લવ આ તન વેલી, મમ હૃદય સંગ વળગેલી,
પ્રિતિ પીયુષથી નવલ પિન્દેલી, લેખે સ્નેહે સંભાળી...આ.

(૬૮)—બોલતો કાગળ—

આશ્ચક ખડખુચા જોવા મથુરો પુર દમામ.
ચાહે રાંડે કે માંડે શું, અમને તેથી કમ
નજીરો ધરડી ઘોડી ને પદોગવી લાવવવાન.
જોડી જુગતી છે એવી, જોવા મળશે ગામ
હા, હા હા હા હા હા—હા હા હા હા હા,
વર દોઝ ધરે કન્યાનાં જમગને માગે જાન
ઘોડાને બદલે આધો, ગાંઠાને બદલે ડાંચુ
અહીં માડવલો મડાયો, ત્યાં કાછ ગયા સમશાન
ચોરીને બદલે ચોકો, ને રા-બોલો લાગ ગમ
હા, હા હા હા હા હા હા—હા હા હા હા હા,

(૬૯)—સત્યનારાયન—

આજ કાલ પાપી રક્ષા જગ મ્હાલી, ભન્નભારી અને ખીસ્સે ખાલી-આ.
ધરમીને ધાડ અને કુશળ કલાધન, આપે મ્હારો વનમાળી-આ.
શુંડારી ભાઇઓ ભુત પણ નાશે, નાચાતી મુડે સહિ ડાળીરે-આ.
જકતોને બીક તીડ. ઉઝગય હોગા, દોરંગી દુન્યા નીહાળી-આ.
ધરનાને ધંટી છે-મંટી જાવાને, જળનાને નાખે સહિ બાળીરે-આ.

(૭૦)—કુશમાવતી—

આતો હીસ્ત્રીયા કળાય, વાયુ ગોળો છે ભળાય,
ચાલ ડીરપે-સરીમાંય સધારીએ.
ચોટો વિકટોરીયા મંભા, ડાકટર ભક્ષાને ત્યાંય.....ચાલ.
અરે, અરરરર હાય, કંઈ કંઈ થાય છે,
ખમા ખમા ડીયરગન તને શું થાય છે.
અરે અરરરર હાય, મારો જીવ જાય છે.
મારા કલેજના ટુકડા, તને શું થાય છે.
કાળી જીરી બે વાલ, ગળો હીમડાની જાલ,
પાઉં કાવો કરી ચાલ માહી થે કુંક ઝેર હમેરીએ...ચાલ.
જય દોલેરાનો રોમ, મજે માલતિનો ભોમ.
આવે દીવાળીનો જોમ, લમ અશ્વતીકુમાર આશીયે;
અરે, અરરરર.....અવે હાય.

(૭૧)—સ્નેહ સુધા—

આનંદ આજે યાજે સકળ સ્થળ, ગાતાં પ્રભુ ગુણ પુણી ઉમંગ ધરી.
અકળ અગમકૃતિ રતી અતી રસ ભરી, જગત સકળમહિં રહી વીસતરી.
કર્તા હર્તા જગના, ફળવતી સહુ તુજ રચના,
તારા આધારે સહુકા ચાલે સુખે મહાલે.
હે જગ નાયક ! શ્રીર ર દાયક ! સહાય કરજો ! વિદ્ય હરજો !—આનંદ.

(૭૨)—સ્નેહસુધા—(ભજન)

આ જગમાહિ જન્મ ધરીને જન જે સુકૃત કરે;
અભયવર ત્રિશ્વ મહીએ વરે; સહજમાં ભવ ત્રિધુથી તરે. આ.
વિષમ વિષનું પાન કરે તો કહો, જીવે કે મરે !
“ કરણી તેવી પાર ઉતરણી, ન્યાય નજર પર તરે.
પાપીઆ ફટ ફટ થઇને મરે; અંતમાં દુઃખી થઇને મરે.
ધર્મીનું ધ્યાન પ્રભુ પશ્ય ધરે આ.

(૭૩)—ભુદ્ધદેવ—

આવો પ્રીતે પુંજી પા...ય, પ્યારા પતિ;
તવ સ્નેહ તણી પુજા...ય, સ્વીકાર સનિ.
દૈવિ કુસમે, કાન્ત, વધાવું, અંતરના હિંડોળે બ્રુવાવું;
પછી પધરાવું મન મંદિર ભગવા...ન, પ્યારા-તવસ્નેહ.
શાણી હો ગુણનીખાણ, (બહાત્રા તમ મીઠી વાણ;
પ્રિતે આપું સન્માન...ન, પ્યારા પતિ...તવ સ્નેહ.

(૭૪)—મોહિની ચંદ્ર—

આવા નામના કુળાકુ પુત્ર નામના, હોય કોડો કદી નોય શા કામના;
એતો ધાડ પાકુ જનક ધન ધામના, હેદે જનુની જોમનના કામના,
અસંખ્ય તારા આભમાં ઉગ્યા નાવે કામ;
એકજ ધંદુ જગતનુ ટાળે તિમીર તમામ;
તેમ કુટીલ કરોડ પુત્ર પાક્યા ના હો કામ;
કુળ ઉજળણ હાર હો, એક સપુત ગુણવાન.

(૭૫)—મોહિની ચંદ્ર—

આવશે પ્યારી આવશે પ્યારી આવશે
અહો હો હો, મારી હૃદય મચી પદ્મમયિ પધારશે
હીરા મંગાવું કે મોતી મંગાવું, પ્યારીનું મારશે માનશે.
ગાળા મંગાવું કે મજરા ગુંથાવું સૂઝીત શું પ્રાવશે
ચંમેલી લાવું કે હીનો મંગાવું, રસીલી શાયા રાવશે,
લાહુ મંગાવું કે ઘેનર મંગાવું, મોહિનીને શું આવશે,

(૭૬)—ભાગવત—ગીતા—

આ કમલ પાંખડી તુલ્ય વાંકડી આંખડી ચિતરી ખરી
પણ કીકી ફરતી અજબ પળપળ ક્યમખતાવું ચિતરી.
આ વદન હસ્ત વહાલી નું, આવ્યું ખરાખર ઉતરી,
પણ કોકીલ કંઠ છે, તે ક્યમ ખતાવું ચિતરી,
આ પદ કમળ આવ્યા ખરાખરા અંગ ને પુરધુધરી
પણ હંસકેરી ચાલ છે. તે ક્યમ ખતાવું ચિતરી
આપુ ખરાખર અંગએ નજરે રહ્યું નુરે તરી.
પણ બહેકવું ડોલર સુમું, તે ક્યમ ખતાવું ચિતરી,

(૭૭)—રેનેહસુધા—

આવ્યું જોખનિયું આવું શા માટે મસતાન ?
હું દિવાનીખતી, દીવાની ખતી.....આવ્યું.
મીઠું રશીલું દર્દ, મુજને કંઈ થાય છે.
દે દે દુઃખાઈ મારું મનડું મુંઝાય છે,
શું કરું ઉપાય ના મારાથી સમજાય છે.....હું.
એળે જીવાની મારી ચાલી આ જાય છે,
જોખન વનમાળી વીના ખીલી કરમાય છે,
લક્ષ્મી ના લેવાય રેનેહ શાગર સુધાય.....હું.

(૭૮)—લલિત મુગ્ધા—

આવો મનમોહન આ ચોતર, બગીચો ખતાવું.
બગીચો. ખતાવું મોહન પુણ્યે વધાવું
પ્રેમની ધ્વની લગાવું હે, પ્રેમની અલખ જગાવું—મન
આત્રથી મીઠા ફળ મોહન ચખાડું.
પ્રેમની ભૂરફી લગાડું, હે નેહને નયને નચાડું—મન.
શૈતુરથી મીઠા ફળ વહાલાખરાવું
અધર રસ પાન પીવાડું, હે અધર રસ પાન ચવાડું,
હૃદય સરોવર ની શીતળ પાળે
પ્રિતીને પંખે પોઢાડું—હે પ્રેમ જળ છાંટી જગાડું—મન

(૭૯)—લલિત-મુગ્ધા— રાગ-કૌરસ

આઈ એમ કર્મીગ, આઈ એમ કર્મીગ, મેક મધર આઈ એમ કર્મીગ.
ગોઅવે યુ દેમમધર, ગોયુ ઓહ હાય રવેર અધર,
નોટ યુ રપીક, નોટ મીટમ-નો યુ શીર્ષમ, ઓહ, ઓહ, ઓહ.

(૮૦)—કબીર-વિજય— રાગ, ભજન.

આવો, આવે સમયે અમોને ઉગારવા પિરાધાધ,
સાહે કરો કહુ જોતા રામ રધુરાધ.

મતી ગતી મુંઝાણી છે પ્રભુ વેગે પહોંચો પ્યાર,
જુજંગને આપો ભાવે, જીવત દયાળુ દાતા.
ગાથા નહિ જાયે ગુણો તથે જીવનોના ત્રાતા,
જોયા નહિ આપ જેવા, જગમાં જોરાતા—આવો.
તાર્યાં આપે તંતે ભકતો, જીવો અહલ્યાખાઈ જેવા,
આનંદ આરાધે છે દાડી, દેવો કેવા-કેવા.
વેદોમાં વિખ્યાતી બહાલા, સૂણી કરે સર્વ સેવા.
કબિરનાં કૃષ્ણ કાપો લાખેણી, સુ કિરતી લેવા—આવો.

(૮૧)—સુકન્યા-સાવિત્રી—

આવો આવો હું લેવરાવું લ્હાવો; આ મારા સંસારનો,
થયો અજો અનુભવ ભવપારનો.
તમારાં વિના બહાલું નથી કોઈ મારે, તે માટે કરું પુનઃ તમારી પેન્નરે.
આતે ખાયડી કે શાયડી—(શાયડી ! શાયડી ! શાયડી !)
દીઠો માલ શું ? મફતીયો જગરનો, આ મારા સંસારનો—આવો.

(૮૨)—સુકન્યા-સાવિત્રી—

આરામની સુખધામની, પ્રીયા તું પ્રતિમા પ્રેમની,
મમતાપ ઊરના ઠાર નારી, તું સિતળ ધારા બની.
માળા જપું તમ નામની (૨) નથી છંદા દામ દમામની,
ચિત્ત ચાહુ શેરા શ્યામની.....
.....સાચી તું ભગવતી ભામિની—આરામની.

(૮૩)—શીયળવતી—

આ તન પન પન ને હાથ, કરી કર્યાં જશે મનમોહન,
નહિં અલખેલા અજગ થવા દઉં, રહેશે મુજ ભોવન—આ.
કૃપા કરીને મહેલ પધારો, રાત ગુજરો પ્રાણજીવન.
મુલાકાત મુજ નાત તણી હયો, રૂંડે ઉગમતે દિન—આ.
હાલ તમારે મહેલ આવવું, જરા રૂંડે નહિં મારે મન,
દયા કરી હયો રજા મુને હે, સુંદર તન ચંદન—આ.

(૮૪)—નિલમ પ્રમિલા—

આવો આવોને સુંદરી સુલક્ષ્મી, સ્નેહી સાચો સ્નેહીસાચો સ્નેહ છે,
પાતળીયા પિયુ પ્રિતમ પ્રાણ નિર્મળ ન્યારો નેહ ન્યારો નેહ છે.
પ્રેમ પઢાવીઓ સ્નેહ સુધારીયો આનંદ આપિયો આ...આ.
પ્રીતીનું ગોરસ સરસથી સરસ સારંગ નમની પીસ તાઈ પીસ. આ.
છેલ છોગાળા છોરદીયાળા રૂડા રાજ રિશીકલાલ હા.
અંપક વરણી સુખદ કરણી—હુઃખદ હરણી. આ.....આવોને.

(૮૫)—સુધન્વા—

આવો સખી આવી જુમિ માતાનું મંગળ ગાયો. હા.

અંતરની ઉર્મીના અખીલ ને ગુલાલ છાયો.

છે વરદારી શ્રીકર નારો રમ્ય રક્ષાળી.

વિશ્વ નિવાસીની વિશ્વ વિલાસની.

વિશ્વ વિનાસીની જય જય માત.

(૮૬)—સંગતના ફળ—

આવો અમારા અતરના મહેમાન, તમ પગલા અમ ધરમાં.

થયાં આજે કર રાજી મારા મેહરબાન—આવો.

પાયે પકવાને ભરીયાળો ગમતો મનની પરિશુ તમને

ખગં મીઠાં, ખાટા તીખાં જે રૂચે તમને.

ભાવતાં જમજો રસ મેજનને સહુ આજે સુખ કાજે.

(૮૭)—સંગતના ફળ—

આજ છુલ્લખુલ્લની વાણિ આ અજબ મીઠી લાગે કાં—

ટહુકારે ગજબ શાયમાર છાતીમાં વાગે કાં—

કણ અમૃત પિયે એનું શીતળતા અંગમાં દાગે

વધે મન મોહની મૂર્છા એ પ્યારી લાગી કાં—

કહી રમતી હતી એ મી, કહી હસતી હતી એથી,

અજોચર વણીતા ભાવે ભરી એ આજ લાગે કાં, !

(૮૮)—દેવકંઠા—

આવો કરો હાથ મેલાવો લઇ એ પરણવાનો દહાવો

અડીસમાં એ પડે અવાશ—ભુવો તો લગનમાં કેરી નાકાશ !

.....ખાટી ગધાતી એ કાશ—આવો.

લમનથી સુખી સંસાર લગનથી જગન વહેવાર

ભક્ષાં ધરમાર પ્યારા અન્નાર !—મારાંતો પ્રણામ હમર—આવો.

(૮૯)—રમેહ—સરિતા—

આનંદે ઊંઝાયાં. માહાવશે દિન આજ સુખસાર લાયા.

સુંદરીને રંગમી, શે ભાવનાનાં—આનંદે.

હવે ભર્તે છે દિલ હમારાં, મોક્ષ ગિરિનાં દર્શન પ્યારાં.

છે અણમૂતનાં એ સુખ ન્યારાં, ઊર આ મલકાય વહાલા.

પ્રાણુથી છે પ્યાનાં, મોક્ષ દહાણાં—આનંદે.

(૯૦)—પવિત્ર લક્ષ્મી—

આવે સમજેરે જામોન મિત્ર વિના કોણ થાયરે,

વહાલા વિના કોણ થાયરે.....આવે

સલામ મિત્ર સૌમજેરે, તાળી મિત્ર અનેક
ભીડ ભંજન કોષ વિરલા. હોય સો લાખનમાં એકરે—આવે
મુખ મીઠાં કપટી હૃદયના. લેખું લાખ કરોડ
સંકટમાં શીશ અરપે એવા, જગમાં ન મળે જોડરે—આવે
(૯૧)—સુરદાસ —

આ તારાં વચનો સારાં સ્નેહે સંભળતાં
શાન્તિ પામ્યું છે મન માહરે આજે—આ તારા.
જગની જંજળમાંથી બળતો બચાવ્યોજી,
ધન્ય ગુરૂ ચિન્તામણી ધારે, આજે—આ તારાં.
ભક્તિ ભગવાન કેરી કરતા હમેશાંજી
થવનું ત્વરાએ શુભ તારે શાજી—આ તારાં

(૯૨)—શુક જયંતિ—

આઈ ઉત્તિ થાય ક્યાંથી જ્યાં આવાં અધટીત કર્મે થાય,
માખણ માટે નિર વલોવે, કંચન તજ ફાઠીને સ્થાય
એક ટકાની હોય તોલડી, તોય તપાસે સધળે દામ,
ખુશ ટકોરા ખખડાવીને, પુરણ પર્ણિ ખરચે; દામ,
કન્યાના જીવતરનો સાધી, વર જેતા આંખળીયા ગાય,—
હુતર કરવે રાખે આજસ, અભિમાને અંધા અથડાય
શુદ્ધ દોળ દમ્ભામ રાખીને, પાછ પાછ માટે અટકાય,
સુખદ સરોવર ગાય દીકરી, સ્વાર્થ સાંધવા વેચીખાય—

(૯૩)—અદસ ઇનશાદ—

આવો લટકાળી નાર, કરો હેઠાણી પ્યાર,
આપો પહેલું કમીશન મારું;
નારીના વેળે નખરેથી લોભાવી, કેવો લીધો મેં ખચને ફસારું,
જગ મુખડું બતાવો તમાર, ઉંદ, ના, ના. ના,
અસ ખોલી ધુન્દટ આવ આતુરને ભેટ,
કેવો હંબગ છીટ, છીટ, આગિટ ઓફ, એટી કેટ.
વા, વાઆ, હા, હા, લુહ્યો, ચૂક્યો, લ્યો આ ઝુક્યો,
પુરો ગમાર, આપો પહેલું કમીશન મારું.

(૯૪)—વસુંધરા-ઉફે-બેધારી, તલવાર—

આલી સખી અબોલડા નવ લખએ
માનુંતી ન માન મહીં મરડખએ—આલી.
પીઠ કરી પડદો રાખે પણ-નખરાં કેમ છુપાવે (૩)
અંતરના ઉભરાતે એમજ ઊડી આગળ આવે
ના નૃત્ય કરે આ નેણે—અલી કહે તને મુંઝવી કેણે.

જાણ્યું જાણ્યું જાણ્યું જાણ્યું—કહે જાણી જાણાવે
રહે અજાણ્યું ન કંઈએ—આલી

(૯૫)—માયા મોહિની.—

આવી લગની લાલ લગાવી, લક્ષ્મીના બૂલી ના જશે.

મારા છેલ્લે છળિલા, રશ્મિંગ લિના, મુકટ મણી ભરથાર, નગીના
.....લગની

ગુણવંતી ગંભીર નારી, પ્રેમ દેવી તારનારી,
શાંતિ તારી સુખ કરનારી—કાંતિ તારી દુઃખ દમ નારી.
તું માલિક છે આતનની.....આવી.

(૯૬)—નંદખત્રીસી—

આ સ્વપ્ના સમ સંસાર સમજી લ્યોને શાશ્વા,
દુર્લભ માનવ અવતાર, અવની મંદી ઝોરાણા,
બાળપણું રમતા ગુમાવે, જુવાનીમાં લંપટપણું આવે;
વૃદ્ધપણાએ જીવ લોકે તણાએ રટે નહિ કીરતારે,
મરણ શ્વાસ જવ આલુ થાયે કૃત્ય કુંડા નજરે ઉભરાએ;
પીડાય બારે, પરતાય પાપી તારે, આંસુ વહે ચોધારે.

(૯૭)—મીસ, ગૌહરજન—રાગ, જલ્લા, તાલ. દાદરા,
આનખાન જીયા મેં લાગી, પ્યારી ચિત્ત ક્યોં દીયા, આનખસી કૈસી-સી.
પડન લાગી છબકે પૈયા, બોલો મેહરખાન સૈયા.

તુમ ખીન મોહે કલ, ન પડે તુમરે કારન જાગી—આનખાન જીયા મેં.

(૯૮)—મીસ, ગૌહરજન. રાગ-મલાર તાલ, ત્રિતાલ—

આયે ગરજત આદરવા સુખ પાયે—આયે ગરજત,
રમજીમ કહું મો ન સુખ પાયે,—આયે ગરજત.

(૯૯)—મીસ મલકાજન. રાગ, ઝીઝોટી, તાલ, ત્રિતાલ.

આ. ઝોંગલે લગજાઓ મે વારી સૈયાં, પુલન શેજ બિછાઈ મો મોરે સયાં,
તુમ ખીન મેંદા જીવ ધભરાવત હે, અખ કાહે જીવા તરસાવત હો,
મોરે સૈયા—આઓ.

(૧૦૦)—મીસ, મલકાજન. રાગ, પીલુ, કહારતા—તાલ લાવની—

આવોજી આવો કૃષ્ણ પ્રાનકે જલાને વાલે,
અલખ હો અવીનાશી શંખુર કૈસે હો બાસી.
અખિલ મંડ હૈ અલ્લાહ કે બનાલે વાલે;
સંતકો શીર જુઠો કીનો પિત્તરશે નિરાદાર કીનો.
અસુદેવ દેવકીજીકો દુઃખસે છુડાને વાલે,
ગૌતમકી તિરિયા તારી પરાગકા બોલી બાલી,
આજ મિલે—પાપી જમ દંડસે છુડાને વાલે.

રૂપ મુખ શખન વાલે દશરથકે દુલારે,
તાડીકા વ્યાધ મારે ગદ્ગદે, મિલતે વાલે—આવોજી.

(૧૦૧)—ધ્યારા સાહેબ—રાગ, સીંધુ, બેરવા. તાલ, દાદરા.

આજ મેં લરંગી સૈયા, અપને પીયાકો જાને ન દુંગી આજ મેં લ.
ઘતતી ખિનતી મોરી માન છે સૈયા, તામે જીંદગી મેં તામેદાર.

હો રહુંગી સૈયા—આજ મેં લરંગી સૈયા.

(૧૦૨)—શ્રીચુત-મણીકાન્તની-મણીકાન્ત કાવ્ય માળામાંથી,

“ધનવાન અભિમાની સગાઓને ઠપકો”

રાગ, ગઝલ, સોરઠી.

આવ્યા તમારે આંગણે આવો ભલે કેતા નથી,
કરિયે પ્રમાણ સલામ પણ કેં લક્ષમાં લેતા નથી !
કહો શેઠ કુશળ ક્ષેમ છે ! તમ બાળ બચ્ચાં કેમ છે ?
આ રંકનાપર રેમ છે ! ઉત્તર અરે દેતા નથી !
નવ બેસવા આસન કરો, નવપાન સોપારી ધરો;
અવલોકતાં અવળા કરો, સ્હામું જરા જોતા નથી !
જળ પાત્ર નિજ હાથે ભરી, પ્હેલાં તમે સ્હામે ધરી;
વિવેકની જુટી કરી, પાતા અગર પીતા નથી !
જળપાન પણ કહેવે કયું, અંતર અમારું હા ! બળ્યું !
ના ધ્યાનમાં આપે ધયું, નરમાશમાં ન્હાતા નથી !
કેં વાત કરિયે જો અમે, પણ સાંભળો ના તે તમે;
ના બોલવું તમને ગમે, કિરતારથી બ્હીતા નથી !
હુઃખ વાત તમ પાસે કહે, ના રેમ તમ હૃદયે રહે;
અમ આપથી આંસુ વહે, તે આંસુઓ સ્હોતા નથી !
ધનહિણુ શું હલકા અમે ! ધનવાન તે ભારે તમે !
તમને સદા ચહિયે અમે, અમને તમે ન્હાતા નથી !
અંધા બનો અભિમાનમાં, ના વાત લ્યો કેં ધ્યાનમાં,
છેવટ જવું શ્રમસાનમાં, પણ ગર્વને તજતા નથી !
હી, રંક રાજ હારમાં, કિરતારનાં દરબારમાં;
કો જીંચ નીચો—ધારમાં, બુદ્ધિ અમે ગાતા નથી !

(૧૦૩)—ખુનેનાહક—

આજ તોરા સૈયાં મંદીરવાલે, ઐહે પીયારી ભાગ જાગે—

મોહાગ રાગ જાગે—તોરા.

વારવાર હું નીસાર, જાન દુંગી વારવાર, શીર હમકો તુમ જાગી લુલ,
તુમ નેક ગુલ જાગી પુલ વાહ ! વાહ વાહ વાહ, ફાગ લખએ—તોરા.

(૧૦૪)—તખદીલે કીસમત—

આગ તનમન લાગી કયસે ખુઝાઉં—

કયા ખતાગે કયા સુનાગે, કલ પાઉં, જીએ જાઉં.

ઓ. કીસકો. દીખલાઉં—આગ.

હાય ગઇ ગયદાર, પાસ નરિ વો યાર, દાતા કયસે રહું મતમાર

કંઈ ખીના મય કામીની રોડે—કયસી કરું કરતાર

આત્મ જલદી ઝે પ્યારે, ઝે પ્યારે, જરી સુખ પાઉં,

મય તુમ પે બલ જાઉં—આગ.

(૧૦૫)—તખદીલે-કીસમત—

આઝો આઝોરે મોરે પ્રેમકી ફાસી ડરી.

મત વારી કરદારી મોહે દીલસે ખીસારી

મોરે નઝેન કટારી મારી ભારી—આઝો.

તુમરે દરસખીના તડપડ નીશદીન, હમે ના સતાઝો

નહી ચયેન હઝે તુમ ખીન, તન મન ધન વાશં હાં,

બવરલ કયું કે મુખદીલ હો હીજ કે અમયામ

મગર ખુદાઇ એ ખીગડે હુએ સંવારે દીન

કય ઉરસે હોગી મુલાકાત એ મઝે પુછું હું

જરા તું દેખ તુંજમી મેરી સીતારે, દીન હાં. હાં હાં હાં હાં—આઝો.

(૧૦૬)—દિલેર-દીલશેર—રાગ. ભયરવી-તિરાના.

આજ હય સારી ખાત ન્યારી !

રહી તયાદ મેરી પ્યારી, ખવારી જરી,

થા જે માન જાન, મેરી આન ખાન,

આજ રહી વહો નહી તમામ દિલદારી, ગમ ખવારી—આજ

ધાયલ, ખિસ્મલ હું મયં ગાફિલ,

તેરે ગમમેં તાર તાર પયરહન જર પુર મુહન,

હુઇ હય વાર જે કરી, જે દારી, જે જરી—આજ.

(૧૦૭)—અસીરે હીસ—

આવો આવો જયલા મદવા પીલાઈ

ચય નન પાવે જીયા મોરે પ્યારે, પીયા

ગોહે મતમેં ખીલાઈ બલગલ જાઉં સજન ખતાઉં—

મયકા વીના હય નેક કરીના—ચારદીન હય જમાને મે જીના—

સચી ખાત તેહો ખતાઉં—

આખે નાજબી સાફ હઝે શીશા પ્યાલા સાફ.

મય નીરમલ સાકી ખનુ, પીને વાલ સાફ, આજઝો. આજઝો.

આજઝો. હા—

(૧૦૮)—જલસા સંગ્રહ—રાગ. ભૈરવી-ગજલ.

આશક તમામ દરપે તેરે હય ખરે હુએ,
લીએ ન કદ જાં સર બકરે અપને ઘરે હુએ,—૧

તારીક હુમે તોરેકી સનનેકુ અએ સનમ,
બીઠ બેઠને હય કમરોસે મુઝે પરંહુએ,—૨

કયું પેચો તામ કરને હો હમકુ ગરીમ જન,
આલમકે પેચ જુલફોમેં હય અરે હુએ—૩

ચલતા હય દોર ગુલ શુકા દીન રાત આકોમ,
સરોં શીકાર તે હો હમસે શીરે હુએ—૪

સાખર હો માહે દીનકો ઓર સખકુ આફતામ,
ચલતે નહી ફલકવે તુજ સે ડરે હુએ.—૫

(૧૦૯)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, કલ્યાણ. રેખતો.

આહમકે શરકો જો હમ ગયા સો શીર ના શીરા,
જારી ઇત અશમસે જો નમ ગયા સો શીર ના શીરા.—૧

લગઘ કરતે ચહેરે પર દોનો જુલફે શિદા,
ગુલે રૂખ શાર કામો સમ ગયા સો શીરના શીરા,—૨

અજબ હે જંજલ મુસતર પે મુજકુ હેરતહે,
જાંહાંસે જો કાઠ હમદમ ગયા સો શીરના શીરા,—૩

બિદાસ હોકે સનમ શુબહો કુ ચલા અફસોસ,
બાહાર રોનેકે સખનમ ગયા સો શીરના શીરા,—૪

ગરૂરી મત કર તુંજ હોશનાપે અએ માહેલકા,
અજલકી સામને રસતમ ગયા સો શીરના શીરા—૫

(૧૧૦)—દાગે હસરત—

આવો મીયાં બાંકે મય ચમ્પી બનાઉં, ચમ્પી બનાઉ મય પાંઉ દયાઉ.

ગરમા ગરમ ચમ્પી રહે, નરમા નરમ ચમ્પી,

બકરા હજમ ચમ્પી રહે, મુરગી બસમ ચમ્પી;

જયશા છેલા મય બના હું વયશી ચમ્પી બનાઉ.

શેઠ ગડબડ ગર કુછ કરે ગરદન એ ઉન્કી દયાઉ,

ગલા મરોડ ચમ્પી રહે ખોપરી ફાડ ચમ્પી;

પક્ષીતોડ ચમ્પી રહે ખુની ચોર ચમ્પી.

૧૧૧)—ખુરશીદે ઝરનીગર—

આલમમેં હય ખુખી સારી પયસેકી, બાબામાઘ બેટા જોરૂં ખ્યારી પયસેકી,

જીલ્લતદારી ઇજ્જતદારી પયસેકી, જહાં દેખો વહાં મારામારી પયસેકી.

પયસે લાના, જયસે પાના દુઃખ ઉઠાના સુખ ઉઠાના,

સર કટાના જીસે જાના, તમહો આના પયસેકા.

કચેસો ખારી ઝો લાચરી, ખીદમતગારી, તામેદારી,

સગ્ગો-મકાકારીએ કમાના પયશેકા.

અદના આરા, અનીયા લાલા, અચ્યા વાલા, દેખા બાલાં, સખકો વાલા,
ઝો દીવાના પયશેકા, છોટા મોટા ચચ્યા પેપાટા, શાલુ ગોટા,
ધાલો લોટા, ફૂંડા શોટા પાના, ખાના પયશેકા.

[૬]

[૬]

(૧૧૨)—મીસ કાલી જાન—ધી ડીકસ રેકર્ડ, સોંગ બુક.

રાગ. ગજલ. પ'ગખી.

મલાહી કયો કરે જપ્તે મહોજત હમતે મરતે હે.
કે નાલે તીર અન અન કર દુલેગે મેં ઉતરતે હે.
જફાપર જાન દેતે હેં સિતમપર તેરે મરતે હે,
યેના કામે મોહજત સચતો યો હેં કામ કરતે હે.

(૧૧૩)—ગઝલે-હસરત—ધી ડીકસ રેકર્ડ સોંગ બુક

રાગ, ગજલ, કવ્વાલી.

ધલાહી આખર રખીયો મેરે પાઉં કે બાલોંકી.
છીદી જાતી હેં નોકે ખારપર આંખે ગજલોંકી;
દિલ અપના મુંત સીર આહત મે હય ઉન જુદા વાલોંકી,
ગજલ હે શુલશને, હરતી તખીયત મેં મલાલોંકી;
તુ મહેં કરતે હેં કાયલ યા ખતા મેરી ખતાતે હેં;
હમેંબી દેખની હે મુનસરી ઇનસાફ વાલોંકી;
તેરે દરકે ગદા કમલીયે અપની ફક કરતે હે,
ન હસરત ઉનકો સાલોંકી ન. ખુવાહીશ હય દુશાલોંકી.

(૧૧૪)—મીઠા જહુર—

ઇન દુકાનદારોકા ખુદા બલા કરે
અનકે જરીયે દાલ યારોં કી ગલા કરે
પયહરન કિરાએપર હમે યુંહી મીલા કરે
ધરમેં ખાક હો ન હો નવાખ ખરમલા ખને
સલમા ઔર જરીટકી ખરાય નામહય
યે ફરે બકે હય દાને ઔર યે દામહય
ઇધર કતર ઉધર કતર ખતર વતરસે દરગુજર
કે હમયે યે હુજર તમામ હય
યે આન બની શાન હય કમંદ બાકી.
રંગમે રંગી દુષ્ટ હય હય મગર મંગી દુષ્ટ હય આન બાન

(૧૧૫)—ખુશાર-હરીના—

ધસ નીંદી આફે વારી સેજ્યાપે પુલોડી સેએ રરો
ચાંદ છુપો પંછી ખોલ ન લાગે, જગો પીઆ અખ ભોર કયો,
ગફલત કીચે ખવાખમે અએ મેરે દીલદાર
ધસ પુલોડી સેજ પર દુએ હો તુમ ખેદાર—મસ૦
અએ ખુશ કીસમત હુજાએ, ગફલતસે ખેદાર,
હમ મુંદ હાથ શુજાસે, ધુલવાએ સઓ ખાર--મસ૦

[૬]

[૩]

(૧૧૬)—ઉસ્તાદી—રાગ, જૈરવ, તાલ ત્રીતાલ,—

ઉઠરે મન રામ ભજન કરે, તીહુ તાપ કરે—ઉઠરે
રામ ભજે પાપ કટત હે, દુખદારિદ્ર સખ હોત દુર—ઉઠરે.

(૧૧૭)—વિણાવેલી —ગરબો.—

ઉગ્યો સખી સૃષ્ટિનો શૃંગાર હાર. ચાલ્ય ચાલ્ય જોવાને ચંદ્રમાં,
જોને પ્રેમ ઘેલી ભુમીના દેદાર જોને ડોલે સૃષ્ટિ આનંદમાં
સખી { ધન્ય ધરા ધન્ય મુંદરી તને, ચતુર ચન્દ્ર તુજ કાન્ત.
શાન્તી પાઠ પઢાવતો, સાધીને એકાન્ત;
ધરણી પડી પતીને પાય શીલા શીરે ધરેરે.
ગુણીયલ ગોરી પતિ ગુણ ગાય, શાન્તિ ચિતે સ્મરેરે;
ધરોને બહેન ધરતીમાનાતું કહું કાન, પ્રીતેથી કરો સંસાર મુધારસ પાન.
સખી { ચન્દ્ર સૂએ ચીરકાષ્ઠને તારાના મુખ સ્યામ;
સદગુણીનું સુખ ભાગીને; રમે દુષ્ટના રામ
સખી ! જોને પતીનું માન, તેના ગાંધર્વ ગાયે ગાન,
પામે દેવી સમાન સનમાન, રમે રામા રસીક લાઇ તાન.
ધરણી નાર સમ ગૃહીણીયો સેવે સ્વામી પાય,
ચતુર ચન્દ્ર સમ ધણી મળે જ્ય જ્ય ત્યાં ઉચરાય.

(૧૧૮)—મીરાંબાઇ—

ઉઠ ભાઇ તું ખેઠો થાને શું સુતો સોડ તાણી, સમર રામનેજ,
રામ નામ છે ભવાખ્ધી તરવા ભજને સારંગ પ્રાણીરે, અવસર કામનેજ.
મારા મારા શું કરે સુત પિત દારા દેહ, ભજન હરિનું શુભમાં
પામી દુર્લભ દેહ.
મુરખ મનવા મોટમ માની માયા માંહી મોહ મારે, મરણ માથેછેજ—ઉ.
ઉત્તમ અવસર આજે આવ્યો, ખોટો જાણીસ ખોમાં હીરો હાથેછેજ.

(૧૧૯)—મુકન્યા સાવિત્રી—

ઉભી ઉભી જોઉં વહાલા તમારી વાટડી, દખી રૂપ હૃષે કરાય
મારી છાતડી—ઉ.
દયાનિધી દેવે આપી છે યુવાની, નીરખી નખીના બનું છું દિવાની
આનંદે ગાળીશું દિનરાતડી—ઉ.

(૧૨૦)—જલશા સંગ્રહ—પદ-રાગ, ભરત—

ઉઠો મેરે કદાન કુંવર નંદકે દુલારે
 ઉઠો મેરે ખીજકે કુંવર નંદકે દુલારે—ઉઠો.
 કમલ લલીત પ્રકુલ્લીત ભયે ભવંર ગુનગારે,
 ભાનુકે પ્રમશ ભયો મલિન ભયે તારે—ઉઠો.
 ગરબસે ગજરાજ છુટી દેવતા ઉતારે,
 જમુનામે ગંદ ગીરી ગ્વાલ ખાલ હારે—ઉઠો.
 કાલીનાગ નાથ લાય કૃષ્ણ ભયે કાલે,
 તાનસેન કહે પ્યારે દ્રવ પ્રહલાદ તારે—ઉઠો.

(૧૨૧)—જલશા સંગ્રહ—પદ-રાગ, રામકલી—

ઉઠે શજન ખહોર ભમ્મ હરી ભજન ગારે.
 પશુ પખી જીવજંત સંત હો પુકારે—ઉઠ.
 મોહોર હોષ ભજન હડિં, પ્રભુ નામો તે હારે.
 સુખ ચેત સોદાવે આજ મુક્તિ દીન તેહારે—ઉઠ.
 કરત હું કરજોડ વીનતી તેરે દવારે.
 દુખ દર્ગદ્ર સંકટ મેરે પ્રભુ તું નીવારે—ઉઠ.
 જાકો શુભ નામ લેત પાપ ગયે હારે,
 સકળ જગત સ્વામી તુંને રચી જગત ભારે—ઉઠ.
 સુંતો જગનાથ ક્રીયે પાપ દ્યે અપારે,
 સાગર ભવ જ્ઞાન બેદ ઉતર જાઉં પારે—ઉઠ.
 ફીરોજ અંતર ભજન કરો તોજ પ્રભુ તારે,
 તનમન સેવાખીન સદા રહો નીવારે—ઉઠ.

(૧૨૨)—રમા રણુજીત—

ઉત્તમ જનમાં જોર પડાવે, જર જમીન જોડ,
 સંપીલા વસતા જોયા જ્યાં, છે કોડ મોડ—ઉત્તમ.
 સહોદર બે વિર, પૈસા સોહે શીર.
 ભાષ ભાષમાં એક ખીજ પણ, કરે કાળું ધોળું—ઉત્તમ.
 સ્વારથની બાજી, પૈઠસામાં પતરાજી,
 મસ્ત બનાવે માયા જગમાં, લડે પિતા છોડ—ઉત્તમ.
 ધનવાનોને ઘેર, રહે સર્વમાં વેર,
 રાંક બિચારા હળી મળીને રહે કુટુંબ બહોળું.

પરને કરી ફકીર, પોતે બને અમીર,
 દુરજન મનમાં જાણે નહીં જે, મોત ઉણું ઓડ—ઉત્તમ.

(૧૨૩)—નિલમ માણેક—

ઉપકાર અનુપમ થયો સુન્દરી, દે...બદ્ધો ફીરતાર,
 સત્કાર-વિસરીએ-કેમ અતિથીનો, જે છે આધાર.

વસ્તુ કરતાં વહાલ કીમતી છે (કાંડી તે શું કીમતી રતી છે.)

કાંડીના બળપર સૃષ્ટીના, છે સધળો આધાર...ઉપકાર.

(કાંડી શું દીવાદાંડી છે.) ગૃહજીવનની સુખ હાંડી છે,
થેંકસ, યુ વેરી મચ-ગુડ બાય.....ઉપકાર.

(૧૨૪)—મુદ્રાપ્રતાપ—

ઉભાં રહો ! ઉભાં રહો ! ઉભા રહો જરાય ! ઉભાં રહો જરાય !
ન મારાથી ચલાય... ..ઉભા રહો !

(કેમ શું ! થયું) વાગ્યો કાંટો જીણો, તેથી ઉપડે ન પાય,
અરરર.....દુઃખ બહુ થાય.....હું ? ખુબ બળે દહાય;
જાણે બ્રાણુ મારા આ જાય.....અરર આય...ઉભા રહો.

(૧૨૫)—કન્યા વિક્રયની કૃતતા—

ઉપકાર (૨) અનુપમ થયો આપનો એ બદલો કિરતાર
સત્કાર (૨) સ્વીકારી દીન બાળાનો સફળ કર્યો અવતાર
મોહન મુરતી. મન હરનારી, હૃદય રમે છે લાગે પ્યારી;
સખળ રનેહની રક્ષા કરજો સૃષ્ટી સરજનહાર—ઉપકાર

(૧૨૬)—કામલતા—

ઉઠાવો નખરાંના ટકા હજાર ! તું તો નાનકડી નાર,
બની મોટી સરદાર,—શી, જોબનની બહાર,—જાઉં બલીહાર—(૨)
તારા નખરાં

પલકોનાં પાંચલાખ પ્યારી રૂપીયા,
તારા નયણોના નવલાખપુરા, હાં ! તારા નેણો

પતળી કમર વાહ, નાજુક ઉમર વાહ.

મોહી તુજ મચકે કમર કેરે લચકે, પ્યારી તાબેદાર, તારા નખરાં

(૧૨૭)—મીસ, અચ્છનબાઈ—

ધિ, ડીકસ રેકડે, સાંગ બુક,—રાગ, દેસ, તાલ-ત્રિતાલ
ઉઘો એસી તુમ કહીયો જાયરે જાય—ઉઘો.

કુબ્જા કૂર કંસકી દાસી વાકે દેખે આવે હાસી,
રાધારાની યાઉઠ બોલી ઉનકી આજ દુહાઈ—ઉઘો.

બહરન નીરહીર તજદીનો, હમને ત્યાગ મિન્દાગનકિનો;
ગ્વાલ બાલ ગોકુલકે બાસી સજહી રહે મુરઝાઈ—ઉઘો

(૧૨૮)—હરીચન્દ્ર—

ઉમાપતી નમૂં નમૂં સરણુ ગતી નમૂં નમૂં.

જટા ધારી સંગેલિયે, પારવતી નમૂં નમૂં—ઉમાપતી

કરો મહાદેવ દયા, હરો દુઃખ પીર ગિયા,

તેરો નિત નામરટત, જતી સતી નમૂં નમૂં—ઉમાપતી

(૧૨૯)—સુરદાસ ભજન—રાગ, ભૈરવી, પદ

ઉધો મનકી મનમે રહી...ઉધો

ગોકુળતે જગ મધુરા પધારે; કુંજન આગ દહી.—ઉધો

પતિત અકુર કહાતે આએ; દુઃખપર દાગ દધ.

તન તોલા ભર ના, રહી ઉધો; જલજલ ભસમ ભધ—ઉધો

હમરી અંખિયાં ભરિ ભરિ આવૈં; ઉલટી ગંગવહી,

સુરદાસ પ્રભુ તુમરે મિત્રનકો; જો કહ્યુમધ સુમધ—ઉધો

(૧૩૦)—મીરાબાઈ—ભજન. રાગ. ભૈરવી, પદ.

ઉધોજી, પ્યારે સ્યામ ભયે જે પીર-ઉધોજી,

કંઠન કઠોર દરદ નહીં જાણે, આખર જાત અહીર. ઉધોજી.

મીરાં કહે પ્રભુ ગિરિધર નાગર, નૈન નિભર આયો નીર. ઉધોજી.

(૧૩૧)—માનસિંહ અભેસીંહ—

ઉજા આને મેંભી હએ અઓર જુલાતે ભી નહીં.

આપસે તર્કે મુલાકાત જતાતે ભી નહીં,

પ્રદપરદા હએ કે ચિલવનસે લગે બએકે હએ,

સાફ છીપતે ભી નહીં સામને આતેભી નહીં.

સએકડો વઅદે કીએ પર ન હુવા એક વફા,

તુમ જુલાતે ભી નહીં જા સોહમ આતેભી નહીં.

જસેગર તંગહો અએ દાગ તો કયું જીતે હો !

જાન પ્યારી નહીં અઓર જાનસે જાતેભી નહીં.

[અ]

[૧]

(૧૩૨)—સુકન્યા સાવિત્રી—

એ...રજની શરદની રણીયામણીરે...રહિ ખીલી રૂપાળી ચંદની,

આકાશે રહી ખીલી; એ વૃષ્ટિ વરશાવે અમૃત તણીરે;

રેલજમી ઉરમાંહી આનંદની હાંહારે રેલજમી એ...ઠરે નયણાં

નીહાળી પ્રકાશ. (૨)

હર્ષધેલાં હૈડા કરે હાસ ઝલક મ્હેત શી છવાઈ (૨)

સાખી { ચન્દ્ર વિના શજની નહિ રજનીને સન્માન,
સજની શું સમજી કરો રજનીના મુલ્યગાન.

(૧૩૩)—જલશા સંગ્રહ—રાગ, શાહેની, તાલ, ત્રીતાલ—

એરી જશોદા તોસે લરંગી લડાઇ તોરે કુંવરે હુમ મચાઇ—એ.

કાહુકી ઉચક દુધકી મદુકીયા, કાહુકે શીરકી ગાગર જરકાઇ.

ખિચ ડગર મોસે રોકત નટવર, ચાંદ હસત પ્યારે ખિજકી લુગાઇ—એ.

(૧૩૪)—જલશા સંગ્રહ—સિંધુરા-હોરી—

એરી કાઠ ઉલખ શામ કુંજનમે મેંતો હુંદ શીરી મધુખનમેં—એ.
એ સોરી જતન બતા મોરી શજની જો પીયા આવે ફાગનમેં—એ.
ફગવા લઉંગી જય જનને દઉંગી એહિ બાત મેરે મનમેં—એ.

(૧૩૫)—વિક્રમ ચરિત્ર—

એ માથે મટકી લખ જવું, પ્યારા દહેરી લાલાને દુધલાડાં પાઉં—એ.
હું ગોવાલજી નાની નારી, પ્યારો મારો છે વિહારી;

રંજે રમાડી રીઝાવું—પ્યારાં

(૧૩૬)—સ્વાર્થના સ્નેહી—રાગ...એ માથે મટકી લખ જવું,

એ...ગુર ગુણ હવે હું...ગાઉં

પાપ પુંજમા હવે, શીદ સપડાવું...એ.

કાયા મારી પાપી બારી, ગતી, મતી, સૌ, દે છે, વિશારી.

એ...ભકિત નાદે, મનવાને ચઢાવું...એ.

સ્વાર્થના સ્નેહી સૌ બારી. 'ચુની' લેજો ચિત ધારી,

એ...ખોટા બાવોથી, હવે ના ફસાવું...એ.

(૧૩૭)—દેવક-યા,—

એક સરસ વાત સમજાવુંરે, સંતો પ્યારાં

ગુર ગમની કુંચી બતાવુંરે, સંતો પ્યારાં

કાઠ નુરત સુરતને સાધે, કાઠ યોગે ચિતને બાધે

કાઠ ભક્ત થઈ પ્રભુ ભજતા, કાઠ જગતી માયા તજતા;

કાઠ તપથી કાયા દમતારે—સંતો પ્યારાં

એ શોખ્યા મારગ ગરવા ફેવળ મનને વશ કરવા,

આ ભવ સાગર તરવારે—સંતો પ્યારાં

(૧૩૮)—સ્નેહ-સરિતા—

એ શાણા, સ્નેહી સાદી મહેમાની સ્વીકારોને,

કરી દૃષ્ટી મીઠી સ્નેહી સદન દીપાવોને,

હૈયું ઘેરું આજે પ્રેમ પૂજવા ને.

પાદ પંકની રજ ચુંબવાને મધુ વાણી સુધારસ ચુંસવાને.

મારા મોઢિરા મહેમાન રંક મટકી સુહાવોને—એં

(૧૩૯)—સરદારખા—

એક ફકત તારો આધારરે, કિરતાર મારે,

ભજી સદા સચ્ચિદાનંદ ચ્હાય તે તારે કે મારે—એકં

મરવું છે નકકી માનવી, ફાગટ પડોછો પાપમા,

સમજી થઈ શીદ ઉતરો સંસારના સંતાપમા.

(૩૬) [ધી ફોનોઆફ ગાયન સંગ્રહ ભાગ ૧ લો.

બાંધે હવામાં બાપડા પ્રાણી બગ્દનાં માળીયાં;

કાળનો ઉકળાટ, થાતાં હાથ વહેતાં ચાલીયાં.

મારે તો શ્રી પ્રભુનું, નામ છે સદા સાચું.

પ્રભુ પ્રભુ તું ખરોતે અન્ય સર્વ છે કાચું—એક

(૧૪૦)—જલસા સંગ્રહ—રાગ ભૈરવી—અશાવરી

એરી હએ મોરી પેઆરી નનંદીઆરે—

તોરે ખીરે મોએકુ દીનીગારી ન નંદીઆરે.

કે આરે કરું કુછ બશ નહી મેરારે—

સાસુ ન નંદીઆં લરેગી શારી ન નંદીઆરે.

(૧૪૧)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, મેઘનો, જલ્દો—કુમરી.

એક કામીની બન બન આવે,

ચતુરનાર એરમાન સવારે, મદમાતી પ્રેમ જગાવે,

.....આજ એક કામીની

સામરો કનઈઆ મોસે માનત નાદિ ભેરહી આન જગાવે,

ખિંદગબનકી કુંજ ગલનમેં નારદ ધીન બજાવે, એક કામીની

(૧૪૨)—જલસા સંગ્રહ—રાગ—ખમાચ. જલ્દો. કુમરી.

એસી ચતુરનાર કર સીંગાર, હારી અપને હવાર,

પિયાનીકસ બદાર, એકપક્ષબ લાગી હસમેરો મનલીનો—એસી

એક ચંદ્ર બદન ચંદાસી કીરણ, આપથી સનદપીયાનેક નગર,

એક પાનોકી ખેહેરણ હસ મેરોમન લીનો—એસી

(૧૪૩)—અસીરેહીસ—

એજ મુજે મંગવા દો જાન, સલમે સીતારેકી અંગીયા. એજ.

ગાલમેં લાલી, કાનમેં બાલી, મેંતો પહેરંગી પ્યારેકી, અંગીયા. એજ.

મુવે હરજને અંગીયા બિગાડી, મુજે લાદો બનારસકી સાડી,

જરમે આલાહો મસાલા, મુજે ગોટે કીનારીકી અંગીયા.—એજ.

અપને સૈયાલી બાલી મે ભેલી, મુજે લાદો બનારસકી બાલી,

જરમે આલાહો મસાલા, લાદો કીનારેકી અંગીયા. એજ

(૧૪૪)—ખુને જગર—

એ કરી કરી છાધ ગરદુપેચટા સારે, ઉડાવો મીલાસ.

હારે મતવારો ઉડાવો મીલાસ—કારી

કોષ રસીલા સજ લાહો સાકી,

હારે જુએ રીન્દો કે શીર મનકી પ્યાસ—કારી

મહેશર બપાહો ખીરામે અદાપર,

રહેમતસે મયકશ નીરાસ ચાહે રહે.—કારી.

(૧૪૫)—ખુને જીગર—

એ...દેખો કિમ્મત કા ખેત્ર ચત્રીઝંઝટકીરેલ સારે માવમે.
 નહિં મ અલુમ ટીકીટકા નંખર બી
 મયા ટીકીટ, ગઈ સાથ ઓરતબી.
 અવલ આખિરકે દો ગાડ, લેગયે જોરે યે બદખત—એ...
 પંજબસે માલ ગાડી જો આપ.
 અપ્રમાની ઠાં સે વોહ ભર ભર કે લાપ.
 હમને ખરીદે હમી ઉન્સે પિટગએ,
 લડા જકશન પે આકર પંજબમેલ,
 ચડા ઉલ્કનકે મંડવેપર જીજન કાખેત્ર—એ...

(૧૪૬)—હુસન આરા—

એજી જાવો સજન બડે આએ, યુમે, ન મેરે ગાલોંકા
 મેરે ગાલો પેયાર, કરે લાખો નીશાર, દીરે લાલોંકા—
 ગાલ ગુલે લાલા, જોખન મોરે આલા.
 હુએ કાધ જો નાજોં કે પાલોંકા
 વારે લાખોં રૂપૈયન કે માલોંકા—યુમેના

એ

(૧૪૭)—સુક-યા સાવિત્રી—

એ સહિયર, સુણો શીખાનજીસરી, સજી કરો અંગર જો નિચારી-સ
 ફસંગ દાગગ કોટડી, ફસંગીતું મુખ ફામઃ
 ફર્જન કરા સંગથી, થાય નામ બદનામ.
 બડી જોને મોખત જગમાં નકારી, ગયું તે તે આભર પરભવ દારી -

(૧૪૮)—અશ્રુ મતી—

ઓ મારી રંગીલ દરજણ, દરજણ ગુજાખતો જોટોરે,
 તારો જગમાં બડે ના જોટોરે.
 ખવરાયું પીચાયું હાયમાં નચાયું, વાળે રખે તું ગડબડ જોટો
 લાહી હુંડોને પરચો પરજો, નથી હું માતખર મોટો.
 એ ! મારે તે નિમિત્તે સારે, પુગી ને સાથે માતવાના હં,
 અરે અહીંના નળશ રોટકા ને ફુંગળો શી પૂનીના તે, ટાણુ હં.

(૧૪૯)—મહાશ્વેતા દાદંમરી—

ઓ સાહેબીરે (૨) સમજી કરીએ પ્રીત.
 હાં હાં નય સહીયારે (૨) અટકી પ્રીતી રીત
 બોલો અનેક સણી ખીજનાં બોલ નેવી બોલોયે—હાં હાં
 લામાયું દીવ જોત પિના, નય આપણું દીવ ખેલીયે,
 અંતર સાધાનું લાગી, મરીયે પગયું સંભાળી, એક હથે પર
 નાળીરે—

(૧૫૦)—મૂળરાજ સોલંકી—

ઓ છખીલી છેડ શરમ, કર છબુકો ન તું.

મહેમાન બોલાવી વાહ ! કરી મસ્કરી મળહ ! ઓ.

રીતી એ ક્યાની ? પ્રીતી એ મળની ! જો છખી આ છાની,
કરો મેરખાની પત્ર વાંચવાની, કાઠી થઇ, દીવાની—આ...છખીલી.

(૧૫૧)—સ્નેહ-સુધા—

ઓ સ્નેહભીના શીરતાજ ! ખ્યાલી પીયોજી આ પ્રેમની

સ્નેહે મરપુર છે, પ્રેમનું એ નુર છે. હોં ઓ—

રખીદો મધ આ સ્નેહતણી ચીજ. ખીજી તું સ્નેહભીની નાર,
સ્નેહે સંસારનો સધજો બહેવાર છે, સ્નેહ એજ સંસારે સાર,
વાહ બહાલી વરણાગી અલખેલી અનુરાગી, છે સુંદરી સુખણુ—સ્નેહ.

(૧૫૨)—બનીસાર—

ઓ મોરે પ્રજુ હએ આશ તે હારી,

એક ખીરહેડી આગસે જલ રહા થા.

દુજ રકાખનકા લગી ચીન્મારી,

તુંહી આલા તુંહી આલી આશકે, પુલોકા, માલી.

બરહે ઓ વાલી—તુ જોઠ હમારી—ઓ.

(૧૫૩)—પ્યારા સાહેબ—રાગ, મહાડ, કંવાલી.

ઓ ખાલમ મોરે, હમસે નજરીયા કા, હે ફેરી,

મેશ જ્યા ચાહે ગરવા સો સો યેરી તોરેરે. ખાલમ—હમસે.

(૧૫૪)—દારંગી દુ-યા—

ઓ દાસા બનું પીડા, લગગ હો જો જીકી;

નહિ માનું કંસીકી, ખસ ન માનું કીશીકી.

વાર, વાપે તન, જન, હો સુજન, કમલ ખદન ફજન મોહન. દાસી.

દીપક ખીન ફટી ખીમલ, કમળપર અંગ પતંગ ન જંરે.

એહી રીતી રત કમતીકી, ખસ ફીકી અતનીકી નહી નકી. દાસી.

(૧૫૫)—ખુશફ હસીના—રાગ, જલ્લા, તાલ, કેરવો.

ઓહો મન મોહેતાં તોરી, છુમ છુમ ચાલ—ઓહો.

હાથો મે હએ પએમાનાં, મતવારી તોરી ચલ,

મદુઆ ભરકે દેં ગઈ બળની ચલી તાલ—ઓહો.

મતવારે તોરે નએનાં, અએર જોરે જોરે ગાલ,

તોરે ખાલા જીવનાં, હમરીઆ ચએદા સાલ—ઓહો.

મોરે દખરા ખાન તોરી તએદહએ પખાલ.

આહા મોરે તોં દાલે; હસકુપે કો સમ્હાલ,

અપની સુરત જુલગયે, રંદી પે ખીરી સાલ,—ઓહો.

આં

આં

(૧૫૬)—અનસુયા—

આંખ વિના અંધારું, સદાયે મારે આંખ વિના અંધારું,
કાષ્ટ કહેશે લાલ લીલું, આ ધોળું ને આ પીળું.
મારે મન સધળું કાળું કાળું રે (૨) સદાય,
કાષ્ટને જગ લાગે સારું, કાષ્ટને લાગે નહારું, મારે મન જીવતર
ખાઈ ખાઈ, રે—સદાય.

(૧૫૭)—સૌભાગ્ય—સુંદરી—

આંખો ખોલી જો જીવ આ, હીસે દુનિયાં ફાની.
જ્ઞાની જીવગાની રોજ રહેવાની માની—આંખો.
આ ધનધામ મેડે, મહેલોને વાડી વજીરા,
ખંતે સાચવ્યાં અંતે થવાના ધુળધાણી—આંખો.
અચિંતો ડાખશે ટોટો, અજલનો શીરસ્તો.
કરી દેને બલાધ એજે, છે, સાચી કમાણી—આંખો.

(૧૫૮)—સૌભાગ્ય—સુંદરી—

આંખો ખોલી જો જીવ આ હીસે દુનિયા ફાની,
જ્ઞાની જીવગાની રોજ રહેવાની માની—આંખો.
પ્રેમ તહાં નહીં નેમ છે, નેમ તહાં નહીં પ્રેમ.
પ્રેમ અનેમ જહોય છે પ્રેમીને મન ક્ષેમ.
અજળ પ્રેમનાં પાત્ર આં સુંદરીને સૌભાગ્ય.
આશીષ એજ અચળ રહો સુંદરીને સૌભાગ્ય—આ.

(૧૫૯)—લયલી મજનું— રાગ—ધુમરી.

આંસુવા બરે મોરે નયન, હીલરા કાંપે મોરો હો—આંસુવા.

“દાહરા”

જાને મનકો બેદમન, દુજો નળને કોએ.
પરકનહાર દુખજો, દુખકો મારો હોએ—આ.
ઉછલત છતીઅન હોએ મોરી, જોર ચઢતહોએ સાંસ,
રૂપ સરૂપ તો જલ ગયો, દેહ બની જીવધાસ—આ.
જગ કહે ન કીજોએ, પ્રીતમે જાવે પ્રાન,
કોએસે બંધંહો છોડીએ, જો બંધત હોએ દોળન,—આ.
આગ જલાવે હાડકો, જોર જલાવે માંસ,
પ્રેમ જલાવે સખકધુ, ન રાખે જીહીઆસ—આ.
ચીતાને સખ લુટીઓ જોળન જોર આરામ,
પ્રીતમ જાતો ચખચુકે, વાઠા લે ન નામ—આ.

(૧૬૦)—ભદ્રાભામિની—

અંતરે હર્ષ છવાયે, સખી શાને ?—અંતરે.

પિયુના વિયોગી આ 'ખલાલ' જે, નિશ્ચિત હૃદય ચિરાયે;

—શાંત બનશે આજે અલી !.....એ.

પ્રાણ વિના હૃદયે, સખી શાને ?—અંતરે.

શુદ્ધિ મારી શું અદલાયે ! ધર્મ માગતી સુલાયે,

લોક કહે મને મૂખ બને પણ, લજ ન આવે જરાયે—સખી શાને—અં.

(૧૬૧)—લક્ષ્મિ-વિજય—

અંતર્યામિ, નોધારાના આધારે,

ગૃહિ બાંધ દાસિની હે, અપિનાક્ષી ઉગારજેરે.

ગરૂડામિ, લક્ષ્મિના ઉત્કારે, હરિ દિન 'ખાળાતું' દુઃખ દયાળુ નિવારજેરે.

જાણી નિરાધાર નાની, દે છે પાપી કષ્ટકારી,

બહાલા વિનતિ સ્વિકારે, લેજો અખળા ઉગારી,

વિભુ વિકટ બંધ આવાર, વેગે વિદારજેરે.—ગૃહિ.

"તારો શવરિ નાર, શીલાની અહમ્મ્યા કરી,

કાધી સતિના બહાર, દુષ્ટ નિશાચરને દમી;"

દયા ધારે ને, બિરહ, સંભારેને, જાણી, નિરાધાર નારી—ગૃહ.

ધી રૂનોઝાફ ગાયન સંગ્રહ

ભા. ૧ લો સમાપ્ત.

વાંચવા લાયક વાર્તા-નોવેલ, નાટક ઈત્યાદી પુસ્તકો

ખરીદવા હોય, ત્યારે, હમારું શરનાચું યાદ રાખજો,—

શા. ચુનિલાલ મગનલાલ બુકસેલર

લીમડાચોક-સુરત.

ધી કોનો ચાહુ ગાયન સંચાલ

ઉર્ફે

રેકર્ડ્સ ગાયનમાળા.

ભાગ ૨ જો.

ક

ક

(૧૬૨)—કાખીર ભજન—ભજન, જોગીયા—

કમ સમરોજે રમ અમ તુમ કમ સમરોજે રામ.
ગભ કુતીમેં જપ તા કાનો, નીકલ હુવા બે ઈનાન—અમ.
આલપનેમેં ખેત્ર ગુમાયા, તરન પનામેં કામ —અમ,
જુહી કાયા જુહી માયા આખીર મ્હોત નીવાન—અમ.
કહત કાખીરા મુનો ભાઇ સાથો, યેહી ઘોડો મંદાન—અમ.

(૧૬૩)—મુરદાસ ભજન—રાગ—પદ.

કયુરે નીંદાર સોયા મુસાશીર, કયુરે નીંદાર સોયા,
માનુસ દેહ દેવનકો દુર્લખ, જનમ અમરથ ખોયા—મુસાશીર.
મનદારા જોખન મુન તેરા, વામે મનતેરા મોહયા,
મુરદાસ પ્રભુ ચઢેહી પંથકો, પીકે નૈવુ, ભરભર રોયા—મુસાશીર.

(૧૬૪)—લક્ષ્મી વિજય—

કમ તણો કોણ મમ પાવે, ભાન્તિ બર્યું મન શન્તિ—ન, ભાવે.
સુખનાં તે સ્વપ્નાં હવે આવે, દુઃખથી અન્તર દુઃખે ઉભરાવે.
નિકસી ભવનથી, વન જાયે, ત્યાં, દેવ ભાગ્ય લગાવે.
ઉલટી દશા દુર્ગમ, જગારે, દુખમય, આ જગ, અનુભવાવે.

(૧૬૫)—સત્ય નારાયણ—

કહું આપવિતી, કર્મ કયા, દુઃખયારી. કાળજકું નાખતી સંહારી...કહું
આ નગર સાધુ શેઠની. બહુ લાડકી દીકરી હતી...
ખાતાં બગાસુ દાસીઓ, કંઈ લાખ બેઠાજર થતી...કહું
મોતી હીરા પ્હેરી ચરણ, ધરણી પરે ના રાખતી.
તે આજ દુકડા કાજ તમ ધર આવિ છે, ભીખ માંગતી...કહું
પતિને પિતાજી લેષને, બહાણે વિદેસે સંચર્યા,
ચોરાઇ ગઈ લક્ષ્મી અને, આજે રખડતા, છે કર્યા...કહું
ચડતી અને પડતી પ્રભુ. ચિરકાળ કોની નવ રાખશે
બીખારી પળમાં શુપ થઇ, શુપ થઇ બીખ માંગશે...કહું

(૪૨) ધી ડોનોઝાદ ગાયન સંગ્રહ ભાગ ૨ જો.

(૧૬૬) — શુક્ર જયાન્ત —

હાં દેવે ને વળે ને વળે ને વળે ને વળે ને
સરળ, કંઈ કે. શે છે, તિમિર તનમનનું તસે છે...કરં.
અ. પાંડવ મેઘ જો જાગેલી, જરૂ નવ શ્રમ વિજ, શેધી.
મને મેઘ અતવે છે.....મને
હૃદય ધન્ય ઊમળામતા, કિર્ણ દશદિશ-વ્યાપે છે
નિજનંદે હું આનંદ.....મને

(૧૬૭) — સુકન્યા સાવિત્રી —

કૃપવૃક્ષ તજી કોણ અભાગી આવળ પાસે જાય;
કળની આસે જળ સિંચેનો, ભાંગે કટક પાય-અભાગી.
સંપત રૂપ મધ દીપા પાસે. બહુ ક્રીડીયો ઉભરાય;
સ્વજન મિત્રની, ખરી કસૌટી વિપત સમયમાં થાય-અભાગી.

(૧૬૮) — સતિ, દ્રોપદી —

કરમ ગતી અતી ન્યારી વિધાતા કળી ન શકે મતી મારી અરેરે—કરમ
એક દીન રાજ એક દીન જોગી (૨) એક દીન હાલ બિખારી
અરેરે—કરમ
ધરી મૃગ હાલા દંડ કરમંડલ, અંગ વિસ્તૃતી લગાવી ફરેરે—કરમ
રાજ નિવસી ન ગલ વાસી, પુંઢી નિરંજન નાથ સ્મરેરે—કરમ

(૧૬૯) — સતિ દેવહુતી —

કળી ખીલતી અમેલી બુલુ બાળા જોખનમાં
બાળા જોખનમાં, ધરી અનંગ રંગ તનમાં—
નાણુકડી હજી લાડકડી હું છું, બાળકડી મુજ મનમાં
મોહિની અજળ ગજળ હું તો, બુલુબુલુ ત્રિભુવનમાં—
તનપર જે વર હમકે નેવર, ભટક કરી ચરણમાં
રમ છુમ છુમ છુમ કરી ચાલું. ચટકે મટકે મદમાં—

(૧૭૦) — મોહિની ચંદ્ર —

કરુણાના સાગર નટવર નાગર વહારે ચંડો વનમાળી;
ગુણ રતનાગર, દેવ દીવાકર, પંખીણીયો સપડાવી,
ધેરાણી પંખીણીરે. કાંઈ ન સુજે, થર થર કુજે પાર પાડો,
પુન્યશાળી—કરુણા
વેલી વીંધાણીરે કાંઈ બચાવો, આવો, આવો રે, આવો; પરદુઃખ
ભંજન માળી—કરુણા.

(૧૭૧) — નરસી મેહતા ! —

ક્યા છે મારને ક્યા તારં ન્યા જાંખું લાંબા પાંડરે
ગુરજના જ્ઞાન વિનારે ! અંધારં.....ટેક

કોણ જાગે, કોણ હોગા કોણ તરને છાડે.

કોણ દલપે ને કોણ ચસાને, કોણ જ કાળ, કાળ કોનારે-ગુરુ.

કયા નમરમાં તું આવ્યો મુસાફર સોદો કરવાને, સારુ.

પામર હીરો નામરખીયો, કાપું તે કાપું કારભારે-ગુરુ

(૧૭૨)--ધીરો ભગત--કળીયુગનો મહિમા, ભગત.

કળીયુગ આવ્યોરે. કુળિયામાંથી ધરી તો કયા,

મોટા મોટા મહાજનરે, લક્ષપતિ લોભો થયા...કળીયુગ.

ધરતીમાંથી ધર્મ ગયો ને, પાપનું વાળું પુર.

પર્જન્ય તો પાંગળાં થઇ વરસે. મેદની થઈ ચક્રચુર.

ધરતીએ રસ ચોખારે, વાળ્યા કણ વણસી ગયા...કળીયુગ.

પૃથ્વીમાં પાખંડ પુજાયે ને, વિપ્ર કરે વેપર,

સન્યાસી ધન અંચવા લાગ્યા, પતિવ્રતા નહિ નાર

સલ ના જડે શોધ્યું રે, અસલના ઝોધ થયા...કળીયુગ.

લક્ષપતિ વાયાને ચૂકે, એ દુઃખ કોને કેહવાય,

કયા તો કુપાત્રની સુહાસે, પ્રશ્ન ગરોડા ને પુછાય,

દાસ ધીરો કહે છે રે, શાની તે તો અંધ થયા...કળીયુગ.

(૧૭૩)--ભદ્રા ભામિની--

કર્મ કયાકી ખીયા જગ જોઇ, સુખ દુઃખ સર્વ કમ ન તે
હોઇ--કર્મ કયા.

કોઠી કર કમલ કરત હીરન કલ, કોઠી કર તલ કર કરત સદાઈ.

કોઠી નૃપવર જંવર દોલાવત, કોઠી ધરતર માંગત ન
અંધાઈ--કમ કયા,

કોઠી કર કર્મ નાક પતિ હોઇ, કોઇ નર કનપર ખીપતિ ખોજાઈ;

કુકર્મ કર્યો અસુર પતિ રાવન, સુવર્ન લંકપલમે ખોઈ-કર્મ કયા

(૧૭૪)--જલસા સંગ્રહ, રાગ-ગાંડ-મહાહાર-હુમરી

કરકે કંગનવા મોરી છાંડે કલાઇ, સુનો લંગરવા, મૈ ગારી દોંગી તુમકો
મોરી અંધયા ન પકર ધરવા જાનેદે=કરકે.

ગરજ ગરજ બાદરવા, બુદ, નિવરસે, કુધ્યા પરત મોરી અંગીયા જિજ્ઞાસી
અયા યા ભગ્નધો.

હસી હસિ હમરા અંચરા છાડે, સમજ માનશે--કરકે

(૧૭૫)--જલસા સંગ્રહ, રાગ, કાફી, હુમરી,

કનકયા જરા બનસી બનજારે, હંજમનાકે તીર કનકયા, જરા બ
બનજારે--૦

બનશીબનક મોરી શુદ્ધ ખીસરાધરે, કનકયા જરા ઓરતો બન
જારે-કનકયા

(૧૮૨)—મિસ અમીરજીન-રાગ-પીપુ-તાલ-દાદરા—

કહો ગુઝ્યા કૈસે કટે સારી રાત, સૈયા નહા આવે જીયરા ગભગાયે—કૈસે
અસે બે દરદી સે પીતજો ઠાની, કબજુ નમાની ખાન.—કહો ગુઝ્યા.

(૧૮૩)—મિસ-અમીરજીન-રાગ, દેશ-તાલ, દિશ્યાદી.

કનહયાને ઘેર લધરે, કુંજનમે. આજ સખીયાં નહીં મોરે સંગમે,
દાગ રમોહો મોહનકે હારે—મોહન ખડેડે પિંદરા ખનમે,
નધ નવેલી કૈસે અચેગી કયો નિકસી દાયુનમે,
મૈ જલ જમુના જરેન જાતી, સોચ રહિ મનમે,

માગર પટકી ચરત જટકા, ઝૈર ભીજો ઠરી રગમે, કનૈયાને

(૧૮૪)—ગાયન હર્ષણુ—રાગ, પંજળી

કબજુન આયો બાંકે યાર બિનતી કરત રહી મેં તો સોસો પાર—કબ
કહેત કદર સમજાએ સખીરી, માનત નહીં કછુ એકપાત.
અબ ખડે રહે સોનન કે દવાર, કબજુ ન

(૧૮૫)—કુસમાવતી—

કયસે રાધામે બ્યાહું કનૈયાકાલા, કનૈયા કાલા, કનૈયા કાલા,
માખન ચોરીવો ગલી ગલી શીરતા, તૂટજમુના પે બટકતા, ગોરી મો.
ગોરી મોરી રાધા ગોરી મોરી રાધા—કયસે.

સાખી { “જળ જમનાકો મેં ગમ, આય નંદ કીમોર,
મટકી મેરી તોડકર, દીતી બાંહય મરોર”

આયા થા ઓ આગ લેને, દાગ અંગ લગા ગયા

નયન કી મરોડનસે કરોડ ખાતેકર ગયા—ગોરી મોરી

(૧૮૬)—મીઠા જહર—

કપસી પીત નિલાધ, સુધ હું મોરી બિસરાધ

મોરી યાદ ન આધ, માનો તાર હું પરાધ—

સખર પિયા બિન આ વત નાહીં-બિહરાને સજન તોરે અપસી
ભાવે ન કછુ મોરે જીપે બનાધ, —ગત કીતી

(૧૮૭)—ખ્યાબે હસ્તી—

કનહયા કીરાન, મન વારે ફુલારે, કયા નયન પ્યારે પ્યારે !

સુંદર સુરત તોરી, મન કે હરત.

હરજનકે હરત તોરી, મોહીની મુરત ગોની,

મોરી બારી ઉમરીયા બેહારી મએ તોરે વારી.

જન જન દીતજર દીલજર હારે ! યાર સુંદર મનહર,—ક,

(૧૮૮)—મીન મલકાજીન—રાગ જુહા. તાલ, દાદરા.—

કમલ પતંગી લયક જખ્યારીરે, નૈયના રસીલે છુપાવ મતવારીરે; કમર
ખુદાને દિલ યે દિયા નજદ બે વફાકે લીમે;

મિલી હય આંખ તો દિદાર દિલ રૂપા ફલીયે,
 બચન સમાલિયે, દિલકો જરા ખુદા કે લિયે,
 નાજુક બૈયાં ગોરી કલૈયાં, મેરે પીયાકી યે આહય ન્યારીરે. કમર.
 (૧૮૬)—પ્યારા સાહેબ—રાગ, ભૈરવી, કવચાલી.
 કહાન કુંવર મોસે કરત ખરજોરી, અખ મોસે કરત ખરજોરી.
 એક ન માને એક ન માને મોરી, કાને કુંવર કરત મોસે ખરજોરી.
 દેખી શામ વહુ નામ હરતો, શામ તુમ લાગો હીરહન;
 ધડી ધડી પલ પલ છીન તોરી ખીનતી, કરત ખરજોરી, એક ન માને.

કા.

કા.

(૧૮૦)—કંસવધ—

કાનુકા તારી કામણ કરનારી, વૃજમાં વસિલડી વાગી;
 મીઠી વળી મોહક, મન વસ કરનારી—વૃજમાં
 મનવસ કરનારી, સ્વર સુણતાં લાગે સુખકારી.
 હું ઘેલી તમ વીણુ થઇ છું ગિરધારી—વૃજમાં.

(૧૮૧)—બિણાવેલી—

કાયા કાચો કુંલ છે, જીવ મુસાફર પાસ;
 હારો ત્યાં લગી જાણુજે, ન્યાં લગી શ્વાસોશ્વાસ;
 સદાસંસારમાં સુખ દુઃખ, સરખા માતી લખએ;
 રાખે જેવી રીતે રામા, રંગે તેવી રીતે રહીયે;

સાખી { પીપળ પાન ખરંતાં, હસ્તી કુંપળીયાં;
 મુજ વિતી દુજ વીતશે, ધીરી બાપુડીયા.
 નહી જેવીને તેવી નિલ, કોઇની નમતી જોઇએ;
 દશાના ઢંગ, રૂતના રંગ, જેવા દેખી લખએ—સદા.

સાખી { કદી મેહેલોને માળીયા, કો દીન છપ્પરખાટ;
 કોઇ દીન એવા આવસે, જુખ્યા ન મળસે બાન—સદા.

(૧૮૨)—શારદા વિજય—

કાગવીરા વાલમને દેજે, દુઃખીનો સંદેશ;
 “જોગણુને વેષે વિજોગણી, કે જતીમે દેશો દેશ.
 જામે જીતની ખુશ હય, ધતનો કહે બતાય;
 વાકો ખુરો નમાનીયે ઝોર કહાં...સેલાય.”
 ગાગરનાં પાણી ઝુકી છળે, સાગરના માઝા મુકી છળે;
 નીતીનો એ ધારો, પધારો પ્રાણેશ, દોષ ન ધારો, પધારો પ્રાણેશ.

(૧૮૩)—મીરાંબાઈ-રાગ. ભજન—

કાનુકો શું જાણે મહારી પ્રીત. બાઇ અમે બાળ કુંવારાંરે. કા.
 જળરે જીમનાના અમે ભરવા ગયાં તારે, કાનુકે આવીને છાંડ્યા
 નીર, ઉડ્યાં જરરરરરરે, કા.

શેરાએ ને શેરીએ અમે રમતા, ને ભમતાંરે, કાનુડે આવીને
 ખેંચ્યા ચીર, ફાટ્યા ચરરરરરરે, કા.
 વંદરાતે વનમાં બહાલે, રાશ રમાડ્યારે, કાનુડે તાણી માર્યા
 તીર, વાગ્યા ચરરરરરરે. કા.

(૧૯૪)—પ્રુદ્ધદેવ—

કાયા કાચ કુંપો, તું તો ચેત રે, હિણુ ભાગી હંસા:
 અવિચળ પહોતે તું પેખરે, હિણુ ભાગી હંસા—કાયા.
 કાંઝવાનાં નીર સમજ આ, કાચી જીંદગાની તારો;
 મમતા મુકી દે ને તું કારીરે, હિણુ ભાગી હંસા—કાયા.
 એ દિનના છે ધરજળ સધળાં, એ દિન અહિં રહેવાનું છે.
 એ દિનનાં છે સગા સંબંધી, એ દિન સુખ લેવાનું છે.
 એ દિનનો છે પંખી મેળો, અંતે ઉડી જવાનું છે.
 શોકો જોતે દુનિયા કહે તે, એક મુસાફર ખાનું છે—કાયા.

(૧૯૫)—પ્રહ્લદિ-વિદ્યામીત્ર—

કામભોગી રાજ્યોગીને બનાવવા.
 જપ તપથી રૂપીવરને નીકળી ચગાવવા.....કામ.
 ચિત્તહર યૌવનની મને મોટી મન હામ છે !
 નિહાળી હાતભાવ, પુરૂષ નારના ગુલામ છે !
 એ દરશાવવા રૂપીરાજને ભરમારી.....કામ ભોગી.

(૧૯૬)—મીરાબાઇનું, ભજન—

કાયા કારણ ભેખજ લીધો. મેંતો રાગાજી કાયા કારણ ભેખજ લીધો.
 રમતો ભમતો જોગી અગ્યો આંગણીયે; દાસી અણીને દરશણ
 દીધો...રા.
 ગીરધર વિના મુને ઘડીએ ન ચાલે. હરીરશ ઘેળી ઘેળા પીધો...રા.
 એરે કામણ મારે કહાનુડે કીધાં. કયા પહરીને નેડા લીધો...રા.
 બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ જંગલ માંડે દેરા દીધો...રા.

(૧૯૭)—શ્રી, કુસમ કમળા—

કાળું કામ કરે ન શું ! કામી, નીચનાની ની જાન હરામી;
 વઢે વેણ મીઠાં મુખે સ્વામી, બીજા સંગ રના નસે જાની;
 લોભાવે રક્ષના એ રક્ષાળી, ઉરમાં તાણી પપતી પાળી,
 કુર-ધુત ઘોંગી ને ધુતારી, બણી ચુકેલ જરિ વીખરા,
 શમ-ધર્મ-જનન ! નહિં, દયા નદી ! તલભાર.
 જનર મારે જગદીશને. છેતગવા ! તૈયાર,
 રડે ઘડીકમાં હશે ઘડીકમાં, ઘડી નીશે મસ્તાન.
 લલચાવે નર લાખને, પણ કોઇની નએ શોખન,—

(૧૯૮)—સરોજની—

કાળ નહિં છોડે. દાલા શાને મથીને મરે,
પાપી બ્રમણ કાજે રે, ઘોળાં કાળાં શીદને કરે,—કાળ
મન જાણો છો? મેં કર્યું કે, પણ કરનારો છે કોય,
આદ્યાં અધવચ રહે ને, હરી કરે સો હોય,
મિથ્યા વૈભવ માટેરે, નિદ્ય જીવમી શીદને કરે,—કાળ
નક્કી સમજે કાળ રાય ત્યમ, રંક સર્વને ખાય,
ખાંધી મુઠીએ આવેલાં, સૌ ખાત્રી હાથે જાય,
કરશે તેવું ભરશેરે? પરમેશ્વરથી જરી તો કરે,—કાળ

(૧૯૯)—રજની ચંદ્ર—

કાયાની મયા જુડી સહુ જાણરે,
પલમાં વીખરાશે તારો માળો આ સંસારનો રે
મિન્દુ જેમ આકળ કેરું. માનો મોતી જીવું
એમ સંસારી મયા મીથ્યા માનરે—પલમાં
સમાને સંજાંધી, રાહી કાષ્ટ નથી તારે
સ્વાર્થમાં રાખે સમાજ સગો ભાઈરે—પલમાં

(૨૦૦)—કુસમાવતી—

કામ કેદ કરી જીવે તમ મ જાન—જીવે છે સાવધાન—
—જીવે વિવેક જન—કામ ગદન વતને જીવન ભય ભાળે.
ખરે કાંટાની કામળતા નિહાળે—અગન અરતી, ચંદન શીત ભાળે.
ખરે કામોગ્ન મેટા નાદાન.....કામ કેદ

(૨૦૧)—નાગર ભક્ત—

કાયા તારી કાચી તેમાં કુડ્યો તું ફરેછે જાને,
કુંકામ જવની હોળી પેટે, એ સમજાને—
કરે દુઃખ તેને તુ તો સવરમાં ઉઠી સ્નાને,
પ્રાંતિ દન પેષે ખાનાં, ખુશિયાળાં ખાનવાને
તાલી માટીને તું માના જેવી મૂઢતાથી માને
નામ કુંજીજીતું કયાથી આવે તારે જાને—
સુખી થવું હોય તો અદુનયજી ન શ જો જાને
મોટામ મુકીને પ્રિતિગણો પ્રભુ ચ જો થાને—
મેળવને ભાત્ર મારા, કેશવ તરૂં કૃપાને
ગરીબા ધરી ને ગુરૂ જે વિંદના જાને—કાયા,

(૨૦૨)—સ્નેહમુધા—

કામીજન રૂપ ઉપર સહુ મરતારે. કુટીલતા કરતા, કામી,
કરે અનીતિ અધમ અતીશે, પ્રભુનો ડર નવ ધરતા.
પરમેશ્વર પોતાને માની, અંધ અનીતે કરતા રે—
લાજ શરમને કરી પરાઇ પાપી પગલાં બરતા
અંતે ફટફટ ચઢને પાપી, વીણુ મ્હોતે સહુ મરતારે—કામી—

(૨૦૩)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, કાશી-હોરી.

કાએ સનુમ પિયકારી મારી, કાએ.
બર પિયકારી હમપર મારી, બીજ ગમ સખ સારી;
બીજકી સખી સખ હારી હસત હાએ, એસો તુ બયો અનારી,
પીયા કુછતો લોને બીચારી—કાએ.

(૨૦૪)—અદલ ધનસાફ—

કાન જાનેદો પ્યારે પ્રાન જાનેદો, કાહે રોકો ડગરીયાં
બેયાં ગહત મોરે તનકી છુવત હો, છાંડો મુરારી, અસ રહો બીદારી.
મેરી બારી ઉમરીયાં—કાહાન જાનેદો.
નાહી એકલી મેં હું સંગ સાહેલીકે,
શીર મીલુંગી તુમે નીર બહાન, શીર ધર મગરીયાં—કાહાન જાનેદો.

(૨૦૫)—હુરનઆરા—

કાહે ધોવે તનકી ચદરયા. મનકો ધોડાલ એજલ મુખ જાએયા.
અરેમાન જલ મુખ જાએયા.....કાહે.
ચમક ઉઠે હાં કરો અએ સાહી જતનવાં, લગા લગા સતકા સાખનવ;
તનકો ધુલા મનન ધુલા, રહા જીગર મગર મલબરા તનતો—કાહે
મસલ મસલ કરત ગુસલહાં, નહિ જલકી કદરયાં—કાહે.

(૨૦૬)—જહુરી અંગુસ્તરી—

કાહે છાંડો મુરખ મોરી બધ્યાં, કલધ્યાં ગારી દુંગી મયેં.
મુંજીજરે શરમ નહિ આવે, સતાવે કાહે મોહે, જરા ન લખવે—કાહે
—પ્યાર જાની તુને કયા દીલમેં ઠાની,
મોહનીયાં સુંદરીયાં કામનીયાં ફુલારી હય;
ચલ ચલ પ્યારી જલજલ ન્યારી, હય મીલ-જાવો જરી,
મીલ જાઓ પ્યારી આઓ, નસતાવો ન લખઓ,
ધખરાઓ નહિ બસ આઓ પ્યારી; જરે રીખવે જરા મું સંભાલ—કાહે,

(૨૦૭)—જલસા સંગ્રહ, રાગ, બેહાગ હુમરી—

કાહના મોરીરે ગગરિયા ફેરીરે, દેખોદેખો રે લંગરવાને બરજોરીરે
—રામામોરી.

મેં જલજ્જુના જરન જતીથીરે, બીચડગર મોસે કીનીરાર રે
ચલજાંડે બાલમ નહીતો દોંગા મેં ગારી-એ શીક્યાખીની મોસે ચતુરાધ,
—રામા મોરી

(૨૦૮)—જલસા સંગ્રહ, રાગ, ખમાચ ખ્યાલ—

કાલી કમરીવાલા સે મીલજના વેં

મએ અપના પિયાકુ હુંઠન નીકસી.

મીલ ગયો ખંસીવાલાસે. મીલજન-કાલી.

(૨૦૯)—મીસ જનકી બાઈ—રાગ, સોહીની, તાલ, ત્રેતાલ,

કાહે સજન કાહે રાર મચાધ, (૨) કાહુ સોતનીયાને તોહે જોહ
કાય દીનો.

કાહુ નિપટ કાહુ બાત બનાંધ; છોટે પિયા, તોહે કર જોરત હું;

છાંડો છાંડોજી મોરી, મુરકી કલાધ. કાહે.

[કી]

[કી]

(૨૧૦)—લવ-કુશ—

કીડી કુંજર દાખતી સસલે સીંહ હેરાન;

પુરૂષ નથી બળવાન પણ સદા સમય બળવાન,

કંઈ કંઈ ધાર બલે અવનિર્મા કર્તો કંઈ કીરતાર

અકળ કળા ન કળાર્તા. કર્તો કંઈ કીરતાર.

અળશીયાએ નાગ દુશાબ્યો, ગોટો હજરી, ગુલાબ લુભાવે

શીયાળે વાધ થકી કરી સરસાધ કાંઈક રડાવે કંઈક હસાવે—કર્તો.

(૨૧૧)—નરસીમેતા—

કીસનજી કાળારે ! લાવો પુલ માળારે ! પારથના સાળારે;

આવો બીડ્યો લાંગવા હોજી.....કીં

નહિ આવો તો થાશે પ્રભુજી મમધાત; ફડ્યો છે આ રાખરે,

શીર માફ કાપવા હોજી...કી—કંઠમાથી આપો બિતારી હાર,...

લજ્યા મારી રાખોરે, મોહનજી માધવા હોજી.....

શીશ કાપશે માહાર તો થાશે જગ ફીટકાર.....

હાંશી અવિનાશી થશે આપો કંઠનો હાર.....કીં

કીધાં છે તે બહુ બહુ મારાં કાજ.....

તેમાં આ વધારેરે, જાણી લેજો જાદવા હોજી—કીસનજીં

(૨૧૨)—જલસા સંગ્રહ, રાગ, પીલુ, પદ—

કીસકા કેન સંગાથીરે બાબા—કીસકા

જુઠીરે માયા જગત લુલાયા, કહેત પુરાણકી પોથીરે—બા—કીં

દોલત દુનીયા માલ ખજનાં, માત પિતા સંગ નાહીરે—બા—કીં

આપહી આપે અકેલા રી, જનાં, હોતે મજાનકી માટીરે—બા—કીં

(૨૧૩) —જલશા સંગ્રહ—કાશી. હોરી, ખારમસી.

કીજે કૌન ઉપાય અજહુ. ધરનાયે કનાઈ—કીજે
 દીન ગીનતે સખી માસહુ ખીતે તોબી ખખર નહી પાઈ.
 દીલમેં હોસ હુમાસ મિલનકો, કેસે મિલે જદુરાઈ;
 રીતે કોહુ દેત ખતાર્ધ—કીજે
 ચૈત માસ ગયે ત્યાગી ચતુરભુજ, ચુરી મે ચુંતા લમાઈ;
 રતુ જૈસાખ તાપ તન જારે, જોઈ ખી રહશે જરાઈ
 રહૈ કયૈ. જુપરા ખમાઈ—કીજે.
 માસ અપાડ મેલ મરજત હૈ, દાદુર શખ્દ સુનાઈ;
 રિમ ઝિમ ખરસત આવન, ભાદો મહા લયદાઈ
 નદીયનમેં પુર ખદાઈ—કીજે.
 આશો આરી ખલી નહી આયે, જગત દીપાવલી આઈ,
 કારતકે કહાં તકે સફુંમેં, માગસર મનકો મુંઝાઈ.
 ન ભાવત મેવા મીઠાઈ—કીજે.
 પૌસ પિયા ખીન શીત દુઃખ ખચુ માલ મરન દુખદાઈ.
 ફાલગુન શીર હરી ધર આવે, તો ખેલે હોરી સુખ પાઈ,
 શુભાલ અખીર ઉદાઈ—કીજે.
 પ્રાણજીવન પ્રભુ પાત નીહાળત ખહાર માસ ખિતાર્ધ.
 દુઃખ વીદારન આય ગયે હરી પ્યારી ગલેસે લગાઈ,
 ખીર હરી પીર મટાઈ—કીજે.

[કુ] [કુ]

(૨૧૪)—પાંડવ ગુપ્ત, નિવાસ—

કુંતીમાતા તનુજ તારા, વીરપણું ખેદાં હારી,
 હાથતણાં હથીઆર ઝિતારી, ચાકરી ચુડીને ધારી,
 સિંહ વશ્યા શિયાળ અવાશે, સિંહ સ્વરૂપને વીશારી,
 ગૌઆલણના રક્ષક રહેતા, ભક્ષક વૃતિવિસારી,
 રાજ રમાની લાજ લુટાયે ખાજ અખાજે, ખુવારી,
 બાંડળ વિરો પહેરે ચીરો. ધર્મ ધીરો, લાચારી—કુન્તી.

(૨૧૫)—સાગર સરિતા!—

કુંવારું રહેવું ધણુંજ સારું બલ્યું પરણવાનું—કાકાજી બલ્યું
 પરણવાનું
 સારો ધણી જો નહી મળે તો જુગ જુગ રડવાનું—કાકાજી જુગ
 જુગ રડવાનું
 પ્રેમથી રમાડું તને બહાલી હમેશાં, ખાલી તું શીદ અકળાય, ઝો
 બહાલી, ખાલી તું શીદ અકળાય

(૫૨) [ધી દ્રોનાગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ. ભાગ ૨ જો.

ભાણીયા દીકરા મુંગો મરી રહે, નહિં તો ફળેતો થાય, ઓ કાકા
તમારું નખોદ જાય
મેનાં તું ક્યારે હવે મારી થાય.....નહીં તો.....કુંવારું.

(૨૧૬)—જહેરી અંગુસ્તરી—

કુદરતકા તું દાતા જગકા પાલનહારા.
જગપરવર સુખ દુઃખકા તુ સુલતા ગુન વાલા-કુ.
ગીરિધર સુખકર દુઃખકર શાન જ્ઞાન । તોરી પ્યારી,
જગકાવાલી અંદર આલી, છત્તર શીશ પરહે ન્યારા-કુ.

[કે]

[કે]

(૨૧૭)—ગાયન દર્પણ-રાગ ગરબો. ભૂપાલ-કલ્યાણ, દાદરો !

કેવી મુરલી વગાડી મનલીતોને, મને ખીરમાવીને જોખન છીતોરે-કેવી.
કહાના જવાદે મને વાર ચઢ છે ધણી, મારી સાસુ છે નહારી તુંપે ધણી
એવું જાણતી તો એ વાટે આવતી નહી, એવી કપઠી રીત મને ફાવતીનહી
ખીકથી કંપેરે મારો સીરજોરી—કેવી.

કહાના હું લાગું છું ચરણ તારે આજથી જો, ઇશ્વર કારણ મુઠાં
દે મને લાજથી તો.

લાડકવાળા કેવાય નંદજી જો—કેવી.

(૨૧૮)—જલસા સંગ્રહ— રાગ, કાશી, દાદરો !

કેસે બોલેરે પપીયારા પાપી દેજ, મોરા જીયરા કહો-કેસે.
સાજ નહી બોલે સવાર નહી બોલે, શીર બોલે માજલી રાત
પપીયારા—કેસે.

(૨૧૯)—જલસા સંગ્રહ— રાગ, પીલુ-હોરી.

કેહે દીજો હમારી રામ રામ જાકુ મીલો મોરા શામ-કેહે.
નગર નગર ઔર દ્વારે દ્વારે, હોરી ખેલનકી ધ્રુમ ધામ ધામ-કેહે
જિમંગે જોખન પિયા માનત નહી, કેસે કે. રખું મેં ઠામ ઠામ-કેહે
ભુખ પેંઆસ રાધીકા છાંડ્યો, ઘેવાન તોપે પરોહી અષ્ટ જામ-કેહે
કૃષ્ણ નંદસુ ઇતની હે બિનતી, પ્રભુ કયું છોરી એસી બામ બામ-કેહે

(૨૨૦)—જલસા સંગ્રહ— રાગ, ખમાચ-હોરી.

કેસે જરન જાગ પાણી-સાંવરામે કેસે.
મોહે ખિય મીલો મધુ બનકો—સાંવરા—
કુવે જાગ તો કીચ લગતહે, જુમના જાગ પિયકારી;
જોકુલ જાગ તો રંગમેં, બિનત હું, એસી ગત મતવાલી,—સાંવરા.

[કા.]

[કો.]

(૨૨૧)—નરપિશાચ—

કામ અલખેલે અણસારે તેડી, હું ચાલી તે મેડી,
કામલુ કરી મને છેડી-મૂકો આવરણાગી. આ-છેડો ના છેડો-કામ
શુલે ગુલઝાર અંગો નિખાર, તમે લખ દેશો ના
મરમનો મારા વચનના પ્રહાર, તમે કંઈ કેશો ના
માલો પર ચર. સુખન અપાર, મને કંઈ દેશોના—કામ

(૨૨૨)—નવીન નવલ-ગંગા—

કામ મને રચામ ખતાવે, જો કાઈ લાવે મુખ ખતલાવે.
મન ગમતું મુલ પાવે.....કામ મને-
તરસી ગાય તરફડીયા મારે, પાણી આરો જણાવે,
પ્રીતી વાટે લુલી પડી છું, પ્રેમ મારગ કામ ચલાવે-કામ-

(૨૨૩)—સંગતના ફળ—

કાઈ કરો ન કુસંગ-કુસંગ, તો કાજળ જેવો.
નિર્મળ નર ને નિચા પાડે, નિતી ખમાડે એવો
ઝાહ્યાતું પલુ લાન ભૂલાવે.....
એવા કુસંગને રનેહ ધરી નહિ સેવો—કુસંગ
સંત મહંતને ભક્તિ બુલાવે, લપટે કેંક કુટેવો
સુખનો શત્રુ સંગ કુટિલનો સારું ચહો તો ભાષ, થવાના દેવો-કુસંગ-

(૨૨૪)—સરદારખા— “કળેડાની કહાણી.”

કાને કહીએ કળેડાની કહાણીરે, જેમ બળદ પીલાયે ધાણીરે-કાને.
લોક વગેરે ને સાસુ સંતાપે, વળી પીયુડો છે પામર પ્રાણીરે-કાને.
હું જોખન રશ બુલતી, પલુ જોડીની ખોડ
પીયુડો રમે લખોટી યે કરતો દોડા દોડ
જગદીશ ! હવે ગભરાણીરે, સહાય કરજો શ્રી સારંગ પાણીરે.....

(૨૨૫)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, પીલુ, દાદરો.

કાનશી તલધવાંમે નાહુરે, જગલા પાણી જઠાર ગયો.—કાનશી.
ગંગાખી નાહી વારી જમુના ખી નાહી, અજોધયાકી ધાટરે. જગલા.
રાની જો હું મેં રાજમેં કુંવરકી ચાહુ તોપકક મગાવુંરે.—જગલા.

(૨૨૬)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, કારી, હોરી.

કામ એસા કરોરે પિયાકા દીલ લલચાય.—કામ.
જંત્ર મંત્ર જાદુષ ટાણા, લાખ જતન કર હારી,
નવ લાખ તાવિજ રખી છતીયનપે, એક ન હુધ કારી-સખીરી.
શ્રીજકી સખી સખ એલે જો હોરી, મેં ઘેરન દુખીયારી;
મેરે બદનપર છુંદ નહી હય, એહી દુઃખ મોહે ભારી-સખીરી.

(૨૨૭)—ગજલે મહેરીલ, માંથી અધુરું—ગજલ, કંવાલી.

કાઠ અયસી સળી ચાતુર ના મીલી, મુઝે પિકે દવારે બિઠાદેતી.
 મેને રાહ મહિનેકો દેખી નહી, મોરી બૈયાં પકડકે બતાદેતી.
 મોરે મનમે હય અબતો નેમનીયા બનુ, ઔર મલકે બલુત મદીને ચલુ,
 સળી લોહકો નમરીમે કહે રહું, નહી પરલો ચેન જરાદીની.
 પીયા સાત સસુદર પાર બસો, મેરા પગમે ન ચલનેકા જોર રહો,
 નહી જાતી મદીને મે કાઠ હવા, મોહે મુલકે અરબમે ઉડાદેતી.
 મોરી ચેહ મે ઉમરતો સુખસે કટી, ચલી પીકી નગરીઆ તો સોચ પડી,
 કાઠ ગુલ્યાબી સાથ ન આપઝોરે, મોહે હેત બહાકી બતાદેતી.
 મેતો સુની સેજરીયાપે તરપત હું, પીયા દેશો અરબમે ખીરાજત હય,
 કભી દેતે જો સુપનમે દરશ દીખા, વંહો, ચરનોમે શીશ નમા દેતી.—કાં

(૨૨૮)—ચમકતી બીજલી—

કાઠરે કભી દીલ ના લગાય હયે, એહ દહેર મુવાસંસાર કયું સતાયે.
 અબેસ અબસ કરત ચુનવાયે મકાં બનવાયે,
 ઝો જહેઠ બરે માર હયે સામાન સભી બેકાર,
 હીયાજીયા કીયા જગપર હાવુને, કુરબાં પાઉ હાફયે લાયે.....

(૨૨૯)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, કારી, હોરી.

કાઉસરકા જામ બરહે, નજદ કે બસૈયા—કાસરકાં
 કુલ સરાહકી રાહા, બિકટ હય, ઝોર ગુલુહારી દૈયાં,
 અબકે પાર ઉતારો અલીજી, તુમકુ નખીકી દુવૈયાં.—નજદકે.
 તુમારી કમર બુલકે કારજ સોહે, તુમ દુલદુલકે ચહરખયાં,
 અહેમદ તોરી આસ કરત હયે, કારી કામરી વાલે કનખયાં—નજદકે.

[ક]

[ક]

(૨૩૦)—મનુ-મણી—

કંજુસ કેરી કમાણીરે, આખર ધુળધાણી,
 છાની રહે બેશ-બેશ ફેરવે શું, પૈસાપર પાણી—કંજુસં
 બલે શરીરની ચમડી ટુટે, પણ હાથેથી ન દમડી છુટે,
 સાચી જગે તે કહાણીરે—આખર—કંજુસં
 પળા પળા બલે સીંચે કૃપણ પણુ, રામ ઉડાવે મારો કુપો,
 રાજ હુંટે ધર આજે બાળે કંતો તરકર લે દર્દ કુપો.
 પરંતુ પાણીની પુંજ ટોકે ના, વદે એમ વેદવાણીરે—આખર—કંજુસં
 આવ્યા બાંધી મુઠી, જવું ઉગાડે હાથ, હાથે કર્યું સાથે, બીજું નકાઠ સાથ,
 ચુપ ચુપ ડાહ્યાલા, નિકળ અહીંથી, બહાર નીકર આપસ માર.
 કાઠ કરે ન બહાર,—મારો બેલી કિરતાર વાત, જાણીરે—આખર—કંજુસં

(૨૩૧)—સત્યનારાયણ—

કંસ નીકંદન, જય લીડલંબન, વંદન દુઃખ હરતા !
મન રંજન કરતા નીરંજન, જય જગના ધરતા.—કંસ.
અંજન નયના ધાર, પ્રભુ છો સાના પાલનહાર, (૧)
ભાલ સુચંદન જય ખલખંડન, નંદનવન ફરતા.—કંસ.
“અકળકળા કળી ના શકે, પામર જીવ નાદાન;
વિરલા વિભુ પીછાણતા, જેને તમનું ધ્યાન.—કંસ.

કા

કા

(૨૩૨)—મારવાડી લાપાનું ગાયન મળક, રાગ, લુવર, સારંગ, તાલ,
લાવણી.

કાંટા લાગેરે દેવરીયાં મોસે ગેલ ચલો ન જાય,
અપને પીતાકી મે અલખેલી, જોખન ખીલ ગયો પુલ ચમેલી.
ધ્રુપ પડે કમલાય—કાંટા લાગેરે.

આધી ખી રાત મોઢે લે આયો, રસ્તા છાડ કુ રસ્તા લાયો,
ચલત ચલત મોરી ખીચલી દુંટી, જજરી દેહ પીરાય—કાંટા.

(૨૩૩)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, ખમાય, દાદરો !

કાંઈ લટક લટક ચલંત મોહન આવે ભાવે,
અધુરી, અધુરી, મધુરી, મધુરી, મોરલી બળવે—કાંઈ.
ખાંધે કમરીયાં હાથે લકરીયાં બનમે ગઢવાં ચરાવે,
સાંવલી સુરત મોહની મુરત મુખસે બિન બળવે—કાંઈ.

ખ

સ્વ

(૨૩૪)—ધ્રુવકુમાર—

ખળ ખળ ખળ આંસુ, આંખથી આ ખરે છે.
ધગ ધમ ધગ હેડું બાપડું, આ બળે છે.
ખળ પળ પળ પ્રકટે, અંગમાં અગ્ની એતો,
વિરહ બહુ દમે છે, આજ કુમાર ધ્રુવનો.
ધ્રુવજી વીના મારૂંરે, જીવન ચયું ખારૂં,
જીવન ચયું ખારૂં, સહુ સુખ અકારૂં.
નારીના નેહે લપટાઈને, કુલ કરી ભારી,
ન્યાઈં ક્યું બાળ પિયાઈંરે, જીવન.
રાજતાજ વૈભવ બધા જોષ બળે ઉર લાય,
પુત્ર વિદોજે પ્રાણ મુજ પાપી કમ ન જાય.
હાય થશે હવે શું મારૂંરે. જીવન.

(૫૬) [ધી ફાનોઆફ ગાયન સંબંધ લાગ ર જો.

(૨૩૫)—સાગન.—

અમર નહીયા જગમે પલકી. રામ સુમીરલે સુમરન કરલે, કો
જાને કલકી.

ઢોડી ઢોડી માયા જોડી જાત કરે છલકી.

પાપ પેહ ધની મીર ઉપર કીસ બીધ હોવે હજકી,

જખ પહ હંસા નિકલ જાયગા મીટી જંગકી,

એક સંદ્રમા નવત્રખ તારે જોત નાહી જનકી, રામ

[ખી]

[લી]

(૨૩૬)—બુદ્ધદેવ—

ખીલ્યા પુષ્પની પરાગ મીઠી મ્હેકે,

સાહેલી જાણે અમર તણે આનંદ ફેકે,

ફુલી વૃક્ષવેલી, દીસતી સોહામણી.

એ...બહેની ચાલો હેતાળ એની જાયડી,

વિશ્વવાટિકામાં પ્રેમ પ્રેમ બહેકે—સાહેલી.

મિતું ધૈવન પુર આ, મીઠો સ્નેહ સ્વભાવ,

મીઠી ફુસમલ જાયડી મીઠો તર કલાપ;

લલિત પુષ્પ શાં સોહાય, નિરખી નયણી ઠરી જાય,

અંગ આનંદ ઉભરાય—વિશ્વ વાટિકામાં.

[ખી]

[લી]

(૨૩૭)—મીસ મલકાજનન—રાગ, કાશી, તાલ, દીપચંદી—

ખેલત નંદ કુમાર બરબકે લોગનમે—ખેલ.

ધીજકી સખી સખ બનબન આપ, એરે કુમકુમ ઔર ગુલાલરે,

ખેલત નંદ કુમાર બરબકે લોગનમે.

[ગ]

[ગ]

(૨૩૮)—મીસ રોઝા—રાગ, મલ્હાર, ધીમા, ત્રીતાલ—

ગરબ ગરબ બરસનકો આયે, મેહરવા બરસન લગી બુંદરીયા,

એક તો દમક દમની દમકે દુજે મોર પપૈયા,

ખેલન લાગે, ઉચટ ગધ મોરી નિંદરીયા—ગરબ.

[ગા]

[ગા]

(૨૩૯)—શુંગીરૂપી—

ગાન મધુરા કંઈ ગા, અલી રજની, ગાન મધુરા કંઈ ગા,

તારલીયા તણે સાલુડો ધારી, કામથુગારી ન થા...અલીરજની

ચાંદલીયાને ઉરપર ધારી, એકલડી ના હરખા.....અલીરજની.

ચોગીજનો સખી સાધે સમાધી, સિતળ સમીર ટુંવા,...અલીરજની.

ગી

ગી

(૨૪૦)—સુદ્રાપ્રતાપ—

ગીત વખતનાં ગાવાની ગત, પુછી જુઓ ગાનારાને.
જેવું તેવું ખાવાની ગત, પુછી જુઓ ખાનારાને.
મહાજન મોટા થાવાની ગત, પુછી જુઓ થાનારાને;
વિષ્ણુ બોલાવે જાવાની ગત, પુછી જુઓ જાનારાને.
ધાડ પડે તો ધાવાની ગત, પુછી જુઓ ધાનારાને.
જેને તેને ચાહવાની ગત, પુછી જુઓ ચાહનારાને.

ગુ

ગુ

(૨૪૧)—નિલમ માણેક—

ગુણીજન વાવે છે ગુલાબ, નહિં કાંટાં તો લેવાને
સુગંધ મનહરણી મેળવતાં, મન, સુખ લેવાને...ગુણી.
કોઈ સુરખ આવળ વાવે, કાંટા લઈ પરદા ચાવે.
સંત જનો સત્ત ગુલાબ વાવે, સુગંધ ભરવાને
આ કર્મ તણા કંટક ત્યાગે, ભવસાગર તરવાને...ગુણી

(૨૪૨)—પિતૃભક્ત પ્રભાકર—(ગંગા યમુના અને સરસ્વતી સંવાદ)

ગુણી ખાણ મને ગણ, ગંગા, કૃષ્ણ અધમના કાપું,
મુજમાં નહાતાં મનુષ્યને હું, મોક્ષ નિરંતર આપું.

મહિમા મારો એવો, સાખ પુરે છે ...દેવો...

જમના માઈ નામ અરે હું, યમ ની બીતી ટાળું,
માઈ પાન કરે જે તેનાં, પાપ તમામ પ્રમળું.

હરનારી છું હાની...વાત એ છે...ના છાની,

સરસ્વતી હું સુંદર માઈ જળ કિલમીશ હરનાઈ,
કરે સ્નાન શ્રદ્ધાથી તેવું સદા કરું હું સાઈ.

કરૂણા મારી પામી.....દાસ જોય છે ખામી,

મુજને તારો પાપ નીવારો.....આવે દુઃખનો આરો,

કરું સ્નાન ને પાન હમેશાં શ્રદ્ધ વિશ્વાસ તમારો

સુખમાં દેખે સ્થાપી.....માતા છું...પુરો...પાપી.

(૨૪૩)—મીસ જનકી બાઈ—રાગ-ભૈરવી-તાલ. દાદરા,

ગુલનારો મેં રાધા પ્યારી બસે, જાહી જુમ મેં કંઢેયા બસે,—ગુ.

અંપામાં ચતુરજુજ બેલામેં પિહારી.

તેરે નયનોમેં ગીરધારી બસે, જાહી જુમમેં કંઢેયા બસે—ગુ.

ગો

ગો

(૨૪૪)—સતી દ્રૌપદી—

ગોવીંદગુણગાવોરે નરનાર, ગીરધર શ્રીધર, શ્રીમુરલીધર.
 નામથી નેહ લગાવો-હા, નેહ લગાવોરે, નરનાર.
 મારું તારું મીઠ્યા માની, કૃષ્ણ કૃષ્ણ કહે જાવોરે,
 અધમ ઉધારણુ લવ જળ તારણુ,
 નિરભય નામથી નાવોરે-ભય નામથી જાવોરે.

(૨૪૫)—લદ્રાલાભિની—

ગોરા ગાલો ગુલાબી ગ્રેમ રંગે રંગાશે, જલકાશે છલકાશે,
 પ્રીતી આનંદે હસંતે મુખેરે છવાશે.—ગો
 અંદા ખીલે સારે કુમદ વિકશે આનંદ રેલી રેલાવ.
 આનંદ ભરતાં અમૃત ઝરતાં, વિશ્વે વિહરતાં સુખીયા થતાં—ગોરા.
 (૨૪૬)—અંબરીષ—

ગોવિંદ તારા ગુણુ ક્યા ક્યા ગાઉં (૨)
 હોજરે સાગર ગુણુ બરીયોજરે.

નવશે નવાણું પુર્યાં નવા નવા ચીર વહાલા,
 દ્રૌપદીની વહારે જટ ચડીયો—હોજરે.

ઇન્દ્રે કાપીને વૃષ્ટિ વૃજ્ઞમાં કાધી સારે.
 ટચલી આંગલીયે ગિરીવર ધરીયો—હોજરે.

કણુના કાઠાર ભરીયા, લુટયા રંકે આ ધડીરે,
 અમણા કણુનીધી કણુમાં કરીયો—હોજરે

(૨૪૭)—રેનેહ-સુધા—

ગોરી ધીરે ચાલો જોખનીયું છલકાઇ જાય.

જલકાઇ જાય મીઠો રશ છલકાય—ગોરી
 પાલવડો મૂકો મારો પાય પડું ફું વહાલા,
 નવરંગ ચિર મારા જૂવો આ ચિરાઇ જાય હાય—ગોરી
 કરગરી કહું છું ફુંતો, બલજેરી છોડો લાલા,
 પતલી કમર લચકાઇ જાય હાય—ગોરી.

(૨૪૮)—મીસ જનકીબાઇ—રાગ, પીલુ, જલ્લા, તાલ—લાવણી.
 ગોરી ધીરે ચાલો ગગરી છલક ના જાય,—(૨)

છલક ના જાય છલક ના જાય,—ગોરી
 સિરપર ધડા ધડાપર ગાગર, પતલી કમર બલખાય, નાજાય—ગોરી

(૨૪૯)—ખુને નાહક—

ગોરે ગોરે ગાલોપે સ્યામ મનવારા, પ્યારા જગસે ન્યારા...ગો.
 સુંદર કમલ મીરંગ સારંગ અંગ, સમવત અમકત હરદમ,
 અમસા ગુન પાએ જગત કરો મોહે છાંડ ન જાઓ પીયા હીનારે
 હાં મોરા—ગોર

પ્રાન ગયે પરમાત માહા.....ભાગે નયનકા બાન,
 જીતડ પતહય તુમ બિના.....હરશ હીખાવો ભમવાન...ગો.

[ગ]

[ગ]

(૨૫૦)—નંદબત્રીસી—

ગંગાજળ નિરમળ સમુ, શુદ્ધ પવિત્રજ સાર;
તેવું કુળ જે માહરં, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
હંસ ગયો સરોવર તીરે, દીઠું અમૃત સાર;
પીધા વીણ પાછો ફર્યો, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
સલ્ય સુકે જે સાધવી, ધરા ન જીવે ભાર;
તે ગુણ જે હોયે મુજ મહિં, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
નાગ મુખે અમૃત ઝરણ ચોર કને જાંડાર,
કામી પાસ રહે કામની, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
મીઠો અખો સર્વદા ઉત્તમ કૃણ દેનાર,
તેવું કુળ જે માહરં, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
વિમળ કમળ વિદ્યોક્તિને, ભ્રમર ગયો તે ઠાર;
દીઠું પણ અડક્યો નહીં, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
અહલ્યા સીતા ત્રૌપદી, સતી ખરી નિરધાર,
તેવું ચિત્ત જે માહરં, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
ભુખ્યા આગળ જે ધરે, ઉત્તમ ભોજન સાર;
ખાધા વિણ ઉઠે નહિં, (તો) પડ પાસા પો'બાર.

[ગુ]

[ગુ]

(૨૫૧)—સિખાપતામહ—

ગૃહસ્થાશ્રમની સોભા સધળી નારીથી સચવાય.
તે નારીને કહો નહારી, એ કેવો અન્યાય (૩)...ગૃ.
અવનિમાં ઉપન્યા એ સાથે, પુરૂષ પ્રકૃતિ રહ્યા સંગાથે.
વંશ વૃદ્ધી જેના થકી થાય (૨) એથી ઉત્તમ કહ્યું કહેવાય. તેમ.
નારી વિના કહો કોણ નિપજ્યા, સાર્વભૌમ પણ એથી ઉપજ્યા;
દ્રુવ પ્રહલાદ અને યદુરાય, એની પણ નારી મા થાય;—તે—અ.
જગતની જે આદ્યશક્તિ, નારી રૂપે પ્રલક્ષ પ્રગટી;
ગૃહિણી ગૃહદેવી ગણાય, રિદ્ધી સિદ્ધી સ્ત્રી સમજાય—તે—અ.

[ચ]

[ચ]

(૨૫૨)—સતી તોરણ—

ચણે નમે રતેહે વિનવે...વળી સતિયોનાં નામે મોટા મુનીયો નમે
શીયળ શૃંગારે શાણી, દેહ દીપાવે, પતિ પ્રભુમાં જેનું મનડું રમે...સતિના
હરીહરને બ્રહ્મા જેનાં પારણીયે બુદ્ધ્યા, મુણતાં ઉત્તમ ગુણ-તનનાએ
તાપ સમે-સતિયો.

સાવિત્રી સતીયે, પતિને, યમથી છોડાવ્યો, ચાર્યસ્ત્રિ જોતા જગને
ગમે...સતિયો.

(૨૫૩)—પરશુરામ—

ચડ્યું ડોલે. હિંડોળે ઘેતું જોખતું, ભરી મદ નયન માંહય
હર મીઠી મીઠી હેર જણાય, ના શમળય. થું એ થાય અવનવું—ચડ્યું
રસ ઝરણુ ઝરી ભીંજાવે, જાણે જગત સૂધા વરસાવે;
ઝીલતાં એ રસ સાગર ભાવે. તૃપ્તી હૃદયમાં નવ આવે;
રસખસ બની. ટાળી ભેદ, કરી અભેદ. ઝીલ્યું જીવન તવું—ચડ્યું

(૨૫૪)—અસીરે હીસ—

ચલતી ચપલા ચંચળ ચાલ સુંદરી આ અલખેલી—
જોખન રસ માતી ડોલે બચનન અમરત રસ ધોલે,
સંગમાં બન મંડળ ખેલી આલી—

“એક તો નયના મદભરે, દુળે અંબન સાર,
એ યૌરી કંઈ દેત હય મતવારની હતીયાર.”
અહાહા શાનો વાલી, ઓહોહો બોલીમાળી.
નમ બેસલી હય—નાર નવેલી

(૨૫૫) કવી છોટમ—રાગ, ભજન,

ચટપટ ચેત હેતકર હરીશું, મરણુ બજે છે માથે રામજી,
ધામ ધરા ધન સુત-ધણીઆણી સેવક નાવે સાથે રામજી...ચટ
હોય લાખ તે રાખ બગબર, તેમાં નહીં કંઈ તારાં રામજી
ધન સાંચ્યું પણ ધર્મ નસાંચ્યો. ક્યાં જન્મારો હાઈ રામજી...ચટ
મોટ પણાતું માન બરાયું, માટે કંઈ નવ સુજે રામજી
જમના કીકર જોશો ભારે, થર થર કાયા ધ્રજે રામજી...ચટ
કર સતસંગ અંગ હોય નિર્મળ, રંગ હૃદયમાં લાગે રામજી
કહે છોટમ ચીંતામણી પરખે, તો બવનો બાંગે બય રામજી...ચટ

(૨૫૬)—જહોરી-સાપ—

ચલાજરે બેદરદી સીપૈયા, હરજૈયા, વાહીયા, તોરેસંગ નાહી બોલતી—ચં
ગરજૈયા હરજૈયા વાહયા તોરેસંગ નાહી બોલતી.—ચં
માનો માનો માનોજી માનો, વાયદા હમારા જુદ નવ જાનો,
આખોસે આતા, મોકાજોપાતા પ્યારીકા, મે અપને ગરવા લગાતા—ગરં

(૨૫૭)—ખુબસુરત બલા—

ચલે ઇશકમેં આએ જીગર પર, દો ધારે;
ચયન આશિકકો હમબર કયું કરે હો,
મુસીબત ઝેલી બલા સરલેલી.
તબીયત ખેલી પહેન ગમે સવેલી—મજે ઇશકકો.

પ્રેમ પ્યાલા જમ તુમ દીનો મત હમરી બઝોરાઇ,
હિરદે ખાન નયન કે લાગે, શુદ્ધ બુદ્ધ. ગિસરાઇ.
પ્યારી પ્યારી બતીયાં, કરત ધતીયા તમેજી બતીયાં,
લાગેજી પ્યારી તોરે વારી-ઘસ્કમેં.

(૨૫૮)—સંગીન બકાવલી—

ચત્ર ઘોડે અસવારરે, ચત્ર ઘોડે અસવાર, હો,
ટક ટક ટક ટક હાંકુ ઘોડા, તનપર કોડા મારરે—ચત્ર.
નાન કવામ ઐર ભાજી જીસપર, પેંડા બોટલ ચારરે—ચત્ર૦
પલ પલ જ તું ચાર પના તું દેખ મેરા સીનગારરે—ચત્ર૦

ચા (૨૫૯)—બેધારી-તલવાર-ઉર્ફે—વસુંધરા—

ચાલ હવે ચાલ બહેલી બહેલી, લગી લગી લહેકે શું જોતી વળી મેલી.
નારા તનમાં લાગે છે તાલવેલી સાહેલી તારાનનમાં—૦
રહી જાણે મોને મુગંધી મજેલી,—અરર પગમાં વાગ્યો કાંટો,
જુડી કોઇ આવી બાધી પાટો, જુડી. ક્યાં વાગ્યો છે કાંટો,
આમાં બાંધવો ક્યાં પાટો—હવે ચાલ. કુતારી ચાલ, (ચાલીયે છીયે)

(૨૬૦)—માલતી માધવ—

ચાલ...ચાલ...ઓ...અલમેલી, વળી વળી પાછું જુવે શું પ્રેમમેલી,
નારા હિરમાં આનંદની હેલી, સાહેલી, તારા હિરમાં આનંદની હેલી.
મળ્યા હવે મેળાં, ચંપો ને ચપેલી.....ચાલ ચાલ.
મારા પગના ઝાંઝરની ખીલી, વારે વારે પડની દીલી,
(ખિલી જેવી દીલી, એવી તું એ છે હીલી, હવે ચાલ ?)
(આ આવિયે છીયે).....ચાલ.

(૨૬૧)—સૌભાગ્યસુંદરી—

ચાલો સાહેલી (૨) ભુવનેશ્વરીના સૌ મળ ને દરશન કરીયે,
દુઃખ હરનારી સુખ કરનારી. મુર્તિ માની અંતર ધરીયે.
ભાવ ધરી જો પુંજન કરીયે તો ભવસિક્કથી તરીયે
ચુવા ચંદન કુમકુમ કેશર, અરચન કરીત નવ ઠરીયે;
અમીલ ગુલાલ ને પુષ્પમાળથી માને વધવી મંદીર ભરીયે.

ચી (૨૬૨)—સત્યનારાયણ—ચાવાનું ને ચાવાનું છે—

ચી

ચીન્તા મુરખ નર શું કરે, લખીયું લલાટ ચાપ;
કોડ કરો ઉપાધ ચાપ સું, કર્મ જુર્યું ન છુપાય;
કેંધક જન્મનાં કર્મ કર્યાંથી; કર્મ સદા બંધાય,
વાચ્યું તેવું છે લજવાનું, વિશ્વ વિભુનો ન્યાય,...ચીતા,
બાવળીયા વાવિ મુક્યા ત્યાં, કેમ મુલાખ સુંટાય,

હયુ' સુલાખ પછી ના નહીં તે, બાવળમાં બદલાય...ચીંતા
જર કરાવી જમે ચોપડે, કયમ મોતી મંગાય.
મોતી દીધાં તો મળશે મોતી, શીદ ખોટો શંકાય...ચીંતા,

(૨૨૩)—સુર્યદ ખુન—

ચીંતવનને તીર ન જરી, દિવસેર જોઈ માહા;
મંચ દીલ દેકર પચતાઈ, ઉલકતમે' ન રાહત પાઈ.
ચાહતજે બાજ આઈ, દીલ મય હય પસતાઈ;
ચેલ તન મન વાગ તુજપર સારા, દીલપર સારા.
મેહખખતકી ચાહત સારી હય, દો દીનકી સખ દીલવારી હય
બસ મુહ દેખેકી ચારી હય—દીલપર—આહ મારા.

(૨૨૪)—ગૌહરજન—રાગ, પોલુ-તાલ-દાદરા.—

ચિંતન નાહિ બદલ ગયો નૈનાં. (૨)

કાગજ હો તો બાંચ લીધે, અરે કરમ ન બાંચો બચ.

ચિંતન નાહી બદલ ગયો નૈનાં.

ચુ

ચુ

(૨૨૫)—બી ડી. રે. સો ખુદ—રાગ-પિદાગ. તાલ. એકતાલ.
ચુરીયાં મારી કરકાઈ-અરેહાં સોયારે-ચુરીયાં મોરી કરકાઈ-
ચાલ હો મોરી ગેલા ન પકડો-હાયરે કંઈયા મૂરકાઈ-અરે
સાંવરી સખી ચિનવન આર હૈ, મહત કુછ ન સુનત પ્યારો,
જાઓ જાઓ કાહે મોરા નીત્યા બિચટાઈ-અરેહાં.

ચે. (૨૨૬)—મોહનીચંદ—

ચે.

ચોકને આંગણે ચાંદનીરે, ખીતી રૂપેની રંગ, રંગરે,

આવો સાહેલી રંગ માણવાં;

હેયાં ખોલીને જોન બહેનરે વતો કરી લ્યો બહાનની,

સાખી { વ્હાલા વમે નિદેશમાં, બાળા બાળે વેશ;
સંયર શાસા મોઢલું શાણાને સંદેશ.

કુંજલડી મંદેશો અમરો, જઈ બહાલમને કેળેજરે,

પ્રાંતિ કાંદનાં અમે પાંખીયા પ્રીતમ સાગર વીના સુના.

સુનાજરે કુંજલડીને, વ્હાલો મીટો મેરામણ,

અમને અમૃત ખાણ વ્હાલા પિતમ પ્રાણ.

સાખી { સાલમેં મારો સુલ જો, એંહાં જુહા ખાય.
કન્ની સુખડી ના ગમે, સોગત જુહા ખાય.

તમારા વમજો તમે સને વ્હાલા, જુહાસમ શીદ ખાઓછોજરે.

ખીયુ તમારું મનકું પતે ત્યાં જાઓ છો, ઘી લઈ વૈયર—

ધેર રજો છે, કસકા ખાવાને ધક્કા ખાઓજરે.

સાખી } સોળ વરસની સુંદરી, સ્વામી વરશે સાઠ,
 } મોઢું જોષ્ટને મોઢી રહ્યો, લાડકી કરતી લાડ.
 પગમાં કાંટા વાગ્યો નહિરે જીવું, હું તો નહિરે જીવું, મારી સગી
 નણુંદના વીર હો રાજ.
 તેડાવજો મારા બાપાજીને, જોગી જતીને તેડાવજોજી-નાંક.—ચો

ચં (૨૬૭)—અંબરીષ—

ચં

ચંપા તું મારી દીક્ષાન વાહ, વાહ, કુશલ કળી કુર્યાન વાહ, વાહ.
 ચંદ્ર વદની છો, ભરી મદની છો, ઝરી રસની યુવતાન: વાહવાહ-ચંપા
 શાણા ચતુર સુમણ, વાહ વાહ, યુક્તા પરી હું.—
 હુપી છરી હું-ગજે લગાવે ગુણવાન-વાહ. વાહ.-ચંપા.

(૨૬૮)—સાગર-સરિતા.—ભજન, રાગ, પદ.

ચંચળ ક્ષમીનાં ચાળારે જનમુખં ટુલી મરનારા,
 કાળાં ધોળા કરનાનાં રે ખાંતે ખતા ખાનારા—ચંચળ.
 “જયમ વર્ષાની વીજળી પગપગ કરે ચમકાર
 આજ મળ્યું ધન કાલે જશે, આંખ ચોળી રહેનારે, ચંચળ,
 મોટા મોટા નર મરીગયા ત્યારે ગયું ન કાંઈ સાથ.
 જુઠો મદસો જાળવો તમે જશે, ખાલી હાથે—ચંચળ

છ (૨૬૯)—માસરોઝા— રાગ, દેશ-તાલ, ધીમા, ત્રીતાલ.—

છ

છમ દીખસાળ ખાંકે સાવરીયા, ધ્યાન લગો મોઢે તોરારે.
 ખાંકે ચિતવન નયના રસીકે, ચાલ ચક્ત નવસારીરે,
 કાંઠે કરન કિત જાહે સખીરી. ન માને જીવા મોરારે-છમ.

છે (૨૭૦)—સરોજની—

છે

છે ધરમતણો હરીબેલી ! ધરમજતન જે કરશે તે તરશે...છે.
 અંતે સનિયાને જય મળશે, પાપીનો પ્રમુજ ક્ષય કરશે...છે ધરમ
 સાખી { “વિના ધરમ, ધનધામ ધરણી ખર ઉપાડે બાર;
 } “ધિક્કાર પામ્યો ત્રેષ્ટ પદ્ધતિ, સત્ય વિણ સંસાર.
 લખપતી થશે, કોડી ન મળશે, લખ પાપ પોટલો: પરવરશે...છે ધરમ.

(૨૭૧)—કંસવધ—

છેડ કીધી છખીને છેડ કીધી, અરેરે કુતારે ઠગારે, એ કપટી કાનુડે-છેડ.
 જળ ભરવા હું ગમતી, હું જમુનાજીને તીરે.
 ભરી બેઠું નીરે, ધરી મોરે શીરે, ચાલી ધીરે, ધીરે, ઓય ઓય—
 કાનુડે છેડ લીધી.

છેડ લીધી એ નકટે કાનુડે, પાલવડે મને પકડી.

હું જટકી ત્યાંથી દાટે દીધી—અરેરે.

છો (૨૭૨)—ઉમાદેવડી—

છો

છોડો છોડો છખીલા, જાઓ જાઓ, હોય હોયલા.

મારી હુંટારો નવલખ લાજ—છખીલા,
તમે મોટા પુરુષ મહારાજ, પાણી પહેલાં બાંધી દ્યોને પાજ,—મારી
વાહ વાહ વચન રસીલા, તારા નયન રંગીલા.

ગોરી ગાળે સર્વને ગુમાન.—રસીલી પ્યારી—ગાળે
લાગે જેને પ્રીતીનુંજ પાન, ગળે નાના મોટા. સૌ સમાન. ગોરી.

સાખી } કથન કથે જગમાં બધા, વિરલા પાલણુદાર.
 } પ્રીતી ભગત લામા સદા, વચન નિભાવનદાર.

મુઠે મુઠે માનુંતી ગુમાન,—સાણા દાસી છું તારી સુખણુ.

ચાલો આવો ચતુર પ્રીય પ્રાણુ.—છોડો.

(૨૭૩)—બેધારી તલવાર—

છોડો છોડો રસિલા છખીલા. છોગાળા.

નહિ બાળને આમ બનાવો;

“પ્રેમવેલો નવેલી, રિસાના રતિ રંગ રાગમાં—છોડો.

રાગની રીતી નથી એ મોહન, દુરનિરંતર વાસ.

ચોવન પુષ્પ ખીલ્યું શા ખપનું, નહિ બેનાર સુવાસ;

રથીકડી હાજર છે આ દાસ;

મદન થેલી મદહકેલી કેમ લગ્ય બેટે લે, રામ—છોડો.

(૨૭૪)—ખુરશીદે ઝરનીગાર—

છોડો છાંડોજી મોરી કલખયાં, દુખાવો નહી બધયાં. પકું મેં પૈયા પૈયા.

આહા, ડમરીયા સખ તોરી, ડરીયાં કરો દેખો; મેં લઉંયાં.

કોષ, સખીજો સુત પૈયા, આ. આ. આ. આ. આ. જખ્યાં—છોડો

સુરીયા મોરી કરકાષ. દેખો દેખો. તુમ રામ દોહાઈ.

કાપે હીયા જ્યાસે મન રસીઆ, કયા મન બશીઆ,

આવોજ આવોજ ના તરસાવોજ, હે. હે. હે. બાકી જનીવા—છોડો

(૨૭૫)—મીસ. ગૌહુરજાન—રાગ, બેરવી, તાલ, ત્રીતાલ.

છોડો છોડો મોરી બૈયાં, મોરી મુરકી કલાષ, છોડો છોડો, નાહિં નાહીં.

અખ દેતીહુ દુહાઈ, છોડો છોડો મોરી, બૈયા, પીયા;

મોહે ખતિયાંપેં અપને લગા, મોહે સારી ખતિયાં બતલા,

મેંને જાન લીયા, પ્યારી મેરી, યાર તુ હીલી તોબા તોબા,

જસને તેરા નામ બીલીયાહો,

જ (૨૭૬)—[લિખ્મપિતામહ—

જ

જગમાં મેં જોયું દુષ્કરમાં દુષ્કર નારીને વશ કરવીર.
લાખ ટકાનાં લાડ લડાવો આપો ધનની કુંચી.
પુલ સૈયામાં રાખો તોપણ કહેશે મુજને ખુશીરે—જગમાં
મુવલું ક્યારે કરુરીનું ખાતર હઠ પોષાય.
અમૃત પાશે તોય લશણની મંધ કદી નહિ જાયરે—જમત
હાથીપર અંકુશ કર્યો, કરી ઘોડા કાજ લગામ.
સ્રી અંકુશ કરવા ટાણે થું ! હરી ગયો તો ગામરે—જમત

(૨૭૭)—[લિખ્મપિતામહ—

જખમના દરદો જખમી જાણેરે, વિષુ જખમી થું જાણે.
મરદના ધા તો મરદ વખાણે, કાયર થું જાણે.
ઓ બાપજી... ... કાયર થું જાણે.
આમ સ્વાદમાં કોકીલ માણે મૈના દાડમ દાણે.
હરખી હરખી હંસ કમળના કોમળ તંતુ તાણેરે
જગલા થું જાણે.....ઓ બાપજી.....જ
પતિ પત્ની માણે રતી રસમાં કામદેવને બાણે.
થું સમજે તે જોગી જન્મના જે જગ મીથ્યા જાણેરે.
જાણે તે જાણે ઓ બાપજી.....જ.

(૨૭૮)—પિતૃલક્ષ્મી પુંડરીક—રાગ, (ગઝલ)

જગતના જાણુ બેદુઓ...દર્શાવો સલ દર્શાવો,
મને ના ગમ પડે કાંઈ...કહો કાંઈ બેદના ભાવો.
તિમેરે હાય ઘુનિની, શશી ના ધારે શિતળતા, અધુરા, મધુરા, ઉરના ઉમરઃ
લગ્નતામાં પ્રભુનાની, યતી ઝાંખી તે ખતલાવો.....જગતના.
પતિના ચણે પતિની, વશી જે મુક્તિ શક્તિ તો,
પતિને બોધવા પતિ કરે ના વ્યાજખી દાવો.....જમતના.
પ્રીતી પરનારીના સંગે, અચળ બંધાય જે પતિની.
સતિની...પછીથી ગતીસી...ખનતી.
તુંટયું જે આજ તો ટેકા, તણો આધાર ખતલાવો.....જગતના.

(૨૭૯)—રામવિયોગ:—

જય જય જય દશરથ નંદન, જગદા નંદન (૩) વંદન.
ગંભીર રણધીર, સીતા સુંદરી આ આ આ...અવસરનાથ,
દેત્યોને મારો, ભક્તાને તારો, સૃષ્ટિ હિદ્દારો.
ધિરકીટ તક ધિ ધિના ધા. ધિના ધા ધા ધાતુના (૩)
ધાકીટ કિટ ધુમ કિટ કિટ ધિના, આ આ અવસરનાથ,
કડાન ધા ધા ધા. (૩) જય

(૨૮૦)—સરોજા હરણમાંથી (મહાત્મા, તુલસીદાસ, કૃત-કૃતી)
જય રામ રમણ, ભવતાપ જયાકુલ પાદિજન,
અવવેશ મુદે નેલવિનો, શરણાંગત માંગત પાદિ પ્રસો.
દશશિષ્ય નિષાદન વિચલુજન, કૃત દૂરી મહા મહી ભૂરી રંગ,
રમતીયર વંદ નંગ રહે, શરપાવક તેજ પ્રચંડ દહે

(૨૮૧)—અશ્રુમતી—

જાપની પ્રીતમની જપમાળા, જીવતી જો અન્નબેલી;
જોખન રસરંગે જોતી ખતી થેલી, આદ્રલ, વૃક્ષના વિષુ બહાલીથેલી
સાખી { તન મનમાં વ્યાપી રહ્યો જોખન વસંત જંગ,
નસભોગી રશીયા વિના, રમશે ક્યાં રસરંગ.

જાલયુ ન જાડીયો કાષ્ઠ રશીયો રંગીલો.

અપચપ કરતાં કરતાં ચેતી જાતે ચલો શ્રી.

ખળતાને ખાળી સખી હોડે શું દરખાય.

આહા અદ્યાય શાની છોડ, છામીલી.

(૨૮૨)—મીસ, જાનકીખાઈ—રાગણી. હુવર, સારંગ.—

જમના તટ રામ ખેલે હેરી, (૨) દોડ દોડ પીયકારી ચલાવત, (૨)
અખીર ગુલાલ ભરે ઝેરી—જમના તટ રામ.

(૨૮૩)—મીસ અન્નછનખાઈ—રાગ—ખટવા. તાલ, લાવની, હેરી.

જશોદાકે લાલ ખેલે હેરી, કેસી ધુમ મચેરી. જશો.

મુરલીકી ધુન સુત ગોપી મિલલભઠ, સખ મિલ ખાત કહેરી.

અંગ અંગ ભુખન સખ સાજો. ચલો કીન્તની ઝેરી, કેસી

આય અચાનક ગદ્દે લગાવત, દીયો અંગ કષ્ટ જોરી.

ગારી ફુગી છોડ દે મોહન (૨) તુમ્હે તમિજ નહિ મોરી કેસી.

ચહુવા ચંદન અત્તર ગુલાલકે, ગલીયન કાચ મચેરી.

ઉડત ગુલાલ લાલ ભયે ખાદર, ચલી રંગકાં ઝેરી. કેસી.

(૨૮૪)—મીસ, રાધાખાઈ.—રાગ—પ્રભાત.—

જગાવે જશોદા મૈયા, નંદના કુંવર જાગો;

નંદના કુંવર જાગો, હરી હમને બહાલા લાગો. જ.

સોળ કળાનો સુરજ ઉગ્યો, અંધકાર ભાગ્યો;

ધરધરની ભામની જાગી, અરુણ સોહાવ્યો. જ.

પંચ વસ્ત્ર અંગે ધરી, પ્રેમનો છે વાગો;

વલોણાનો ધોર વાગ્યો, હરપ પ્રેમ વાધ્યો. જ.

(૨૮૫)—સરદારખા—

જનમી જમમાં જોણે નવ કીધું પ્રેમ મદિરા પાન

ગોરી ગખર સુંદર દીલખરના ગાને નહિ ગુલતાન

જનમ્યો તથાપિ નવ જનમ્યો, સમજી લ્યો તે હેવાન

બહાદુર જંકા કરતાં ડંકા, જે મોજ મસ્તાન-જન્મી.
 ભર ભર પિયાસા પીત્રીયો હોયો રાગ રંગ
 દિલખરની સાથ પાથ બીડી, ખેલો રંગ જંગ-હા.
 ગુલતાન ગન તાનમાં ભગ્નુર ભાગ્યવંત
 અજબ રંગ અજબ રંગ રંગ રંગ-વાહ.

(૨૮૬)—બુધ્ધિદેવ—

જગમાં દોષો, મારે દોષો; સમજ્યા વિના કરે મત ખોટો,
 ફરી ફરી નહિ મળે માનવ આ અવતાર,
 ગાડા ઘોડામાં ફરવું, શા માટે જગથી ડરવું
 પરભન હરી હરીને, ખીસ્સાં પુરાં ભરીને,
 કોઈ સુંદર પરીને, સાથે લઈ ફરીને.
 મળા કગી તે ખરી, મરવા પછી કાંઈ નથી જોવું.
 દેવું કરી ખાવું પીવું, મરત થઈને રહેવું—જંગમાં.

(૨૮૭)—કંસવંદ— રાગ-ગરબો.

જમુનાને તીરે જંદુ વાલે સખી જંસરી બળવી,
 નંદલાલે બહાલે ચિત ચેરી મને ખાવરી બનાવી,
 ભૂલાવી માઈ ભાન સાન કહાન ગયો હાંહા,
 અને મોરલી જે મોહીની ઉપજાવી—જમુના.

સાખી { સુંદર છાંપી જોઈ છેલ્લી, ઉપજી અંતર પ્રીત;
 { નટવર ગિરધર શ્યામમાં, ચોંટયું માઈ ચિત,
 નયન નેહે નયાબ્યાં વાલીડે સખી મુખ મલકાવી, છુપી. છુપી કરી સાન;
 અને લીધીરે હોસારી, ન ભાવે ખાનપાન નિંદ ન આવે હવે
 લગન લલનાએ પ્રેમતી લગાવી,

સાખી { વીંદ થકી વિંધાયાહું, અંતર અતી અકળાય;
 { અળગો નહે અલખેલડો, શું કરું સખી ઉપાય; જમુના.

(૨૮૮)—કળીર લજન— રાગ, ભૈરવી.

જનમ સખ જોયો ખટપટ મેં, પ્રભુકા ન રટયો અપને દીક્ષમે—જ.
 કહત કખિરા સુનો બાઈ સાધો, પ્રભુ બસે અપને મનમે—જનમ.

(૨૮૯)—તારા-સુંદરા—

જરા ધીરસે આવો પ્યારી નેતાં મિલાવો.
 એક ખોસ્સા હીલાઓ. દિલદાર મોંહે પ્રાન—જરા.
 પ્રેમ પ્યાલા પીલાઓ, મીઠી ખાતો સુનાઓ,
 પ્યારી રંગે રિઝાવો, આવાર મોહે પ્રાન—જરા.
 અજી ચલોજી સાથ, ગલે ડાલોજી હાથ—(કરો ધીરસે ખાત)
 એજી, વાહ. વાહ. વા.—(૪)—

(૨૯૦)—અસીરેહીસ—

જવાં દુહાપેં હું મય નીશાર મુએ ખુસમટપે મેહું નીસાર;
તેરી મેરી જોડી બની મજેદાર, અંધી કાની જોડી બની મજેદાર.
લુલો લંગડી જોડી બની મજેદાર, શાદી કરંગા, ઘોઠે ચઢુંગા,
શીર ના કરું તકરાર.

મુજે ખાલી બનાદે, ખુંદે દીલાદે, સાડી દીલા દે, તું ચોલીકે સાથ.
તુજે ખાલી બનાદું ખુંદે મંગાદું, જુતા ગંઠાદું, મએ મોચીકે હાથ
અબી લાઈ (ઠ) શાદીકા કરો ચકરાર...જવાં.

જા (૨૯૧)—જળાંધર સતી વૃંદા—

જા

જા. જા. અલી. શરમાવે, શાને ઠાલી, સતાવે રીખાવે શું આમ.
પીયુ પંખી વિણુ યૌવન ઉપવન સુતું,
રસના ભોગી વિણુ, સરવે સુતું...સુતું.

લટકાળી, ચટકાળી, મટકાળી, મતવાળી.....જા. જા.
ખિયારો ઐમજરો કયાં ઉભરાવે, નાવલિયા સંગ ખાલા ઝરણું ઝરાવે,
મનેશાને સતાવે (૨) મન મુંઝાય, અકળાય તરસાય દુઃખી થાય. જા જા.

(૨૯૨)—પરશુરામ—

જાઓ, ઠગારાં, કામણુગારાં, રશભિના રસરાજ.
ના કરો દાલા, ચતુર ચળા, ચઘને કાલા, મદ્યેષા, માહારાજ.
અનખાવે શું મોહું હલાવો, જીવંતી પર શુ જોર જણાવો,
હવે માનો, અરે નહિ નહિ, શાણી શું શરમાય-ના...જાઓ (૨)
દુટેપ્રિતી દોર તાણો કરી જોર, આવો, ચિત્તચોર, ગાંડુ પ્રીતી દોરે-જાઓ.

(૨૯૩)—ઉમાદેવડી—

જા જરે શું રિશાય રશીલી નજર મીલાવી લે (૨)
ચટપટી ચિતમાં લાગી ચતુરા રહેરો જોવા દે-
હિરા મોતી માંગ, મધુરી, ઝાંઝર ઝુમણા લે.
મદન અગન તનમાં લાગેલી તરત જુઝાવી દે,
સમતા નથી રહેતીરે, સલુણી મરમ વચન મુકી દે
કદ્ય લતા છબીલી તુજ છાયે, પામર પંખી લે.

(૨૯૪)—ચંદ્ર મધુરી—

જરે જરે સાંવરીઆ તું જરે બનાય કોઇ દુજી, ગોરી હાં-જરે
કાના બનાના દીવાના બનાય કોઈદુજી ગોરી હાં.
તોરી બંગરીઆં અનાડી, કનકઆ મેં કહુંગી જસોદાદો જાએ;
સાંવરીયાં, ગાગરીયાં, ફેરી મોરી નંદકે દુહારે-જરે

(૨૯૫)—પ્રભાત—પદ, રાગ, પ્રભાત—

જગ્યને જાગ્યા કૃષ્ણ ગોવાળીયા, તુજ વીના ઘેનમાં કોણ જાશે;
ત્રણસોને સાઠ ગોવાળ દોળે મળ્યાં, વડોરે ગોવાળીઓ કોણ થાસે—
દહિં તણા દહીંયરાં ધી તણાં ઘેનરા, કઢિયલ દુધ તે કોણ પીશે;
હરી તારોહાર્યાયો કાળી નાગ નાર્યાયો, ભુખીનો ભાર તે કોણ લેશે.—જ.
જમુનાને તારે ગોધેન ચરાવતાં, મધુરીસી મોરલી કોણ વાશે,—જ.
ભણે નરસૈયો તારા ચુલુ ગાઢ રીઝીયે, બુડતાં બાવડી કોણ સહાશે.—જ.

(૨૯૬)—વસંતપ્રભા—

જાણ્યો જાણ્યો તમારો પ્રેમ જાઓ શું છળી,
તારા રૂપમાં ભુલી, ગયુ દાલકું મળી—જ.
જાવો પીયુ મન ભાવતી, પરણો બીજી નાર,
ભુઠાની સાથે જરી અમને નહિ વહેવાર—
“પરણું” હુ પ્રેમદા—રાજી છધયે સદા,
જો પરણીશ (હોં) (ભલે) (એમ) હા,
“હીક તારે સુખ. મુહરત શુભ લગનમ્ મુમમ્ ભવંતુ”
આ શું—લગનગાંઠ્યા ફરી, પરણ્યો બીજી પરી.
પ્રેમદા મળી મને પ્રેમદા મળી.

(૨૯૭)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, પ્રભાત, પદ.

જાગીયે ગોપાલ લાલ ઉડીયે બલ જાઉં,
હાર થારે સુરભી ગ્યાલ, કહત જનની કમલ નેણુ કહિતક દેખાઉં—ઉ.
કેકઠ પર ચઢાડો કોઢિ, તાર્હી ચતુર વહન દોહું,
નિકટ આપને આંગનમે.—ઉ.

કૃષ્ણ પર ચઢાડો એક પંચાનન કફની એતેક,
ઝટા જુટ ભરમ અંગ, રૂંદ માલતાહું—ઉ.
આસન ગજરાત સ્વેત સ્વાચ્છાનક સુર વિવેક,
જય જય સખ કોઈ કહેત, રાગે ભાડિ—ઉ.
તખ જસોમતી જીવન પ્રાણુ, દરશણુ દીયે ભગવાન,
સુરદાસ મદન મોહન તાકે બલ જાઉં—ઉ.

(૨૯૮)—રામરતન—

જાઓ સોતી હાટે સીધાવો સમુણા જાઓ જાઓ,
આવો શાને માટે રીસાઓ, રસીલી આવો—
લાવું મારી મીઠડી માટે—કંઠો મનમોહન માટે,
વાણું વાશે વાલમ વાતે, પળો જાઓ પ્રીતમ વાટે.
જાઓ જાઓ ઝટ લાવો આવો ઝટ, ધીરાં અધીરાં ન થાઓ—જ.

(૨૬૯)—વસંતપ્રભા—

જાઓ જહાલાને વેગે વધાવે, માથે પહેરાવે કુલથી જાઓ.

અંગે અંગે કુલોના વાગાથી સજાઓ...જાઓ.

કુસમ સમીકાય ત્યાં પુષ્પ સોહાય, શીયજ સુગંધી સંસારે ને દેલાય;

રતિ પતિ છો સુગંધી, કુશમોતી કુંજે સોહાવે —જાઓ.

(૩૦૦)—કસૌટી ઉર્ફે દારંગી દુનીયા—

જાઓ જાઓજી જાઓ, છાડો ધતીયા, એહખતીયાં હાંમએ, નામાનુરે

હારે નામાનુ નામાનુ નામાનુરે, દીટઅનારી રારી, પ્રીતખીતારી, સારી

મેરી ન જાની તુને કહરીયા.

લીખ લીખ પતીયા હએ મોહે જલાઇ

ભયા અએ સાહાયે નોહે ગુમાન.—જાઓ.

જી (૩૦૧)—મીસ, મલકાજન—

જી

જી ન મારો પિયકારીરે કન્હયા, ગારી મૈં દોગી,

ફેંકત લાલ ગુલાલ કુચનપર, ખોર દધ રંગ સારી.—કન્હયા.

(૩૦૨)—જુગલજુગારી—

જીવન દોરી સોંપું તમ હાથ, લાડકા તપ્પી નેતના મળી,

ઉગાઈં જીવનનાથ.....જીવ.

જાઓ સુખે કરી નાણાં ભરી દે, દુસ્મનનાં મુખ કાળાં કરી દો.

રૂડી વધાઇ આનંદની લાવે હેતે, હૈયામાં લઇ હરખાવે,

બાળકડાંની સંગાથ.....જીવ.

(૩૦૩)—જગતસિંહ—

જીણા જરમર વરસે મેહ, લીંજે મારી ચુંદડલી;

એવો નંદકુવરસું નેહ, લીંજે મારી ચુંદડલી.

હીંચા આવશ એ અલખેલાનાં, નીચે અમારી મેડીરે;

સુતી હતી હું રંગ જીવનમાં, સાનકરી સીંહ તેડી—લીંજે મારી.

દગમગ દાદુર મધમધ મોરલા, આનક ધયા નમેરીરે;

વીજળીના વેગના ભય ત્યાગી, આવી ઉભી આ શેરી—લીંજે.

જી (૩૦૪)—ભજનામૃત—

ભજન પદ.

જી

જીનું તો થયુરે દેવજી જીનું તો થયું, માહરો હંસલો નહાનેને દેવજી

જીનું તો થયું—ટેક.

આરેકાયા હંસા ડોલવાને લાગી, દાંત ગીયાને માંદિરેખુતોરીયા—મા. ૧

ઓર કાયા હંસા પડવાને લાગી, ગયો હંસોને પીંજર પડી રહ્યું. ૨

તે વખતે વળી હંસા મળી ગોવાલણ, તે સું મહાઈં મનકું મોહ્યું. ૩

મીરા કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, પ્રેમના ખાલા તમને પાપ પીયું. ૪

જે (૩૦૫)---શ્રી નૌતમ શારદા--- જો

જે લખ્યા વિધિ એ લેખ કહો શું ફરશે.

બાવળના કાંટા, કહો કદી શું ટળશે.

સુખકર ઝાંયા આશ્રવણ શું કહો કદીએ તજશે.

ગુણુ, દોષ સદાય સમજશે ભાવે ભાવીને ભજશે.

સરિતા સાગરમાં મળશે, નદિં તેજ પાણીમાં ભળશે.

તરવર પર વેલોં મળશે, નદ વહનનું પારીખતક, ઉકરડે ઉછરશે,

.....શું ઉકરડે ઉછરશે---જે

જ્યોતિપર જંતુ જળશે, મુકના હંસોને મળશે,

પયથી પલ્લુ પહાણ નમળશે, “કરણી તેરી પાર કિતરણી”

કહેવન જગ ઉચરશે, એ કહેવન જગ ઉચરશે---જે.

(૩૦૬)---અદલ-હંતસાફ---રાગ, કારમ.

જેજો નહીં જોયો, તેજો ખોયો. એજો આ અવતાર;

કેશન પોત્રીશન વાળો સુધરેલો સંસાર.

પદ્મજ પાઉર નહીં કીધાં, ગાંધે ન લગાવી હાલી;

આજ ખાસ પહેગ નવ આપ્યાં કર અમરેલા નવ ઝાલી:

તેની જીંદગાની હાલી.

કંઈ હીયર, મીસ્ટર જોયોલી, ગુડમોરનિંગ ઇવિનીંગ બોલી;

ચીઝીટ ન લીધી દીક્ષ ખોલી, તે જાનુ બિલકુલ બેળી,

નાટક એકટ જોવાને, પોંદ્યા નહીં સૌની પહેલ;

ત્રેનડો મોટરમાં ખેસો, ફગીયા નહીં દરીયા સેજે તેની જીંદગાની એજે

જે (૩૦૭)---આશ્રવ પેશ્વા--- જો

જોખન રંગે રંગાતી, છાતી, સુપકવ અતાર.

છાતી સુપકવ અતાર. દિરાનો હાર, શોભીન સુખકાર.

કદી કેશ ભારે લયકાતી, વાયુ વેગથી. હું વહી જાતી.

ગાલો આ લાલશા, રંગીલી રસીલી, છાંયીલી હું નાગ,

હશે પુન્યશાળી કાષ્ઠ મને આહતાર.....રંગાતી.

(૩૦૮)---સ્નેહગુપ્તા---

જોખન રત્ન ભરું લૂંગે દીવદાર જીલો! જીલો! સુખારશ પાર---જે

હું મદવેત્રી ને નવેત્રી, પુર બહારે ખિલી રહેત્રી

કુસુમ કળી નિરવાર સુટો દીવદાર લૂંટો દીવદાર---જોખન.

(૩૦૯)---સવ-કુશ---વૈરાગ્ય-ભજન, રાગ-પદ.

જોને જરી જાગી મુરખા જોને જરી જાગી.

અલ્યા સુતો શું અભાગી! અવ! જોને જરી જાગી.

સગાને સંજાંધી તહારાં, સુખનાં છે ખેલીરે (૨)

ફેલી મેલી જશો દુખમાં રડોજ લાગી,—અલ્યા સુતો થું.
કાયાની માયાને ત્હારી, કર તું વિખુટીરે (૨)
દુટ્ટી બુટ્ટી સાંધનારો નથી કેા વિરાગી—અલ્યા સુતો થું.
મ્હાઈં આ મ્હાઈં છે માની, યુમાની થું થાતોરે (૨)
જાતો દરખાતો માતો જશો હામ લાંગી—અલ્યા સુતો થું.

(૩૧૦)—ઉમાદેવડી—

જોડી વીણુ જનમ વૃથા જગજાણુ, પુષ્પ જેમ સુગંધી વિણુ પરમાણુ.
ચપળ કમળદળ નયન બન્યા પણુ મહિં કીકીતી તાણુ,
મુંદર મંદ્ર વદન પણુ અંદર, નહિ નામનિશાન—તેમ પિંજાણુ.
વિકટ વાટ સંસાર તણી, ત્યાં સુખનો એક વિશ્ર મરે,
ભવ જંગલમાં મંગળ રૂપે, જોડી છે જળ ધામરે;
દેવું દયાનિધિ ! દયા કરીને, જુગિત જોડીનું દાન—(૨)

સકળસુખ આણુ-જોડી-

(૩૧૧)—સતિ દ્રોવડી—

જોજો અક્ષી હર્ષદેવી થતી બાન લુકી જતી,
ન્યળી રતી પતી સલુણી શાણી, સ્તેહના સુરમ્યમાં—હાં.
જોજો અક્ષી વલ્લભથી, મળી વેલી વાંકી વસી,
આક્ષી જતી લુકી થઇને શાણી,—સ્તેહનાં
પિયુસંગ હાસ્ય લાસ્ય નેવના વિકાસમાં,
જડા રહી પ્રીતમ પ્રાણુ પ્રેમનાગ પાસમાં;
દીલલસ દશ્નં રપસં હર્ષના પ્રકાશમાં,
ભલા ભલા ભાગ્ય ભોગ યોગના વિલાસમાં.
બાળી બોળી બાળા પ્રીતીમ સંગ, વસી હસી ધરી અંગ ઉમંગ
સોપાને સ્વામીની સેવામાં અંગ, માણીશ નિલ નવા નવા રંગ;
રેની સ્વામી સંગ મળી અખંડ ભાગ્ય તારં ભળી;
સાગર સંગમાં ગંગા મળી, રહે જે, રીતે સુભાગ્યમાં.

(૩૧૨)—સતિ દેવહુતી—

જોડી રૂપાળી બનશે એ રૂપીવરની વૃદ્ધિ તુ નવ યૌવના,
યોગીરાજ જવ યોગ આચરશે, સખી સામગ્રી ધરશે,
યોગ કાર્ય સંપૂર્ણ સાંધીને રતિ અંતર રતી બરશેરે,
શુભ યોગે શુભ ફળ મળશેરે જગદમ્ય સ્વરૂપે ઠરશે.
—રૂપીવર એ પરમેશ્વર મારા પુર્ણ પ્રતિજ્ઞા કરશે,
દેવ ગણી નિલ સેવા કરતાં કલ્યાણ કેટીક બરશેરે.
સખી અંગ થકી થું વળશેરે, નહિ આત્મ નિશ્ચય, મમકરશે.
વા.....જોડી.

(૮૧૩)—ઊર્વશી-પુરુરવા—

જેજે જુઠાની બાજી છે, બધી આ, નામ નિશાની કંઈ નહી,
જેયું તપાશી નેત્ર વિકાશી, સાચી કમાણી કંઈ નહી.
પંચજુતોનો પીંડ અરે આ નિશ્ચયત ક્યાની કંઈ નહિ,
કાળની માયા વાદળ છાંયા, વિતી જવાની કાંઈ નહિ...જુઠા.
જીવ ગુમાની ને અભિમાની, છે સહુ ફાની કંઈ નહિ,
જોર જીવાની, છે જીંદગાની ખાખ મવાની કાંઈ નહિ.....જુઠા.

(૩૧૪)—સતિ સીતા—

જો પતિને પજવે વચન વજે, તે બૈર ના કે'વું,
રહી રહીને રીમે ને કાન તોડે, તે શોનું શાનું કે'વું.
રૂપ રંગમાં હોય અનુપમ, પણ પિતળ નહી સોનું.
હાથ કરી હૈયે ધરીયે તો, વિશ્વે થાય વગોણું.
પુરણ કસોટી છેદન ભેદન, તાવેથી પણ તેવું,
ફેદન તે કુળવાન સમજવું, ઘાટ ઘડાવી જેવું.
અણી પડે જે જવાબ દેશે, સો વરસે પણ તેવું,
સોના સમ શીયળવંત સતી, ગૃહ ભુપણ માની સેવું.

(૩૧૫)—નિતીમાન નરગેઝ—

જેવા તુંજ દિહાર છું ઇન્તેજાર,—મોહાત રહોત તુજની શોધું.
તુજ ગોત્ર ઘટમ, ગરદન ગોરી, કેવી, જાતું બગવનમાં લઈ દોરી.
રંગીલી રસીલી પ્યારી, પ્યાર તુજ સોને ધરે,
કદર આંખે મુછો ની કરે, યુસુફની ખુસીખાં કરે,
કેવો રંગીલો, રસીલો, હરેલો, ફરેલો,

રેજસ્ટડ, રીઝર્વડ હું બાંકો જવાન.

(૩૧૬)—કૌરવ પાન્ડવ ભાગ. ૧ લો,—

જોગીથઇ આ જોગીના, શા ઢંગ જટા ધારી ?
ત્યાગી બની સંસારીના, શા ઢંગ જટા ધારી ?
નિરજન વનના વસનારાછો, વપુએ વનકલ કસનારાછો,
ધર્મ ધ્યાનમાં ધસનારાછો, માયાથી દુર ખસનારા છો,
તેને શી. નારી ? અરે ! ચિત, તેને તે શી. નારી ?—જોગી,
—શક્તિકા હમ હય પુંજરી. જિપાસના ઉસરી હય ભારી,
વાહવાહરે, નિર્મળ બલ્યાચારી, ભક્તિ તો આ ઉત્તમ ભારી,
છે જગથી ન્યારી, આહા, હાહા ! છે જગથી ન્યારી—જોગી.

(૩૧૭)—જાળંધર અને સતી વૃંદા.—

જો સખી !! આવે મ્હારો હંસરાજ હોલ !!
લટકે રમીને લહેરી લાલાને રીઝાવીએ—જો સખી.

સાખા } ઉઠર સરોવર તટપરે, અંબુજા જે વિકસેલ.
 } મન મુકતા ફલ અરપવા, જુગતે રાખીમુકેલ,
 હંસશીની ચાલ ચાલી ચંચળ ચળાવીયે, જો,
 પિંજરે પુરીને હૃદય સ્નેહમાં, રમાડીયે—જો સખિ૦

(૩૧૮)—જાંનીશાર—

જોખન લચ્છેદાર યાર મેરિ બગીચામે.
 ચુન ચુન કલીયાં મે સેજ ખીજાઇ સોવેગા દિલદાર—મેરી.
 સોનેઠી કરીયા છવતા પીરોરુખં આવેગા મેરા યાર—મેરી

(૩૧૯)—ખોડાણા નાટક—

જોખન જુલે (૨) પ્રેમજુલે અણુ મુલે,
 કોઈ રસીયાનાં નેન જોઇ ખુલે,
 મીઠી મનહારી મુખ કાન્તિ કે જોઇ લાલ,
 મલકેરે (૨) કામી મન માને મનમાં,
 ચાલ મારી લટકાવી લાળી, લુલે—જોખન,

(૩૨૦)—તારા સુંદરી—

જોખનવંતી હું તો રાજની રાણી,
 રાજનીરાણી મોજે લેઉં માણી—જોખન.
 રૂપરંગીલું હું. પામીધું આવું,
 ભપકે બરાવું બલબલાને પાણી—જોખન.
 રૂપસુવનમાંદિ બુપને જુલાવું.
 માને મોદિ ને કંઈ કહેતાં ઇંદ્રાણી—જોખન

(૩૨૧)—ધુન્દદેવ.

જોયો સાજો ડહાપણનો બંડાર, હાં હાં, મોટો કર્યો વેપાર; (૨)
 બની હતી ચાલ્યો બર ચાટામાં, પૂછ્યાં લાવ બગર હાં હાં.
 કહે છે ખરીદી લાવ્યો લાજ, છે સુંદર ને વણીતાજ;
 ના તજે તોયે પતરાજ, કરી અકકલ તણી હરાજ;
 કરો મશ્કરી, બલે પરાક્રમ જો જો ખીજ વાર (૨) જોયો
 મલ્યો દલાલ પુરોપાજ. એણે બગાડી બધી બાજ,
 હવે જુદિ બનાવું ઝાઝી જેથી બગર ઉઠે ગાજ;
 કાણુ પછી કહેનાર મને છે, ધરમાં માંખીમાર હાં હાં (૨)
 હુંશીયારીથી બની બવાના, મુનીમ હડકાલાલ, હાં હાં, (૨) જોયો
 (૩૨૨)—સ્નેહ, મુધા.

જોખન રસભર્યું લુંટો દિલદાર.
 ઝીલો ઝીલો સુધારસ સાર—જોખન
 હું મદધેલીને નવેલી, પુર ખ્હારે ખીલી રહેલી,
 કુસુમકળી નીરધાર સુંટો દીલદાર. લુંટો દીલદાર—જોખન.

(૩૨૩)—સ્નેહ, સુધા—

જોષ માડી મુર્તિ હું તો ગમ્મ હું લોભાઈ,
મધુરી મીઠડી આનંદની દહેર હૃદયમાંથી જામ,
મારીને મોહખાણુ ધાયલ બનાવ્યો, હું તો ગમ્મ કંદે કસાઈ,
હાજર હુકમે દાસ તમારો—પ્રેમી મળ્યો પ્રાણુ પ્યારો,
રશીલી, રંગીલી, જાણીલી, નવેલા, આજે આનંદ વધાઈ—જોષ.

(૩૨૪)—સરદારખા—

જોજે હોં અમી થેલી, કળી મળી, બોળી, ભુંડી ડળી જા,
રશની રસીલી યત્તાં લુટાલુટ આ વહાલી વીસરી જા.
પ્રેમની પ્યાલિ ને સાહેલી ઝાલીને જોજે હો. જોજે હોં જોજે આ
વહાલી વિસરી—જા.

વહાલાંના વેણુ રસીલાં નેણુ, ભભુતિ નાંખશે બહેન,
અણુતી ધેન સુલાવે ચેન, જોગન, ની શી તરફેણુ;
રસીલા સજોડે, વહાલો ભલે કોડે, બકે નહાને મોટે મોહું શું. મચકોડે,
પ્રેમ બગીચે ભમતી ભમરી, છેતી ગુલાબ કેતકાં દહેર.
હડીક ગુલાબ હડીક કેવડે, ચતુરાઈથી રશ લે ચોમેર;
તોજે ગુલાબ એનો નવાબ, હોય બા હોય, આલ્યો તારે.—જોજે હો.

(૩૨૫)—માયા-મોહિની—

જોખનીયાની બૂર્જીથી બાન સુલાવે, હુલાવી, પુત્રાવી રમાવી હસાવી.
તનમન હવે પુલાવે, માની મનાવે લોભાવે—જો,
ખુબી છે તારી ન્યારી, કાયા કુરખાન મારી.
પાળી આ પ્રેમની તે, જલિમ કેવી કાતીલ મારી,
વેળા છે શારી સાણી—લ્યો બક્ષ મોજ માણી, બન્ને જોડાઈ સાથે.
ફેરવીશું પ્રેમ ધાણી, લટાવી, પટાવી, બોલાવી, રસાવી,
તનમન હવે પુલાવે લોભાવે, માની મનાવે લોભાવે—જોખની.

(૩૨૬)—ગાયન. દર્પણ. રાગ. ત્રીતાલ. જલ્દી, (મા.પર.સમ.સુર. સા.)

જોખન માતી શીરે છુંદ બરીરે; જોખન.
પાયેલકી ઝનકાર સુતાવે. ગમ્મ ગેંડીકી ચાલ ચલે,
ભવાં કમાન બનીહે દો નેના, રંગ રશ ગા હેલ પ્રાંતહરે,
છુંદ બરીરે જોખન.

(૩૨૭)—ગાયન દર્પણ—રાગ. આડ. ચોતાલ. (ખપર. સમ. સુર. ગા.)

જોખન છુપાયે ચલીજા, ભલા, ગોરી રાધે,—જોખન.
સીરપર ધરા વારી, ધરે પર જારી, પતલી કમર ભચકાયે,
ભલા.....જોખન.

(૩૨૮)—ગાયન દર્પણ—રાગ-દીપચંદી—(સા.પર.સમ. સુર. ધ.)

જોગન ભણ મેં સંગ પિયા કે છોડ ચલે મોકુ બનમે—જોગન.
 અપને પિયાકુ મેં હુંદરીરત હું, રાતદીન, નહી ચેહેન મેરે તનમે—જોગન.
 કા કહં કીત જાઉં સખીરી, ઠારી સોચ કહં મેરે મનમે,
 કહેસે હમસે રસ રહે હો, મોકુ અકેલી છાડી બનમે,
 નાણેક કહે પ્રભુ બેગી મીલોગી, નહીંતો પ્રાણુ તજુંગી છીનમે—જોગન.

(૩૨૯)—ભગવદ્ગીતા,—રાગ, ગઝલ, કંવાલી.

જો દેવ! દે તું દીકરા દેજે સમા જો દીનકરા.
 કુળ પૃથવિને કરતા પ્રકાશિત, દુઃખતિમર ટાળે ખરા;
 એવા ન જોહો દીકરા, તે દીકરા નહિ દીકર્યા;
 અહેંતર અરે એથી બહુ, રસ્તે રજગતા દીકરા,
 કો કામ આવે કાંઈ, આતો નામને હુખાવતા;
 છે. બાર રૂપે જુતજો, માઆપના તન તાવતા;
 એવા અરેરે. દીકરાથી, વાંઝીયા રહેવું બહુ,
 જેને વિતે તે જાણતા. કષ્ટ કુપુતનું કેટલું.

(૩૩૦)—બોજ કુમાર,—

જો બરી રશીલી જોને, જો બરી છખીલી જોને—
 જોખન મદમાતી જોને, જોજો જોનેતું પ્રિયપ્રાણુ જોને.
 નહિં હીલી બહુ હઠ શારી. જોજો જોનેતું પ્રિયપ્રાણુ પ્યારી,
 પ્રેમને કુવે ઉતારી, બહાલાવત વાઢશે.
 બોલોને રશીલા લાલ, બોલોને છખીલા લાલ,
 —તુંબોલ બોલ બોલેરે, વચન રશીલા, સાંભળી આ કાલાવાલા,—જો

(૩૩૧)—શ્રી નૌતમ સારદા—

જોખન આવે જોખન આવે જોખન આવેરે—રસીલું.
 પ્રેમ પઢાવે રતીરસ લાવે, ચેન ચોરાવેરે—રસીલું.
 ચિતને ચળાવે, મનકું મુંઝાવે; મદન ડોલાવે. રસીક. રસીક—પ્રેમ-
 શરીર સુઢાવે વિવિધ બાવે, રસે રિઝાવે રસીક. રસીક—પ્રેમ.

(૩૩૨)—સત્યનારાયણ—

જોખનીયું અંગે અંગે છલકાય, કોણુ શરમાયે ઢળી રસ જાય;
 વેદના ના બા, કળી નાકળાય, મનકું મુંઝાયે કળીના ચુંટાય, જોખન
 કળી ચુંટાયે તો સુખથાયે, જાયે, અનંગનો રંગરે;
 કામળ કાયે નહીં રહેવાયે, થાયે આ રંગમાં ભંગ,—કોણુ—જોખન

એનોફાન-રેકાર્ડ-માધી-જોટાનો ધંધો-સટોરીયાની હાલત,—

(શેઠજી આજે વેપાર શો કરવો છે ? આજે. વેપાર કરવાનું કાંઈ ધ્યાન નથી, કારણકે કાલ રૂપૈયા આડશો નવશેનું તુકશાન પડ્યું છે રાજા ! માટે આજે વેપાર નહીં કરીયો ! અરે શેઠ કંઈ હીમત હારે તે ચાલો ! આપણે સટોરીને તો ધંધો કરતાંજ રહેવું, આજે નહિ તો કાલે કમાણ્યે તો ખરાજને, એમ. ત્યારે તમારી શું મરજી છે ! મ્હારી તો મરજી ધોરણુ દશ ઉપર બેઠું છે ! દશની તેજના કેટલાં દોઢીયાં લાગે છે ! અગીયાર દોઢીયાં, તો લગાવ્યા પાંચલાખનાં-લગાવ્યા તો આપ્યા-આઠની મંદીનું શું છે, છ દોઢીયાં લાગે છે. ! ખાધા વીસલાખનાં, ખાધા તો આપ્યા,—કેમ વેચાણ આવ્યું ! હા ! શું ! લુગડા ઉતારીને વાંચો, અરે પણ શું ? ? ? તમે લુગડા ઉતારો પહેલા, અરે શું ? ત્રણ ? ? ? હાય હાય ત્રણ ? મરી ગયો મારા બાપ, હાય હાય ! મારા બાપે કાપડનો ધંધો કરા એક લાખ રૂપૈયા જમા કર્યા હતા, અને તે મરતી વખતે મને સોંપી કહી ગયા હતા કે, દીકરા કોઈ વખતે જોટાનો ધંધો નહિ કરતો ! નહિ કરતો તારી ખરાબી થશે, પણ મેં મુરખે ન માન્યું ને આ લાખનમાં પડ્યો, અરેરે બિચારી બેરીને પણ બે હાલ કરી નાંખી. એના બાપને ત્યાંથી દાગીના લાવેલી તે પણ મેં ફાસલાવીને જોડેશ્વરમાં આપ્યા, હવે કાલે અત્યારે વલણ વહેંચાશે ને મારે શું, દેવું, લાવ બેરીને પુછું તેની પાશે કાંઈ હોય તો—કંઈ સાંભળેછકે, તારાપાશે તારા બાપના દાગીના હતા તેમાનું કાંઈ હોય તે લાવને, ગળાવીને તને અંગડી બનાવી આપું મારી પાસ તો હવે કશું એ નથી. મેં તમોને જ દાગીના આપ્યા હતા, તે ધોવરાવીને તમે ક્યારે લાવશો ! હેં ? તે દાગીના તો મેં જોડેશ્વરને આપ્યા હાય ! ! ! હવે મારે શું કરવું.

(૩૩૩)—

જોટાના પાટીઆ નો ધંધો કરીને, સોટો પીવા નવ રાખીયો, ધણી, બીખારી જાતે બન્યા, અને બાપ કેવાતો તો લાખીયો, (હાયલાખ રૂપૈયો આસામી હતો-ભાગાતળાવમાં મારું ઘર છે). જો જોટાના ધંધામાં મંડ્યારેશે, તે, નકકી આમબનશે અભાગીયો, પતી મ્હારા પૈસા વગર શું કરવું, હા હેવા તાલ જોછકેમ થર

થરવું—પતી,

(ગામ શા ઉપર બેઠું છે ? અરે ગધેડાપર. હજીએ પણ જોટામાંથી ડોળો જતો નથી, જુવો બીખમાંગતો થઇ ગયો તો પણ જોજો લાખ-જોટાની ફજેતી.)

પાટીએ પાટીયાં કંઈકના વળ્યાવ્યાં, વગર મ્હેનતે દુનીયામાંથી કહાડ્યાં, ફકડ થઇને બજારે ફરશે, પત ગયે ધડો કોઇ ન કરશે, (અરે વાહરે, મારા દેવાળીયા ધણી, દોઢી થોડું ને ચરખી ધણી.)

જ (૩૩૪)—ધનુમતિ—

જ

જંગળા છાડા જંગલ જોઈ શું રામે,
 સીણુ ભાગી હંસા રાયા મોતી શેત ખાસે,
 આવણુ ફેરી વાદળી જળમય થઇ નલ જાય,
 તરસેઃ માનક રણવળે ક્યાંથી પેટ ભરાયરે;—જ
 સ્વાતિનું ખીંટ પડવાથી, પેટ ભરાશે,
 આશા પાંચ જિમંગથી, ગયો ગંગન મોઝાર,
 વિટળાઇ વાંટળીયો, પડ્યો પૃથ્વી આધારે—જ
 મુરખડા મનડા સંતોસથી સુખ થશે—જંગળી,

જ (૩૩૫)—અર્તાદ્રાપદી.—

જ

અટપટ જાણું રંગ જમાણું. નટવર ધર, ખટપટ પ્રગટાણું. આ. વાહ, વાહ
 નારદના નામમાં, ખામી શી કામમાં, ઇશ્વર ખ્યાનમાં, રહેણું શ્રુતતાનમાં.
 નારાયણુ નામ રટણુમાં.....અટપટ

ગોવિંદ શુણુ ગાનમાં ભક્તીરસ તાનમાં—આતમ જ્ઞાનમાં,
 મસ્ત તોજાનમાં, કુશળ છું. કૃષ્ણ કપટમાં—.....અટપટ

(૩૩૬)—મોહિનીચન્દ્ર—

અટ ક્યામ સલુણા ધર આવોરે, હવે નાય વધુ—ના તરસાવો, આવો.
 અંતર પટમાં રહિ અલખેલા, યત યત મનકું નચાવો. આવો.

(૩૩૭)—ગાયન દર્પણુ—રાગ, ગઝલ, પિસ્તો, (ખા.પર.સમ.સુર.રી)

ઝરકી મોહણત ઝરકે તક ખેઝર તો જગમે ખારહે,
 જોખની, મેં દેખ આયા, ઝરસે ખેડા પારહે—ઝરકી.

મેં હર તરહસે સોંચ દેખા, જગમે, ઝરકે કુચ નહી,
 એર દેખા નસુના મૈને ઝરકી જાં મુખતાર રહે—ઝરકી.

માશુકાકી મીઠી ખાત પર ન દીલકો મોભાયાર,
 ઝરકી મોહણત દીલમે જીનકે, ઝરકી જીનકા પાર હે—ઝરકી.

જીનકે મુંસેદમ બદમ નીકલે સુખન એ જાનતું,
 તુમકો ન કરતી મીઠાં વો ઝરકે કરતી પ્યારહે—ઝરકી.

એ દોસ્તો કહેતા હું તુમકો, ઝર સીવાજાં નહિ કદર,
 ચાહી,યે દુનિયામે ઝરકી, કીસનકા કીરતારરે—ઝરકી.

(૩૩૮)—ગાયન દર્પણુ—

ઝર હોવે તો હરકોઇ હોવે દીલદાર કીસીકા,
 ખસ મુસશીલીમે નહીં હોવે, કોઇ પાર કીસીકા—ઝર.

રખતા હું તુમે મોહણત મેરી બહોત ઉમેદ,
 અબ કાહેકુ કરાતી એ, સોદાહે ખુશીકા—ઝર.

જંજીર બધી તોકબધી મૌતબી આતા,
 યત હક ના રખે કીસીકુ, ગિરફતાર કીસીકા—ઝર.

જુ (૩૩૯)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, મેઘ.મદ્દહાર—ખ્યાલ, સુ
 જુંજુ ગરજે ખરસે ચમકે, કીર્તિ લરજે જીઅરા—જુંજુ.
 રેન અંધારી પિયા ધર નાહિ, કાએ ખાર દીઅરા,
 જમ જમ જમ જમ જુદ પરતહે લરજત મોરા જીઅરા—જુંજુ.

(૩૪૦)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, પીલુ-ગઝલ.

જુલફુર પેચમે દીલ એસા ગીરફતાર હુવા, છુટના દુમવાર હુવા.
 એક એકસાથે નવા ધરકકા બાબર હુવા, મફત ખિમાર હુવા.
 અપને ખેતોસે લઈ તેરે સખખ બાંખ ચોરી, હુએ ધનસાફ કીળ.
 હાય ! દસખર નીનાતો મુજસે સરોકાર હુવા, ઓર એ ધનકાર હુવા.
 ખાક સેરાકી તેરે હીજમે છાની એસી, હેશીયત તક ના રહી,
 પાર તલુવે કે મેરે દરતા હરખા રહુવા, કેસા લાચાર હુવા.
 હૈ સુના મેરે કે છુપ છુપકે ચલે જાતે હો, ઇસકા બાએસ તો કહો,
 સચ ખતાવો કે એ કીસ્મે નવા ચાર હુવા, કૌન દીલદાર હુવા.
 હમદમે હમ સુખનો મુનીસો નમરાજે સરીક, ન રહા કોઇ રશીક;
 દહેગમમે મેરે ન કોઇની ગમખાર હુવા, ગમ ફક્ત યાર હુવા.

(૩૪૧)—સતિ-દેવહુતી—

જુલો જ્ઞાત ભગવંત, મારા જુલો સ્વયં આત્મ પ્યારા,
 જગતને જુલે શ્રી પ્રભુને ભગિની ભક્તિ જુલાવે—
 અનંત બ્રહ્માંડને પારજી પોહીને, ધાર્યું છે વસન વિશાળું,
 અર્ક ચંદ્રાદિક હીરાના જડીયા, દરશન લાગે રસાળું
 વેદ સમૃતિ તારા ગાન કરે છે, ભક્તિથી મુક્તિ પમાડું
 વારી હું અંતર હિંમે હીચોળું ધમ્ધુ છું શરણ નમારું—

(૩૪૨)—ખોડાણા ચરિત્ર—(ચૈરાગ્ય ભજન.)

જુહું જુહું જગત ખરું જાણ્ય માં રે,
 જુહી જનની, જુહી જાયા, જુહી મોહ ભરેલી માયા,
 કાય કુપો છે કાયા, મમતા તાણુ મા. રે,
 ગગને જામે વાદળ ગોટા, પાણીમાં પ્રગટે પરપોટા,
 એલ વિશ્વનો ખોટા-સાચો જાણુ મા. રે,
 મારું મારું કરતાં મરતાં દ્રવ્ય કાજ પાપે નહીં ડરતાં,
 મેલી ચાલ્યા દામ ખજાનો ખાણુમારે—
 જુહી જાણો જગતની બાજ, આતશબાજ જાશે ગાજ
 અંતે સૌને સોવું છે, સ્મશાનમારે.

(૩૪૩)—જયરાજ—

જુમ જમ નીંદીયા આધરે; પિયા ? જુમ-જમ.
 જાઓ જાઓ ભોરભણ જહાં રેન ગંવાંધ પિયા ! જુમ.
 ધતની ઘીટીધકાહે ? બિનતી કરત હું,
 અયસી ચતરાધ ? અખનાછીયો સંધ્યા, મોરા જાસે શુરાધ-જુમ.

(૩૪૪)—પુષ્પસેન-પુષ્પાવતી—

જુદા યહી સંસાર હએ છોર દે માયા સબી,
આખીર ફના હોન હાર હએ, મેરદે માયા સબી,
કચ્ચી કાયા ઐર માયા, સૂર્યકી ખાયા સમજ
ફિલમે જેતેરે અહંકાર હએ તોડદે માયા સબી-જુદા.
જન્મા વોહ જાતે સબી, ખીલા વોહ ખીર જાય;
ઉદયકા અસ્ત હએ-કાલ પીડકા ખાય-જુદા.

એ (૩૪૫)—સતિ-તોરલ—

જે

એસલ, કરી લે વિચાર માથે જમ કરે ભાર,
સ્વપના જેવોરે સંસાર, તોળાંદે કરે છે પોકાર,
આવોને એસલ રાય આપણુ મળીયે.
ખરા સંત હોયે લાં જઠ ભળીયે.....
આલવ આવિયો અવતાર, માથે સદગુરુધાર,
જનુ' ધણીને દરખાર, બેડલી ઉતારે ભવપાર-આવોને-
મોતિ એરણુમાં એરાણુ, માથે ધરણુ કરે ધાય,
પુટે ફાગટીયા કહેવાય, સાચાંતી ખરે ખજુ' થાય.-આવોને-
નવલખ ફાઠળીયો બધાય, લારે ગાંધીડો કહેવાય,
હિરા માણુક હાટે વેચાય, તેનાં મુલ મોઘેરાં થાય.-આવોને-
નિત્ય નિત્ય ઉડી નહાવા જાય, કાયલા ઊજળા નધાય,
બેટા જુણિકાને તે તો ખાપ, ફાને કહેવા જાય-આવોને-
ફેખાદેખો કરવા જાય, એ નર અધુરીયા કહેવાય,
હાથમાં દીવો લઇને, છતી આપે જે કુવે પડવા જાય,
એવિ ચાર જુગની વાણી, સતિ તોરલ દેવી ગાય-આવોને-

ટા (૩૪૬)—સાગર સરીતા—

ટા

ટાળ્યા ન ટળી જાયે લેખતે. લખ્યા લલાટ માંહિ-ટાળ્યા.
સુરખ પામર જરી નહિં જાણે રીતી-ટાળ્યા.
જીવન ધડી પલનું જે ચપળઆ રહે વૃથા જગતમાં રાખીને પ્રીતી, ટાળ્યા
જીવતિ ભીખારી થઇ ભટકેછે. ચડેવો સરવકાને નથી વિતી-ટાળ્યા.

ઠ (૩૪૭)—સતિ. સરોજની—

ઠ

ઠગી જગતને ઠીક બનીછું. ફુંતોરે રનેહે સાધવી, (૨)
ઠગ્યો નિહાયત નગર શેઠને, હરી વીત ને ચિત,
હાલ બેહાલ કર્યો હદખારે, પુણું ખતાવિ પ્રીત-બનીછું.
ચાળા ચુંથાળ્યા ચંદનને. અજ બનિયો મટી ધમ.
ઠામો ઠામ ઠગીને અંતે, જાહિર કાપી જીભ-બનીછું.
ખુબ ઠમી ઠાલીને ખાતે, ખડો કર્યો યમ ખ્વાર.
હવે ઠગું તેછે, હાંસલમાં ધરીને ભગુવો ભાર-બનીછું.

કા (૩૪૮)—જલસા સંગ્રહ—રાગ. પરજ-ખ્યાલ, ટા
કોકારે આધઓ રાજ મારો રાજ બાકો સીરદાર૦-કોકાર-
અરબકરંધુ મહમદશાહ રંગીલો, ગરે લાગુજીને સદારંગ કરોરે.-કોકાર

કુ (૩૪૯)—ધી. ડી. રે. સો. બુક. રાગ. જલા. લજન- દુ
કુમક ચલત રામચંદ્ર બાજત પીજનીયા;
આગનમે મલત જત, આવત નગનીયાં,-કુમક.
કીલકીલાત ઉઠતધાય, પરતજુમી, લયપચાય;
ધાય માય ગોદીલેત, દશરથકી, રનીયા-કુમક.

ક (૩૫૦)—જલસા સંગ્રહ—રાગ. બોપાલી-ખ્યાલ । દ
ડોરી નેયજુ નનંદીઆસોં
ધન ખીતકી જુઠી સાચી લગાવત, ખીરહાંત પ્યારે, ડોરી.
કરજોરમો. રાસીર સીજરા, અખ સાવકી નવાસોં કહાકહુંએ-ડોરી
(૩૫૧)—ચંન્દ્રહાસે—

ડરમાતું દીલ સાથ છોકરા ડરમાતું દીલ સાથ;
તુંને કોઈ નમારે લાત.....છો.
તુને સંભાળુ પ્રીતથી પાળુ. ચાલતુને મારો મ્હેલ દેખાકું;
ધરેણાં વસ્ત્ર રૂડાં રૂડાં કહાકું. ચાલતું જોમારાં મ્હેલનાં ચિત્રો.
રમકડાં રૂડાં ન્યારાં વિચીત્રો, (ચાલ્યો આવ ખિ. મા) ચાલ. તુંને
મારે કેવાછે કંકણુદાય, જો જો મારે કેવાછે કંકણુ દાય-છો.
તમે માયાળુ દીલદયાળુ, સૈના કહા વિના હું નહીં આવું
નાત બ્રાત પ્રિયમાત કોપાવું. વિખ્યાજી એહું સમ કહાવું,
નાના નહિં, હુંતો ત્યાં નહિ આવું, મનેના સતાવોરે,
જઓ તમારે માફ સું, છે કામ, તમે મુકો મારો હાથ-છોકરા

કા (૩૫૨)—સ્નેહ સુધા.— દા
ડાહયા ડમરા બાલી લાગો રૂપાળાં.
કાલા ઘેલાં લાગો છોથું! રઢીયાળાં.
પુરૂષ તણો પહેરી ને જામો ઠીક જામાવ્યો રંગ.
રંગત રમથું રહેથું સંગે (૨) ખળ્યા તમારા ઢંગ (૨) ડાહયાં.

કા (૩૫૩)—જલસા સંગ્રહ-રાગ ભૈરવી. કુમરી. હો
ડોલીયાં લે આવો મોરીરે, મેંતો ચલી પીયાકે દેશનગર-ડોલીયાં,
ચાર કહાર મીલે ડોલીયે લે આવોં મંજલ મંજલ પોહ્યાવો-ડોલીયાં

દી (૩૫૪)—મીસ, જાનકીઆધ—રાગ, દેશ. તાલ, દાદરા. દી
દીઠ લંગર નગર નગર, ડગર ડગર હે, રેરે—દીઠ.
અધુર મધુર મુરલી લીયે, સંગ ફિરત મેરે,
નાચત ગાવત આવત જાવત, કરત સો સો ફેરે—દીઠ.

(૩૫૫)—સતિ પદ્મિની—

દુ

હુંદન ચલી સખ સખીયનરે, મિલ ગયે પ્રભુ ખીંદાખનમેં,
 ઘેલી ગોપીયન તનમનમેં, ખેલન ચાહત મોહનસે...આહા...હુંદન.
 નટવર શ્રી નંદ દુલારે, ખંસી અધરનપર ધારે, હીલમીલ ગાવત સખીયનસેં,
 મની ધધનીની સા ની સાની રે, સાની ધપ ધતી સાની ધપ ધ.
 મપ મધ પમ ગ ગમ પગ મગરે ગ રેગ સારે નીની સા.
 હોગધ હરપીત તનમનમેં.—

(૩૫૬)—બહારે-પરસ્તાન—

હુંદને મામુક કો, જાતે હએં હમ,
 દેખીયે કય લઓટ. કર આતેં હએં હમ—હુંદને.
 (આ હા,હા,હા,હા, આ હા હા હા.) અય ખુદા તેરી મદદ દરકાર હએં.
 હાથ તેરે આગે ફયલાતેં હએં હમ—હુંદને.
 (આધ ખેશક ઈસ્કકી શાંમત) સહલ હો દુશવાર એ રાહે જાતું.
 આફતેસે ઈસ્કી ગભરાતે હએં હમ—હુંદને.
 (કયાહએ ઠઠા, મીઝ જય પરીયા.)

ત (૩૫૭)—પ્રતાપી, રાજસીંહ—

ન

તમે વીઠલ વહેલા વળજેરે, પામર જાણી,
 વીન તરી ઉરે ધરજેરે, પ્રીતમ પ્રાણી;
 ગાય ખીચારી રાંકડીને, કસાધ વાડે સાર,
 પલકમાં પાપી પ્રાણ લેસે, કાણુ મુણે પોકારે—તમે.
 પંચાળી પ્રભુ પડી પાસ ના, દુષ્ટ કોરવ દરખાર.
 તુમ વીણુ અજળા જાતની, આ કાણુ કરી લે બહારે.

(૩૫૮)—કામલતા—

તમારે આસરે હું આવી, મને નાથ છોડી ન દેસો;
 પ્રિય પ્રાણુ કહી બોલાવી, હવે હાથ છોડી ન દેસો.
 બોણું હવું કુંવારું જ્યારે, આ મન મારું;
 પ્રેમ જ્યોત પ્રગટાવી પરજ્યા; એ શું બહાલા, વિચારી દેશો.
 ના કહેશો—મને નાથ.

(૩૫૯)—બુદ્ધદેવ—

તમને ઘટે નહિ આવું, કાન્ત, તમને ઘટે નહિ આવું;
 આશ્રિતપર શું રીસાવું, કાન્ત, તમને ઘટે નહિ આવું.
 માનસ સર ના રાજહંસ તમે, મુક્તાકળના ભોગી;
 કુસુમ કુસુમતા, સમ સેજ સુવાળી, મુકી થયા તમે યોગી કાન્ત—તમને
 જે સરવર જળ પાન કર્યાં લાં, કંટક કહી નવ ધરીયે,
 સુખ દુઃખમા નિશ્ચિન અનુસરતી, કિંકરી કયમ પરહરીયે.

(૪૬૦)—કુસમાવતિ—

તમે રસીયા બોલે પાળજો રાજ, બહેલા બહેલા વળજો,
દાસી ઉર અરજી ધરજો રાજ, બહેલા બહેલા વળજો;
સ્વામીનાથ હો પ્રાણ અમારા, અમૃત આનંદ ભરજો રાજ...બહેલા.
નાર નવેલી તમ વિષ્ણુ સ્વામી, કરમાશે મન ધરજો રાજ...બહેલા.

(૩૬૧)—મીસ, ગૌહરજાન.—રાગ, કારી. તાલ ત્રિતાલ.

તનમન તોપે ડાઈવાર તોરી સાંજરી સુરતીયા.
ઐર નૌના રસીલે, તનમન તોપે;
મોહે ખીન દેખે નહિ પરત ચેન, મોહે કહો કેસેકટે દીન રૈન,
વિરહાગી નકરરીન લાચાર, તનમન તોપે ડાઈવાર,

(૩૬૨)—મીસ, ગૌહરજાન રાગ. ઝીઝોટી, ત્રિતાલ.

તનમનકી સુધ વિસરગમ કેસી બજાધરી બૌસરીયા;
જળસે ધુન પડી કાનનમે, નિંદ નહો મોરે, અરે નૈનનમેરે,
મિનન ગૌહર પિયા આવનકી; સુન સુરતીકી ધુન બધ. આવરીયારે

(૩૬૩)—ધી. ડી. રે. સોં છુક. રાગ. દાદરા. કહરવા,

તરકારીલોલો માલન જો આપ ખીકાનેરસે.
સોયા બેયા પાલક બેયા. ઐર બેચી ચાલાપ.
બરે બજાર મેં ડંડીમારી મેં માલનકી બધ,
જંપુર બેયા જોધપુર બેયા. ઐર બેચા ખીકાનેર.
હાં ગંગારામસે ટીકીટ કટાયા, જાનાહે અજમરરે—તરકારીલો.

(૩૬૪)—પરસુરામ—

તમે સંજાગ જો આધાવ, છોડું નેન ની કટારી;
કામણુ ગારી કાતીલ કારી. એ ઉર બેદી જાય
આરપાર અજગ ધારીદાં! ગણુશું અમૃતતા ધા, એપ્રિય.
હરણું એક અબેદી અંતર, બલ્લ ધુન ગાણું નિરંતર,
સ્વર્ગ દહાવ લેશું. પરસ્પર;—તમે.

(૩૬૫)—સુધ—કુમારી—

તમારા શાં કરું સન્માન,
મળ્યા, ધને મનગમતા મહેમાન—તમારાં.
રૂઢ્ય ઢળી તમ ચરણે પડવું, દેવા આહર માન. તમેને
બાળાએ પુરવ જન્મની પીછાણુ.
ભાગ્ય દેવી તવ દર્શણુ પામી. પ્રફુલ્લ થયા મમ પ્રાણુ—તમારાં.

(૩૬૬)—મદાલસા—

ત્યાગી બન્યા પણ ત્યાગ ન કીધો; વાસના રહી વળગી;
ભગવાં પહેરી વેશ બદલ્યો, પણ તણ્યા ન થઇ અળગી;
જુઓ ! ભગવાના ભવાડા, શુષ્ક વેદાંતીના ધુંવાડા
સોદાં સોદાં જાપ જપે નિત્ય વાયક જ્ઞાનની વાત;
આપ જુડ્યા એ અન્ય શું ! તારો, પ્રયજન વિકારો સાથ,
ધરમ પર પડે ધાર્ડા મારે જ્ઞાનને કુહાડાં. ત્યાગી,

(૩૬૭)—યોગ કન્યા—

નતે એનાથ નહિ છાજે, પડ્યો તુજ પ્યારમાં, જુલ્મે ગુન્નરમાં.
સંતની સારલે સ.સારમાં-નાથ અમૃત સાથે વિષ ઉપજાવીયું.
મધુળી વિષધરના શીરપર મુક્યો—

મલુ કરતા ચતુરાષ્ટ્ર મુક્યો-હુડાં એવું શું ભાવિયું,
કરણ કર ચૈધને, તેંતો તનડાને તવિયું-નાથ,

(૩૬૮)—સદ્ભામીની—

તમે જોખનના રંગે રંગાયાછો બહેન. ચમકે નેહ બધેં નેત-જોખન.
માલે ગુલાબી લાલી છવાયે, અંગે છવાયે રંગરેલ.....જોખન
જ્યઓ પ્રિતમજી પાસે પધારો, રંગ માણવાહો, બહેન.....જોખન

(૩૬૯)—કળાવતી— રાગ, ભૈરવી, તીલાનો,

તનનનન તાધુમ તના ધુમ તનુમ,
છનનનન છુમ છન છુમ છન છુમ છન છુમ.
છન છુમ છન છુમ છનુમ—તનનનન.

કિડ કિડધા કિડ કિડધા ધાધા ધાતી ધાતી ધાનુટ ઝાધા;
તાયુમ તાના યુમ તાના યુમ યનુમ.

નાદર દર દર સનનન ગાઓ બજાવો;
સાની સાતીધ નીધ નીધપ ધપ ધપમ પમપમગ,
મગ મગરી ગરી ગરીસા; સનનનન રમજુમ રમજુમ,
જુમ જનનનન જુમજુમ જુમજુમ જુમજુમ—તનનનન

(૩૭૦)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, ખમાય, હુમરી,

તરસઘ ઓ સારી રાત સેજે સૈયાં નાજખઓ—તરસઘ ઓ.

હમસે અબદખીદ ઉનસે બીમલ રહે અખના માનુંગી તોરી ખાત.
તરસઘ ઓ—

૩૭૧—જલસા સંગ્રહ—રાગ, મલ્હાર-હુમરી.

તઓં તો બીજલી ચમક ચમક રહીલો. તઓં તો

ગરજ ગરજ બાદલ બરસ ન લાગે,

કદર કદર મોરા છવા ધકધક રહીલો—તઓં તો

તા (૩૭૨)—ભરથરી—

તા

તારણી તુજથી નથીરે જુદાઈ શશિવદની સુખ પામું છું આહી-તા૦
વદન મનોહર તારં દલિતા, સૌરભ અંગ જ ધન સુખદાઈ-તા૦
બ્રહ્મટી વિક્રમ સ્મીત અતિ વીબ્રમ, નીરખી જુલું પ્રીય સરવે હું કાંઈ-તા૦
ત્રણસો સાઠ લાગી તુજનેરે ચાહું, તુજ વિશુ મુજ ક્ષણ કલ્પ સમજાઈ-તા૦

(૩૭૩)—સત્યનારાયણ—(રાગ-માલકોપ)—

તારણ, મારણ, અધમોદારણ કર જગ કારણ, કાંઈ દયા તું...
પાસન હાર સડિના દાતા.....તારણ.
નિર્દોષી દોષીન દર્પા, ચડ્યું અણધાર્યું આજ
અરજ, દરજ, સુણીને છોકવજે જન્મળ.....તારણ.

(૩૭૪)—કંસવધ—

તારા ગુણ અગણીત છું ગાઠિ ગરીબ ગૌમાતાજી;
તુજ તનમાં વસના દેવ, સર્વ સુખ દાતાજી.
માનવી જાતનું દિત કરનારી; રસકસ ધર ધર તું ભરનારી;
છો જગજનની, વડી માવડીરે.
ધન ધાન્ય પુત્ર મળે, તું થકી સુખદાતાજી,
એડે એતી તુજ તનુજ, પવિત્ર ગૌમાતાજી;
ધર્મ ધરા ધેનુ જગનેરે પો'શે, સુખ ગિયા સંસારે રેળે.
એ ત્રણ ખેશે તે જન રોશે, જોજો વિચારી આ ધડીએ.
છો ભારતિ જીવણ શણગાર, બલી ગૌમાતાજી.
તારં જગજુહિ પ્રદ પય, સરસ સુખ દાતાજી.

(૩૭૫)—સૌભાગ્ય-સુંદરી—

નાતશાને કરો છો આવું કુટુંબ? જેને રાખે, શ્રીરામ, કરે સ્થાય ધનરયામ.
તેનું લેછ શકે કોણ નામ—તાત૦
પ્રહલાદને પીડી હિરણ્યકશીપુ—પિતાજી. કમાણો શા દામ,
જુરે મ્હોતે મુવો પાપી, અંતે, થઈ જદનામ—તાત૦
મોહિ સતી પર શંભુને ખાળવા, ભરમાસુરે બીડી દામ,
જળી ભરપ થઈ ગયો, જાતે, જનીને એ દામ—તાત૦

(૩૭૬)—ખિલ્લમંગળ-ઉરે-સુરદાશ—

તારો મુજને હેતથી ઝહી હાથરે ગુરજી, ગાઠિ પ્રભુ આનંદે ગુણ ગાય હોજી.
આશરો મારે તો સાચો એક ગુરૂ આપનો છે સ્તુતી કરું છું રનેહ સાથ હોજી
છે નહિ મારે આશા, ધન ધરા ધામ, નીરે,
ગુરૂમંત્ર આપો કૃપા નાથરે...ગુરૂજી—તારો.

(૩૭૭)—બોઠાણા નારક—

તારી ધીરે ગાડી હાકારે મેરામણ ગાડીવાળા,
તારી મજરે ગાડી હાકારે, મેરામણ ગાડીવાળા.
ઘોડા છુટયા થાનશે, પીછી પડી પોકાર,
દશ દરવાજા બંધ હુવાતોખી, નીકળ ગયા અસવાર-તારી.
ગંગા કીનારે ધર કરી, ને નાહાવો નીર્મળ નીર;
આપ્યા વિના શું પામીયે, તે કહી ગયા દાસ-કબીર-તારી.

(૩૭૮)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, દેશ, મહાર-કુમરી.

તારા બંગલાની ખીરકી ઉગાડ હુંતો, ભિંગુ. છું, મહારાજ-તારા
નવરંગ મારી સારી બે ભીંજે, ઓર ભીંજે ચીર ગુલઝાર,
હુંતો ભીંગુ છું મહારાજ.

(૩૭૯)—ખુદા-ની-તારીફ—રાગ, ખિલાગ, તાલ. ત્રેતાલ.

તારીફ હે ઉસ ખુદાકી, જસને જંદા બનાયા,
કેસી જમીં બનામ, કયા આસમાં બનામા,
સૂરજસે હમને પામ, ગરમી બી રોશની બી.
કયા ખુબ ચરમે તુને, અય મહેરબાં બનાયા,
ચે પ્યારી પ્યારી ચીડીયાં, શીરતી હય બે ચહકતી:
કુદરતને તેરી ધનકા, તસખી ખુદા બનાયા.
કયા હુધ દેને વાલી, ગાયોં બનામ તુને,
ચડનેકા મેરે ઘોડા. કયા ખુશ બના બનાયા—તારીફ.

(૩૮૦)—ગઝલે-નઝીર—રાગ, દેશ. ગઝલ.

તાજ ઉસકે દેખનેકી ન લાયે ચલે ગયે,
કયા કયા પરી જવાન થે આઝે ચલે ગયે.
દારા રહા'ન જમીં-ન શીકંદર શાહ બાદશાહ,
તખતે જમીંપે સેંકડો આઝે, ચલે ગયે.
આદમ રહા ન કોમ પયમખર રહા નહી,
વોન્ની સરેજમીંપે સમાઝે ચલે ગયે.
માલમ થા પરે, બુલેખાંકા યુસુફ ચાહમેં,
રૂકે હજર બેહાકે આઝે ચલે ગયે.
દેખા નઝીર મેંને ચમનમેં બે આપકુ, મેદી ભરેબે હાથ દેખાવે, ચલ ગયે.

તી (૩૮૧)—રમાદેવી—

તી

ત્રિભુવન, તણો રચનાર, હાંદારે સખી,
કેવો ચતુર કિરનાર, ગંગા મંડળ વિસ્તાર— હાંદારે સખી,
રવિશશિ ઉગણ સાર, સાગર જમ ખારે જાણે,
સરીતા ઉર રનેહજ આણે, ભવપતિથી મોજે માણે,

દુનિયા એનેજ વખાણે; સાગર સંસાર, સખી, જો;
આવિ સરીતા નીરખજો, ભિલા વિધ વિધ હરખાજો,
રતન નિધીથી પરખીજો, પ્રભુ મહિમાનો નહિં પાર—હાહારે સખી.

(૩૮૨)—વિકૃમ-ચરિત્ર—

તીરછી નજરીયાં લગા, એ જાનો જાની;
લો દર્દો દિલકા જલાયે જાઓ જાની—તીરછી૦
હમે તો આશ્ચર્ય હએં તેરે, નાજો નખરે કે પ્યારે,
કરોજી કરોજી કરમ રહમ, ફરમાઓ જાની—તીરછી૦
(૩૮૩)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, કાલીંગડો, દાદરો.
તીહારો મનમૈલો તેહો, ડાર ગરેબિય બહિયાં. તીહારો૦
કયા સાલુકા ઓઢનારે, બુદ પરે રંગ જાય,
પરાએ સૈયાં સે ખાત ન કરીયે, આજ રહે કલ જાય, તીહારો.
કુલમે કુલ ગુલાબ કારે, ધુપપરે કુમલાય,
પરાએ સૈયાએ પ્રિતી ન કરીયે, બોર ભયે ચલ જાય. તીહારો.

(૩૮૪)—જલસા સંગ્રહ—રાગ—કાશી—પદ.

તીરીઆં હરલાયો બિરહાની, એસો મેરો કંથ ગુમતી...તીરીઆં.
જાકી તીરીઆં તુમ હરલાયે, ઓ પ્રભુ અંતર જામી,
ઓ દોખીર ખરે સમુદરપે, રોકત સારંગ પ્રાણી, એસો—તીરીઆં.
ચમકત શાસ ફડકત નેની, ગીરદ હડે અસમાની;
બહુમણ ખીર ખાલિ સુત અંગદ. હતુમાન, હએ અબીમાની—એસો—તી૦
ફહતિ મંદોદરી, સુનખીયા રાવન, ઇતતી અરજ મોરી માની.
રામકી તીરીયા રામકુ સોપો. રાજ કરો અભિમાની. એસો. તીરીયાં.
મેધનાદ જેસો પુત્ર હમારો. કુંબકરન જેસો ભાષ.
લંકા જેસો કોટ હમારો, સાથ સમુદ્ર કાંધ. એસો—તીરીયાં૦

તુ (૩૮૫)—મીરાંખાધ—

તું

તું તારા બિરદ સામું જોષ લે શામળીયા,
ના જોષશ કરણી, હમારી જે રે વહાલા.—તું.
ગજને કારણ વહાલા, પેદલ ધાયા; દ્રૌપદિનાં રત્ન વધાર્યોંરે, વાલા—તું.
ટીટોહી ના વહાલાં, બાળ ઉગાર્યોંરે, પાળી ભુપત જગત રાયારે...તું.

(૩૮૬)—પુષ્પસેન પુષ્પાવતિ—

તું જાને હર દુર હએ, પણ હર હદયા માહી,
બિતર ટાટી કપટકી, તાસો સુતજ નાહી.
કયા સોખા હય તું જાગ બંદે, કયા હોવેઆ તેરારે;
જોજત નાહિ કાંધ અમમ નીગમ્મો, મદને તાકા ભેરારે.

કહાસે આયા, કાંઈ જાયગા, કહાં ડાલેગા ડેરાયે;
 સમતાકે કારન કચ્છુ કરલે, કયા ખયઠા હૈં બહેરાયે. કયા.
 મન મેરા પાખી લયા, જહાં તહાં હિંડ જાય;
 જહાં જૈસી સંગત મીલે, તહાં તયસા ફળ ખાય.
 ખોટી કાયા, ખોટી માયા, મતકર મેરા મેરાયે,
 કામ, કોષ, મદ લોભ મોહ મેંય, કયોં દેતા હય ફેરાયે. કયા

(૩૮૭)—ઉસ્તાદી—ગાલ લલીત—નાલ, ત્રીતાલ—

તુમ ખીજડત મોહે ચેન નહીં, કલ તુમ-ખીજડત મોદે ચૈન નહિ.

અખ કેસે કરું સુખરે. પલ પલ.—તુમ.

યેહી દરજે મોહે સદા, રંગમેં જલડું, ઉતકે ખલખલ—તુમ.

(૩૮૮)—ગજલ, સ્થાન—

તુને પ્રીતીકા વાયદા કરકે પ્રીયા, પ્રીત લગાના છોડ દીયા;
 વોહ મહેરકા અખીયા ફેરતીની, હરદમકા આના છોડ દીયા,
 જરા દષ' દીખાકે ખોટો સજન, તેરે ખોટો પેં વાર, તન મન ધન.
 તેરે ઇસ્કમેં ખોયા સારા જોખન, મૈને અપના બેગાના છોડ દીયા.
 પ્રશ આહમેં પહેલે નેંહ લગા, એર મનકા મોરે ફેર લીયા,
 અયસેં બસે કીશ દેશમેં જા, હીશ દેશકો આના છોડ દીયા.
 જા. એરો સખી અજમેરકા, ચલ જહાં અપને પીયાકા બાસાં હય.
 પીયા બિન કછુ જાવત નહી, મૈને દીલકા લગાના છોડ દીયા

(૩૮૯)—કબીર ભજન—૫૬.—

તુંહી રામ તુંહી રામ તુંહી રામ, તારો ચરખો ખોલો રામ નામ,
 ભજ તુંહીરે નીજ તુંહી રામ તુંહી;

ચરખો મારો અજબ રંગીલો, પુણીઓ લાલ શુભલ;

કાંતનેવાલી છેલ છબીલી, આકાશ નાંખે તાર, અરજી સુણુને મોરીરે.

૩ પીંજવવા હું ગમ, તુમ પીંજે પીંજરા લામ;

પીંજન પીંજેરે કામ ખા ગમ. કામ દાશ ગુર સકલ ખતામ. ચ.

જળ ઉપર જળ નિપજેરે, જળમા કીધો વાસ;

એક અચખો મેં સુણ્યો કામ બેટી જનમ્યો બાપ.

બેટી પુછે બાપકું તું અજણ્યો વર લાવ;

અજણ્યો વર ના મજે તો, તારે મારે ધરખાર.

માતારે મરજે પીતારે મરજે, મરજે ધર બરખાર;

એક ન મરજે સુતારીયો, મારા ચરખાનો ધડતાર.

રામદાસનો બણે કબીરો, આ ચરખો કેવાય;

આ ચરખાને જે કામ ફેરવે, તેનો જન્મ મરણ મટી જાય.

(૩૬૦)—બુદ્ધદેવ—

તું જાતી જાતી નયન નદસાવે સખી શાને.—તું.

તું ધીમી ધીમી પ્રિયમ પાસે અશી જાને;

તું ધીમી, ધીમી (૨)—તું જાતી

રક્તકુંજની વિદારી, તું છે શાણી સુકુમરી,

વહેલી અવઃસ્રવ, જઈ પાને, તું વહેલી, વહેલી (૨)—તું જાતી.

હાં, હાં, મીડી દષ્ટિ મીલાવી, હાવભાવથી રીજાવી,

સ્નેહ રસમાં લીળી સુખી થાને, રસિકડી તું રસમાં (૨)—જાતી.

(૩૬૧)—તારા મુંદરી—

તુંતો સમજ સવજ તારી મેજેરે, જાંદગી જાણ તારી એજેજ.

વૈભવ તારો વહી જશે જેમ નદિયોનાં પુર,

વાઈ ધટશે વદન તન નુરરે,—જાંદગી

અંગડી દેખે આંદાં ચાર ધી અંડાળ

અંતે ખુટશે કાળ, કરાજરે—જાંદગી

અંધ જાલી આરંગી, બહેરો ગીતે યુલતાન

મુંગે લાગ્યો. આલાપનાને, ગાનરે—જાંદગી

(૩૬૨)—ઝિરંશી પુરરવા—

તું ચાલ ચાલ શાણી, સ્વર્ગે ચટકીલી ચાલથી.

ત્યાં ઇન્દ્ર તણા હાજાર મંહી વિસરે જે બહાલથી ..તું

નારાયણના ઊંચી તન આ, વિધીએ ઉપજાવ્યું.

અરધ્યું રૂપ અનુપમ સાથે, મહામર મન ભાવ્યું.

એતો હીક, પણ આતો આણું પરણ્યા વિશ્વ આવ્યું.

પરણાવિશું. પ્યારથી.....તું ચાલ

(૩૬૩)—સતિ પાર્વતી—

તું તો પ્યારી મારા પ્રાણ કે, તને ઠગાય શું જીવન,

એતો જાણ્યા કહેવાના પ્રાણ. નથી હોં. કાંઈ હું, અંજાણ.

મ્હોં માંગ્યું હાજર કરી દઉ છું. એનો આ સિરવાપ,

કંથ કહું છું હું તમકાળે, આણો ભક્તિ ભાવ,

હ્યો હાથમાં માળા લપને, નારાયણનું નામ,

લે નારાયણ, હે નારાયણ, હે, નારાયણ.

તું યજ્ઞ ભગતાણી, વિદ્વાન, તો હું, ભગતજી ચતુર સુ જાણ.—

(૩૬૪)—જાનિશાર—

પ્રમ ન આયે નગરીયા હમારી રે,

રહે ગઈ સુંની સેજરીયા હમારીરે,

આખે દીખાકે પ્રમને મેરે દીલમે રાહાકી.

સીત કે પાર હો ગમ બરછી નીગાહકી,
તુમસે લડ ગમ નજવીયા હમારીરે.
ચક્ષુ નહી હય દાદ તુમારો નીગાહમે
આખોડા અપની મયને બીજાઈ હય રાહ મે.
આવો આવો ડગરીયા હમારીરે.

ગખની નતેગ કાંધેપર અય શીતનગર કંઠી;
બલખાન જાયે મુક્તમે, નાબુદ કમર કંઠી,
જાનો માનો સાવરીયા હમારીરે,

(૩૯૫)—અસીરે હીસ—

તુમે કૌન અનરીત સાખાઈ, સુન સજન મોરી સુખબીસરાઈ,
આસમાન જાલીમ સીતારો, પતી બીન સતી અતી દુરગતી,
તન મન ધન સખ. તજકર બીરહન,
તડપ તડપ બીતી કઠીન અખ મીલન, કહા હમરા સુખ દરશન—તુમે

(૩૯૬)—જલસા સંગ્રહ—રાગ—ખટ-હુમની

તુ મસે મોરો નેહ બદલવા—તુમસે
હમારો કહો તું એક ન માને, ઇન બાતન મેંડી સુખ બુધ મેંડી.
કહ્યુપ્રીતકી રીત કરો. અદન બદન કે બીજકે લંગરવા, તુમસે

(૩૯૭)—સયદેહવસ—

પ્રાંઘતા જગત્રાતા તેરો નીસદીન રહે નામ સખ સંસાર
તેરો આધાર નીત બીચાર તોપે નીશાર લાખ ખર.
કરમ ધરમ, રાખો શરમ. સખસુખ કરતાંતું—દાતાર.
કયસી પ્યારી પુલવાડી કુદરતકી ગુલકારી;
દેખો બહાર, કયસા નીખાર. છાયા હયહર ચમનમેં,
હરબનમેં હરમનમેં—

તુંહી નીસદીન બશે કદ હરતા.....તું—દાતા,

(૩૯૮)—બહારે પરસ્તાન,—

તુજે પ્યારે કયસે પાબિં, કાદુ કએસે રતિયાં—તુજે
ભાયા પ્યારે તાહે જંગલ. બોડી સખકી પિતૈયા,
પાક ખુદા અખ ચારહો તેરા, દેખે ખુશીદી તું બતિયાં—તુજે.

(૩૯૯)—જલસા સંગ્રહ. રાગ, પીલુ, હુમરી.

તુમહી બસતહો પ્રીતમપ્યારે તનમે. મનમે. નેહુનમારે—તુમહી.
સાંવણી સુરત મોહની મૂરત, બદુસ કરમએ સેનનમારે—તુમહી,

(૪૦૦)—જલસા સંગ્રહ—રાગ. કેદારો. હોરી.

તુમ મેદો પિયાસંગ હોરીરે; અગિરમુલાલ ઉડાયે—તુમ.
ચુવા મંદન અપર અગરબ; ડફ મદંગકી, ઘુંકાર ગાએ—તુમ.

તે (૪૦૧)—બુલમે બહેરી—

૬

તેરી રખપે મય રાજી, હું કસમ લે.
અખ ન સતા મુજે દામો, દીરમ લે, —તેરી
અહાસે ચક્કા જા, કહીંકા રકમ લે.
બાકી જો જર હય બેજદુગી, દમ લે,—તેરી.

(૪૦૨)—બુલબુલેયા—

તેરી મેરી જોડી બની, પિયા પ્યારે પે જાહું નિસાર;
તેરી મેરી જોડી બની સુંદરાયા, પ્યારે આ જન્યે વારી.
મેરી જાન નૌનાસે નૌના લગાવો, મુજે ભાસીસી સાડી દીલાનારે,
શુકમે ગોટા કીનારી મસાલે, તુજે ભારીસી સાડી દીજાદું.
કરમે ગોટા કીનારી મસાલે દીલઅર, સુંદર, મનહર જાન, લે સામાન;
ચલ દોકાનમે કુરખાન કુરખાન. તેરી મેરી.

(૪૦૩)—મીસ રોઝા—રાગ—કાફી—

તેરી જલ જાયા નંખરદારી પુરતી ન લાયા ટોલકી,
મરા કટોરા દુધ કા, મેં ગોલુ તું પી, મેં બેટીરે જાટકી, તેરી લગી ધરમકી.
રેલો બેટા જાટકારે ધરકાં નંખરદાર, સગી ભત્રીજી બેચકે ઉતર ગયા ગંગાપા!
જાંબી સકક લાહોરકીરે રેલુવે, પકડા, જાંબ તાર તાર માખે ચકર,
રેલુવે લેના હોડાય—તેરી.

(૪૦૪)—ધી. ડી. રે. સા. બુક—રાગ કંવાલી.

તેરી જાનસે ફિદા હું ચાહે બોલો યાન બોલો.
તેરે ધરકને સતાયા, ગલીયામે તેરી આયા. બદનામ હો ચુંકા હું ચાહે બોલો!
તેરે ગલ્લેમે ગજરા મેરે ગલ્લેમે સેરા, બદનામ હો ચુંકા હું ચાહે બોલો!

(૪૦૫)—કબીર ભજન—રાગ, ભજન, પદ

તેરે સીરપર શ્રી ભગવાન, ઉદાસી મનવા કાહેકો બયો.
કયો રેમનવા ડગમગ ડોલે, ધીરજ કયો ન ધરે;
તેરે સીરપર રામધણી હય, ભટકત કાહે કો ફરે. ઉદાસી.
હલન ચલનકો પગ યા તેરા, હરી સેવનકો હાથ;
હરી ભજનકો મુખડા તેરા, હરી દરશકો નૈન, ઉદાસી,
કહે કબીર સુનો ભાષ સાધુ. યે પદ હે નિરવાણુ;
એપદકી કાષ નીંદા કરે તો વાકો કાનસી સાન, ઉદાસી.

(૪૦૬)—કાનના માણુસ—રાગ, કંવાલી, (યુગ્મ. સાહ)

તે હોય જો! કાનના માણુસ! નિકંદન, નીજનું કાહે છે!
નિકંદન નીજનું કાહે છે! ને સાહમાને સતાવે છે!
ગણેના તે સલ કે અસલ! વિવેકે બુદ્ધિ દોડાવી,
સૂણે કો. કાનથી વાતો. કે, મૂકે મન ઘોડો! દોડાવી,

પછી, જુવે ના યશ કે અપયશ, જુવેના લાલ કે, હાની.
 જે વિચારે પોતાનાં—સુશ્રુતાં વાત તે'ફાની,
 સદંતર હોય જુહું પશુ, ખરું તે સુશ્રુતાં માને.
 ખરું તે 'કાનન માણસ' વીચારે નહિં કંઈ માને.

(૪૦૭)—બુદ્ધદેવ—

તેરી અતલાદે હુંશિયા.....રી. કુછ મંત્ર મોહકા કરી;
 હોગા મેરા કામ સિદ્ધ અથ તુંહે, ચતુર સુખન;
 મધુકર કા જ્યો કમલમેં, હોતાહે પરવશ પ્રાનરે-તેરી
 તેરે તિરછ તેન આનશે-હોગા વો લાચાર;
 જ્યો પારધિ હરિશ્ચકા, શરમાર કરે બેજરરે-તેરી
 મેં મદમાતી છેલજીલી. છેલમલસે ભરપુર;
 ભલ ભલેકોં પાડે પલમેં. ક્યા ધનકા મહદુરરે-તેરી

(૪૦૮)—મીઠા, જહુર.—

તેરા જહુ ન ચક્ષેમા જહુમરની.
 છેલતેરે અક્ષતેરે કલતેરે આગે આયેં તુઝકો.
 આયેં સુખ હરની-તેરાં
 અપજશી અપજશ છયા તેરા જગમેં
 હક મે અપને કાંરે ખોતીહય. કર, છુરી કરની-તેરાં

(૪૦૯)—જલસા સંગ્રહ— રાગ-દેશ-હોરી,

તેરી હોરી ખેલનમેં ટાના. મેંતો નહિં આપું શામ સલોના. તેરી
 તુને એસો ફાગ મચાયો. મેધ પુલો.ખેહાને આયો. તેરી.
 સાચી પ્રીત લગીહો પેઆરેસે, દૈઆ પાર મીલગયો સેનાં તેરી.
 લાગગઢ તઅલાજ કાએકી, તેરી હોનીથી સોહોના,
 તુમસુનીઓ નનંદ જોહાનોતેરી.

(૪૧૦)—ગાયન દર્પણ—રાગ-કાર્લીગડો-તાલ-ત્રીતાલ.

તેં.તો મને ઠગી ઠગી મારા રાજ. તેં. તો.
 ચંદ સરીખો તારો મુખડો બીરાજે,
 બાતડી કરોછો ફગી ફગી. મારા રાજ-તેતો.

(૪૧૧)—કવી તાનસેન—રાગ-માલ કાપ.

તેરીમત અપાર. મોસે બરન ન ભત નિરંજન નારએન, તેરી
 તુહી ચાંદ તુહી સુરજ તુહી પવન તુહી પાની, તુહી હિગરન તુહી
 નારએન,—તેરી.

તુહી ખલા તુહી વિશ્વં તુહી અગમ તુહી નીગમ. તુહી સુરજ પારાએન
 તાનસેન કહેપ્રભુ તોષ કીધાવન, સુમર સુમર બયે પારાએન. તેરી.

તો (૪૧૨) —અસરિહીસં—

તો

તોરી છલખલ હે પ્યારી, તોરી કલખલ હય ન્યારી;

કરો ખાત ન મોસે સાંવરીયા—જન.

તોરી જુલ્હે હે કાળી, તોરે ગાલોપે લાલી, તોરે નૈનાંકી લાગી

કટારીયા—જન.

જાઓ જાઓ નાદાન, મોહે ન ખતાવો જન;

નૈનાંસે નૈનાં મિલાઓ મોરી જન, એજી વાહ વાહ વાહ.

ખાંદા સીપૈયાં તું મોરા સૈયા, કાલુ તોરે ગલે જૈયાં.

હાં હાં હાં માન માન માન—જન.

(૪૧૩)—શારદા વીજય—

તોફાની દરીયે નાવ, તમારું ગોથા ખાયરે,

મસ્તાની દરીયે નાવ, તમારું ગોથા ખાયરે.

માયા પી સુતા થું મુરખ, જાગી કરો ઝટ સાદાય. તો

પાપી પવનના ખાષ પછાડા, લાઠે જઇતે ભરાયરે. તો

મહાસાગર માપી આવ્યા, ખાડે ખુંચી જાય. તો

લક્ષ ચોર્યાશી ખંદર કીધા, ફોગટ ફેરો ધાયરે. તો

(૪૧૪)—જાનીસાર—

તોરી સાવરીયા હય જાદુ ભરી અંખીયાં,

રસીલી કડીલી તુકીલી હય. વાહ વાહ.

—ગેરે ભોલે લાલે આશકે નાદાન, સુરતકી ખરરી ગાલોં કે કુરબાન.

દે ડાલો દે ડાલો ઇધર ઊધર કે ગાલોંકા ખોસા અય પ્યારી જન,

(૪૧૫)—ભુલભુલૈયાં—

તોસે લાગી નજરીયા, ઝટપટ ચલો સવરીયાં;

કયસી મોરી ખોસારી ખખરીયાં,

કયસી પાગલ ચેહ સારી નગરીયા,

આઓજી આઓજી લગન લગાઓ,

ચલો જલદી સાંવરો સજરીયા,

આઓ છખીલે સજન વારે.

ચલ ચલ પ્યારી તોરી ખારી ભિમરીયાં,

(૪૧૬)—ગાયન હર્યજી—રાગ. ભૂલ્લો. દીપચંદી હોરી.

તોરે ખીજમેં નાર કાં ઠોરી, સામરેને હમસે મચાલીની હોરી 'સામરેને'

અપનેરે અપને મંદીરસે નીકસી, કાધ સાંવરી કાધ ગોરી;

કાધએ અત્તર લીનો, કાધએ ચંદન લીનો,

અખીર લીયો ભર જહોલી 'સામરેને'—તોરે.

થ (૪૧૭)—ચન્દ્રહાસ—

થ

ચતોરે દુઃખદ ક્ષેષ, સહુને ધર વિશે મનમાં સહુને,
કેમજ મુકું મિત્ર ભુવનને.

એક તરફથી મિત્ર વળગતો, બીજી તરફથી બેન મારા—કેમજ.
મન મુશ્કેલી ઉપજી છે મોટી, કેમ ચાલુ કરી ન્યારા—કેમજ.

(૪૧૮)—મહાવેતા કાઠંબરી—

થમ પ્રેમવશ પાતળીયા. (૨) મારા મનના માલિક મળીયારે...થમ
પ્રિતે કરો મુખવાસ સજનવા, રાજ હૃદયના વાસી...

...પ્રેમદા પ્રીત જ્યોત પ્રકાશી (૨)

મારા મનના મનોરથ ફળીયારે.....થમ.

...ભાગ્યવંત કર્યો ભગવતિ મુજને, જીવન સફળ થયું મારું.

કરો શ્રીહરી શુભ તમારું...મારા મનના માલિક મળીયારે...થમ.

(૪૧૯)—માલવકેતુ—રામ. ગઢલ-કંવાલી.

થયો ચારે તરફ ભવમાં, મહા વિસ્તાર માયાનો;

કરે છે પ્રેમથી પુરૂષો, સદા સત્કાર માયાનો—થયો.

થયું પાપી નરકવાસી, થતાં સહવાસ માયાથી,

સમજતા તોય કષમ થાતો નથી, ધિક્કાર માયાનો—થયો.

નજરથી નિત્ય દેખાયે, જગત સંહાર નારી છે;

છતાં કર્મો કરે કાળાં, લક્ષ આધાર માયાનો—થયો.

નથી એ માર્ગ મુક્તિનો, અચલ સુખનું ન સાધન છે,

તથાપિ રમ્ય દેખાતો, વિકટ આકાર માયાનો—થયો.

ન છુટે કોઈ કાળે તે, ફસાયો જે જરા એમાં,

હૃદય પાપી બને પૂરું, થતાં સંચાર માયાનો—થયો.

કર્યું જે એક પાતક તો, ફરી બીજાં બહુ પાપો;

પાતકા પાપની ફરકાવવી, એસાર માયાનો.—થયો.

ફસાયો હું એના, પ્રબળ કન્દર્પાદી આજે.

થયોછે ચિતમાં મારા, પ્રબળ અધિકાર માયાનો,—થયો.

થશે સંહાર આ સરહાર, ને નૃપ બાળકો કેરો.

નહિં તો મમ મરણુ થાતા, થશે સંહાર માયાનો—થયો.

ધી ક્ષેનોઆફ ગાયન સંગ્રહ

ભા. ૨ જે સમાપ્ત.

સારાં અને સસ્તાં પુસ્તકો ખરીદવાં માટે નીચેનું સરનામું ધ્યાનમાં રાખજો.

વાંચવા લાયક સર્વોત્તમ પુસ્તકોની ખાત્રી પુર્વક પંસંદગી
કરવા માટે ચુંકી કાઢેલાં ઉત્તમ પુસ્તકોનું

પ્રાઇસલીસ્ટ.

આ નોવેલ માટે નામદાર ગાયકવાડ સરકારનાં લાયબ્રેરી
ખાતાએ સાર્વજનિક પુસ્તકાલયોમાં રાખવા લાયક પુસ્તકો
તરીકેની પસંદગીની યાદીમાં સુરતીલાલની પણ
પસંદગી કરી છે. કહો આનાથી ખીણું શાફ
સરટીફિકેટ શું જોઇશે.

સર્વોત્તમ શિક્ષાપ્રદ. સંસારીક
સચિત્ર નોવેલ, એકવાર વાંચવા
લીધા પછી હાથમાંથી મુકવું ગમશેજ
નહિ. ઉત્તમ અભિપ્રાય પામેલું સંસારીક નોવેલ સુરતીલાલ ચીક-
ણાં કરપ પૃષ્ઠ. સોનેલી નામવાળું હોલ કપડાનું બાઇડીંગ ૧૬
ચુંદર ચિત્રો સાથેનું ફળદાર પુસ્તક છતાં કીમત માત્ર રૂ. ૩૦
૧-૦-૦ પોષ્ટેજ જુદું.

નટવર અથવા મોહટાંના છોકરાં. (ખરાબ દોસ્તોથી નીવળતું
માહું પરીણામ (૧૬) ચિત્રો, સહિત મજબુત પાકું પુકું કિંમત રૂ. ૩૦
૩-૦-૦) નાની બુક (૧) ભાગ કી. રૂ. ૧-૦-૦

રમણ તારા, અથવા ભાગ્યદિન ભાઈ પહેન-કર્મની કમળ-
ખતીનો અણેહુળ ચિતાર, એક ભાટીયા પ્રદસ્થને પડેલી મુશીખતનાં
મેળાં, આખરે સત્યનો વિજય. કીમત રૂ. ૧-૦-૦.

શિરહિન રાખ અથવા માથા વિનાનું મુઠ્ઠું—(ભયાનક
દ્રવ્ય દાખવનાર અગ્નયન ડીટેકટીવ નોવેલ રૂ. ૦-૮-૦

ગુલસાના (અજાગણી પ્રેમ પરીસીમાંથી છઠ્ઠાછઠ્ઠ ઐતિહા-
સિક પ્રેમ દ્રવ્યરૂપ નોવેલ કી. રૂ. ૧-૦-૦.

હિંદુ બેરીબર યાને સદગુણી સુમન. આ પુસ્તક માટે
કાંઈ પણ પ્રશંસા કરવી. તે સુવર્ણપર ગીટીટ ચડાવવા જેવુંજ છે.
ફક્ત એકવાર વાંચીને ખાત્રી કરો કી. ૦-૧૨-૦

મંડળગઢની મોહની. (અઝાઉદ્દીન ખુતીના રાજતરંગ વખ-
તની આતહાસીક અલૌકીક ઘટના કી. રૂ. ૦-૮-૦)

બાદશાહ અને બીરખલ. (ભાગ ૧ થી ૧૮ સાથે અપૂર્વ
વાર્તાવિનોદનો ખમ્મનો. આના જેવું ચતુરાઈ અને હાસ્યરસથી ભર-
પુર પુસ્તક ગુજરાતી ભાષામાં ખીણું ભાગ્યેજ હશે.) કી. ૦-૧૨-૦

શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર, લીમડાઓક-સુરત.

સારાં અને સસ્તાં પુસ્તકો ખરીદવાં માટે નીચેનું સરનામું ધ્યાનમાં રાખજો.

બહાદુર બહારવટીયો અને બાળકનું ખુન.—(લેહિના ખાલાની બેઢભરેલી એતિહાસીક વાત) કી. રૂ. ૦-૮-૦.

પ્રતાપરૂઢ. (ભાગ ૧ તથા બીજો. શુરવીર રાજપુતનાં શૈર્ષ રવીની ચઢતી કળા નીરખવિ હોય, મીત્રધર્મનું અલૌકીક દ્રશ્ય નીહાળવું, હોય, તીક્ષ્ણમાતીક બેઢભરમનું છુપું દ્રશ્ય જોવું હોય તો જરૂર ખરીદજો) કી. બંને ભાગની રૂ. ૧-૪-૦

પરમાર પૃથુસિંહ. ભાગ ૧ અને ૨. (ઉપદેશ યુક્ત અતિ-હાસીક નવલ નોવેલ-પાને પાને નવિન વાંચનથી બરપુર. કીંમત બંને ભાગ સાથે) રૂ. ૧-૮-૦.

સુન્દર રસક અને મણી મેના. (ચઢતી પઢતીનો આખેફૂલ ચિતાર દર્શાવનારી સંસારીક નવલ નોવેલ) કી. ૦-૧૨-૦

કુમુદ કુમારી. અતિશય આકર્ષક ભાષામાં ચિતરાયલી સ્ત્રી પુરૂષ વૃદ્ધ અને બાળકને સર્વને આનંદ. રક્ષમાં છત્તાછલ કરનારી ફોટોગ્રાફીક ચિત્ર સહિત, ઉત્તમ નોવેલ કી. ૧૦૮-૦.

બત્રીસ પુતળી. (મહાભારત વાર્તાનો અખતો મહા પરોપકારી રાજેન્દ્ર વિક્રમ)ના સિંહાસનની પુતળીની ભોજ ભુપતીને કહેલી આનંદ આપનારી ૩૨ મોટી વાર્તાઓનો સમુહ કી. રૂ. ૧-૮-૦

મુડા બોહતેરી. મુડા (પોપટ) કહેલી બોહતેર વાર્તા જ રઘૂની સ્ત્રીઓનાં ચાતુર્યની દર્શાવું કરાવનારી શૃંગારરસની (૭૨) બરપુર વાર્તાઓ કી. રૂ. ૧-૦-૦

કામ કળા અને કામરૂપ, સિંહલદ્વીપની રાજકુમારી અને કામરૂપ રાજેની પ્રેમ બરી વાર્તા કી. રૂ. ૦-૮-૦

અરેબીયન નાઇટ્સ—(એક હજાર અને એક રાતની અમત્કારીક વાર્તાનાં બંડારનું પુસ્તક, ઉંગ, આળસ, અ. ખાધખોરાક નો ત્યાગ કરાવી માત્ર વાર્તાનાં સ્વપનાં આગળ અમત્કારીક પુસ્તક કી. રૂ. ૨-૦-૦

ઉપર લખેલાં પુસ્તકો અને તે સિવાય બીજા કોઈ પણ જાતના પુસ્તકો જેવાં કે વાર્તા, નોવેલ, કથા, પુરાણ, બહુ હુન્નર, વૈદક, નાટક ગાયનો, વીગેરે કેંઈ પણ જાતનાં પુસ્તકો તમારે જોઈતાં હોય તો નીચેનું સરનામું ધ્યાનમાં રાખજો ?

દરેક પુસ્તકોની લખેલી કીંમત કરતાં વી. પી. પો. બુદ્ધ સમજનું. દરેક પુસ્તકો વી. પી. પો. બુદ્ધી રવાના કરવામાં આવે છે.

હુમારું સરનામું તમારી હાથરીમાં હુમેશા લખી રાખજો.
શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર એન્ડ પબ્લીસર
લીમડાચોક-સુરત.

શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર, લીમડાચોક-સુરત.

બહેળા સુધારા વધારા સાથે.

ચોથી, એડીસન.

શા. રતનલાલ માણેકલાલ કીનારીવાળાની

ભાગ

ધી

ત્રીજો

ફો

ધી ફો નો ગ્રા ફ.

ગ્રા
ફ

અને

ચોથો

ગાયન સંગ્રહ. ઉર્ફે, -રેકૉર્ડ્સ ગાયન માળા.

સોલ એજન્ટ-શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર.
લીમડાચોક-સુરત.

આઠશો ગાયનોમાં, ભાગ ૧-૨-૩-૪

સાથે કંમ્પલીટ.

જાહિર કામ.

“ઘન્ય કૃતિ, કીરતારકી, લીલાં અદમુત, દેસ.
અજબ હો મત માનવી, કૃતિ કરતા કી, પેસ.”

જાહિર કામ.

અહા ? આ કાંઈ ખોટાં ભાંગા પુઝી લોકોને ઠગવાની વાત
નથી, આ કાંઈ ! ! જાહુઈ ચમત્કાર નથી ? નથી આ કાંઈ
કામદેશની આશ્ચર્યજનક, તાંત્રિક જંત્રમંત્રની ઇંદ્રજાળ
વિધાના ખેલો નથી-આ કાંઈ.

ચલચલી જા ! જા !! જા !!! ગઈ. ઉડ ગઈ ! એવા
નમાલા તમાસાઓ નથી,

પણ આતો છે, પરમાત્માની વિભુતીરૂપ, કુદરતની કૃપારૂપ,
અને સંત મહાત્માની પ્રસાદીરૂપ, એક ખરેખરી,
દેવતાઈ બક્ષીસ, છે. દેવતાઈ બક્ષીસ, છે.
તમે, તે જાણો છો ? કે તે શું છે !

વિજયી
તાવિજ.

વિજયી-તાવિજ.

વિજયી
તાવિજ.

આ, વિજયી તાવિજ ! પાસે રાખવાથી દરેક કામ માત્રમાં
વિજયશ્રીજ સંપાદન થાય છે, ધંધા રોજગારમાં લાભ
મળે છે ! ગ્રહદોષની પિડા નીવારણ થાય છે, -રોગાદી
કષ્ટની શાન્તિ થાય છે. જનમંડળ પ્રેમથી જુલે છે !
આહા ! એ વિજયી તાવિજથી માણસ માત્ર ને શું, શું ?
ફાયદા થાય છે, જેનું લિષ્ટ ઉતારવાં બેસીયે તો કાગળોનાં
કાગળો ભરાય ! પણ વિજયીની વિજયતા પુરી નહિજ
થાય, ટુંકામાં વિજયી-તાવિજ માણસ માત્રની દરેકે
દરેક, ધારેલી મનની મુરદો પુરી પાડે છે. અને તે દરેકે દરેક,
કોમનાં માણસને તેમજ બાળકોને સ્ત્રીઓને અને પુરૂષોને એક
સરખું ઉપયોગી છે, એ બાળત તદન બાત્રિપુર્વક છે !

નકલ-નો-નમુનો.

દટાઈ ગઈ અસલ' સૌએ, નકલ, સૌમાં સમાઈ, છે !
નકલ ની સૌ લવાઈ હ્યાં !, અસલ' કેા ને નખ્યારી છે !
ગઈ સૌ-રી'તો બદલાઈ, નકલની દે' ખા દે'ખી,માં,
કરી વાંદર, નકલ સૌએ, ફેશન,ની સફાઈમાં,
ટળ્યાં જાતિ અભિમાનો, બાળરીયાં કેશ શીરે થાતાં,
ચોંટયાં આંખે સદા ચક્ષુ, પ્રેસીનનાં નંબરે જાતાં,
ગયાં બદિ-ને-અંગરખાં, મળે નાં શોધતાં, જામાં,
સેખાઈ. માં ખશ્યા ખેશો, રહ્યાં નાં પાઘ,નાં નામાં,
થયા બહુ કોટ અને જેકીટ, નફ્ટ નેક,ટાઈ, ની સાથે,
ગળે બંદ બેસતા કોલર, સદા અઢક રહ્યાં, હાથે,
રહ્યાં નાં જ્ઞાતિનાં બંધન, નકલ' સૌમાં થતાં હયાં, તો,
ટુંટયા, તે વાત' સુણતામાં-ફેસીન, નાં, ખાં' તણી વાતો,
કહે, પ્રેશનમાં ફેસેલા વો, હમારો, રાહ ન્યારો છે,
ગણે નાં-તે કોઈની પરવા, ફેશનમાં, ખુબ, ફેસેલા. છે.
અને કહેતાં તે-છડે ચોગે, હમોને નાં કંઈ-પરવા,
હમે ઘરબાર વેચીશું ! ફેશન દેવી ને માટે,
હમો, પત્નિ, ને પુત્રિશું !-જશે જ્યાં, ત્યાં જવા દે,શું !
રાખીશું નાં પ્રતિબંધ નામ, ફેશનનાં, ખાં, થવા માટે
પુરિ સ્વતંત્રા દેશું ! કદી ના-હા નહીકે, શું
સદા શુભામ થૈ-રે'શું ફેશનેબલ થવા માટે,
પહેરાવ શું ! પોલકા રૂઠાં ! બતાવા બ્યુટીમાં પુરા;
કર અમરેલા, ઝલાવિ શું ! પોઝીસનમાં ખપાવા ને,
ધરી શું ! હમે છત્રી તેને, શીરે, ઘોઈ શું પગ તેનાં, નીરે,
શરમના ગણુ શું ! તેમાં, ફેશનમાં, ફસ્ટ, થાવા માટે,
હમારી ફેશન એવી છે. હમોએ એ ફેશન સેવી છે,
નકલનોઆ નમુનો છે ! નકલની વાત ન્યારી છે,

(મનહર કાવ્યમાળા.)

ધી કોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ

ઉર્ફે

રેકર્ડ્સ ગાયનમાળા.

ભાગ ૩ બે.

૬ (૪૨૦)—કબીરભજન—રાગ-ભજન-૫૬.

૬

દયા ધરમ નદી મનમેં, મુખડાં કયા દેખો દરપનમેં.
કાગજ કે એક નાવ બનાયા, છોડા સમંદર જલમેં.
નુગરા બેઠન વાલા, કુબે, સુગરા તરંગય ઉતમેં.—મુખડાં.
મુછ સમારી પાવડી બાંધી, તેલ લગાવત તનમેં.
કુંગરકા પાતી જોખનકા લટકા, ઠલગ્ગવેગા ખીનમેં.—મુખડાં.
ઓર કાયામેં ધાસ ઉગત હયે, ગૌઆં ચરત હયે બનમેં.
કહેત કબીર સુનોબાઇ સાધુ રહ ગઇ મનકી મનમેં.—મુખડાં.

(૪૨૧)—સરદારખા—

દશા કરે તે કોઇ નકરશે મુરખ કરે અભિમાન.
પ્રાણી બિચારેં તુચ્છ મગતરેં, કાળ કયા અણુગણ.
હું પદમાં મરડાઈ મરે પણ, ધાર્યું કરે ભગવાન—દશા ૦
નિરધનીયા પળમાં ધનવંતા, ધની થયા લાચાર.

હા સુખી કે સદા દુઃખી, નહિ કોઇ જગમાં રહેનાર.
કુંપળ હરતી પાન ખરંતા. તે પણ છે ખરનાર.
નામ અમર રાખે તે જુગ જુગ, જનમ્યુ તેજ જનાર
નાહક આકીન છોડે નીજ જન, સત સહાયક કીરતાર—દશા ૦

(૪૨૨)—મીસ કાલી જાન,—રાગ—ખરવા, તાલ—દાદરા,

દઈ મારે તુ તુરકવાને ઘેર લખરે;

આપ જગે ઔર મોયકો જગાવે, મેરી એક લાખ રૂપૈયેકી નીંદ ગવાઇરે—૬.

૬ (૪૨૩)—હરીશ્ચંદ્ર—

૬

દાન, ગ્યાન, ધ્યાન, નિશ્ચીન તેરો. પણ જિન યાવર. સખપર,
જન, પ્રાન. જન રખતી તોહે, દુનિયા સારી,
છસે પ્યારી, ધર્મચારી, જગમન. સરવર,
માન ખાનદાન રોશન જયમે માહે અનવર.
મિહરે ખરતર, નિત સચ્ચાઇ, છાઇ ધરધર—દાન,
પ્રજા પ્યારી, નર થા નારી, તો પરવારી, ઓ હિતકારી,
જાનો તન, ધ્યાનો મન, માલોધન, ગરદન સર—દાન.

નામવર, દાદગર, જી. વકર. જી હુનર,
 હરખાર આલી સરકાર, સરકાર વાલી હરખાર,
 હરકાર નેકી આસાર, હરખાર હામી કરતાર;
 નેકીયાર હોખિસયાર. આલમચાર. હો ખલહાર.
 ખાગો ખાર, પહેગુલખર, રહે હદખાર, પુલે ખિલકર,

(૪૨૪)—સુરદાસ—

દાસ પરે દયા લાવોરે, દયાળુ દેવા દાસ પરે દયા લાવો, ટેક.
 સંસાર સંખંધ તોડી, જીવ આપ ચરણે જોડી;

હું તો બની બેઠો આવો આવોરે— દયાળુ

આંખ વિના સંકટ આવું, ખાડામાં ગોથા ખાવું..

બહારે અવિનાશી આવો, આવોરે, દયાળુ

(૪૨૫)—નવલ કુસુમ—

દામની છે દુનિયા તમામ, માન મુરખ મનવા દામને સંભાળરે. દા.
 દામ વિના નર તે ખર સમાન.—મુ.

દામ મળે માખાપ કહે, કરમી કુળદીપક મરો;

નહિ તો કહેશે ક્યાંથી પાક્યો, કુળ માંહી અંગારો. રે મુરખ

મરથ હોય જો ગાંઠ, તો નારી રહેશે પ્રતિવૃત ધારી,

નહિતો મુતો મુકી સરકસે, જલીમ રમવા જીરી. રે મુરખ

હસે પાસ પૈસો જો તો, પુત્રો પણ સેવા કરશે.

નહિ તો કહેશે ખાતો મદતનો, ક્યારે બુઢો મરશે. રે મુરખ

કોણ માતને, કોણ તાત વળી, કોણ પુત્ર, કોણ પ્યારી,

સ્નેહ અને સગપણ સહું સમજો, દામ તથી સહુ યારી;

સમજો દામની દુનીયાદારી, સમજો દામતણી બલીદારી. રે મુરખ

(૪૨૬)—યોગ કન્યા—

દાર ધરનો ને પ્યાલી પરાધ, હો પ્યારા ધીમેથી પીજો ધરાધ.

બસ લાવ, લાવ. બહાલી. પી જાઉં એક પ્યાલી,

દેદે જરાક તાલી. કરખાટલી ને ખાલી.

વીરકી હું પાઉં કહોતો, આન્ડી લખ આવું.

કહોતો એકરૂઠા નંબર વન-દાર.

—આ દાર નહોયતો આખો સંસાર સુનોછે.

વાવા ઉમંગ છે, રંગીલી રંગછે ઉઢાવો પતંગ.—દાર

દી (૪૨૭)—કામલતા—

દીલ મારું માને નહિ, મનકું ઠરે નહિ, સારે કરું શું તાતજી—

મેં જોયું ફરી ફરી, જોડી મળે નહિ, કોને વરું હું તાતજી.

“ નયણું પ્રીતી ઝળકી હતી, અહીં આવતાંજ સમઘ મધ,

ઉર્મી અંતર ઉછળી હતી, નૃપ દેખતાંજ દબધ મધ.”

હીરલો અમુલ્ય ખરીદવા, ઉમંગભર આવી અહીં;
પથ અંતરે અંકુર ન પુટીયાં, ત્રીતી પ્રગટાવી નહીં;
છતી આંખે દીવો લક્ષ્મી પડી, કુવામાં હું કુખીધું તાતજી. દીલ.

(૪૨૮)—જલસા સંગ્રહ—રાગ. ભજન, ઝીંઝેરી—પદ

દીનકો દયાળ છાંડ કવન શરણુ જાઉં.
એક નામ નિરંકાર, સોહી કૃણપાદિ—દીનકો.
જાકે મુખ્ય રામ નામ સોહીધટ સાચા.
રાનનામકો પ્રતાપ ત્રિભુવનસે ઉંચા—દીનકો
તુંહિ રામ તુંહિ કૃષ્ણ તુંહિ ગુરુદેવા.
ભગતનકી લાજ રખો, એહી માનું સેવા. દીનકો
તુંહી ગરીબન નવાજ મેં ગરિબ તેરા
એકબાર કહો દયાળ તુલશીદાસ મેરા—દીનકો

(૪૨૯)—અસ્તરે હીર—

દીનાનાથ મોહો કુખતા તારો ઉગારો કરણા નૈયાસો.
ભયકે ભવરન સોં ઉદ્ધારો કરદો વાર, ભવસાગર મતડારો.
તુમરોહી નામ નિસદિન, સરનકો જગ મજ ઠાંમ.
તુમહી દયાકે. રામ, જીયામેં, હયે હામ.
તોકે તજે કુખે સાગર. ન સંસાર.
જાવે નહીપાર રહે મજ ધાર હોંવે નિરધાર.—દિના,
તોરી લીલા જો કોમ્મ ભૂલા, વાકો નહિ ઠાર હશરકો સંભારો—દીના
(૪૩૦)—મીસ ગૌહર—રાગ, -દાદરા.

દિલજાની મેરે તુંને મેરી કદરબી ન જાની, દિલજાની મેરી તુંને
જરા આંખો સૈયાં, ન સતાવો સમયાં, નજર આંખો સૈયાં (૨
ન સતાવો સૈયાં.....દિલજાની મેરી તુંને
જો ચમનસે ગુજરે તો, એ શીયા તું કેના ખુલખુલે જાસેં,
કે ખીજાકે દિનબી સામને, લગાના દિલકો બહારે. દીલજાની મેરી તુંને

(૪૩૧)—મીસ ગૌહર—રાગ, પહાડી-તાલ. ત્રીતાલ.—

દિલદાર દિલબારા તન મન ધન સખ, તુમપર કુરખાન કરે,
ધડી ધડી પલ પલ ધડક, ધડક દિલ ધડકત હે-દિલ.

ખુદાકે વાસ્તે અબ તો યાર પહેલુમે.

તડપ રહા હય દિલ, બેકરાર પહેલુમે.

ન તેરા વસ્લ હૈ, મુસકીન નતાબ હૈ દિલાકો;

અજબ તરહકા મતાહી, અજબ હે દિલકો. દિલ.

(૪૩૨)—મીસ જાનકીબાઈ—રાગ-ભૈરવી-તાલ-દાદરા,

દીલ દેપરી તુંહમરી હમે, બોસા નદીયા દુસવારા હમે—દીલ,
ગેરોકો બોસા, હમકો દિલાસા, ચેતો નહી હય ગવારા હમે—બોસા.

(૪૩૩)—મીસ ગૌહરજાન—રાગ,—ખમાય-તાલ, ત્રિતાલ,
દોલ કીસીસે ન લગાના. ખુરા હૈ, જાને મેરી જમાના-ખુરા હૈ;
હમસે અદાવત ગૈરસે ઉલફત. દીલજ, લે કો જલાના-ખુરા હૈ;

(૪૩૪)—મીસ કાલિજાન—રાગ—બ્રહ્મા-તાલ—કબ્જાલી, ગજલ,
દીયાહેં ગુલસ યારેને, કફન રંગીન પહનાયે હેં,
નમાસાહૈ. કે કુશ્તે કો, તેરે દુલ્હા બનાતે હૈ
મેરે મુરકદ કો કુકરીને કયામત બનકે આતા હૈ
પઢાહું આતકર મેહયાં તો યેં મુઝકો સતાતે હૈ
હલીનાજહાં રખતે હૈ શાયદ દર્દકા શીવાહ
જગહ દોતા હૈ જે દીલમેં ઉસીદા દિલ દુખાતે. હેં.

(૪૩૫)—ગઝલે દાગ—રાગ—ગઝલે,
દીલકા કોઇ હામી દમે ખિસમીલ નહીં હોતા,
કમખખત કલેજબી. તો શામીલ નહીં હોતા,
તીર ઊસને લગાયા વહ, લગા આકે જગરપર
કમ સીનહે વહ કયા જાને યહાં દિલનહી હોતા.
દીલ તુમને લીયા હૈ તો જરા તોહો લીયે હજરત,
ચુટકી મેં મિસલનેકે લિયે દિલ નહીં હોતા,
અયે દાગે મુસીખત મૈં હું કુછ કલ નહીં પડતી.
ગો. છીનતે હો મુઝએ જુદાદિલ નહીં હોતા,

(૪૩૬)—હુરન આરા.—

દીલો જાનં કરં કુરખાન સુરતીયાં મન ખસ ગઘ.
મોરી જાનં સુરતીયાં મનખસ ગઘ.....દીલો.
તોરે બલ બલ જાહિં દરનાહિં કરનાહિં.
માનન કર અખમાન જાનં.....દીલો.

જય ગયા હયે મેરી આંખોમેં એ જોખન તેરા.
છોડ સકતીહું બલા. અખ કોઇ દામન તેરા

દુર મત કર દીલખર દીલસે નહો બેજાર ખીસ, મીતસે
મધુર મધુરબતીયાં કરોજી છતીયાં લજોજી છતીયાં. તજોજી. હાં આં—દીલો

(૪૩૭)—લુલુલૈયાં—

દીલદાર યાર છૈલાશેં નૈના લગાયેંજે. નૈના લગાયેંજે સૈના લગાયેંજે-દી.
યારમેરા આલા જોખનમેરા બાલા, સુરતમેરે સૈયાકી દીલકા. નલાયરે-દી.
ખાતમેરીબોલી ઉમરમેરી કૈલી, આખમાર ગખરસે નૈના લગાયેંજે-દી.

(૪૩૮)—જાનીસાર—

દીવાના હું શયેદા હું તલખગાર હું તેરા.
અયે જાને જહાં તાલીબે, દીદારહેં તેરા=દીવાના,
જાહિં મેં કહા અખતેરી. દેવડીસે નીકલકર
રહેનેદે મુઝે મયે તો, ગીરફતાર હું તેરા=દીવાના.
દેખા યહકમત તુજકો મહખતકી નજરસેં.
ગરજુર્મ હયે એહ તોમય ચુહનાગાર હું તેરા=દીવાના.

દુ (૪૩૯)—ના. સુ. નો. બંધ, સારંગીવાળો—રાગ—ગઝલ, દુ

દુઃખી સ્થિતી થઈ મારી, રૂદનથી શું, મળે મારી;
વૃથા ગઈ સર્વ આજીજી, મળી ગઈ ધુળ સૌ આજી.
સંબંધી મિત્ર સૌ નાઠા, બન્યા બહુકુર શી આશા;
મનુષ્યોની મદદ એવી. દિવાલો રેત, ની જેવી.
વિપત્તી શીર ભલે આવે; દુઃખો સૌ ત્રાસ ઉપજવો;
નથી ડરતો કશાથી હું, મરણથી ત્રાસ વધતો શું.
હઠો આવો ન મુજ પાસે, જગત સૌ સ્વાર્થમય ભાસે;
હરી હું છું શરણ તારે, ભવાબ્ધીથી ઉગારી લે.

(૪૪૦)—પુદ્ગલ—

દુઃખીને ડરાવે શાને, મરેલાને મારે શાને;
બળેલાને બાળે શાને, વૈરી વિધિ.
રીઝાવી સતાવે શાને, સતાવી રીખાવે શાને;
રીખાવી જીવાડે શાને, દયાના નિધિ.
શક્ષિને કલંકો દીધાં, ગુલાબો મનોહર કીધાં;
નિષંતા તેં આવી શાને, અનિતી કીધી—દુઃખી.
ચંદનને કુસુમ ન દીધાં, સાગર જળ ખારાં કીધાં.
અમૃત કહી ઝેર દીધાં, જીવન અ કારાં કીધાં;
રમણી હૃદયે આશા, નિરાશા, દીધી—દુઃખી

(૪૪૧)—સાગર સરીતા—રાગ, ભજન.

દુરમતી શે નથી દેખતો ચેત ચેત નાદાન.
દીન દશા પાંચ મુકામ છે, ભાવે ભજ ભગવાન
આ જગમાં સાચો કોઈ ન સાથી, એક પ્રભુજી સુખદાઈ છે.(૩)-દુર-
સ્વારથનો સહુ સંબંધ ધરતા જગની જુદી ઠગાઈ છે,
તનુધન જોખન કનક કામની મૃગજળ માયા છાઈ છે.
અંત વખત કોઈ કામ નઆવે સાચી પ્રજ્ઞની સગાઈ છે.
અમીર ગયા ઉમરાવ ગયા, નસહુને મનની મનમાં સમાઈ છે.
સત્ય વાત સાણાનર સમજો, સાચી પુન્ય કમાઈ છે.

(૪૪૨)—મનુ મણી—

દુઃખીઓ આ દુનીઆ મારે, હું અંહીથી તંહી અથડાઉં
ચડતી પડતી દશા ચક્કરે, ચઢતાં ગોથાં ખાઉં.
કોણ કુટુંબે જન્મ થયો ? બાળ કાળ શી રીતે ગયો ?
હંચો ચઢી ભવસાગર, મોજો નીચો પડી પછડાઉં—દુઃખીઓ
વિરંગી રંગો રમીયો બહુ જંગલ જંગલ ભમીઓ સહુ;
ખમતો દુઃખ સુઃખ સર્વ તરેહનાં, અજબ સ્થિતિ પલટાઉં—દુઃખીઓ

(૪૪૩)—સુધ્યખુન—

દુનીઆ એક મુસાશીર ખાંના, હય પ્યારે ના મન અટકાના;
સાંજ સમજકે આય બયેઠે, હય ભોરકો હય જના.
ચુન ચુન મટ્ટી મહેલ બનાયા, લોગ કહે ધર મેરા;
ના ધર તેરા, ના ધર મેરા, ચિડીયા રેન બસેરા.
મત લલચાના, દિલ લગાના, હરકા શુન ગાના,

(૪૪૪)—અસીરે—હિર્સ—

દુનિયા મતકબકી ગરજ, અબ મોહે જનપરી
જબ લગ બયેલ બહે કોઠુમેં તબલગ પ્રીત ખરી
થકા બયલકો પુછત નાહિ, લટકત ગલી ગમી,
હરા બ્રહ્મ પક્ષી આ બયેઠે, રટકે નામ હરી
હિ ગયે પ-તે હિ ગયે પન્છી દુનિયા, જગતકી રીતઅરી.

(૪૪૫)—હાર—જીત—

દુન્યા એક મુસાશીરખાના હયે, પ્યારે ના મન અટકાના.
સોચ સમજ દે કયું બયઠા હયે, છોડકે રહે જના,
ચુન ચુન કંકરી મહેલ બનાયા, લોક કહે ધર મેરા,
ના ધર તેરા ના ધર મેરા, ચીડીયા રચન બસેરા
મત લલચાના દીલ ન દુઃખાના, હરકા શુન ગાના—દુન્યા,

(૪૪૬)—ખુશીર, હરીના—

દુખીયારી હું મારી હું ગમકી.
મેરે આસ નહીં કુચ્છ દીલમે જરા—દુખીયારી.
આપ ક,ઓમકે હો બએપારી, ધનધા ધંધા જારી,
ખીના ધન દાંતકે દેનાં ન દેનાં, મએ ઓરત હું બિકારી—દુખીયારી
કામ નહીં મીસકીનોકા, રહા નહિં બએરાત,
જા અપની તું રાહલે, કર માયાકી બાત—મેરે.
નએ દઓલત હી રહેગી નએ સાંભા હોગા,
ગોરે તારીકમે તનક્કા, તને બેજાં હોગા,
ધન માયા કુચ્છ કામ ન આવે, આવે કરની કામ;
અએસી કરની કર ચલો, જો પાછો બાજો નામ—મેરે

દે (૪૪૭)—સુરદાસ—

દેખો દેખો, મેરા નામ, માયા મહાન મશ્કુર હે,
મેરા ન્યારાહી આલમમેં પુર હે. જોગી ભોગીકું મેરી જશ્ન હે.
દીલમેં યું રહે, ન કોઇ મુજશે દુર હે.
વાહજી વાહ, વાહજી—દેખો દેખો.

(૪૪૮)—હઝરી સાંપ—

દેખુંગી પ્યારે અખાકા મુખડા, પ્યારા પ્યારા પ્યારા પ્યારે.
ભુલે હુવેથે હમે અખ તક દીલસે, દીલસે જયગા સારા સારા સારાહી
એક મુરતકા દુકડા-દેખું.

રખેંગે, ઉલકત, વહમ અખ સખ હું જખાકું જખા,
શીરતાયા મારા મારા મારારી, દીલ ઉખડાહી ઉખડા-દેખું.

(૪૪૯)—મીસ કાલીજાન—રાગ-ભજન-તાલ, દીપચંદી.

દેખોરી એક ખાલા જોગી હાર હમારે આયો હેરી.
આસન મારે આગન ખિચ ઐઠો, વહતો મોતિન માંગભરાવે હેરી,
ભિક્ષા દેતા નહીં લેતા વહ, ખારહ ખરસકા માંગે જોખનવા—દેખો.

(૪૫૦)—મીસ રોઝા—રાગ, સોહેની—તાલ—ત્રિતાલ.

દેખતેકા મન લગ્યાયે પીયાકે દરસપાઠ નનદિ, જીયા ન માને મોરા-દેખ તેકા.
રાત સનદ પીયા સુપનમેં દેખે ભોરભયે નજર ન અઆયે;
પીયાકે દરસપાઠ નનદી, જીયા ન માને મારો,

(૪૫૧)—ખવાબેહસ્તી—

દેખી નાહી ચતુર સુધડ કોઈ નારી, નીત નેક ચત્રનપર વારી વારી.
પ્રેમ મંદરીયા મોહની અખીયાં, પ્યારી નજર નજર ખીચ લજ્યા.
ગુનસે મોહે મન, જગતકી પ્યારી.....દેખી.

(૪૫૨)—ખુબસુરત—ખલા—

દેખો યારો કયા જક મારા ખીખી અયસી લાએ,
કે જીસને આતેહી મેરા દીવાલાકુકા હાએ,
યારોકે સાથ હોટેલમાં, ચંપીનકી ખોટલ ખુલવાયે
ઐર યહાં તો મીરટર ખેરસલાકા, ડખ્યા ગુલહો જાએ.
મિલે જીસકો જોડ અયસી, વોહ ખહાર દેખે કયસી.
લા અનત બેજો યારો અયસી, જોડ હી અયસી તયસી,
કોઈ આવે સાયકલ લેકર ઐર કોઈ લાવે મોટરકાર
મિયાં, તો ધરકી ખાય હવા ઐર ખીખી જાયે ખહાર,
ગયરે કો દેકર હાથ જગલમેં-શીરતી હય ખજાર.
અયસી પ્રેશનેખલ ઐરતપર હો ખુદાકી માર.—મીલે
જાટકે વોહ રાત કો નાટક ફાટકમે, ઉલજલુલ
મિયાં રોકે તો ખીખી કહેતી ખી, કવાકટ, યુ, કુલ.
દેખો યારો હાં તુમબી ન કરના અયસી ભુલ
વરના તુમહારી બી યેહ કરદેવેગી દખ્યા ગુલ,

ધ (૪૫૩)—સતી ક્રૌપતી—

ધ

ધરો કાંઈ હિત શિખામણુ ધ્યાન, ગર્વથી નથી નાથ કલ્યાણુ.
કુસંપે રબ્ધું કાણુ આરામ, મેળવ્યું કાણુ મહીમાં માન.
અભિમાન પર્વત છે મોટો. હેઠળ ઉંડી ખાધ.....
ચડ્યા પડ્યા તે નર પછડાયા. છરમાં ગયા છુંદાધ, -ધરો.
લાંકા સરખો ગઢ દુર્ધટ ને સમુદ્ર સરખી ખાધ.
લાંકા પતિ પણુ લાંકા ન લાગ્યો. રણમાં ગયા રોળાધ,
હિરણ્યાક્ષને હિરણ્યસ્થપુ જખરજંગ ખે ભાધ
નરસિંહ રૂપે નખેવધેયો, માને ગયા મરડાઉ.....ધરો.

(૪૫૪)—દેવકન્યા—

ધરી સરસ સોળ શણુગાર આજ. પિયુકાળે હું મલપતીરે.
વાહ ખતી જોખન મદવતીરે. કસકસી ને ચોળી તંગ અંગમાં.
નાજીક બદન તીરે—વાહ.
ચપળ નેનમાં સુંદર કાજળ, લાલી ગાલપર ખીલી રહીરે.
વેણી આ નાગણુ સમગુંથી. શોભા વદનતીરે—વાહ—ખતી.

(૪૫૫)—મીઠા જહુર—

ધર ધીર ધીર ધીર જરા મનસે પ્યારી.
કર દમ બદમ ન અશક પ્યારી
લખપે રખના આહો જરી જરી
દુઃખ દેખા નહિ જાયે જ્યાં ભરભર આયે
ચલ જાનેદે ટલજાને દે, અરી માન. માન. માન. માનવારી—ધીર.

ધા (૪૫૬)—સ્નેહસુધા—

ધા

ધાર્યું એક ધણીનું ચાય,
આપણું કયું કાંઈ નહિ ચાય.....ધાર્યું,
રામચંદ્ર જેવા સત્યપુરુષો, શીદ વનવાસે જાય?
સીતા જેવા મહા સતી તે, શીદ દોષીત દેખાય?
હશાનન રણમાં શીદ રોળાય ? વિધી નીકળા ન કળાય—ધાર્યું.
ધર્મ ધુરંધર ધર્મરાયને, શી દધુત રમવા જાય ?
પાંચ પતી જોતા સતી કેરી લજ્જા શીદ લુંટાય ?
હતા હાજર ખેલી યદુરાય—છતાં શીદ દુઃખમાં તે દુભાય ?
કરો ને ભલે અનેક ઉપાય—છતાં ભાવિનહીં ભુંસાય—ધાર્યું,

ધી ૪૫૭—મોહિનીચંદ્ર—

ધી

ધરી ધિરી સુંદરી જરા ધીરી, તારા વાસે લીધી છે કુકારી—
નયન મીલાવો પ્યારી હસી બોલાવો, આપીશ આખી અમીરી એજ
રૂપે રીઝાવું કહોતો સોને મઢાવું, દુર કર તું દીલમીરી એજ.
ધીરા ધીરા કુંવર જરા ધીરા, સગી માડીના જ્યાં આ વીરા.
જેવી પોતાની તેવી નારી પરાધ, પર આ પરભવની પીડા.
રાવણુ રોળાણુ દુર્યોધન દખાણુ, કીચકના થયા ચીરા.

(૪૫૮)—સૌભાગ્યસુંદરી—

ધીમા ધીમા ચાલોને મારા પ્રાણુરે, પગ નાણુક તમારા અ:-
મયકાષ જશે, કમર લયકાષ જશે, ઓ સુખચુરે. ધીં

સાખી { નાણુક વેલી પુલ સમી, કામળ આ તુજ કાય;
ધડકે છાતી શ્વાસથી, એ અંતરથી ઓળખાય,
પરસેવાના ખિંદુ ખાઝ્યા મુખે, મુખ રાતું યયું થાક અતિ ।
આ છાતીપરે લ્યો વિસામો સુખે, ઓ—ઓ સુખચુરે. ધીં

(૪૫૯)—લક્ષ્મી વીજ્ય—

ધિરી ધિરી ખેતી અલખેલી, મનમોહન આવે, ઓ આવે, પ્રેમધેલી,
રહો છાતી શરમાવો શું સાહેલી(ર) તારા તનમાં લાગી છે તલાવેલી.—ધી.
સખિ જો પેલી કાકીજ રહી, કરતી ટહુકાર અધિર થઇ,
(કોયલડી અધારી...એવી તુ એ છે, સખીરી, વાહ) (શરમાવો શી-) ધી.

(૪૬૦)—ભગવત, ગીતા—

ધીક્કાર (૨) નારીજનનીને ધીક્કાર.
કાષ કાષ કાષ નહી, આ કળીયુગમાં સ્ફાર—ચી.
ત્રિખેળા જાણી લ્યો નિશ્ચે, ઉપરથી પ્રાયકાર;
મીઠી તો એકે ક્યાંથી, પણ-કટુતા નો નહીપર—ધી.
નારી વશ થઇ પ્રેમે ચરે, ને નર નહિ ચાતરધર,
ખના ખાશે આખર ખરતે, અનુભવના હિંમત.—ધી.

ધુ (૪૬૧)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, પીપુ, હોરી.

ધુમ મચાગોકુલ નગરીયાં, ફાગન કે દીન માર રમણ્યાં-ધુમ.
કંચનકી પીયકારી ખનીહએ. હીરા મોતી રત્ન જરાર જરણ્યાં-ધુમ-
દાસ દીઓ મુખઉપર કેશર. હોરા ખેલે નંદલાલ કનઈયાં-ધુમ-
ફળ્ય રંગધર સાસ લરેગી, દેહ હિંસ હન જાએ કેમ હીયાં-ધુમ

(૪૬૨)—પુરશીદે ઝરનીગાર—

ધુંવેડી ગાડી ઉડાય લીયો જાય, અંસા શીરંગી પંસેકા લોબી-ધું.
કંકડકંક, ગાડી ઉડાય લીયો જાય-ધું
જાત કહી દેખે, જમાત નહી દેખે, એકહીમેસમદા બેયડાય લીયો જાય-ધું
હીંદુ મુસલમાન લાંગી ચમારશે, ટીકીટકે, રૂપે ગીનાય લાંયો જાય-ધું

ન (૪૬૩)—વિક્રમચરીત્ર—

નજર કરો નાય જરા, ઓળખી લ્યો નારી;
હું છું કે ખીજ, કંથ આપનીજ પ્યારી.—ન

સાખી { હેમ પ્યાલો હાથમાં, ને માંહી અમૃત દુધ;
પીધું સામા સાયમાં, શું તેની શુલ્યા શુદ્ધ

કાણુ હતી કંથ તે દુધની પાનારી—ન૦

સાખી } મુવા કીધાં જીવતાં, પરચો ખતાબ્યો પુર;
યાદ છે કે રાજજી, એ જોગણીનું...નુર,

છાનો મંત્ર શીખવ્યો છે, એજ આ ઠગારી—ન૦

વિના વાંકે દંડીયામાં, કેદ મુને કીધી;

ચતુર સસરાથી સખત ચોકી, તમેએ કીધી.

કરી ખતાવી મેં સાખીત સરત સર્વ માંરી—ન૦

(૪૬૪)—વિક્રમ ચરિત્ર—

નયનમાં નિદ્રા ન આવે જરી, મારો રામ ગયો વનવાસરે. ન.

હંસ વિનાનાં મારાં સરોવર સુનારે, વાત્ર વિનાની વન વાટરે. ન.

પંખી વિનાનાં મારાં પીંજર સુનારે, મંદીર સુનાં સિતા રામરે. ન.

(૪૬૫)—અનસુયા—

નર વીણુ જન્મમાં નાર તણી, ક્રોધત કોડી કઢાવે,

હલકું કોહી ગણી અખળાનું જુદા આળ ચઢાવે. ન૦

જહાલા પણુ વેરી થઈ બેસે, જેને જેમ શાવે તેમ બોલે;

કંથ વિના ની કામનીનું જીવનર તણ્યા તોલે. ન૦

કુડ કપટની ભરી કુલટાઓ, લાલચ દષ લલચાવે,

ભવરણમાં ભર્યાર વિના, લામિની લાજ હુંટાવે.

(૪૬૬)—અનસુયા—

—ભજન—

નહિ કેઈ ચીજ ગળા, ગરજ સમ, નાહં ચીજ કેઈ ગળા;

માનવંત નિજ માન મુદી, દુશ્મનને પડતા ઢળી—ગરજ સમ.

અળીયા પણુ નિર્જાળને નમતા, રાય રંક વર ખય;

સોંધું પણુ મેંધું થઈ બેસે, કળી શકાય ન કળી—ગરજ સમ.

સમયાધીન થઈ ઝેર હળાહળ પીવું અમૃત ગણી;

જઈ મહા સનિને શીશ નમાવે, જય આપદા ટળી—ગરજ સમ.

(૪૬૭)—સરોજની—

નખરાળી જોખનવાળી, કાઈ જૂતજૂતને બોલાવો,

મચકળી મેદીવાળી, આ ખૂલખૂલને, બોલાવો.

કેઈ સલુણા સંજે માણુ, મોહનમાળા પહેરી,

મદન મંગનું જોર જણાવું, લાલ કેઈ છે લહેરી...આ...ન.

હાવ, ભાવ. રથ બેદ ખતાવું, સમજવું સૌ વાતો,

ગયો વખત ગણે! નહિ આવે, માણવી હેય મજા તો...આ...ન.

(૪૬૮)—મીરાંબાઈ—

રાગ-ભજન

નહીરે બાંધુરે રાણા નામ, ન જાણું કાંઈ, પરણી મારા ત્રિભુવનની

સંગાય બીજનાં મેઠળ નહીરે-બાંધુ.

ચાર ચાર જુગની રાણી ચોરીઓ ચિનરાવો, કાંઈ લીલુડા માંડવા હેઠ-ખી
ધમનો ધોરીયોને પંચતી નૈયા, કાંઈ સતની જનડીયો. હ્યો
સંગાય-ખી.

કરણીનો દોરડોને મનતી વરમાળા ભાષ. વરલા વરલા ચોરી
મંગળ ચાર-ખી.

બાધ ખીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુચુ પરણું મારા ત્રિભુવનની સંગાય-ખી

(૪૬૯)—ઉવંશી, પુરૂરવા—

નયને નિહાળ્યો મહારા નટવરે.

ઘટ ઘટ વ્યાપી વડાણો, હૃદયે રમે મારા હૃદયે રમે...નયને.

અલખે નિરંજન ભવભય ભંજન.

વહાલો વિહારી મહારા હૃદયે રમે મારા હૃદયે રમે નયને.

સાચો સલુણો સ્વામી નાથ ગરડ ગામી.

વિશ્વ વિરામી મારા હૃદયે રમે, મારા હૃદયે રમે—નયને.

(૪૭૦)—ઉમાદેવડી—

નથી જગતમાં સાથ સંબંધી વિના ત્રિભુવન નાથ.

શું ફોગટ ફાંફાં મારે મુરખડા ભરે આભથી બાથ.

કમળ પત્રપર જળખિંદુને સુકાતાં શી વાર

આવણુની જળ ભરી વાદળીયો વિખરાતાં શી વાર.

જીવતર સમજવું તેવું આખર ન લેવું દેવું.

જીવ જીવું છે ખાલી હાથ, અંતમાં પાપ પુણ્ય સંગાય

પંથી જીવ પામી મયો. નરભવ નગર બગર

સોદાગર સમજી જઈ, કરો પુણ્ય વેપાર, જીવ જીવું છે ખાલી હાથ-અંત-નથી

(૪૭૧)—લક્ષ્મીપતિને રમણ—

નહી નીચતણી સંગત કરવી નહી સ્વાર્થીની પંગત ધરવી.

નહી પાપીની પ્રીતી ભરવી, સંગતના ફળ—આ. હા. હા. હા.

આ. રમણ હોતો ધર્મેશ્વરો—આર્ચાકીત બાળક એ પુરો.

મયો સંગતથી આવો જુરો. સંગતના ફળ આ. હા. હા. હા.

(૪૭૨)—નવલ-કુસુમ—

નકરરેહો કાળી કોમલડી ટૂંકાર-નકરરે.

હું-જેખત ભરીનાર-મારે મહોલો નથી ભરથાર-નકરરે

ઝરમર ઝરમર મેહુલો વરસે, વીજકરે ચમકાર.

તેમાં પાપીણી પીયુ, પીયુ, ખોલી. શું? કાળજ મારે કટારરે-નકરરે.

માત મરીગઈ તાતગયા મરી, બાતન બાળલેનાર,

પરને પનારે હું મરીણું.-મરેલીને નહિ મારરે-નકરરે

(૪૭૩)—સુકન્યા—સાવિત્રી—(નાતરીયા ન્યાતનો, ફ્રેનો)

નવ ગમે ધરખાર, ભરી દુઃખની વખાર;
ખળ્યો સંસાર નાતરીયા નાતનો,
...ડીઠું નારતું બળર વહેરી વ્યર્થ વહે ભાર.
જેમાં મળે નહીં મેળ કાઠ વાતનોરે—ખળ્યો.
કેમ કરી થાય કહો પ્રીતિ પરાણે,
“કરે જીવનાં મોહકાણુ મુવે હોય તાણા તાણુ”
...ભાષા બાધનો વહેવાર ચાલે લાતનોરે—ખળ્યો.

(૪૭૪)—ચમકતીબાજલી.—

નકરો જીહાં પ્યારી તનમન બે કરાર.
જીયા કરો નહીં બેળર દેવે સખ તુમે કિરતાર.
જરમર ઝરમર મેવલા ખરસે ખીજ કરે ચમકાર.
કોયલ પાપની પીયુ પિયુ બોલે તિરકલેજે કે પાર.

(૪૭૫)—લિખ્મ પિતામહ—

નમસ્કાર છે ગુરજનોને, સુણો પ્રતિજ્ઞા મારી;
અખળા છું પણ પ્રખળા સમજે સ્ત્રી હઠને ત્રિચારી;
છું પરશુરામની ફરશી, તે લિખ્મ લોહીની તરસી;
...સાહસ બાળા નહિ કર એવું, લીખ્મ અલ્પચારી;
અલ્પચારી પણ જોશે પ્રજ્ઞતા, સ્ત્રી સીતમગારી—નમસ્કાર.
સ્ત્રી ધર્મ મારો વલુસાડ્યો લીખ્મે બવ મારો બાળ્યો.
.....કર ક્ષમા લવાની લીખ્મને, કુરં નંદન વૃત ધારી;
...વૃત ધારી જોશે સ્ત્રી પરચો, કેપી મહાકાળી—નમસ્કાર
હું પ્રસન્ન શિવને કરીશ, મુજ ભુજમથી લીખ્મ હણ્ડીશ,
વર મેળવી પુરૂષ બનીને વેર હું લે નારી.....નમસ્કાર.

(૪૭૬)—સલવર-કીંગ—

નયના લગાકે બરમાએરે મોહન મન લોભા ગયો,
દુ ચલા ગયો જીમે સમા ગયો—નયના.
ફસલે ગુલ તુજસે મેરા દસ્તે જાનું યાદ આયા,
દિન લલે આય મેરા મોસમે ફરિયાદ આયા,
જાને શ્રીરીંકે લીચે આશિકે નાજાદ આયા,
ના,જ ઉડાને કે લીચે, કોહસે, ફરહાદ આયા,
નયના લગાકે બરમાએરે, મોહન મન લોભા ગયો,

(૪૭૭)—હુસન આરા—

નહી પ્યારા દીવ આરા નીરાલા રે લગે તન મનમેં બાલા,
સખીરી નાહી માને એહ જોયન ખાત્રા.

બીન સધયાં હારી ગુધયાં, ઉડત તન જવાલા—નહી.

ચરખને મુઝકો હુએ જીસ તઓર ખનાયા તનદા.

ચુન ચારખ હો કાઠ અપનાં પરયાં તનદા.

રંજે ગમ મએને બિઠાયા, સો બિઠાયા તનદા.

કીસી આશકકો ન રખતા તુ ખુદાયા તનદા.

બી રહા જગએ જીયા. જાએ-મોનદાએ મોહન બીરજમાસી—નહી.

(૪૭૮)—દેવક-યા—રાગ. ભૈરવી—હુમરી.

નજર મોહે લાગીરે બાલાપનમેં, નજર મોહે લાગી બિરહ જોત જાગી, બાલા
દેહલી શરેરસેં એહ બુલાવો. નજર દિખલાવો નજર ઉતરાવોરે.—બાલા.

(૪૭૯)—મીસ ઓરા—રાગ-સોહેની. તાલ-ગઝલ

નકાબ ઉડકર જોતેરા આરિઝે રોશન નઝર આયા.

હુવાં સાખીતકે ખુરશદે, કતે આદાબ કર આયા,

ખુદુંગે નાઝે કે. જાનાકીસ, ઘડીસીનેમેં જાપાયા.

દીલે નાઝ હું બરમાદ, હુવા, વો. બેશીર આયા.

નીગાહે લુફતસે ગોરોકો દેખા હમ હુવે બિરમીલ.

ખુદુંગે નાઝ તુમને કીસ તરફ ફેંકા કીધર આયા,—નકાબ.

(૪૮૦)—મીસ જાનકીબાધ—રાગ-સિંધુ-ભૈરવી-દાદરા

નનદીયારે જીયા ન માને મોર, હાયનખી રેન થોરીરે—નનદી—

રઘુપીયા તોરી ગુનનહિ જાને, લાખ સમઝાગિંકર જોરીરે—નનદી—

(૪૮૧)—મીસ, મલિકાજનન—રાગ-ભૈરવી-તાલ-ફહરવા-લાવતી.

નખજોયન વાળીકા મઝાલુંટા, પતલી કમર કર છુટા-મસસેમઝલુંટા—

સોનેકા થલીયો મેં બોજન પરાંસુ ખાકે ખિલાકે મઝાલુંટા—

સોનેકા ગડવા મંગાજલ પાની, પાંકે પીલાંકે મઝાલુંટા—નખજોય—

(૪૮૨)—ધી-ડી-રે-સોં-બુક—રાગ-ગજલ,

નયના કસુખી રંગહો ગયે, ગુલાબી રંગહો ગયે, પીયાબજે સારી રાત—કસુ

એકતો મેંબાલી મેં બાલીસી-બોલી મેરાં સૈયા હે નાદાન-નયના.

એકતો મેં પાનુસે પતળી-મેં પાનુસે પતળી—સખીસે સોજસનમાર, નયન

એકતો અંધેરી અંધેરીસી રતીયા, ધન છાયા ધન ધોર—નયના

(૪૮૩)—મી. મહમદ હુશેન—રાગ જુલા. તાલ, દાદરા—

નજરીયાં મીલાબ હોં જાનેવાલે, હોં જાનેવાલે ગજબ ઉઠાને વાલે

આપ ધર આનેસે આરામ જો પાતે, જાતે કુછ મુસાફતકી ઔરહા—

કુચ તપસીલ સુનાતે જાતે દિલ દિલદાર, મેરે સીનેસે લગાતે જાતે.

તેગ અબર મેરી ગરદન પે ચક્કાતે જાતે, હમને સખ દેખી નજર

આંખ મિલાતે જાતે.

અમ ન છોડું મેં તેરી સાંવરીયાં, સેજરીયાપે આજ.—નજરી—

(૪૮૪)—દોહસરત—

ન શરમે હોસિ પાકી હય, ન તનમે જન પાકી હય,
મગર હાં, દીવમે તેરે વરવકા, અરમાન પાકી હય.
મદદ અય જોશે વહસત, આશિકોમે ખાત રહે જાયે,
મરેખા ફટ મયા તો કયા અલિ દામાન પાકી હય.
ખુદાકે વાસ્તે અય આરાગર લેખી ખખર જલદી,
તેરે ઉલફતમે અબી કુછ જન પાકી હય.

ના (૪૮૫)—મીરાંભજન— રાગ—હુમરી— ન

નાથ તુમ જનતદો સખ ધટકી. મીરાં ભક્તી કરે પ્રગટકી. ટેક—
ખ્યાન ધરી મીરાં મનમે, સંભારે પુજા કરે, અટપટકી,
શાલિગ્રામકુ ચંદન ચડાવત, ભાલ તિલક ગિંદુ અટકી...નાથ.
રામ મંદીરમે મીરાં નાથે તાલ પડે જોશે ચટકી,
પાઉંમે નેપુર રમજુમ પાચે, લાજ સંભારે ધુધટકી.
જેરના કટોરા રાણાજીએ મોકલ્યા, સાધુ સંગત મીરાં અટકી.
લે ચરણામૃત પીયો, હો ગર્હ, અમૃતકી વટકી...નાથ.
સુરત દોરપર મીરાં નાથે, શિરપે ધડા ઉપર મટકી.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના, ગુલુ, સુરત લગી જેસે નટકી...નાથ.

(૪૮૬)—માલતિ માધવ—

નાનકડી નાજુક નાર, હં-મહુ નાનકડી-બહુ-નાનકડી. (૩)
મારા, વહાલાની છું લાડકડી (૨) બહુ લાડકડી (૩)
આખ તણે પલકારે પટકું છું લાલને—
નાની થું સમજે વહાલાના વહાલને,
હું તો બધુંએ સમજુ છું, જાણી ભોળા ભરથાર તું બહુ માથે
ચડે (૩).....નાનકડી.

(૪૮૭)—શૃંગીરૂષી—

ના.ના.ના. એ નહિ બને (૨) શરીર લગ્ન નહિ મમે મને. ના.ના.ના.
માછલડી સરવર જળ પ્યાસી, ખારાં સાગરે રહે ઉદાસી,
મીઠું જળ માને સુખરાશી, તેનું મનકું લ્યાં રમે...ના.ના.ના.
આત્મ લગ્ન વિલુ જીવન કાઈ, શરિર લગ્ન થું કરે બિચાઈ,
જે-જેનું-તે તેને, મમે, ગાંડુ ચિતકું લ્યાં ભમે.....ના.ના.ના.

(૪૮૮)—ઓખાહરણ—

નારીની કેવી બલિહારીરે બાધ, નારીની કેવી બલીહારી...હાં.
નારીની કેવી દીલદારી, નારી સૌના મન રીઝાવે,
નારીની લીલા છે ન્યારીરે બાધ... ..નારી.
નારી વિના સૂતી આ સૃષ્ટિ, નારી પાછળછે દીવાનીરે બાધ...નારી.
લાલ પાલ સૌ થાયે નારીના, માયા મમતા છે નારીના બાધ...નારી.

(૪૮૯)—હલપતસિંહ—રાગ—ભજન—પદ

નારાયણકો નામ જીયરા જયો, તન મનસે નારાયણકો નામ.
નામહીસે કેતે જન તીરીયા, સોહી આતમ અભિરામ—જીયરા
પ્રીત કરી વાકો પાર ઉતારે, સોચીત રાખો શામ—જીયરા
તીન લોક કો હૈયે તારન, સોઇ હમારો ધન શામ—જીયરા
નામકી મહીમા અગમ અપારા, સુખસાગર સુખધામ—જીયરા
કરહો જોડ કહે હલપતસિંહ વિશ્વપતી દે બીસરામ—જીયરા

(૪૯૦)—જલસા સંગ્રહ— રાગ—ભેરવી—પદ

નારી નરથી શ્રુષ્ટ તું માન.....ના.
સહ સુખો આ, જગના વ્યર્થા વિના સ્ત્રિ ચતુર સુખનઃ
તેણી વિના તો લાખ કમાઇ—જે, સહ ખાખ સમાન...નારી.
કુટંબ મુલકપર રાજ્ય ચત્રાવે નર ખરો સુલતાન;
બેટા બેટી છે રૈયતને, નારી છે પરધાન...નાર.

નર નાખોદા હોઠી ખેડે, નારી હાથ સુકાન;
વીના સુકાની પાર પડે નહી, જ્યારે થશે તોફાન...નારી.
કંઠક પતિના પ્રાંશુ બચાવા—ખોયા નારે જાન;
ફીરોજ નારની કદર જે બુજે, તેજ ખરો ધનસાન. નારી.

૪૯૧)—સુકન્યા સાવિત્રી—

ના તરસાવ(૨) મધુકર ડંખ દમ ક્યાં ઉડે.
ફરી ફરી નહીં મળે આવો દાવ.....ના.
સ્નાન કરી લે તન સરવરમાં, કળશ કનકના મહીને કરમાં;
લઇ દે સુખનો દહાવ.....ના.
ઝાકળતું જળ હોય ન મીકું. જાણી જમશે કોણ અજકું.
તજતુંજ શ્વાન રવભાવ.....ના.

૨)—સતી પાર્વતી—(નાટક. તુ. દર્પણ)

નાટક રૂનીઆતું દર્પણ રૂકું ચુલ દોષ જોવાનું.
ખાંતેથી જોઇ જોઇ, બોધ લઇ દીલકાતું દુઃખ જોવાનું.
જ્યાં સુંદર મનહર ગાણું—રશભરેલ રૂકું બાણું.
ભલે મૂરખા બસી મરે કે ધિગે ધિંગાણું.
ધડીક હસાવે ધડીક રડાવે, બધે બોધ બતાવે;
લે જેને મન જે—ભાવે જમમ માર્યું ત્રાણુ ખાવે.
રીતસર ખાવે રસ આવે—નહિં તો જમપૂરી ભાવે.
કરમકુટ બિંધુ સમજે તો—કેનિ કહેવાનું—

(૪૯૩)—સુરદાસ—ભજન રાગ, ભજન, પદ.

નાથ કેસે ગજકો બંધ છુડાયો, પ્રભુ એહી અચરજ મોહેઆયો—નાથ.
ગજ ઓરગ્રાહ લડત જતભીતર, લડત લડત ગજહાર્યો,
જવમર સુંદ રડી જત ઉપર, નય હ રી નામ પુકાર્યો—નાથ.
સવરીકે બોર સુઝામાકે તાંદુલ, રૂચી રૂચી ભોગ લગાયો;
દુરયોધનકો મેવો લાગી, બાજી વિદુર ધરપાયો—નાથ.
પેઠ પાનાળ કાળી નાગ નાથ્યો, ફુલપર નૃસ કરાયો.
ગીરી ગોવરવન કરપર ધાર્યો, નંદ ધરગાવ કહ્યો—નાથ
અગા સુર માર્યો અગા સુર માર્યો, દાવાનળ પાન કરાયો,
સ્થંભ ફોડ હરિનાકંસ માર્યો, નરસંગ નામ ધરાવ્યો—નાથ.
અજ મેઝ મજ ગુતકા તારી, દ્રોપતિકો ચિરપુરાયો,
પયપાન કરત પુતના મારી, કુઅળકે રૂપ બતાયો—નાથ
ખેલ કોટડી પ્યાદત ધાયો, ગરુડ કો નાહિ બોલાયો.
છુટો નહી રાધાજીકો કંગન, ઓ બલ કહારે ગુમાયો—નાથ,
જોગીજનકો ધ્યાન ધરતહે, ધ્યાન ધરત નહીં આયો.
સુરદાસ પ્રભુ તિહારે મીલનકુ, જશોદાકી ઘેન ચરાયો—નાથ.

(૪૯૪)—જનસા સંગ્રહ—રાગ-કલ્યાણ, ઝીઝોટી-કુમરી
નાજીકરો મારો જી સેજરાયાં તોરી નાય ચડર—નાજીકરો.
જાંચી અટારીયા ચંદન કેનારીયાં. કયસે આઉં મોરાપી—નાજીકરો.
સેજ ચહડત મોરી પાયેત બાજીવે, થરથર કાંપે મોરાજી—નાજીકરો.

(૪૯૫)—જનસા સંગ્રહ—રાગ-ભૈરવી, ગજલ.
નામ જાનેકા નલે ઇઆર મેં મર જાવુંગી.
ઇઆર મેં મરજાવુંગી દીગદાર મેં મરજાવુંગી—ના.
ખુલ્લે, બાહુશે શનમ, શામતે મત આયા કરો.
તેરેકુ કુચ હોયગા મેં શીર પટક મરજાવુંગી—નામ.
પરી જાનેકી ખમર, મેરે દીલમેં હુધ શીકર.
બાહુંગી સેરો સકર મેં પીરોકું મનાવુંગી—નામ.
તેરી મેરી દોસ્તી આતમ દુનીયાં આ જાણે.
મેરેકુ કોઇ પુછેગા તો સાફ મુકર જાવુંગી—નામ.
તેરી ગલીકે સનમ લોક મુજે ડરાતે હય.
એસી તો મેંખી, નહીં-લોકોશોં ડર જાવુંગી—નામ.

(૪૯૬)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, શાહનો-કહાનરો-ખ્યાલ.
નાનકરા નંદજીના હેપારે, તું જાંડે મોરી બેયાં,—નાનકરા,
રોએ રોએ અંખીયા લાલ કરુંગી, નીરભરું ગીરધારી;
બીન્દ્રા બનકી કુંજ ગલનમેં, જાપ પોકારું મેં દેધારી—નાનકરા.

(૪૯૭)—પ્યારા સાહેબ—રાગ પહાડી-દેશ-તાલ-દાહરા.

નાહોં નાહોં સખી બોલીન બોલો મેં પૈયા પડું તોરેરે.

અમ કાહે કરું સજન, કરશન મિના, મોહે ચૈન ન આવે બાત બાત
બનાવતરી—

(૪૯૮)—પ્યારા સાહેબ— રાગ—સૌધુ, કાશી,

નાહોં પરત ચૈન સખીરી બ્યાકુલ નિશદિન, પીયા બીનકલ નહોં આવે,
સ્વામ મોરી સોતન ધર કાઢિનિ પટ નહર, કાઠ હમરી બીથા સુનાવે,—નાહોં
ધડી પત્તણિન હુક ઉઠત હૈ, નીશદીન પિયા બીન ચૈન ન આવે,
નૈન મોરે બીન દરશન તરસત કા બવે, કાઠ ચાંદ પીયા કા
સમઝાવે—નાહોં

(૪૯૯)—મીસ ગોહર—રાગ—ભૈરવી હુમરી. તાલ ત્રીતાલ—

નાહક લાયે ગયનવા મોરારે, મોરા, નાહકલાયે ગયનવા મોરારે,
જ્યસે ગયે મોરી શુદ્ધ હું ન લીની બીતો બત બત બેયનવા. મોરારે

ની (૫૦૦)—મીરાભજન—ભજન, પદ.

ન

નીત નીત બજીયે તારું નામ, તારું નામ, તારું નામરે;

પ્રેમ થકી પ્રભુરે મળ્યા હોજ,

અન્ન ન ભાવે, નૈણે નીંદ્રા ન આવે, સેજલડીએ પધારે મારા શામ,

આની તીરે ગંગા વહાલા, પેલી તીરે જમના વહાલા,

વચમાં ગોકળીયું રૂડું ગામ, રૂડું ગામરે—પ્રેમ.

મીરાબાઈ કહે, પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,

છેલી બાકીના છે, રામ, રામ, રામ, રામરે—પ્રેમ.

(૫૦૧)—ભક્તબાળા—

નિર્ગુણ નિર્ધિકારી નિરંજન નિરાકારી.

અગમ નિગમ બધી નેતિ નેતિ વેદવાણી,

બ્રહ્મ રૂપ તત્વમશી તેજ રૂપ સુર્ય શશી.

આપની અગાધમતિ પાર નવ પામે મતિ.

(૫૦૨)—મીસ-અચ્છનબાઈ—રાગ-ગિહાગ, હુમરી-તાલા ત્રિતાલ

નીંદાયા વૈરન દુખદેત, હારે નીંદીયા વૈરન દુખદેત.

જંગી અટારીયારે, છુટના દેવરીયારે;

રેન અંધેરી કરદેત, વૈરન દુખદેત.—નીંદીયા.

(૫૦૩)—જલસા સંગ્રહ—રાગ-નટ-મલહાર-અષ્ટપદી

નિશદીન બરપત નૈન હમારે નિશદીન બરપત નૈન હમારે,

સદારહત પાવસ રૂપ હમપર, જ્યતે સ્વામ સિધારે,

દમ અંજન નરહત નિશિબાસર, કર કપોલ બયે કારે.

આસુ સાલબ બહતબઈ બ્યાકુલ, નહિં જત રસ ટારે.

સરદાસ પ્રભુ ગોકુલ શુડત, કાઢિનિલેત ઉચારે.

(૫૦૪) — મીસ કાલીજન — રાગ — જલાકી ધુન, તાલ — લાવની —
નાજસે દેખો, ધસારા કરતે જાતે હૈં;

હમારે દીલકો નાખક સે દો પાહાર કરતે જાતે હૈં;
વહ ચરકે દેતે જાતે હૈં, જહાં યે કરતે જાતે હૈં;
જગર તો દેખીયે હમ અબ ગવરા કરતે જાતે હૈં;
મધાહી ધસુને હમકો વહ કેસા કર દિયા મજનુ.
કે અબ તો દોસ્ત-ખી હમસે, કનારા કરતે જાતે હૈં;

ને (૫૦૫) — જલસા સંગ્રહ — રાગ, સિંધુરા — હુમરી, ને
નેક નજર મારો મન બસ કરલીનો આલી,
સાવલી આને જોરા જોરી બંસીઆ બખઠ — નેકનજર૦
નીંદ નહી આવે સખી દીન રજનીરી, મોરી સખીયન —
ખિરહા સતાવે, ઇતની ખિનાતી મોરીસા સનદ સું કહીયો — નેકનજર

૫ (૫૦૬) — સૌભાગ્ય સુંદરી — પ
પહેરી ચોળી, લટકા મટકા કરતાં આવ્યાં, રંગે બોળી સાડી ઓઢી
મન લોભાવ્યાં, — ઝાઝરના ઝથુકારે, કર કંકણના ખખડાટે.
કામળથી નૈત્ર દીપાવ્યાં — પહેરી.
હવે શરમાવો કાલા, શાને દીયરજી મારા, બોલો બોલો, બોલો બોલો,
મેં કેવાં તમારાં નખરાં તો જણાવ્યાં..... પહેરી.

(૫૦૭) — પ્રભાત — રાગ — સામગ્રી —

પહેરે પોપટ રાજ રામના, સતી સીતા પદાવે — ૫.
પાસેરે બંધાવી પાંજરું, મુખે રામ જપાવે,
પોપટ તારે કારણે, લીલા વાંસ વઢાવું — ૫.
તેનું રે ધડાવું પોપટ પાંજરું, હીરા રતને જડાવું.
સાકરના કરી ચુરમા, હિપર ઘી પીરસાવું — ૫.
પાંખ પીળીને પગ પાંડુરા, કોટે કાંઠો કાળો — ૫.
નરસંઘના સ્વામીને બજો, રાગ તાણીને રૂપાળો — ૫.

(૫૦૮) — અંબરીષ —

પ્રથમ પગથીયું પામર માટે, તપ આગળ એ તુચ્છ,
પ્રગટ પારખું બતલાવું સારે, દુર્વાસા મુખ મુચ્છ,
તપ સત્તા તું જોજો મારી, કઈ વૃથા હું બક્ષિત તારી.

(૫૦૯) — મહાશ્વેતા કાદમબરી —

પતિ વીના પ્રેમદાના મનના, પુરાય ક્યાંથી કોંક,
કહે સખી પુરાય ક્યાંથી કોંક.
સરજનહારે સરજી જગમાં, નરનારીની જોડ. (૨)

પશુ પક્ષિ વડ વૃક્ષ નિહાળો — સૃષ્ટિ માંહિ સવળે જઈ બાળો,

નાના મોટા જીવ જંતુમાં, પણ એવી નથી ખોડ—સ૦
પતિ ભજ્યે પાતક સહુ દળતાં, અખંડ સુખમાં સેજે મળતાં
પતિ વિના સાહેલી જગમાં, હરાય જીતી હોડ—સ૦

(૫૧૦)—શુદ્ધદેવ—રાગ—ગઝલ.

પડતી હવે મુજને ખબર તુમાં, જણાયે હર્ષ નહિ,
આ જગતની જંજળની, ચતુરાષ્ટ તેં દીઠી નહિ.
ન્યાં પ્રેમ મારો ઝળહળે, ત્યાં તે દીધો બદલો ખરો.
ધરખાર ને છોડ્યા વિના, યુક્તિ કશી સુંજી નહિ.

હવે તો જો જરા ભગી (૨)

એળી વિભૂતિ અંગ, બન્યો શું યોગી (૨)

સમાધિ જૂઠી દે ભાગી (૨)—હવે

વિજ્ઞાસી મહેલના વાસી, તને આ શી લગન ભાગી (૨)
મધુરાં પુષ્પને ભાગી, અચ્છા કાંઠા શું હીન ભાગી (૨) હવે.
ઉંડી આશ ધારીને, મેં તારો સંગ કીધો તો;
ભરંસો દષ્ટ ભૂજાવી એ! વિરાગી શું ગયો ભાગી (૨) હવે તો.

(૫૧૧)—લક્ષ્મી વિજય—

પડે મોહિ જન માયા કાચપર, ધર્મમણી વણસાવે,
મરે જોઈ તન તાપ દીપકપર, નરપતંગ અંપણવે
પી ઝેર જીવ્યાની આશા કરે, કાંઈ કાળ કહે: તે શું...? કમરે,
પાતક પારાનું પાન કરે જન, મુરખ તે વિચ મોતે મરે.
ભવ વ્યર્થ કરે પડે મોહિ.
જયસત્ય તણી દશ દીશ મંહી, સૌ શાસ્ત્ર રહ્યાં સીદ્ધાંત કરી.
કરણી સરખું ફળ દેઈ રહી, આ લોક અને પરલોક મહી,

(૫૧૨)—સરસ્વતીચંદ્ર—

પરણીને પરવશ થઈ રહેવું પીંજરમાં પુરાવું. હુગમાં ફરતાં સ્તતંત્ર
જીવને, બંધનમાંથી બંધાવું—પરણીને પસ્તાવું, વળી પછું રંગાવું.
રશ્મીના રંગ રશીયા સાથે, રક્ષમાં રક્ષગણ માવું
અમર સુધારણ પ્રિતી અમૃત પીવુંને વળી પાવું.
પરણી લહાણું કમાવું સુખી સંસારે યાવું.
ભોગ તેટલા રોગ સમજવાં વીષમ વીષ ન ખાવું,
ઝેર હળાહળ અમૃત માની, નવ પીવું નવ પાવું...પરણીને પસ્તાવું.
અગર અગરજ કેસર અંદન પુષ્પ સુગંધી પલંગે,
અનંગ સરીખા પ્રગટ્ટદેવની કરી આરતી ઉમંગે...પરણી લહાણું.
પતિ દેવ પરમેશ્વર પોતે સદાશીવ શંકર છે,
પતી વીના પ્રેમદા શું કરશે બન્યદેવ કંકરને...પરણી લહાણું.

પતિ દેવથી પરણી આખર પાપ કર્મ આચરવા,
 શુદ્ધ જીવના મલીન વાશથી, મલીન અંગો કરવા...પરણીને પસ્તાવું.
 રચી ઇશ્વરે સૃષ્ટિ એવી પાપ ગણે તું જ્ઞાની,
 શિવ સાધુ યોગેશ્વર તોયે, રાખે સંગ ભવાની...પરણી દહાણુ.
 રહિ ગાર્ગી બાળ કુંવારી સરસ્વતી પણ સાથે,
 અવિણે પણ પતીને પરણ્યાની, પીડા નવ લીધી માથે...પરણીને પસ્તાવું.
 સગા સહોદર વસ્તી વાડી, એ સંસારના દહાવા,
 રનેહિ સંબંધિ હૈયા છોર, લક્ષ્મી લાભ કમાવા...પરણી દહાણુ.
 નહિ દહાવા એ દહાળા સમજી, સખી રનેહ નહિ સંતાપો,
 રહું એકલી જોગી જેવી, જપું અંજપા જાપો...પરણીને પસ્તાવું.
 દહયોગી પણ ભોમી જનીયા, માયામા લપટાયા,,
 અંચળ મનનાં ચમડોળે ચઢી, ભલ્લ ભલ્લા ભરમાયા...પરણી દહાણુ.
 સુંદર વનની કુસુમ કળી તું, બની હાર હૈયાનો,
 રસીકતણે રક્ષે વળગી કર સફળ હેતુ જીવ્યાનો...પરણી દહાણુ.

(૫૧૩)—સાગર સરીતા—

પ્લેઝર કેરા માંડયા ધંધા, ખોટા જગમહી મોટા,
 ધર ધર અંદર બન્યા કલંદર મોટા હા મોટા,
 જગમાં મોટા ધરના ખોટા, મોટા છે જોટા.
 સલજે છે પોલ પોલા બારી, અગડ અગડ,નીયારી.
 ફેડીટે, મારામારી બારી, જગમાં પોઝીશનની બલીહારી.
 મડખડ જોટાથી, ચારી, સાચાની ખ્વારી-પ્લેઝર.

(૫૧૪)—કન્યા વિકૃત-નિકુરતા—

પધારો પ્રાણ મારારે, મુજ આંખોના છો તારારે...પ્રાણપતી.
 દુઃખના દરીયામાં હું, ડુબેલી દાસી,
 તેમાંથી તરીને થઈ આપની પ્યાસી.
 આત્મા છે સુખવારારે.....પ્રાણપતી.

દુઃખને અંતે સુખ કહે વાપે,

સલનો વિજય અંતે હોયે.

સ્વીકારો રનેહ બાળારે-લક્ષ્મી સતી...પધારો.

(૫૧૫)—સતિ-દેવહુતી—

પધારો પ્રાણ મારા સાંચરીયાં નાથ લળી લળી જોમશું, વાટ તમારી,
 જગ દુઃખ ટાળી વૈકુંઠ ધારી વહેલા પધારો મુરારિ.
 જાઓ સિધાવોજ કંઈ રસીલા.

વંદુ પ્રભુ વારી વારી અધહારીરે તવ ચરણ કમળ બલિહારી,
 આરી મનોહારી હારી સુખહારીરે, મળું અવધ પુરણ કરી મારી.—

(૫૧૬)—સુર્ય-કુમારી—

પ્યારા પ્રિયતમ પ્રાણ સ્નેહી, મનના મન્યા ક્યાં મળે.
આપિયુ પિયુ રટતી બાળ ચક્રારી, વન વન થેલી થઇ ફરે,
મારા નાચ નળીના પરીમળ બીના, સુંદરીના શીરતાળ સલુણા-પ્રિયતમ.
બહાલા થઇને શું વિસારી, કાયા છાંયાં બુદ્ધી ધારી,
માયા મોહનજી શું ઉતારી, શાશ્વત એ શું રીતી સારી.
હું કીંકરી રજ પદની—પ્યારા.

(૫૧૭)—મોહિની ચન્દ્ર,—

પ્યારી વાતો મધુરી કરો પ્યારની, કાંઈ ખાતર કરો દીલદારની—
હ્યોને લેજત જોયનના શ્રંગારની, જોલોજોલ જોલા મદનના બાહરની
ધુંધટ જોલો, બાળા જોલો. દીવાની બુવાની દીન ચારની.
સુણો વાતો સુણાવું વેવારેની, બીક રાખો ખુદાના મારની.
બધી ગદ્દા મસ્તાની આ સંસારની, નહીં ચાલે હજુર કીરતારની—

(૫૧૮)—સંગતના ધૂળ—

પરમધામ થકી પંખી એક અહિં આવ્યો. આવ્યો. આવ્યો.
ચાંચ હેમતણી. રંગ રૂપાળો, કનક તણી બેપાંખ,
મોતી યુગવા માન સરોવર, માર્ગ હંસે લંબાવ્યો.
મારૂં વાસમાં થંભાવ્યો.

ઉજડ રણમાં સુરજ તાપે, દાઝે કોમળ કાપ.
પાણીનું તો બુંદ ન પાગ્યો, વ્યર્થ જાંઝવે ભૂલાવ્યો,
પ્રાણ પંખી કે ગુમાવ્યો—

(૫૧૯)—જળધર અને સતિવૃંદા—

પતિ પૂન્ય તીરથ સમ માની, સેવે સદા જે સન્તારી,
સતિત્વ તણા પ્રભાવે, ફાવે ના દુષ્ટા ચારી,
પતંગીઉ રૂપબાળી, બમે બુદ્ધી બાન ખાળી;
અંપલાવે દીપક ન્યાળી, બળી સહે દુઃખ ભારી—પતિ૦
“ શીળ કસોટી સ્ત્રીતણી પરખે કસતાં વાર ”
“ ગુણી અવગુણી પુરૂષતો, વિગતે કરે વિચાર ”
તજીને મોતીનો માળો, સેવે સદા સુકી ડાળો;
અરે! પડતીનો ચાળો, રૂવે દૈવ, ને સંભારી—પતી૦

(૫૨૦)—નર પિશાચ—

પળે પળે દુનીયા આ બદલાતી, પડતી માનવ પર છાંયા
પલમાં રડાવે, બિદ્ધા મંગાવે પલમાં બનાવે મહારાધા—
સિંહ સ્વછંદે વનમાં ત્રાડે, વકરાઇ જન મારે ફાડે
બળિયાના બે ભાગ નિહાળી. કાજી પણુ નવ આવે આડે,
રંક સદા રિખાયા..... “બદલાતી.

સાખી { ગરિય કેરી દિકરી, ભાભી. બધાની મધ પડે
શ્રીમંતની બેટી બધાની, બેન સૌ' મોઝે ચડે
ફળ આપતાં જે ઝાડ જનને તેજ પથરા ખાય છે
સુખડ સુગંધી આપતું તે પાવકે, પ્રજાળાય છે-પળે પળે.

(૫૨૧)—હિંદયભાણુ—

પ્રમદા છે પ્રિતી ભાંજન, મન રંજન બીડ ભાંજન,
બુદ્ધિથી કરીએ જતન, જોષએ નિત્ય ચઢતો દન.
કોષ ગાય દુઃખથી લાવે. ચારો નહિ દુષ્ટ ચરાવે,
પાણી પણ નહિ પીવરાવે, આતાં પીતાં અકળાવે,
ફળ કો તે કેવાં પામે, મુરખ જન
દળદર દેખે ને થાયે, નર નિરધન—પ્રમદાં
પાળ્યું પંખી ઉછરંજે.. દિન ચાર રમાડ્યું રંજે.
પાલકે પલટયો કુસંજે. નાંખ્યું પંખી ખોરંજે,
કો,? દુઃખીયારા પંખીના કેવા દન. ?
પાલકને કે, એ, પંખીને ધન્ય ધન્ય—
ચિન્તામણી રત્નછે રમણી. વસી પાંસ મણી મન હરણી—
કોમળને કાંચન વરણી. ધીર ગંભીર વચન રસ ધરણી—
સંતાપે એ પ્રામદા—પામરજન
ફળે ભગવત ને જીયો તેનો દન—પ્રમદા—૦

(૫૨૨)—સૌભાગ્યવતી—

પ્યારે તોરી બતીયાં કે દુંગી મે, કે દુંગી (૩) પ્યારે.....
મીઠી લગત હયે ગરજ સખનકો, ગરજ સરી બૈદ ખેરી સખનકો.
દરસકરનકો તરસ રહીથી, કલન આવે મેરે જીકો સખ રતિયા—પ્યારે..
(૫૨૩)—સતિ-તોરલ—

પ્યારે નયન ન મત મારો મયહાર ગમ,
બાલા જોખન હય ખીચારો મય હાર ગમ.
ચીસ્ટી નજરવાકે, ખાન લગત હયે.
કોષ હકીમ ન હમારો, મય હાર ગમ.
મય દુધ જોચન જાતી બિન્દા બન.
બૈયા મરોરે કાહન કારો મય હાર ગમ.

(૫૨૪)—દીલેર-દિલશેર!— રાગ. જીલા. કુમરી !

પછતાવો નહીં, આવો, શિર જાવો ખરસે,
નાહક બુરા હાલ કયું, હય પ્યારી ડરસે.—પછતાવો.
સુજરી રચન આધી, અટપટ આવો,
હાજિર હું જાંદા મૈયે વેરા, ખિદમત કરનેકો. સરસે—પછતાવો.

(૫૨૫)—મીઝ, મલકાજન—જીઝા, જીઝોરી તાલ, દાદરા.
પનધટ વાપે મોહે નજર લાગી, હો નજર લાગી—હાય, નજર.
શિરપર ધડા, ધડે પર ગાગર, દેખત છેલા બોટ લાગી—પન.
જો દેખા યારોકા દીલસે, દેખત મલાલ હુવા,
હવાઈ હડતીથી ચહેરેપે, જો નિહાલ હુવા;
લિપટ દેખો એ, પિયાસે સમે ખીશાલ હુવા,
સજરજો સુખા હુવાયા, વહ તો નિહાલા હુવા.

(૫૨૬)—નીગાહે મફલત—કલ્યાન, હુમરી—
પરવરકો પાક જન, સામોસહર લગા ખ્યાન,
નાથ વો દયાવાન નિગાહ ખ્યાન—પરવરકો.
સુમીર સુમીર તું હરનામ, સખ મતલબ લાવે ખર,
નીતીમાન આલીશાન કદ્રદાન—પરવરકો.
નગર, ડગર, સહરગામ, મયે નાજમ કોહુંદું,
આતુ અનેક, જાત! માન! માન!—પરવરકો.

(૫૨૭)—રતીચ-દ્ર—

ખારે જોખન બગીચામે, આવ આવ આવ, બેઠી દેખું રાહત, નાફસાવ
—ખારે.
ખારે મોરે સૈયા, મેતોરે, લઉં બૈયા, મોરા કનૈયા કો, કોઈ દીખાવ, ખાવ(ર)
—ખારે.
બહેંકે ચંબેલી મોમરો ગુલાબ, ખારે પિયોયે, જોખન સરાબ,
ખાલા ભરકે તૈયાર, લાવ, લાવ, લાવ..... ખારે.

(૫૨૮)—વિજ્ઞાવેલી—

ખારે તોરે અંગનમે પુલનકી બહાર હય, સૈયાં તોરી અંગનમે
પુલનકી બહાર હય.
પુલનકે બાબુબંધ પુલનકે ગજરે, ઓર સોહે પુલનકા ગલે હારહે—ખારે
ખારા કમળ ઓર ચહેરા મુલાબ હય,
જોરે જોરે ગાલ સૈયાં, ગુલે અગાર હય—ખારે.

(૫૨૯)—મીઝ ગૌહરજાન—રામ, દેશ, તાલ-ત્રિતાલ.

પનીયાં જો ભરનગઈ ખીચ હમર મોહે ઘેર લીયા;
એસો ચંચળ છેલનિપટ નિડર નટખટ, હમરી કણુ નહિ સુને;
લપટ ઝપટ પનધટપર; માગર છીન લીનો મોયે, ગમરી ગૌહર. ખારી.
મેં તોસે કહું હું હું નાસરીકી, મેને સુમીરે—

(૫૭૦)—મીસ જાનકીબાઈ—રાગ, દેસ, તાલ, દાદરા,
ધારે ધારી સુરત. દિખલાળ, સુરત દિખલાળ. સુરત.

પહેલે થા દખલ યે દુશવાર તેરે કાયમેં,
કેસ્યા કો બી નથા ઇતખાર તેને કાયમેં,
અબ તો હયે મજમયે અગીયાર તેરે કાયમેં.
જમાયેહૈ ખરીદદાર તેરે કાયમેં.....ધ્યારે
હય મોહખત મેં તેરીઠર ખુદાકટ હૈ અસર,
કરદીઆ એક જમાને કોઇ દીનસે બહેતર,
કુદ્ર ઓ ઇસલામ હુવે દોનો ધરો. મેં ગાયમ,
દેર દેરાહે તેરે અહમદમેં કયા હૈ ખરામ,
જમેહે કાશીરો દીનદાર તેરે કાયમેં—ધ્યારે,

(૫૭૧)—અસીરે હીસ—

પરદેશી સૈયાં નેહા લગાયે દુખ દે ગયો,
આવનકી ઔધિયાં કીયે ગયો, સુખલે ગયો, દુખ દે ગયો—,
સૌતન બિરમખ ગયો, બયરત લલયાય રાખો,
કેહેકો અમૃત રશ ચાખો, કેહેકે રશ બસ અબી લાખો,
હમસે બતીયાં કરકે, પતીયાં ન દયો—સુખલે ગયો—

(૫૭૨)—ઈન્તેકામ—

પતિવર્તા નારી પાતે હય, પતિ તકદીરસે,
ઔર કિસીસે કામ નહીં, કુછ પ્રીત એક અપને વરસે.
પર પુરખનકે માનકે મોતિ, બહેતર સમજે પથ્થરસે
થુંકે રેશમી સાડી પર ગયરકી, રાજી અપનેહી ફટેચીરસે,
સુખી રોટીસે ઠંડે નીરસે—પતિવર્તા—નારી.

(૫૭૩)—ખાનદાને-હામાન—

ધ્યારા તું હએગા, મેરા, હો ખુશી દીલસે તું અએ ધ્યારે,
પ્રીત નીએ અબ મેરી તેરી દાયમ—ધ્યારા તું.
હોવે જોકણુ હાલ તુ મહારા, વોહી હોયેગા હાલ હમારા,
નાજે અદાકે ફલ શ્યારા તું હએગા તારા,
તન મન ધન સખ તુજ પર વાઈ,
નિશદીન પલછીન તુજ પર વાઈ—ધ્યારા તું.

(૫૭૪)—જલસા સંગ્રહ—

રાગ. જેજેવંતિ—ખ્યાલ,
પતિયાં લીખું અખીયા બર આવે, ધરકત છતિયાં ધરહુન સોહાવે,
સુનો ઉધો માધોકી કુખળ, હમારી પતિયાં કોન સનાવે—૫.
ત્રેમકી બારી કોન ઉજાડી, ત્રિરહ બિચાકી બેલ સનાવે—૫.
જોગણુ હોકર સખ જગ દુંદું, મનખિન ધીરજ કોન બંધાવે—૫.

(૫૩૫)—જલસા સંગ્રહ— રાગ. પરજ, સોહેની, પદ.
પરધર ગમન સજન નહિ કરીયે, નહિ કરીયે નિત કરીયે,
ધ્યારે સારે ન્યારે ઠારે, સુનકર-ચુનકર-પુનકર-ધુનકર.

ટારે જાની-ખાલે તાની-જીવતે—પરધર,
કેસે મુજ ધુજ સાધન લાગે; દરસ ગંગાકો જટા ભંગ;
ન્યારે શીરોજી પીમદ જળકર, તખ પિવતે પિવતે—પરધર.

(૫૩૬)—હરીચંદ્ર—

ધ્યારા હમારા તુંદમેદે આગ્યા જાતેકી-ધ્યારા.
ધમ્ધર ધમ્ધા અપસી હય તો લાગે કોન ઉપાધ.
ફેરજાદા જે મિલાના હોતો ફેર મિલૂંગી આય—ધ્યારા,
ધ્યારી હમારી જાન નહીં કલ તુજ ખીન પાનેકી,
દૌલત. સમ્પત અનંધન લક્ષ્મી તન મન જીવન જાલ,
નાર જે તુમસીહો ન્યારી તો, કયસે જીના બાય-ધ્યારી.

ધ્યારા હમારા તુંદમેદે આગ્યા જાતેકી,
સતપન જાને નહું તુમારા દેહું અપની જાન,
સજાપતી રહીયો પિયુ ધ્યારે ! જિનતી મોરી માન ? ધ્યારા.

(૫૩૭)—જલસા સંગ્રહ—ભૈરવી ધ્રુપદ.

ધ્યારી તોરે નયન કયસે, મૃગહી કટક જયસે.
અતહિ અનોક અયસે. પ્રિતમકો ધ્યારે હય—ધ્યારી,
હંસન ગજ ગતી ચાલ, મોતનકી મહે માલ.
લોચના બને હયલાલ, સીસ બાલ કાલે હય—ધ્યારી.
ભંડીકી ભમુડી કમાન, મુખ હીસો ચંદ્રજન.
પ્રીતમસે કરતમાન, પ્રેમબાણ ડારે હયે—ધ્યારી,
ભરનત ખીરા ખીએક, ઉનકી ખુખી અનેક,
દોઉનકે પ્રાન એક. પીંજરદો ન્યારે હયે—ધ્યારી.

(૫૩૮)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, ગોડ, સારંગ, ખ્યાલ ?

પલન લાગી મોરી અંખિયા, આલી. ખીન. પિયા મોરા જીઆ મહારાવે,
ચેન નહિ આવે ધડી. પલ. છીન. દીનરેન—પલન૦
બિર પતંગવા લે જાઓ સંદેસવા પિયાજન કહીયો અમારી બિઠા.
તુમારે દરસ તરસત, નેણુ—પલન૦

ધા (૫૩૯)—સતિ-તોરલ—

જા

પાપ તારું પરકાશ જાડેજા પાપ તારું પ્રકાશરે,
તારી બેઠલી ને જુડવા નહિ હઉં. જાડે જારે—તોરલ કહે છે,
હરણુ હેયાં લખચાર તોરલદે, હરણુ હેયાં, લખચારરે.
કંઈક વનના મૃગલા મારીયા, તોળાદિરે, જેજળ કહે છે.

કર્મ તારા સંભાળે જડેજા કર્મ તારા સંભાળે-તારા બેડલી.
 લુટી કુવારી જન સતિ નારી લુટી કુવારી જનરે,
 સાતવીશું મોડાંવ મારીયા તોળાદેરે, જેશળ કહે છે.
 ધર્મ તારો સંભાળ્ય, જડેજા ધર્મ તારો સંભાળ્ય-તારી બેડલી.
 તોડી સરોવર પાળ, સતી નારી તોડી સરોવર પાળરે.
 બહેન જાણેજ દુભાવ્યા, તોળાદેરે—જેશળ કહે છે.
 કંઈક પરમારથ કર જડેજા કંઈક પરમારથ કરરે-તારી બેડલી.
 માથાનો જેટલા વાળ સતી નારી, માથાના જેટલા વાળરે
 જેટલાં કુકર્મ મહે કર્યાં, તોળાદેરે—જેશળ કહે છે.
 પાપ તારું પ્રકાશ જડેજા, પાપ તારું પ્રકાશ.
 વિનવે જેસલ રાય સતિને, વિનવે જેસલ રાય,
 સતિ નારી આ તારી, બેડલી ભવ પાર ઉતારેરે.

(૫૪૦)—ભગવદ્ગીતા—

પાપલુની આ પુતળી, પણ હું ન એ શકતો કળી;
 ચૈતન્ત અંગે અંગ જણે, જીવતી આ પુતળી,
 બ્રહ્માજી એ ધડી તે ધડી, કાઈ અજ્ઞાન પગ આવી મળી,
 પુન ધડી શકશે ન એ, આ તુલ્ય બીજી પુતળી,
 હા બ્રહ્મ કરતાં પ્રેમ વધતો, વાત એ છે નિશ્ચળી,
 પ્રેમે ધડાવી મુજ પાસે, પ્રાણ પ્યારી પુતળી,
 + + + + +
 આડી નથી મુકાષ એ તો ! સીધી પણ બહાલી વળી,
 એ તો વળે છે કમકે, ચૈતન્ય વાળી પુતળી,
 + + + + +
 રીસાઈને મુજથી નથી ત્યાં તો વળી એ વિમળી,
 મુજ આત્મા ચોડેલ, જોવાને વળી પ્રિય પુતળી,
 ચિતરૂં ચતુરાને હું નિલ, આરસે કોઈ વળી,
 ચાહી મને ચીતારવા, મુજ ચિત્ર જોવી પુતળી.

(૫૪૧)—માનસીંહ અભયસીંહ—

પાણી ભરવા હું ગમતીરે, સાહેબીની સંજે;
 આડા આવીને ઉભારે, કુંવરજી નવ રંજે.
 “જલ ભરવા સવે” ગયાં, એ વાડી મોઝાર;
 ચંદ ઉભા દરવાન તે, બંને રાજ કુમાર.”
 રોડી રાખી સામુજી, અમો સો પતીહારી;
 નામ પુછીને મ્હારે, કીધાં છા બારી.
 ચરમાઈ ઉભાં રહ્યાં, શું અમ અગળા જોર;
 વિનવણી કાંઈ ના સુણી, દેખાડી નીજ તોર.
 હઠથી હમે હાપરે, આખર એક સાહેબી,
 નામ દીધુંજ મ્હારે, ત્યારે દીધાં મેલી.

(૫૪૨)—સતીનો આપ—

પ્રાણ પ્રીતી શું ચીસારી, હિદાશી, અંધ ધારી
ન બોલો આવી વાણી; હું દાશી છું તમારી...પ્રાણ.
સાખી } વૈગટ રૂપે વિશ્વમાં, આપખન્યા અધીરાજ
} પરશુ બની હું તે પળે ક્ષત્રી હજીવા...કાજ
તેને આજે કરી છે અકારી જીવણજી!...પ્રાણ.

પી-પિ (૫૪૩)—કામજતા—

પી-પિ

પીયુ પરદેસીને કહેજે પ્રણામ હમારા,(૨) કે,જે કે મધ તુજ દારા-પિ.
કહેજે, મને તજ દીધી તેમ બીજને તજશે નહીં.
કોમ પ્રીતી વસ અંબળા, બિચારી ભોળાને કમશે નહીં.
કહેજે, તને સંભારતી, વીધપાન એ કરતી હતી.
છેલ્લો નીકળતાં શ્વાસ, તારું નામ એ જપતી હતી.
કેજે કે દાસી થઈ અન્ય જન્મમાં, સેવીશ પીયુજ, કેામજયરણ તમારા-પી.

(૫૪૪)—સતી સંયુક્તા—

પ્રિયા કહું કે દિલદાર કહું કે હું તો તમને શું કહું,
અર્ધાંગના કહું વાહ જીવ જન કહું કે શું કહું. પ્રિ.
જે પ્રિયા કે દિલદાર કહું તો જુદાઈ આપણે કરે,
જેને સોપ્યું સર્વસ્વ તેને અર્ધાંગના શી રીતે કહું. પ્રિ.
પતિન કાન્તા જ, છટ, એ પ્રિતીને જાણે નહીં,
કુરખાન જેને કાળે જીવજન, તેને કહેવાય શું.
રંભા કે રાધાજી કહેતાં, લાગે ક્ષણક પ્રેમને;
વિયોગ પછીનો પણ ના બેઠો, સિતા શી રીતે કહું પ્રિ.
પ્રિતીને જે પાત્ર છે તે, પ્રેમ મુરતી માત્ર છે;
તેને દેવી દેવી, એજ સજ્જ, હા. હા. ઠીક છે. પ્રિ.

(૫૪૫)—વસંતપ્રભા—

પીયુ રસ બુદ્ધેબુદ્ધે આવો, જગ રંગતરંગે-હા. બર્ચું જગ રંગતરંગે
જીવનનો છે એ મીઠો લ્હાવ, પીયુ.

હું રસબીની વાહલડીને, તું રસબીનો નાથ,
યોવનના મહ બર્ચાં તરંગે, હીંચીયે જોડી હાથ, પીયુ.

(૫૪૬)—બુદ્ધદેવ—

પ્રિય સરસા ક્યમ વિસરાયે, રહી હૃદય વસી પ્રમદાએ—પ્રિ.
અંધક કળી બલે હોય સુવાસિત, મધુકર નવ લોભાવે.
પ્રેમી વસ્તુને પ્રાણ અર્પેતો, કેદી કમળમાં થાયે—પ્રિયે.
અન્દ્ર આન્તિ એ પ્રેમ મકોરી, અમિ પ્રીતયાં ખાએ.
એજ સનાતન રીત પ્રીતની, અન્યને શું સમજાયે—પ્રિય.

(૫૪૭)—સરસ્વતિચંદ્ર—

પ્રિતી કરીયું તરછોડી પરદેશી...હાં છોડી પરદેશી, (૨)...પ્રિતી.
ડંશ દષ અહો ભ્રમર કુમુદને, હો છોડી પરદેશી હાં છોડી (૨)...પ્રિતી.
પુરી પંખીણી, પ્રેમ પીંજરમાં, આખર પાંખ મરોડી પરદેશી,
હાં મરોડી પરદેશી.....મરોડી પરદેશી.....પ્રિતી.
ભાગી કુમુદ વન. ભટકી ઓ ભમરા, આંખો અહિ થું ફરી દોડી.
હાં દોડી.....પરદેશી.....હાં દોડી પરદેશી.....પ્રિતી.
ઉડીજ ઉડીજ, પંખી મુશાફર રેન રહિ છે, હવે થોડી પરદેશી.
હાં થોડી પરદેશી.....હાં થોડી પરદેશી.....પ્રિતી.

(૫૪૮)—બુદ્ધદેવ—

પિયુ પિયુ પોકારતીરે, પપૈયા-વધુ ઝુરે વનમાં,
વિરહ અંગાર ઉઠે તનમાં, અતિશય બળી રહી મનમાં-પિયુ.
ખીલતી આ કળી કુસુમની, ભોગી વિના કરમાય.
ઝુલતી આ લલિત પાંખડી, ભોગી મધુકર મ્હાય-પિયુ.
બાળા રસાળી અંતરે આકુળ વ્યાકુળ થાય;
નમ્ર નવોદા નૌત્તમ રમણી રસિક નરવર મ્હાય.
હંસણી દુઃખી ચતીરે, કામળ માનસ ઉપવનમાં-પિયુ.

(૫૪૯)—કીશોરસીંહ—

પ્રિતલડી હું બાધુ કાઠ છખીલાની સાથે.
મૂવો ધરડો ભરથાર ભાગ્યે માયે.....પ્રિતલડી હું.
નારી ચરીત્રો કંઈક નયાવું-ચતુરા હું સટકી જાવું.
પ્રેમ કમળની ભોગી ભમરી રમથું-કેસુડાની સંગાયે...પ્રિતલડી હું.

(૫૫૦)—સતી દેવહતિ—

પીઠા તો કળાતી નથી તારી, વળગ્યો છે કાઠ વ્યાધિ વિષમ દુઃખકારી.
અંતર ખોલીને ખેલ બેની સરમાના સજની થું દુઃખ તારે સરમાળા.
રાતી મદમાતી હતી, જણાયે સુકાતી જતી
યુવાની ઉપાધિ વધી રતિ થું લાગી રતી.
ભારે ભ્રમણમાં તને ભાળી મભરાના વેલી—થું.
નાબુકડી વેલી આલી, નવીન ઉપાધ તારી.
નયને જણાયે નહીં ઝપટ જાફુની કારી.
વખતે હોય વિરહ વન્દિ એ બાળી સમભય નહીં—થું.

(૫૫૧)—નીલમ માણુક—

પ્રીત સુધારસ પાન પુરા પ્રેમી વીણુ કાણુ કરે ?
પ્રેમી ઓ ખરા પ્રેમમાં મરે,
માન સરોવરના મોતી તો, હંસ વિના કો'ણુ ચરે—પ્રેમી
ચંદનને કાપો કે બાળો, સરસ સુગંધી ન પરહરે
સેરડીને સંચે પીણો પણુ, મંદુરતા નવ ટળે,—પ્રેમી.

(૫૫૨)—સરોજની—

પિયુ ના જાણો મોહન મેત્રી,—શીઃ રોકો રસીત્રી યદ્યૃં ધૈવી...પિયુ
હર અશુભ અતી, મતી નથી હરનો, શીઃ દુઃખ દરોવામાં દ્યો દેત્રી...પિયુ
સુખ દુઃખની વાદલીઓ એતે, વસે
પણુ એકલડી પિયુ તમ વિના પડવું કયા પ્રસંગે.
હરી સાચું સરણુ સદા યેત્રી...પિયુ.

(૫૫૩)—કળાવતી—રાગ-જગૃ—તિલાનો.

પ્રિય આવો પતિ આવો હો,
દેવયાની મન યથાતિ જેવા, તેવા મારે મન આવો. હો,
કરં તનમન ધન અરપણુ, મમ દરપણુ પ્રાણુજીવન કહેવાઓ હો—પ્રિય
ધડી ન વિસારં સ્મરણુ તમારં સ્વામી,
પ્રાણુ પ્યારા નયનો તારા, છો ગુણીયાળા રૂપ રસાળા,
તમ આધારા આ દિનદારા, સ્વામી મારા છો છોમાળા.
કામણુગારા કંઈ રખવાળા આવો. હો—પ્રિય

(૫૫૪)—મીસ સમીરજન—રાગ, માલર, તાલ, દાદરા,

પીયા પ્યારે ન જરે સોતન, પ્યારે માનોજી મોરી બાત,
મિજલી ચમકે મેંહા ખરસે. જાણ અંધેરી રાતઃ
આઓ આઓ સાંવારયા પ્રિયા જાતે કહાં છડવાતે,
તમના હે હમે દિલસે તેરે કુચેમે જાનેકી.
લગી હય અખ યહી વહશત મહોખત આ જમાનેકી.
અર્જો નિયાજ ઇશકકે કાબિલ નહિં રહા.

જીસે દિલપે નાજયા. મુઝેવો દીલ નહિં રહા.

(૫૫૫)—મીસ કાલીજન—રાગ, પીડુ, તાલ-દાદરા—

પીયા ખીના મૈકા પડે નહોં ચૈના પડે નહોં ચૈના,
ચાંદીકા પીંજરા, સોનેરી મૈના, હૈ ગય મૈના,
તકદો નૈના, તકદો નૈના, પીયા ખીના મૈકા પડે નહોં. ચૈના,

(૫૫૬)—મહમદહુસૈન—રાગ, ખમાચ. તાલ, ત્રીતાલ:—

પીયાકે, આવનકી, સુનત ખમરીયાં, બાટ મુકત હમ, નેક, નજરીયાં;
જો પીયા હમસે રસ રહેરે, જાય રહી જસી કરી બાદરીયાં—પીયાકે.

(૫૫૭)—કુપ ઝાંવ— !

પીતમ હમકો છાંડકે બસે કહાં તુમ જાએ
અબ તો મનમાં બસગણ મરંગી બીસખાએ.
ઝેરી સખી જ્યા ન કલપાવો. દરશન દેગે પીઅરવા.
હિનખીન મએ તરપતડું કલ ન પડે કયેસે કરં.
હાં હાં ધરો ધીર સજની ઝેરી સજની.
કલ ના પડે જ્યાકો પીયુખીના અમ,
હાય હાય ખીરહાકી બીયા,
જલાવત જ્યા. કુહડાવત હીયા કાહે કરં.

(૫૫૮)—રામ રતન—

પિયાસે. લગી હાં નજરીયાં હમારી
સાંવરેને આજ મોરી આલી ! પ્રેમ કટારી મોહી મારી...લગી
શેર } લોહકા નહીં બંદુ નિકલા, પ્રાનકો મુઝાં નહિં.
} કોડે અજબ જોશ એ દદ ઉભરે, જાંદગી પલટ મધ.
દીલ જાની પેં મયેં હું નિસાર.....લગી.

(૫૫૯)—જલસા સંગ્રહ—સગ કાહનરાની—આહાર ખ્યાલ,
પીઅરવા મોરો ધર આપલો.

મેં કરંગી સોગાર સોદર તીલક પલમે પમડારં હરત બરત,
દગ અંજન લંજન બનામલો—પીઅરવા.

સુધ સુધાર લીઓ ચીર કુંદન, જડત જડાવ નગીના—

હીરા મોતી અનમાલા—અનવટ મિછવા ઓરઝાંઝરં,
નીરક પરક જબ અપની મોરી મુસકાપલો—પીઅરવા

(૫૬૦)—મીસ કાલીબન—રાગ, દેસ—હુમરી—તાલ ત્રીતાલ

પીયા કરધર દેખો, ધડકત હય મોરી છતીયાં,

કેસી રતીયાં કારી ખીરી, અતહી દરાવે જોસે.

અચનાક તુમ બહીયાં ગહલીની.

તુમતો મૂરખ રસીયા અચને રસકે કહા

વહતો કાહુંકી ઝેકન માને.—પીયા અબી સુનો.

મેરે મુખસે નીકસત બલીયાં,

(૫૬૧)—જલસા સંગ્રહ—રાગ. હોરી,

પીયા ખીત કયસે ખેલું સખી મેંતો પીયા ખીત કયસે ખેલું સખી મેં
શામ દીનન મેંએ કહુના સોહાએ, કીનપર રંગ મેંતો ફેલું—સખી મેં
તનમન તરસત યું ચતઆવે, કંથ હુંકે મેં દોરં.—સખી મેં
મોતનલાલ પીયા તેયેહી ફેલ, હસ હસ હુંપટ ખોલું—સખી મેં

(૫૬૨)—જલસા સંગ્રહ—રાગ. ખમાય, હુમરી.

પ્રીતમ પ્રીત લગાકે સુરત મેરી કાંઠ ખીસરાઈ રામ૦—પ્રીતમ.
તેરે ઇશકમે પ્યારે, સખીકું હમને સહેસારે,
શીશં મયે મનકે મારે, કે મહલા મેરી લાજ ગુમાઇરે—પ્રીતમ,

(૫૬૩)—ખુનેનાહક—

પીયુ મીલનકી બતીયાં. સુન આઇ હું મય રતીયાં,
ધર છોડા દર છોડા. હય આજ
પ્રેમકી લાગી મોહે એ દીલપર ગઇ હય કતીયાંકારી,
લાગે ભારી, લાગે રયન દુશમન બની,
મન ધગરાવે જીવા અકલાવે, ફાટે છતીયાં—પીયુ.

(૫૬૪)—મીસ મલકાજન—રાગ, જલ્લા, તાલ, -દાદરા—

પીયા તોરી નિરખી નજર લગી પ્યારીરે,
એરી તુમરે શામ સહુને, નેન જાદુ ભરેકે કટારીરે;
મધભરે નેન તકતક...મારી, સૈન સુખ વિશર ગઇ હમારીરે.
પીયા તોરી તીરછી તજર લાગે—પ્યારીરે.

(૫૬૫)—મીસ અચ્છનખાઇ—રાગ, મહાડ, તાલ, -દાદરા—

પીયાસે સખીરી નયનાં લગો અરે હાં. પીયાં.
અમી હલાહલ મદભરે, સેત સ્વામ રતનાર.
મરત જીવત ઝુકઝુક પરત જીહી ચતવન છકવાર—પીયા.

(૫૬૬)—ખુનેનાહક—

પીયા મીલનકી બતીયાં, સુનઆઇ હું મેં રતીયાં,
ધર છોડા હે દરદર છોડા, હે આજે પ્રેમકી લાગે મોહે;
યે દીલપાર ગઇ હેં દુતીયાં. કારી લાગે પહારી લાગે,
જમી, દુશમન બની, મન ધગરાવે, જીવ અકલાવે, ફાટે છતીયાં.

પુ (૫૬૭)—ત્રીવીક્રમ—ગરબી.—

પુ

પુનેમ ચાંદની ખીલી પુરી આંહીરે, શોમે રજની, સુંદર શી આજ—
હેતે રમીયે, સૈયર સંગાયે, આપણેરે.

સૈયર કંકણુ, સોનાનાં કરે ધર્ચાર, મહે જડીયા છે નીલમ મણી
નંગ—હેતે.

સાખી { મળીયાં આજે આપણે, ધરી સોજ સણુમાર,
કર કંકણુ ચુડી ચમક, ચન્દ્ર તેજ એક તાર.

હીરા રતનથી જડીત હિર હાર છેરે, મોતી ગુચ્છ લગકે છે
આબુઅંધ—હેતે.

સાખી { અંબોડા પુલે જડયા, સર સેંચે હોપુળ,
હીધા કુમકુમ ચાંદલા, મુક્તા માળા હિર.

આરસપારસ મણી જડેલા ચોકછેરે, તેમાં રમતાં વસતાં હેંડે નચુદલવીર—હે

સાખી } પહેર્યાં ઝાંઝર પ્રીતથી, ઝણુ ઝણુ કરે ઝણુકાર,
ફરીયે સમયર પુદ્ધી, આ રજની મોળર.
સખી વેલીઓ પુલી વીધવીધ બાતનારે, તે તો આપે છે સુન્દરસુગંધ-હે.
સાખી } કથા શીયળની સાંભળી, પ્રીતમ ઉપર પ્રેમ,
વઢો સખી વીરહી થઇ, મળે ત્વરાથી કેમ.....પુનમ.

(૫૬૮)—ભક્તબાળા—

પુરણુ બ્રહ્મ પરમેશ,
નમન વિભુ અરજ અકામી, ગટમી ઘટ ઘટ વ્યાપી,
સ્વામી, શ્રી સુરો સુરારી,
વીધવીધ નામી, અવીચળ ધામી, અંતર્યામી,
દીન તણા દુખ ટાળક દેવા.

યે (૫૬૯)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

પ્રેમભિજ રોપ્યું હૃદયે જીવન આધાર મારા.
પ્યારા પત્ર તારો બાળી, પુટ્યાંનવ પલ્લવ ડાળી
ખીલી પુષ્પે તોહદવાળીરે (૨) જીવન આધાર મારા.
મદનપડીને પુટે, મીઠા પ્રેમ પુષ્પ સુટે.
મારી પુલવાડી લુંટે (૨) જીવન આધાર મારા.

(૫૭૦)—રતનબાઇ—રાગ. બજન. ૫૬.

પ્રેમપ્યાલો મેં પીધોરે, સુણોરે સંતો પ્રેમપ્યાલો મેં પીધો.
આરે જગતડાને કોઇ નીવારો રે, અમ્મર પછેડો કોણે લીધોરે,—સુણો.
મારા શીરના સુખે સુખડારે, તે અમે ભાગી દીધોરે—સુણો.
મારા મનડાને બહુરે સમજાવ્યુંમે, શોધ જંગલનો મેં કીધોરે—સુણો.
ગુરના પ્રતાપે બોલે રતનબાઇ, કનકાપુરીનો મારગ લીધોરે—સુણો.

(૫૭૧)—સતી તોરલ—

પ્રેમ રંગે હું અનંગે બરી યુવતી,
રશ બસ થઇ પ્રીય નરને પ્રીતે રીઝાવતી—રંજે.
મધુકર મોહનજી રહો, યૌવનના બાગમાં,
રમીલ્યો રંગ સાથ મધુર પ્રેમનાં પરાગમાં.
જીલાવતી અંગ પ્રીયે કળી વીકસવતી પ્રેમ રંગે—૦

(૫૭૨)—ભક્તરાજ અંબરીષ—

પ્રેમવશ થઇને જીવન તજી જામાં. જીવન તજી જામાં ગમનકરી જામાં—પ્રેમ
તારી પરખ મેં નકરી સાચી સતી તું સુંદરી.
જો હત ખબર આવી, તેાન રાખત દૂરપરી,
સાહસ કરી નજા મુજ જીવ જાય તો જાયે.
એક વાર હું થી બોલી, બલે જાય તો જાયે,
તારી પાછળ હું ભવમાં ભટકું અ તને મને.
કેમ શોભે હે શ્યામા, શોભે હે શ્યામા રહો રમણી રામ—પ્રેમ—

(૫૭૩)—સાગર-સરીતા—

ત્રેમરંગ ઝુલે ઝુલે હૈયાદાર, ઝીલો આ જોખનનો બહાર બહાલમાં.
કામણુગારી જાઉં હું વારી, ચોર્યું ચિત શાણુ સરદાર આજ માફ.
ત્રેમે ફસાવી દીવાની બનાવી, હું પણ દીવાનો દીલદાર આજ બન્યો.

પે (૫૭૪)—લક્ષ્મી-વિજય—

વૈ

પૈસા સાટે વેચે જે સુતા પ્યારી, નર્કનો તે નર અધિકારી,
બાળા બાંધે વૃદ્ધ કાટે અવિચારી, નર્કનો તે નર અધિકારી.
દોરે લાં જનનવર ગરિબડી કન્યા ગાય, બિચારી,
પિડે પાપી, દુઃખ આપી, તે નિચ કશાઈ થ્યો ધારી—નર્કનો.
દિકરી કેરા દામ મેળવી, ખોટી ધરે ખુમારી,
દે, દાટી, ચાપ માટી...ધનની બને અંતે ખુવારી—નર્કનો.

પં (૫૭૫)—ઉદયભાણુ—

પં

પંથી પરદેશી ચિત સોંપી, હું આ ચા...લી, મનને બાવે તે કરજો
પુન્ય શા...લી.

સાખી. { તરસ્યાને ટીંગળાવવા, પડદે રાખી પ્રીત;
{ પુછ્યું પ્રવીણ પંથીએ, કાણુ ગામની રીત.

શુભ સંદેશો લઈ સંચરજો, હું આ ચા...લી.

સાખી. { મહા મહીનાનું માવડું, જંગલ મંગળ ગીત;
{ સમય વિનાનું બોલવું, ત્રણેની એક રીત.

બહેલા મંડપ માંહી મળજો, હું આ ચા...લી.

(૫૭૬)—સતિ પાર્વતી—

પંખીડા તારું જાણીશ જગમાં ન કાંઈરે,
ધન નહિ તારું, તન નહિ તારું, સુંદરી સુત, માધ બાઈરે—
કર્મ સેવાણી એ આણી પુર્યા, ફેગટ પુલ્યો ફસાઈ એ—
સોહં, સાચો ભજ ભવ તરવા માયા આ સર્વ પરાઈરે—

(૫૭૭) — ખવાળે હસ્તી—

પંખના હોતો ઉઠસકું જે પંખ હિડાના જાય,
બિધના અયસોં બાતકરે કે પંખ દે લગાય
ચીડીયા બનકે મએ હિડજાઉં, કાયલીયા બનયાસી.
બનબન દુઃખચારી કહું, અહીયનકર જીયરા પુંકુ
અગમાં દુઃખ અગીયન ઝોકું,
બેકલ મતવારી ડોલું, અપના અપના દુઃખ કાસે બોલું.
બીરહા બીખ હીરદે ધોલું—..... પંખના

પાં (૫૭૮)—કબિરભજન—રાગ ઝીઝોટી. પદ. પા
 પાંડવ કોણુ કુમત તોએ લાગી, દીનાનાથ જપોરે અભાગી—પાંડવ.
 જીવોકી વેષકયુ ધરમન કહીએ, સધરમકી કહીએ ભાષ;—પાંડવ.
 બડબડે મુનીવર મીલકર બેઠે. ધ્યામે કોણુ કસાધ —પાંડવ.
 ચારોધ વેદ તુમ જપજપ જાણ્યો, જ્યુ' બર લાખ્યો ભારા
 રામહી નામકો મરમ ન જાણ્યો, તો કયુંકર ઉતરેગા પારા.—પાંડવ.
 પઢપઢ પોઠી ભવનજો ભરાયો, અંતર બેદ નપાયા,
 કહેત કબીરા સુનભાષ સાધુ-દુનીયા ધધે લગાયા.—પાંડવ.—

કે. ડુ. (૫૭૯)—મીસ, કાલીજન—રાગ, ખમાય-તાલ-ગજલ. ફ. ફુ
 કનામેં આહમેં, ફરિઆદ મેં, શીયોમેં નાલેમેં,
 સુનાઉ દદં દિલતાકાત, અગર હો સુન ને વાલમેં.
 તુમહારા ઉઠકે જના, ઔર મરીજ ગમકા મરે જના,
 મેરી જન ફદક હોતાહૈ, યહીતો મરને વાલે.

(૫૮૦)—બુદ્ધદેવ—

કુલની પાંખડી લ્યો પ્રાણુ—કુલની.
 ગણી અંતરની ઓળખાણુ—કુલની.
 શ્યામ સલુણા, અમ ધર આવ્યા, શા કરીએ સન્માન;
 નાથ નગિના પરિમલ ભીના, મન માન્યા મેહમાન—કુલની
 જાજું શું કહીએ સમજુને, સખી નયનના લાણુ;
 વિમળ કમળ આ સરોવર જળનું, બોગી જમર સુગળુ—કુલની.

(૫૮૧)—બોલતોકાગળ—

કુલણુજી કુલોર્મા જાઝા કુલ્યું કુલ કુલી કરમાશે,
 કુલી કરમાશે ખીલેલું આખર ખરી જશે.
 સરખા દીવસ ન ગયા કોઈના તેમ નહી જશે,
 રે'ટતણી ઘટમાળ ભરાશે ભરાધ ઠલવાશે—
 ઉજળુ એ સહુ દુધ આજ અબીમાને દેખાશે
 જ્યારે પડશે કાજી ઝપાટો લારે સમજશે—

બ (૫૮૨)—યોગકન્યા—

બની આવાર હું લાચાર, હૈયા હાર વિના;
 જેવી જામિની લાગે, ચંદ્રના ચમકાર વીના,
 જાણે વહલા વીના, વનીતાની વૃથા જીંદગી.
 વાવેલી જેમ વેલી વૃક્ષના આધાર વીના.
 શું કરું કોને કહું હાયરે મુંઝાઉં છું.
 મીલાવે કાણુ મારો, માનીતો ધીરતાર વીના.

(૫૮૩)—ભજના મૃત—ભજન—મીરાંબાઈ—

બલીહારી રસીયા ગીરધારી. સુંદર શ્યામ, હો તજી અમને
મથુરાનાં વાસી, આવા નવ બનીયેજી
વાંસલડી વાગે વાહલા, બણુકારા વાજેને, વૃજ વાટ લાગે ખારી;
સુંદર શ્યામ હો તજી અમને, મથુરાનાં વાસી આવા ન બનીયે હોજી.
જમુનાનો કાંઠો વાહલા.ખાવાને ઢોડેને, અકળાવી દે છે મુને ભારી—સું.
વંદાવન ફેરી શોભા, તમ વીણુ અમને તો, નવ લાગે હવે સારી—સું.
ગોવરધન તોલ્યો વહાલા, ટયલી આંગળીયે ને અમપર ઢાલ્યો ગીરધારી—સું.
મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, શુદ્ધ પ્રભુ લેખે માહરી.
સુંદર શ્યામ હો તજી અમને, મથુરાનાં વાસી આવા ન બનીયેજી—જ.

(૫૮૪)—સુરદાસ— ભજન—રાગ હોરી.—

અજમે' હરી ધ્રુમ મયાઈ ગોપી સરવે દેખન આપ,
ધૃતસે આપ નવલ રાધીકા, ઉતસે કુંવર કનાઈ;
હીલ મીલ ફાગ ખેલે પરસપર, શોભા ખરની નહિ જાઈ,
નંદ ધર બાજ બંધાઈ.

રાધે સાન કરે સખી અનહુ, જુઠ જુઠ ઉઠવાઈ
પકરો પકરો મન મોહનસે, સખ સંપ કરો ધાઈ;
લાલેકું નાય નયાઈ.

તાલ પખાવે વેણા વાંજીત્ર, વાજે મંજીરા સરણાઈ,
ઉડત ગુલાલ, લાલ ભયે બાદલ, સધળી વ્રજ સોહાઈ;
માતુ બાગવા જરાઈ,

મુગટ પીતાંબર છીન લીયો, શીર પર ચુંદડી હોડાઈ,
નેતુ જોયે નલ નેતુ ખીચ, કાજળ નકવેશર પેરાઈ.
માનુની નાર બનાઈ.

કહેત રાધીકા સુન હોને; કૃષ્ણજી, કહાં ગઈ ચતુરાઈ,
કહા ગયો તેરો નંદ્યાવાજી, કહા ગઈ જશોમતી માઈ;
તને કયું ન લેત છોડાઈ.

ફગવા લીયા ખીન જાને ન દુંગી, કરો મા કોટી ઉપાઈ,
લગી કઠોર કસર, સખ દીનકી મસ્તી નાય નયાઈ;
બોત દીન સાંખ ઉપાઈ.

મુગટ પીતાંબર દીયોને રાધીકા, ફગવા લીયો મન ભાઈ,
સુર કહે છબી કહાં લગી બરતુ ઐસુખ બધકુંઠ નાઈ;
કરત જન કોટી ઉપાઈ

(૫૮૫)—મહમદ હુસેન—રાગ, ભૈરવી, કંવાલી

બહુ તેરા સમજયોરી, લાખનખાર, દીલ હમારા વે માનત નાહિરે—
સમજ સમજ પસ્તાયોરી, લાખનખાર—બહુ તેરા.

(૧૩૬) ધી ફાનોઆફ ગાયન સંમહ. ભાગ ૩ જો.

(૫૮૬)—પ્યારા સાહેબ— દાદરા—

બટવા ગુંથન દેરે મીઝળયા બટવા ગુંથન દે,
હારે મોરે ગોરેકા બાલા જોબનવા—બટવા ગુંથન દે.
એક તો ચીકના પીપલકા પત્તા, દુસરા ચીકના ઘી;
તિસરા ચીકના ગોરીકા જોબન, ચારેકા લલચેજી—હારે
નદી કીનારે બગુલા જોડા, યુન યુન મછલી ખાય.
સીંગી મછલીકા કાંટા લગારે, મોરા તલપ તલપ જીયા જાય—હારે

(૫૮૭)—મીસ અમીરજાન—રાગ. ગજલ. તાલ દાદરા,

બહકાને વાલે આપકે સખ ચાર બનગયે,
સમજાને વાલે મુક્ત, ગુન્હેગાર બનગયે.
હમને દીયાયા દીલ ઉન્હે, દીલદાર જાનકર,
વહ લોક મેરે દીલકો દીલ આજાર બનગયે.
કુખે હૈદરસે જો આબાદ હૈ સીના મેરા,
બનગયા દુરે નજીક દીલકા નગીના મેરા.
ઉસ ગુલ બજેર રાતકો આતી નહીં હૈ નીંદ,
બીસ્તર કે તાર હકમે, મેરે ખાર બનગયે.

(૫૮૮)—મીસ મહમદહુસેન—રાગ ગજલ. કબ્રાલી.

બહાર આઘ હે ગુલ ફલે હૈ બાદલ ટીરકે આયેહૈ.
મહી નેકા ચમન ધસવખત, આખો મેં સમાઐ હે,
બને સમસો કમર ઓ રહે બને સખનુર કે ચહરે.
ખુદાને આપ આપને નુરસે તુમકો બનાયે હૈ,
મીલેગા એક મોતીકા મહલ, શીર ખુદા મેં ઉસકો.
ગમે, હજરતમે જીસને એક આંસુબી બહાયા હૈ,
ગમે હજરતમે વહહે જીસને, નારે દોજખકો ખુશયા હૈ,

ખા (૫૮૯)—મીસ જાનકીબાઈ—

બાજી બંસીયા તાન, રસબનીરે...બાજી
સુની શ્રવન ટેર ચીતબથે ઉચાટ, મોહે રહયો ન જાય.
બાવરીસી કર દીની.....બાજી,
સુરલીકી. ધુન સુન, આઘ કહાન ઠીઠ, કરત કલોલન સખ સખીયન મીલ,
ધાધ. ધાધ. ધાધરે, કહાન હેરત ઝૈર ગાઝે સખગુની. બાજી.

ખા (૫૯૦)—મીસ, જાનકીબાઈ—રાગ. કાશી. તાલ. દીપચંદ. વી
બીતે અવધ સૈયા આવત નાહી, કાસો મેં ફાગખેલો વૃજમાહી. બીતે.
ફાગુન જૈહે બહુરી શીરન ઝૈહે, મયેલો જોબન શીર આવત નાહી—કાં

પુ (૫૯૧)—મહામહાદેવેન—ગજલ, કળાલી—

૩

ખુતોમેં કયોં યે જ્ઞાને, કખરી આઘ હોતી જતી હે,
કે ઉનકે કખજેમેં સારી, ખુદાઈ હોતી જતી હે.
મેં ઉનકો પ્યાર કરતા હું, વો ગાલી મુજકો દેતા હે,
લલાઈ કરતા જતા હું, ખુરાઈ હોતી જતી હે.
મેં ખરસોસે કહા યા, મુદતોસે રસે ખયઠેં.
ખુદાકા શુક હે અખ તો રસાઈ, હોતી જતી હય.
અગર મીલના નહિ મજુર યા, તો સાફ કહ દેતે,
યે કયોં દરપર દાહ હમસે, બેવશાઈ હોતી જતી હે.

(૫૯૨)—મુરીદશક—

ખુદી પીલાકે લુભા ગયા, કોઈ મુઝે ખુદી પીલાકે, લુભા ગયા કોઈ,
બડે સવેરે જો કોઈ જાને, બાકી લંબી દીઠ.
ઉઠતી ચિડીયા બહ પહચાને. ગિરી સડકસે ઇંટ, સવેરે ફેર જીનેમી ભંગ,
દુસરા-પહેરે જો કોઈ જાને જ્યાં મદાઈ કીય,
ધરકે જાને મર ગયે, જોરઆપ નસેકે બીય. સવેરે ફેર જીનેમી ભંગ.
ચોથે-પહેરે જો કોઈ જાને, બચા આપહી આપ,
દો જોશ, દો સુરેકા, દો જખચેકા બાપ, સવેરે ફેર જીનેમી ભંગ.

બો (૫૯૩)—મુરદાસ—

૪

બોલું કયા મેરે પ્યારેકી જતીયાં, બોલું કયા મોરી છોટીસી જતીયાં.
ન ધરિ, ચેત ધરિ, રેન ચુમિ, ચુમી, બદન શમનમેં દુઃખી કર ડારી.
પકરી જુગલ કર, બસન અલગ કર, કિય પરહરી ડર.

(સાખી)

છતઅધરનપર-બોલું.

“ મરોર ડારે જોરશે, મેરો કામલ અંગ,
એસે નિરદય નાયકો મેં સુપને કરં ના સંગ,

(૫૯૪)—મહાવેતા, કાદંબરી—

બોલો બોલોને અંતઃરના બેલી નાય વિનવું કરજોડી.
પિયુ જાણો કયાં અમને છોડી, પ્રિતિ જન્મો જન્મ તણી તોડી...બોલો,
સાખી } હાયે આવી હંસલો ઉડી ગયો આકાશ,
જઈ બેઠો દુર દેશમાં, હવે મળવાની નહિ, આશ.
મદજાદા મેં કુળની છોડી, (૨) તમ અંગે મેં પ્રિતી જોડી (૨)
ઉઠો ઉઠો ને અંતઃરની કરીયે વાત,રાત રહી હવે થોડી...બોલો.બોલો.

(૫૯૫)—ઉદયલાલ—

બોલો મારા પ્રેમી પોપટજી બોલો બોલો, બોલો બોલો, મેના બોલાવે,
બોલો રંગ રશીયાજી ડોલો જરી ડોલો, ડોલો, ડોલો પ્યારી ડોલાવે,
મેનાં તારા વચનની વેણવાગી, ભાગીભાગી લલીત લેહ લાગી,

મેના બહાલી મેના કે, ના કહે, પણ જગી. જગી જગી, અજબ
જોત જગી,
પહેલાં પોપટજી પ્યારા રામજી સંભારો, વાહ ? મેના શું સતી સીતા વીસારો.
ચતુર સુજાણ સીતા રામ, ઉચરાવો..... બોલો,
પોપટજી પાંખડું સોનાનું સજવું, લાડલીદું લાલચુ નથી કે લલચાવું;
સોને રૂપે શું બીડ લિતરની ભાગી..... લાગી
રૂડા સુડાને રંગે રમાડું પાંખે ધાલીને ફળ મીઠાં ખવાડું,
ભાવના લુખ્યા શું ભાવી ભાવના લુલાવે ?—બોલો.

ખં (૫૬૬)—ભજનામૃત—

ખંજા પ્રુખ બના મહારાજ, જ્યાંમે નારાયણ બોલે—ટેક.
ધસ ખંગલમેં દસ દરવાજા, બીચ પવનકા થંભા;
આવત જવત કોઇ ન દેખે, એહીં બડા અચંખા—ખં
ધસ ખંગલમે બાજાં બાજે, બાજે સાજ સખેરી;
તાજ પખાજ ઔર મુદંગ બાજે, રાગ છત્તીશે ગાવે—ખં
હોડ ચામકી દેહ બનાધ, તામે નાડીકા કોટ;
બાજીગરને ખેલ મચાયા, રંગ પ્રુખ મહડાયા.—ખં
પાંચ પચ્ચીસકે પાતર નાચે, મનુવા તાલ બજાવે;
સુરતકી, તુરતકી મુદંગ બાજે, રાગ છત્તીશે ગાવે.—ખં

(૫૬૭)—સરદારબા—

ખંસીવાલા આજેરે મોરે દેશ, પ્યારી સામરી સુરત પ્યારે ખેસ. ખં.
આવન આવન કેહ ગયોજી, કર ગયો કોલ અનેક,
ગીજુતાં ગીજુતાં ગસ ગધ, મોરી આંગળીઆલી રેખ.
સાંવરીયા રસીલા સલુણા, પીયાને પીયાને જીયાયે કહંચે નીશાર,
હમતો જોગી પ્રેમકેરે, પ્રેમ હમારો દેશ,
શુદ્ધ નહીં પાધ પીયુકી, તબલીયો આવેશ.

બા (૫૬૮)—

રાજકઠીઆરો—નોવેલમાંથી.)—રાજકઠીયારાની વાર્તા—રાગ. દોહરા
ભરતખંડમાં સુંદીર ગામ, ક્ષત્રિઓનું મોટું ધામ.
જનજન. નામે પુરનો ધણી, સ. નામે રાણી પદ્મણી.
એક દીવસ નીસાએ રાય, પાસે રાણી ચાંપે પાય;
રાત દીવસ નો પડયો વીવાહ, હોડ કરી કીધો સંવાહ;
ચઢા ઉતરી બેને થાય, રાજ હઠ માં આવી જાય;
હાજી આએ. હા જી હા કરી, કાળી રાત બપોરો ઠરી;
ગર્ભવંતી ગુણવંતી નાર, મુકી રાત્રે વન મોઝાર;

રોતી પિટતી રાણી ગણ, વનમાં પ્રસૂત પીઠા થઈ;
જયો, કુંવર. કન્હયજી કહાન, જણે બીજે લુપ નીધાન.
પણ પતી વીણ સતીશ્રુત મન કચવાય, જુવે પુત્ર ને રોવાઈ જાય,
રાણી શોક અધીક મન ધરે, દીકરો લઈ દક્ષીણ પરવરે,
લુપ દુઃખના આવ્યા દીન, સતી નું શરીર ચાતું ક્ષીણ,
પુત્ર ઉગારી માતા મરે, સીદ્ધી સ્વર્ગ વીથે સંચરે;
મરતા માદણીયું દીધ હાથ. માતાએ આપીશ્વ સંગાય,
કુંવર પછી કહીયારો ઠર્યો, પીતા કોધથી કુંવરી વર્યો,
સતીએ દગ્ગર કાઢ્યું દુર, લાંથી આવ્યા શ્રી સીદ્ધપુર.
કપડે કંથ વગડે ઉપડે સતી સસરાને પાલવડે.
નંકહો જોગી પતી કર્યા જઈ રહ્યા !.

—જંગલમાં જોગી થઈ ગયા;
નંકહો જોગી સસરા નુંશું ! થયું ?
—પુત્ર વધુપર ચીતજ ગયું;
=કુંવર તાતથી કેમ પમાય !
નસતીને પતીનો સમાગમ કર્યા થાય.

—ઉતર સામી આખ્યો કરો, દક્ષીણ સામી પીઠજ ધરો;
જયો પીતાશ્રી જોધાણ નાથ, લે સતી આ તુજ પતીનો હાથ
(૫૯૯)—કુસમાવતી—

ભલે જન કાટી ચત્નો કરે, નશીબના લખ્યા લેખ ના ટળે.
પાપીયા પાપી પગલાં ભરે. અંતરમાં માથુ પટકી મરે,
હરિશ્ચંદ મહારાજ જુવોને. નિચ ઘેર સેવા કરે.
થઈ સેવકી સતિ લેખથી ગુમાન જાને કરે—નશીબ
પાંડવ સરખાં ધર્મ ધારી પણ, વન વન રવઠી મરે,
ચીર હરણ થયાં સતિનાં, પ્રભુ કૃપા લાં કરે—નશીબ
સતીયા સુરજન ભલે કુ, જન થી, કદી પીડાતા ફરે,
સલમેવ જયતેજ સમજજો, ન્યાય નીચંતા કરે—નશીબ

(૬૦૦)—પુરશીદ જરનીગાર—

ભરકે જામ સાકીયા પીલાના, શાદીયા મયાના પિયાકે, સંગ;
સોહાના સોહાના અજબ રંગ શહાના, જમાના પયમાના આહંગ.
તરાના સુનાના, જમાના અજના, પુશીકા જમાના હય જના ન સંગ,
જમાના રંગ, બનાના દંગ, દીખાના દંગ, આલા.
હા, ચમન, ચમન, બજતોં, ચમન, દીલ હય મધન પુલનકા.

(૬૦૧)—ખોડાણો—

બલી ભક્તિની માળ, મણીમાણેક ને ખાળ.
સને સકળ જન અમુલ. ભૂપણ એ...બલી.
ધરી માળા પ્રહલાદજીએ, કરી સહાય નરસિંહજીએ, પ્રીત ધરી ધરીયે...બલી
ધન્ય છે દુવરાજ શુક્રમા અચળ છે આજ. ભક્તિ મોતીને હંસ ચરને
જનની જણે તો જણુ દાઆતા કે શરજન.
નહિ તો રહે વાંઝણી. નુરના ગુમાવ જન.
ધન્ય છે ગંગામાતા, વાળી શ્રી સ્વામ તોળાતા. ભક્તિ ભૂપણ રાજને..બલી

(૬૦૨)—પ્રહલાદ વિજય)—વિરભક્તિ—

ભક્તિ નૌકામાં એશીનેરે, ભવતરીયે,
ભવતરીયેરે જગથી જ્ઞાને ડરીયે—(૨)...ભક્તિ
અમૃત અળગું કરી વિષ શીદ પીજીએરે.
સૈયા-છોડીને શીદ જુમી થરીયેરે, જગથી જ્ઞાને ડરીએ.(૨)...ભક્તિ
જુઠી છે જગની માયા, પ્રભુપદ સાચુરે,
હેતે કરીને હરિવર વરીયેરે; જગથી જ્ઞાને ડરીયે...(૨)...ભક્તિ.

(૬૦૩)—ધી-ડી-રે-સોં-ધુક—ભજન, કાલીયા—કંવાલી !

ભજ રામ નામ પ્યારે, કયો ખરથા જન્મ ખોયા—ભજ.
બિસયોમે લીન હોયા, હરી પ્રેમને ન રોયા,
તારી હય મીરાંખાધ, ધનાં સુદન કસાધ
હસને ક્યાલ હોકર, કમ ઝોરબી હે તારે
નીરહમ તુને ભધ, ન કીની કુછ કમાધ
કળન મુહસે ખોલો ધન જામકે જે કારે—ભજરામ,

(૬૦૪)—હરીચન્દ્ર—

ભંગકા લોટા હા હા હા.
મન મેલ મિટે તન તેજ બઢે, દે રંગભંગકા લોટા,
સો સોમ ટલે, સો રોમ ચળે કરે ભંગ અંગકા મોટા.
જળતાર જમે આજર રમે તો હાથ બઢેજી મોટા.
તન સાફ મન સાફ હો સાફ, આદમી ખોટા, લેકંદ દુધમે' ધોલા,
તો ભંગ બના અલ મોલા, કરપાર ભંગકા જોલા,
હરખાર જોલ બંબ મોલા, હિંમોર-નહાકે મંગ, ચઢાલે ભંગ,
જમાલે ઢંગ. નિરાલે ઢંગ, દીખાદે જંગીકુંદી સોટા=મનમેલ.
(તનહરા બદનહરા ખીલા હુવાંચમન હરા, ચારો તરફ જમીઓ આસમાન.
સખ હરે હરે, સેત ધાન પ્રાન ઔર જેલ બાગબાન. સખ ભંગપીકે
દેખલે જહાં સખ હરે હરે, ચાટમે' મીઠાસમે' ઉચ્ચાટમે' કબી નહોવે,
દેખલે મીઠામુઠી ફુકાન. સખ હરે. હરે

લા (૬૦૫)—માલતિ માધવ—

મા

બાબી મારાં ડાહ્યાં ડમરાં, શા માટે શરમાવો, તમ શા માટે રીશાવો,
ઓ નાની નલ્યદલ આવો.....આ કેણુ !.....તારો પ્રાણુ !

હવે શા માટે શરમાવો (૨).....ઓ.....

(૬૦૬)—આપુસાહેબ—રાગ. ભજન. (પ્રહલાદાવ. એકૈયતા)

ભાષ નામ સમજીને જેસી રહીએ, આત્મા ચીન્હી મનમાં મગન થઈ
રહીએ—ભાષ.

રામને, રહીમાન, તમે એકકરી જાણીએ, કૃષ્ણ, ને કરીમ, એક કહીએ,
ખીરતુ. બિસમીલામાં, બેદ નથી ભાષ, અને અલ્લા, અલખ, એક
લહીએ—ભાષ.

મકુર, જોવિંદ, તમે એકકરી જાણીએ. મઓલા, માધવ, ગુણુ મધ્યે
હરી, હક તાલા, નો બેદ મેંતો જણ્યો, હવે ચોર્યાસી માર નવ સહીએ,
—ભાષ.

પરવર દીગાર પરમેશ્વર એકકરી જાણીએ, નખી નારાયણુ ચોટયાં હૈએ.
ચોખા ને ચાવલ પણુ. ડાંગર એક એવું, અમજે તેના ચેલા થઈને
રહીએ—ભાષ.

આપુસાહેબ, નામ પાકછે, ને ખીણું નાપાક, એવું સમજ્યા કહો ક્યાં
જમ્યો.

જેજે સાધન કરે તેમાં પડેછે સસિ. અમેા પ્રહ્લ જળમાં નીત
—હાઈએ, ભાષ.

(૬૦૭)—મુકન્યા સવિત્રી—

શુદ્ધે ભલભલા બૂદેરે, (૨) બાવીનો ભરમ કાપી નવ ખૂલે, (૨)
મુખ મન ભલે પુલાવ્યું પુલે—બૂલે.

અતિ હિમંમથી કાચ આદરે, ધરી મન મોટી આશ;
અધવચથી વાડી લુટાઈ જાએ (૨) આખર થાય નિરાશ.—બૂલે.
કાળ હોચીએ અણુમાત્રનું, જીવન એલા ખાય;
રહે દુર નિરધાર્યું—ધાર્યું, ધરણીધરનું થાય.—બૂલે.

ધીરેનાગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ
ભાગ ૩ જો સમાપ્ત.

સાશં અને સસ્તાં પુસ્તકો મળવાનું ઠેકાણું—
શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર. લીમડાચોક—મુરત.

ધી ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ

ઉર્ફે

રેકર્ડ્સ ગાયનમાળા.

ભાગ ૪ થો.

મ (૬૦૮)—ઉદય ભાણુ—

મ

મન માયાના કરનારાંરે, જરી જોને તપાસી તારી કાયા;
પુછી જોને તું પંડીત પુરાણારે, કોના અમર છે લેખ લખાણા,
કાચી છે કાયા, માટીની માયા, છે માટીના ખેલ બનાયા;
શાણુ તો સમજી અલગ થયા, પણ ખાળક ખિચારા લપટાયા.
લાખોની પાંખો ગઈ છે પીંખાઈ, જોના મુછપર લીંચુ ઠરાયા,
કાળના કુહાડાથી કોણુ બચ્યું છે, ભલે રંક ભલે હોય રાયા;
સંધ્યાના જેવા રંગ સોનેરી, વંધ્યાને લાડ લડાયા,
જોખન ને તન ધન, તેવાં સમજવાં, પાણીમાંના પડછાયા.

(૬૦૯)—નંદનત્રીસી—

મન ભુલાવે, મન લોભાવે, મન ચડોલે ચડાવેજી,
શુદ્ધ પવિત્ર નિરમળ આત્મા, કાદવે રંગડોળાવેજી,
જોવાનું તે નવ દે જોવા, નહીં જોવાનું બતાવેજી,
અમૃત મુકી વિષયને વળગે, નરક મહીં લોભાવેજી.
વાર વનીતા વિશ્વ મહીં, છે કોઈ ગોરી, કોઈ કાળીજી,
ત્રપતી છે સંતોષ મહીં, નથી સુખકર જુદા બાળીજી.

(૬૧૦)—કામલતા—

મને આવે છે ફેર, જુલે માઈ મન. હો સખી,
જેસું રથમાં શી પેર, જુલે માઈ મન. હો સખી. મને.
કેદુ ચડી કોઈ કારમી, હું સમજું ના બેન, બહાવરી મને કરી.
દ્યો વિસામો સુંદરી, ત્રીલી આ દહેર—જુલે માઈ મન.

(૬૧૧)—વસંતાબ્રભા—

મૃગ નયની, યુવતી રંગીલી, હા, 'છબીલી હાં.
શોભતી મધુરી શી શિયળવંતી મૃગ.
શોળ સજી શણગાર સતિ, ચે, પંથ પીયુનો જોતી.
રશ્મિ ઝરતાં નયણાં દરખે, રતિ સરખી મન ગમતી—મૃગ.

(૬૧૨)—વિક્રમ ચરિત્ર—

મને સહાય કરશે મોરારીરે, વહારે ચડશે ગોવરધનધારી,
અહલ્યા ઉગારી, મીરાંબાઈ તારી, બેની ચીન્તા કરીશ નહિ મારી—મને.
મંજરી બચ્ચાને બળતાં ઉગારી, મોક્ષ દીધો ગજેન્દ્રને તારી.
દ્રોપદિના ચીર પુર્વાં, થાશે તે સહાયકારી.—મને.

(૬૧૩)—વિક્રમ ચરિત્ર—

મને રોકા ના રસીલા, હેલા મુકોને મારો હાથ,
મારો હુંકડો ના છખીલા, વહેલા મુકો ને હાથ.
લહેરે મુકો અલબેલા, ઘેલા આવું સંગાય;
મુકો કેડો, લાગ્યો નેડો, છોડો, છોડો.
સાથે તેડો, લાગ્યો નેડો, ભોળી નારી કામજુગારી;
હું તો હારી, વાહરે પ્યારી—રોકા નાં

(૬૧૪)—વસંતપ્રભા—

મદભરી જીવાની યાર.
રસ લેજો હુંટી દીલદાર, અહો દીલદાર, હાંં હાંં મદં
નાજીક ખીલતી હું—ચમેલી;
તું રસીલા ને છખીલા, ભ્રમર મધુ પીનાર, અહો પીનાર—હાં.હાં.મદં

(૬૧૫)—મોહીનીચંદ્ર—

મને કાષ્ઠ મેળાવોરે, મારાં દીલ દેવળનો દેવડો;
હાયરે ધુતારાએ નાથ દુભાવ્યારે, પીયુ મારો સુવ્રક ગરીબડો (૨)
જો કાષ્ઠ મીલાવે, તેને મોં, મગ્યું આપું પીયુ મારો સુવ્રક ગરીબડો (૨)
આપું જો મોં મારો જીવડો. (૨) મ.

(૬૧૬)—અનુસયા—

મહારે મંદીર પધારો યોગીરાજ, મહારાજ ભોજન કરાવું મન ભાવતાં.
ઘેઅર ધારી જમેથી શીરો મુખડી, મોતીચુર ને મેસુર, ભાંગે લુખડી;
તળું તતખીરે કાયલી, વડી તમ કાજ—ભોં
નેહે નીપજવું, શાક ભાતભાતનાં; રૂડાં રાષ્ટતાં બનાવું, જાત જાતનાં;
અતિ જીગતીથી પીરસું—પ્રીતે ધરી બાજ—ભોં

(૬૧૭)—અસીરેહીર્સ—

મળહ દેતે હય ક્યા યાર, તેરે બાલ ધુંધરવાલે,
નીકલી મેરે દીલસે આહ, જાતાયા વોહ રશકે માહ.
દેખા દુસ્મનકે હમરાહ, દોનો હાથ ગલેમેં ડાલે;
પહેલેથી મુજસે તકરાર, અબ તું ક્યું કરતા હય પ્યાર.
અબ તેરી તરફસે યાર. મેરે દીલમે પડ ગયે છાલે.
તેરી ભવે હય યા શમશીર, તેરી ચીતવન હય યા તીર,

(૧૪૪) [ધી ફ્રેનોઆફ ગાયન સંગ્રહ. ભા. ૪ થો.]

હય આંખે ખુતે બેપીર, યા હય જહર ભરે દો પ્યાલે,
કોઇ દમકા હું મેહમાન, એક નજર ધધરબી જાન,
તેરી આંખોકે કુરખાન ઓ, મુઠ ફેરકે જાને વાલે.

(૩૧૮)—હાગે, હસરત—

મય તો શીરીકા હું દીવાના, કયા માલ હય જાન ગર્વાના.
નસીહત આપકિસ આનકર, સાહજ સુનાતે હય,
ખયાખાને આલમમેં કિસ્કે, મરનેસે ડરાતે હય,
રહે સય કહેતે હય હજરત, આપ યા સીફ અજમાતે હય.
કહી જાં બાજ અપને કાલસે, બીબાજ આતે હય,
કુછ ખાત નહી મરજના—કયા.

આં તો તનમેં ખુદ બાકી હય જાને જાં—થોડીસી.
ડરાતે હો !કસે તુમ ખીચકર તરવાર થોડીસી,
મુજે ઈસ વારતે હય જુન્દગી, દરકાર થોડીસી;
કે દીલમેં રહે ગઇ હય, હસરતે દીદાર થોડીસી.
એક ખેલ હય ખુન બહાના...કયા.

(૬૧૯)—લયલા—

મજેહદારી ગીલોરી બરી લાલીયાં, આતુર હું ના કહું ન્યારા અરપાર.
મોરે પાનમેં યાર ફસે શેઠ શાહુકાર,
ખાઉં પીલાઉં મય ખીડા બનાઉં, ખીડીમેં છપ્પન મસાલે મીલાઉં.
લઝંગ, ધલાયચી ઔર છાલીયાં, શહરખીચ આઘ હય પાન ખીડાં લાઘ.
પકી પકી કલીયાં, ગીલોરીયા બનાઘ,
બડી મજાહ પાઘ, જે રંગીલે કલુ ખાઘ,
માનકો પાન હય, જાનકો પાન હય, લેલો, આવ આવ.
ગીલોરીયા. આવ. આવ. ઈસ રંગ લાલીયા.

(૬૨૦)—મીસ અરઘખાઘ—રાગ મહાક.—તાલ દાદરા—

મન માનત નાહિ, સ્યામ ખીના, મન માનત નાહિ,
મંદીરવા ય તજકે બિંદાવન પ્યારે વતનસે;
હુંબનકો સખી આપહી નિકસું, કરકે જોગીયનકો ખેસ-મંદીર.

(૬૨૧)—મીઠાં જહર—

મન મોહન તોરે નયના, અજબ રસીલે, નિર્જય નીપટ નસીલે—નયન
મદમતવાલે પ્રેમકે પ્યાલે, કહરકે, પીલે, પીલે, પીલે.
મટકી લે, ચટકી લે, ખટકી લે—તોરે નયના

(૬૨૨)—પિતૃભક્ત પુંડલીક—રાગ—ગઝલ કબાલી.

મને તું માફ કર જાણી, વચનપર ફેરવ્યું પાણી,
ખરે હું કુર છું પાણી, ગુન્હેગારી અમારી છે.
લક્ષ્મી છે ધુતાર. હા, ઠગારા આપ છે પુરા,
અધુરા લેશ ના ભારો, હક મહિ કટારી છે.
લક્ષ્મી છું ધુતારો છું, પરતુ દાસ તારો છું,
જન્મતના પાપની ઉપર, અખલારી હમારી છે.
જલ્લા રાંડે રતન જેવાં, ખરેખર બાપને બેટા,
લડે છે શીમલા ઘેટા, બચંકરતા ચનારી છે.
અમે મસ્તાન પંખીડા, અમે મહોળત તણા કીડા,
વડીલો પણ હતાં એવાં, કબુલાત એ અમારી છે.
રૂપાળી જોડ છે ઝામી, ટળી બાપા થયા સ્વામી,
રહી ના લેશ પણ ખામી, કહો, (આ) છેડ સારી છે.
ધનરો તો નથી લીધો, રશીલી આજ નખરાનો.
હવે તલસાવ, ના પ્યારી, નિરહની આ નિમારી ૧.

(૬૨૩)—વસુધરા ઉર્દૂ બેધારી તલવાર—

મૃતલોચની (૨) મટેભરી છલકાતી, મૃતલોચની...મટે.....
મુખે મૃદુ મૃદુ હસી મલકાતી, પળે પળે પીયુના પ્રેમે ભિંજાતી (૨) મટે.
પડી નવ યૌવન નિહાળે, પડી શરમાઇ વસ્ત્ર સમારે,
સખી, જો એની ત્રાંસી, આંખ મીચાંતી (૨) રે.....મટે.

(૬૨૪)—કનકતારા—

—લે ધાસલેટ, અયે ધાસલેટવાલા કેસે બાટલી હીયાહે,
અય હ પયસે કા. હ પયસેકા । અય । પાંચ પૈસેકા દેતા હૈ, અરેજઓ-
જઓ—તુમને દિયા એર હમને દિયા—ધાસેલેટ, માના તો સુન.)
—મય તો મારવાડ કે બનીયોરે—અમ્મમ્મ શહરકો આવો.
મારવાડસે નિકલ્યો જખતો પાંડે મે નહીં થો જુતો,
ધાસલેટ (લે-ધાસલેટ) કી. ફેરી ફરીને-પાંજરાપેળમાં સુતો.
મયતો મરવાડકો બનીયોરે, અમ્મમ્મ શહર કે આવો.
બ્યાબ જટાકો ધધો કરીને પૈસા પાંચ કમાયો,
આધી આધી જમે, કરીને લાડીજીકો લાયો,—મયતો.
લાડીજીકો મુખડો ધોલો, મોરે મનકો લાયો,
લટક મટક કર ચાલી જણે મોરે જ લલચાયો—મયતો.
(અયે । રામ રામ જીયો ભાઇ ગંગારામ હીયા દાન છુટે ગ્રામ
—તાંબા દાન—પીતળ દાન.)

(૬૨૫)—સાત સીતા—

મને એકલડી મુકિને, શેજે સુતેલી તજીને,
કયાં સિધાર્યા રામ,.....ક્યારે ગયા.

રણમાં રવડતી કરીને, વનમાં વીખુટી કરીને.

કયાં સિધાર્યા રામ,.....ક્યારે ગયા....

જળકોને જટ હુંતો જામીરે, જોડિંતો જંગલમાં આમ લાગી,
રઘુપતિરામ ક્યારે ગયા.

સાખી } બચંકર ભાદરવા તણી, ઘોર અંધારી રાત,
} મરજે ધન ગંબીરને, વરસે જળ વરસાદ.

જાણે પુરમાં તણામ વે'તા, નિરમાં કુખામ—રઘુપતિ.

(૬૨૬)—કબિર ભજન—રાગ—પદ.

મન તું રાધા કૃષ્ણ બોલ, તેરા કયા લગેમા મોલ,

દસ પાંચ કાસ નહીં ચલતા, તેરા હાથ પાઉં નહિં હીલતા.

તેરે ગાંઠે દામ ન ખુલતા, તેરે દીલકી ગુંડી બોલ,—તેરા.

મન તો, રંગી ઘોડા—ઘોડે કા પાંચ બહેરા;

તું કરતા મેરા મેરા, કાયા મેં કયા હે તેરા, ઘોડેકી પાંગ મરોડ—તેરા,—

કર કોલ જગત મેં આયા, માયા કે સંગ લપટાયા;

યેમાયા હય જગ હગની, તું હગની કા સંગ છોડ—તેરા.

ગોવિંદ ગોવિંદ ગાઓ પ્યારે, ફેર જનમ નહિ પાહે.

ચૈં કહેવે દાસ કબીરા, તું ભવ સાગર કાં છોડ.—તેરા.

(૬૨૭)—મીસ જાનકીબાઈ—રાગ—તાલ, ખીમટા.—

મઝા લેલે રસૈયા નમ જુનનીકા. મઝા લેલે.

યે, રસૈયા, પદેસવામાં જાયે, હમ ધર ડાલે, ગલે કર ફસીયા.—મઝા

મય બાળ આમ દીલકે લાગાનેસે,

મોહે સંગ લીયો જયલા, બહાનેસે. મય.

આજ શીર અપના ગયા વકત, મુઝે યાદ આયા,

જેરે દીવાર કોઇ આશકકે નાશાદ આયા;

દીલ ચુરાનેકો યો વોહી, બાનીને બેદાદ આયા,

મયતો આપ્યાર થી, એહ મેરાબી હિસ્તાદ આયા.

મીલનેકો આમ ગુછ્યા, સાજનકો લામ,

લગી મેરી મહેનત ફીકાનેસે—મય,

(૬૨૮)—મહમદ હુસેન—રાગ, જાંયા નટ—ધીમા. તૈતાલ.—

મન સુંદર લે ગમ માર પલક,

ખલક, પલક, ખલ, ખલક, જેશે, જાયા, ખીચ, હિં મુખડેકી ઝલક.

ખીચ ધાર, સીલ, સીત્ર જમુનાકી, ઝલક, જેશે જોત, ચંદમેં જાત ચમક.

સીરછિ હું'ગ મેં રાજ હરમ, જીસે દેખ ચુકા સારા આમલ.

મએંતો મરના હું' મેરી જાન સનમ, એક બારતો કીજે મુંજપેં કરમ,

અથ હીજમેં રોયા બીકલ. બીકલ.—મન.

(૬૨૯)—ફસાને, અબ્બયબ—

મયાના મિયા જન ઉધમ ન એસા મયાના મિયા જન
મિયા ન બોલો જોરે બનાલો મય તેરી દીલ બહુજન. ઉધમન એસા
જી. નહિ. નહિ, ધડી જના જની, ધડી આના જની.
ધડી બોસા બાજી, ધડી હીલા સાજી ધડી હોના, રાજી,
કહો આવે કાજી, ધડી હમ તુમ ફેરે મલકે પ્યાર. ઉધમન.
નમેરે જોરે નમેરે લડકા અદલાસે નાતા મુદામ. જી હા. હા.
કરો હમસે ચારી—મૈ હું તુમસે આરી—મૈ હું તુમપે વારી,
હાય કયસી ખુશારી.
ગલે મીલજા જની, નહિ મેરા સાતી. મેરા દુર હીસે—હેમસ
—સલામ આઈ આઈ.

મા (૬૩૦)—અશ્રુમતી—

મા

મારા હૈયા ફેરા હાર, નજર ક્યાં આવશેરે,
મારા નાજુક શુકની બાળ, અરે, કોમ્મ લાવશેરે;
લલીત વચનની, લેહ એક લાગી, સુંદર વરણુથી પ્રીત જાગી.
અતુર સુજાણુથી, મેળવી વિયોગ ટળાવશેરે,
માગ્યા મુક્તાશળ આપીશ, દેવગણીને દીલ પોંજર સ્થાપીશ.
હાજર હરનીશ રહી, ચરણ તુમ ચાપશેરે,
કનક કાયાનું પોંજર કરશું, હાવ ભાવ રત્નેથી જડશું;
પોપટ પગમાં પલક કરો, રશ ભાવસેરે.

(૬૩૧)—રમણસુંદરી—

મારે સ્વામી છર્તા રંડાપોરે, બાપજી જીનીતું જોર ન માય;
ધર ગધેડે ચડયુંરે માવડી, નંદલાલ નરકે જાય,
જાય જાય ધરનું ઘોઘીકું ઘાય, મોકાણું નીલ મંડાય,
જોળાનું પાણી સુકાય, ધર શીટે ધર જાય—મારે
જોષ જોહારી મેં—જાત, રાંડ નીકળી કમજાત.
અરે દ્યો દાગીના આપું છું, નાથજી ? ધરમાંથી જો પાપ જાય
હાય શેક હાય, એ તો એ બધરનો લાવો, અંદર મુલાબસિંહનો લાવો.
અરે મેર પીટયા વાંઝીયા—કુટું તારા જાણ્યા,
હાય તને, હાય તને, હાય, હાય, હાય.—મારે

(૬૩૨)—વસંત પ્રેમા—

માનો માનો ને રસીલા, માનો તે મારી વાત,
છેક આમ શું કરો છો, બોલાવે જાઓ તાત—માનો.
રસીલી પ્રેમપાન, અમૃત તેજવાયે, હાજી પ્રેમ વાત, જાણું છું પ્રીયા.
કટાણે વિંધાઈ, કેહી અઠ રહ્યા.
વિતી જાય રાત, વાતેનાય શું, બેલા થયા—માનો.

(૧૩૩)—સતી સંયુક્તા—

મારી યારી પ્યારી, અરે શું કરતી હશે, નિરવીના માછલી મુંગતી હશે—મા.
મનથી ખઠી કરી આકૃતી મારી, બાળી, નયન, નીર બરતી હશે.
સંભારી સંભારી મમ ગુણ, રામ નામ સમ રહતી હશે—મા.
અકળાઈ જશે બાગ બગીચે, પાછી પાછી પડતી હશે.
નિંદ્રામાં પણ નાથ નિહાળી, જંગી જગતી ચમકતી હશે—મા.
આ નિરભાગી, શું કરમમાં છાજ્યું, રત્ન નહી, ને સરજ્યું હશે.

(૧૩૪)—પવીત્ર લીલાવતી—

મારો પાવન કરીયે પલંગ, પ્યારા પ્રાણનાથ પધારી,
રમ્યા રશ્મિ રશ્મીકાથી રંગ, ત્રિહ દુઃખ નાથ નિવારી.
આજ ઉપજી શીતળતા અંગ, મને સ્વામીનાથે સ્વીકારી;

શરદ રતુ સોહામણી, પુરણ ચન્દ્ર પ્રકાશ;

મંદ પવનની દહેરમાં, બહાલા વિલસો છો, વિવિધ વિલાસ.

અંતર:પુરમાં એકલા, છાના રાખુ છેલ.

આ રતિને રતીપતી તમે, રમી રસક કરો રંગ રેલ,
તન મન ધન અરપણુ કરી, રંજન થઇ દીન રાત;
હાજર રહીશ હજુરમાં, પ્રભુ અવર પુરુષ બાત તાત,

(૧૩૫)—બુદ્ધદેવ—

મારી ક્યારીમાં મ્હેક મ્હેક મ્હેકી હો રાજ,

કોઇ કુસુમ થ્યો કુસુમ થ્યો.

મીઠા મૌવનના ભોગી રસીલા હો રાજ—કોઇ કુસુમ

પ્રીતે પધારો પ્રવાસી અમ બાગમાં,

પાથરી શું પ્રાણ અતિ અંતર સુહાગમાં;

એક દિન થાઓ મેહમાન, હો વિલાસીરાજ—કોઇ કુસુમ.

(૧૩૬)—બુદ્ધદેવ—

મારો અંતર અંતર બગીચે ખીલી પ્રેમ કળી.

કરમાયે રસથી બીની, રસિયા રસભાગી વિના,

પાંખડી તલસે તલસે, અમૃત મહેરામણુ વિના;

સહુ પરાગ ભરી, છે સુવાસ ભરી—મારે.

અમી ભરી કુંજ જેવા, સાણા છો રસથી બીના.

જુરકી નાખી ક્યાં નાસો, નાથ નમિના.

આવો આવો (૨) તલસાવો જાને વિલાસી બની—મારે

(૧૩૭)—મહાસ્વેતા. કાઠંબરી—

માલીકના બાળક સૌ, માલિક, સૌના શ્રી જમનાથ (૨)

કર્તાહર્તા સહિના, સૌ બાળ એને હાથ.

ઝણતું બંધે આવી મળતું. ખાળ્યું નવ કોઇનાથી ખળતું,
જગત માત્ર તેને આધી. છે અનાયના જે નાથ,
નહિં પીઠ આ પોતા તણા, પોતાનું કાંઈ ન જાણતું.
જોએ શુભાશુભ કર્મને, પોતા તણુંજ પ્રમાણતું.

(૬૩૮)—બોલતો, કાગળ—

માલી, વિનાની ખાતી, જોયન તણી પુલવાડી,
હાથે, સુકાઈ ચાલી, પણ નાવે જીવન માલી.
ગાલ ગુલાબ તણી ગમ્મ લાલી, નરગીશ આંખ નમી મદવાલી.
દ્યો સલાળી, જીવન માલી, પાણી વિનાની ડાલી.
તાપે...તપે હરીયાલી.....માલી.....

(૬૩૯)—સાગર સરીતા—

મોઢ ડોલી.....જગ દે બોલી જો, લવલી જોતી
બોલો મધુર કંઈબોલી...મોઢ ડોલી (૪)
કમ ડીયર...આશકપર પ્યાર કર...નહિ મળશે કે આવો જગરનર,
કમ ડીયર...તુ દીવહર, શરમા ન ધુંધટપટ દુર કર.
જાઓ જાઓ આ શો દેગ-કમ એલોગ-સીંગસોંગ, લીવલોંગ, માધ ડોલી

(૬૪૦)—સુધ, કુમારી—

મારા સ્યામ મનાવો દીવારામ મનાવો કોઈ
પ્રિય તમ તણા દહીં દીવની દવાઓ બતાવો કોઈ
જવસાગરમાં નાવડી-લાલી હૃદવા રામ,
અધવચમાં કુચની મુશી-ગયા સુકાની સ્યામ.
કુમે મારી નૌકા અજે તરાવો—કોઈ.

(૬૪૧)—નરપિચાશ—

મારું જોયનીયું જીવકાય, મારા છેલ જાગીલા આવો
હજી હું કુંવારી છું નાદાન, કરતા નયન તણી દોષ સાન
જોઈને મોહતા ધરકી જીવાન, તેની મીઠી નીધાથી બચાવો—
હજી હું બોળી બાળી નાર, ખાતી વાત વાતમાં હાર
ફસાવે મને પછી દીવદાર, આવો મનહર કેમ સતાવો—મારું

(૬૪૨)—મહુમહ હુશેન—રાગ. મહાડ—તાલ, દાદરા—

મારો જોયન ખીતો જાય, બાદીમાં બેજે આવોરે,
પ્રિતમકું ચીઠીયાં લીખું, તાપર લીખું સલામ;
જીસ દીનસે પીમા પદેસ સીધારે, નૈનસે નિંદ હરામ.
કોઠે હપર કોઠારી, સોના ઘડે સોનાર;
પાયલ મોરી બાબનીરે, બીજવેકી ધકનાર.

(૧૫૦) ધી ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ ભાગ ૪ થો.

(૬૪૩)—સીસ અમીરજન—રાગ, સહરાં, કબ્બાલી—

માલન બનાકે લાઇ, કયા લાજવળા સહરાં,
મોતી દમક રહે છે, કલિયે મહક રહી છે.
દોલત છુટા રહા હય, કયા બેહીશામ સહરાં;
નોસા બના સલામત, સહેરા ખુદાકી રહમત.
લડીયાંહે તારખારીસ યા બે છે શરામ શહરાં.

(૬૪૪)—સૌભાગ્ય મુંદરી—

મારા મનમાં તનમાં ભર્યો છે, ઠર્યો છે, ભય જાહે જગ જોતી,
વાળી યુમાબુડું મેં ભાગતાં ભાગતાં, નકવેશરતું મોતી...મારા.
હાલતું ચાલતું, હારી છું હાય, જીવ મારો ગભરાય;
કેદી ફરી માફ મળશે મોતી...ગોરી હું કાઢી...ગોતી, મારા.

(૬૪૫)—ખુને નાહક—

માનો માનો માનોરે, પ્યારી બતીયાં;
જાજ નાહીં દીખાવે તુજ છતીયાં, એહ બતીયાં, સુરતીયાં.
બોસા દે એક, ગોરે ગાલકા, પ્યારી જન, બોસા દે એક, ગોરે ગાલકા,
ચલ મુવે, હટ મુએ, ફસ તું મનહુસ મુએ,
મય જો જાહે તો પયનાકેગી—દુલ્હા કંઠા મુજશા પાયમી,
નીકલ નીકલ ઉધરકો ચલ, ન અમ મચલહાં.

(૬૪૬)—મીરાંખાઇ—

મીરાંને પુત્ર જનમની છે પ્રીતરે, મીરાંના હૈડે લખાણા,
હરીનાં હેતરે, નામ નહિરે, જાડે હોજી.....મીરાં.
રાણાજી યે આપીયો, જીતકાં બેળો વાસ;
જીત પ્રેત બાંધા ગયારે, મીરાંનો ઇન્દ્રમુવન થયો અવાશ...મીરાં.
વિખના ખ્યાલા મોકલ્યા, દેજો મીરાંને હાય, અમૃત કરી આરોગીયાં
મીરાંને રાખજી હારો રઘુનાથ.....મીરાં.
રાણે વિષધર મોકલ્યો, દેજો મીરાંને જઇ, પુંજી મીરાંએ પ્રેમથી;
મુર્તી શાળીગરામની થઇ, રાણે રજા આપી પછી કાઢી ગણીને કાશ.
મીરાં ચાલ્યા મહાલતાં, ખાઇ લાગ્યો છે વૃજનો વાસરે.....મીરાં.

શુ (૬૪૭)—કંસવધ—

શુ

મુજને માર ના સમશેર, જ્ઠાલા વિર તું,
મારી શંગ, શું છે વેર, વદને વિર તું.
મોઢળ જોઇ કર તું મહેર, આશા ભરી જતી હું પેર, લોક જો વિર તું,
જો ઇશ્વર વસે ચોમેર, ન કર કંસ કાળો કેર—પરને વિર તું.

(૬૪૮)—સતી પાર્વતી—

મુનીવર કયા આ ગળે છે, શ્રી શિવશંકર વર વરવા,
હોંશ ધણી છે એને હૈયે, ત્રીલોકચન કર ધરવા.
એ હે ! શું બોલો છો બાળા, પતિ પરખમાં પુણ્ય અખણ્ડ;
ભાંગી જાગી એ બોળાથી, તારું શું થાવાનું કહ્યાણ.
ક્યાં રાહુ ને ચન્દ્ર ચાડ, ક્યાં રત્ન સથે નવ શોભે પહાણ,
કુંગર ખોદે ઉદર કાળે, ધન્ય ધન્ય છે તારું જ્ઞાન.
રૂડા કે ભુંડા શિવજીને, પામ્યે થવાની લીલા લહેર,
પરહરી અમૃત શીદને શાણી, જાણીને ધોળે છે ઝેર.
ખેર ઝેર કે અમૃત એ છે, કયા તમારે શી તેની,
મનહર મળતાં મંગળમાળા, બાળા મન માન બેની.
કાણો કુખડો ધણી મનમાન્યો, સુદરી સમજે સુરરાય,
પ્રીત પુષ્પની મધુર સુમધા, જડ જોગીથી શું સમજાય.

(૬૪૯)—કબીર ભજન—રાગ-કીરતન

મુખડાં કયા દેખો દરપનમેં, તેરે દયા ધરમ નહીં મનમેં—મુખ.
જેશી પુલ રહી પુલવાડી, બાસ રહિત નીજ પુલમેં;
એક દીન એસી હા જાયગી, બાક ઉડેગી તનમેં—મું.
ચુવા ચંદન, અખીર અમરની, શોમે ગોરે તનમેં;
ધન જોગન દો ધડીકા સાયા, છુટ જાવેગા ક્ષયમેં.
કોડી કોડી માયા જોડી સુરત રહે નીજ ધનમેં,
દસ દરવાજા બંધ રહે તો રહે ગઈ સમઢી મનમેં—મું.
વાસનકી એક નાવ લગામ, લેચ લે જગલમેં,
ધરમી ધરમી પાર ઉતર ગયે, પાપી કુબે જગતમેં—મું.
કહત કબીરા સુતો બાપ સાધુ, એ ક્યાલગ રહે મનમેં—મું.

(૬૫૦)—કૃષ્ણ, સુદામા—કન્વાલી ગજલ

મુંઝાવી ક્યાં મને મારે, જવાદે કૃષ્ણને દારે;
ખલકનાં ખેલ છે ખોટાં, જેવા પાણીનાં પરપોટાં.
માથે ભય મોતનો ધારે, જવા દે કૃષ્ણને દારે,
શિખામણુ માની લે શ્યાણુ, મેળવને ભક્તિનાં નાણુ.
ત્રીકમ વીણુ કો નહિં તારે, જવા દે કૃષ્ણને દારે,

(૬૫૧)—શૃંગીરુષી—

મુનિરાજ કમા હું યાયું,
પતિતપાવન, અધમોધારણુ ! શરણુ આપનું સાચું...મુની.
ચંદન શીતળ ચન્દ્રમા, વૃષ્ટી કરે અમૃત તણી,
એ સ્વર્ગી શીતળ કૃપા, સામે મહામન તણી ગણી.
દોષ રોષ અમર્મા નવ ધરણો, દૃષ્ટી એક દયાની કરણો,
લક્ષ ચોરાશી હરણુ સુખ રાસી, શરણુ આપનું સાચું...મુની.

મે (૬૫૨)—સુરદાસ—

મે

મેં ભયનો છોડ્યો ભાસ, નયનો કરીને ન્યારા;
 ઘટ ઘટમાં કરજો વાસ, પ્રીતે પ્રભુજી પ્યારા.
 વિઠલ બહાલું મિરદ વિચારી, આ સેવકને લેજો ઉદારી;
 વ્યાધિ વિદારી શરણે સ્વીકારી, ટાણે હરો મુજ ત્રાસરે—મેં.
 આંખ વિના અતીશય દુઃખી થાશે, જીંદગી આની શી રીતે જાણે,
 થાશે હવે થું મભરાવે હવે થું.
 જ્ઞાને બનો છો ઉદાસરે—મેં ભયનો.

(૬૫૩)—સુરદાસ—

મેરે રંગીલે ચાર, ખીલી કયસી, જોખનકી, બાલે, જોખનકી બહાર,
 હારે મેરે બાલે જોખનકી બહાર.—પૈસે બિના—
 કયસે કરું કહો પ્યાર—દેદો થેલી મરે દિવાને, દિલદાર—મેં.
 ચેલી મેં કયસું દું, પ્યારી, નવેલી યે, હવ જીવનકા આધાર,
 ચેલી છુપાના, ચમન ઉડાના, હોતા નાં ખરસો, હજાર.
 લો. ઓ. થેલી. માથુક મજેદાર,—
 —આપ્યો, મેંતો જાની હું હોકે હુંશીયાર.

(૬૫૪)—મહમદહુસેન—હોરી. કહરવા:—

મેં કેસે હોરી ખેલુંગી, સાવરીયાકી સંગ મેં કેસે—
 લહેંગા તેરા ધુમ ધુમીલા, ચોલી તેરી તંગ,
 ખસમ તુમ્હારે બડે નખલુ, ચલો હમારે સંગ.
 કારે કારે કલસ મંગાયે, જામે પોલા રંગ,
 બર પીયકારી મુખપર, મરી ચોલી હો મધ તંગ.
 તબલા બાજે, સારંગી બાજે, ઓર બાજે મરદમ,
 કાન્હાજીકી મુરલી બાજે, રાધાજીકે સંગ. રંગ મે—

(૬૫૫)—મીસ અન્છનબાઈ—રાગ. બરવા, હુમરી.—તાલ ત્રીતાલ.

મેરે બેદીકા રંગ જર જાય, હારે સુરજ મુખ ન જમ્યોરે. મે.
 સાસ મોરી બાજે નનંદી ડર આવે અરે નાહી નેહોરે. મેં.

(૬૫૬)—મીસ, ગૌહરજાન—રાગ, ઝીંઝોટી, તાલ, દાદરા—

મેરે દેઈ જીગરકી ખબરકી નહીં, ખબરકી નહીં કુછ અસરકી નહીં,
 નહીં કોટેસે કટતી, હવ કુદરતકી રાત, ચારખ કયા છરકી સહરકી નહિ.
 દીલકો લગાકર કયા ફલ પાય ગૌહર,
 એસે સજનમેં, સમ રહી નહી—મેરેં.

(૬૫૭)—મીસ, જાનકીબાઈ—

મેં કેસે રાખું પ્રાન સ્યામ, માધો બન ગયે, માધો બન ગયે, જો ન આવે.
 લીખ લિખ પતીમાં, જામકો મેં હારી, કબલમ, પ્રીયા જો ન આવોરે,
 અરે જામ માધો બન ગયે, જો ન આવોરે.

(૧૫૮)—માઠા જહુર—

મેરી ફલતી પુલતી જોખન કાલ, રખખુંગી કયસે સંભાલકે,
એ જવાની દીવાની આ ગઇ, કહાં રખખુ મય ધરકો સંભાલકે.
પ્હા જોખનકો હમલે ખીરાલે, યાં કંઝનકે પાકિ નીકાલે,
પડે દો દો મુસીબતસે પ્યાલે,
હસે તલ્લાસ કરને જાહ, તો ધરકો રખખુંગી સંભાલકે-મેરી.

(૧૫૯)—ચાહીદે નાજ—

મેરા દીલ તો દીવાના જન, તોરે લીયે, બાલ બાલ મજ મોતી પરોઈ,
મેરા બાલાશા જોખન તોરે લીયે,
નાલેશ કરોઝોમે કરને ન દુંગી, મયને છોડા જમાના જન, તોરે લીયે.

(૧૬૦)—કામલતા—

મેં દુનીયાં સવળા જોઈ, કામતું ન દીકું કાઈ;
સ્વારથની જળ પરોઈ, સમપણ સૌ નાંખે ધોઈ.
આજ હોય બહાલા કાલ તેજ થાય વેરી;
અજબ સરખી એ તો, રીત પ્રીત ફેરી;
પોતાના સ્વારથને માટે, અવરને નાંખો નીચોઈ.

(૧૬૧)—મીસ, જાનકીબાઈ-રામ ભૈરવી, ચાચર, -તાલ ત્રિતાલ-દુમરી
મેંબી ચકુંગી તોરે સાથ, ન સાથ હોંદીયાને હા લગાયરે જાત-મેંબી
આજ પિયા બિન કલન પરત હૈ, કૈસે કટોંગી દિનરાત—મેંબી

(૧૬૨)—મીસ, જાનકીબાઈ—રામ, જરવા, કમાલતું-ભજન,
મેનલડીથી સૈયા નિકલ ગયે, (૨)

ઇસ નગરીકે દસ દરવાજા, ન જાનો કોન ખડકી ખુલીથી,—સૈયા
સાથ સખી મેરી આજે ખડીતી, ઇનકાં પુંછો મૈને કહુના કહીથી—સૈયા
મુનીયોરી મેરી સંગકી સાહેલી, કાલ સેજરીયા, એકલી પરીથી—સૈયા
કહત કમાલ કખીરકા બાલક, ઇન ચારી.સેં ખવારી જલ્લીથી—સૈયા

(૧૬૩)—મીસ, જાનકીબાઈ—રામ, જરવા, કખીર, ભજન, તાલ, ભાવની,
મેરા લીયરા હેરાય ગયો સમરે મેં; મે

કોઇ પુરખ કોઇ પશ્ચામ જતાવે, કોઇ પાની કોઇ પથરેમેં—મેરા
સુરીયો નર મુતી સિદ્ધ અમુલીએ, યે જૂઝજૂ છે હો નખરેમેં—મેરા
કહત કખીર મુનો બામ સધો, જોજલે મનકે અતરેમેં—મેરા

(૧૬૪)—મીસ, અમીરજાન—રામ-કહરવા-તાલ-હાદરા.

મેરીમાન જુલારી બોલેને પીલી બંગ,

ઝોરને બોયા મોહ બાજરા. આને જોઇ બંગ;

ઝોરોંકે સૈયા હંમત બોલત હૈ. હમસે કરત હૈ જંગ

ઝોરોંકે સૈયા તાડી પીયત હૈ. યાને પીલી' બંગ,—મેરી

મો (૬૬૫)—અંબરીષ—

મે

મોહનજીને મલવા તવપે મારું—ચિત્તરે મોહન.

પ્રેમની આંખો, પ્રેમની પાંખો, પ્રેમના ગાઉં એ ગીતરે—મો.

સાગર સંગે, સરિતા ઉમંગે, મળવા દોડે ધરી પ્રીતરે—મો.

પ્રેમે મળશું, જ્ઞાનમાં ગળશું. વહેલા વળીશું, હયાં અચિતરે—મો.

(૬૬૬)—દાગે હસરત—

મેરી મોહનીયા, તોરે ગોરે ગોરે ગાલ,

મેરી મોહનીયા, તોરે લંબે લંબે ખાલ;

મદસે હું મય મતવારી, મતવારી મેરી ચાલ;

કાંટા લગા પ્રેમકા. મય હો ગધ બેહાલ,

આંખો તોરી મદ ભરી, ડોરે, જરે લાલ (૨)

કુમક કુમક ચાલ ચલે, કમરીયા જયસે ખાલ.

(૬૬૭)—મીસ કાલીજાન—રાગ, કાશી, હોરી, તાલ. દીપચંદી—

મેયે બારજેરી કર રંગ ડારોરી, વહુ જો કહત હે નંદ

મહરજીકો છોરા કરો, મેયે બારા જોરી,

લાખ કહી બાતી એક હું નામાની, કવિષ કરો ના ડોરી,

કર કુચન પીચકારી એસી મારી, ભીંજ, ગધ સ્પીસ બદન સખ સારી.

મેજમે આ મેરી બેયા, મરોરી મુખ ચુમત પટ, ઉગાડે.

(૬૬૮)—હલપત સીંહ— રાગ—ભજન,

મોહન તારી મોરલીરે, પ્રજનારને વેરણુ યમ,

કામળ સુરે કાળજી કાર્યું, ચીતકું ચોર્યું સમ...મોહન

કામતો હવે કાંઈ ન સુજે, સાંભળતા સુદ્ધગમ...મોહન

પ્રેમના પાસમાં પ્રાણુ બંધાયો, આકુળવ્યાકુળ યમ...મોહન

માત પીતા તણી લાજ તજીને, વંદાવનમાં ગમ...મોહન

આવાં તમારાં કારમા કામણુ, શામળા કીધા સમ...મોહન

દુઃખકાં કરા કુંભર ડાહ્યો, માવા પાડી દ્યો લામ...મોહન

હલપતસિ હતા દેવને મળવા, ગોપીયો ગોકુળ ગમ...મોહન

(૬૬૯)—મહાશ્વેતા, કાદમ્બરી—

મંજરીએ મનકું મોહયુરે,

મનગમતા મારાજ, મારા મનગમતા મારાજ.

એ શું દીલકું અમ પ્રોયુરે...મનગમતા.

(શું આ પુષ્પ તમને બહુ ગમે છે.)

આખી { “મનને તો ગમતું બહુ, મુખથી કેમ મંગાય;
વીણુ પ્રીછે વીણુ પારખે, બંટે માન મુનિરાય”

આખી { “મગે માન બંટે નહિ, બ્યાં જેતું દાતાર,
સુખે સ્વીકારો પુષ્પ આ, ધરો કણુ મોહાર”

અતિ ઉદાર દીલ તમ જોયુરે...મનગમતા.

ય (૬૭૦)—જલસા સંગ્રહ—રાગ ભૈરવ-તીલાણો. ય

યલમનુ યલેલી યલાલે યલમનુ યલેલી યલાલે.

તન નાદરદાની તુમ દરદાની, દીતરામ તદરે દાની—યલમલુ

અબતો સારી રેન ગુજરી, હીજમે રોતે હિતે રહેતે

અબતો તેરા ચાહ હોગા, શુમેકે હોતે હોતે. તન નાદરદાની—યલમલુ

યા (૬૭૧)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, ભૈરવી, ડુમરી, યા

ચાર સાવરીયાં તેં તો, મન હર લીનોરે,

સુરત મેરે મનભાવે, ચલો ચલો કહાન જોખન રસ લીનોરે—ચાર

અધિક ખાંસુરી બાજન લાગી, સમ સુરત ઔર તિન ગ્રામ,

ગાયન ગાયન ગાયન રે, ધિજકી નારી સખ બધરે મગન—ચાર

(૬૭૨)—જલસા સંગ્રહ— રાગ, પરજ, હોરી.

યા સાંવરે રંગડારી, ડરલાગત ભારી—યા.

સહેજ સોભાવ જાત જમુના જમ, પહેની જરદ રંગ સારી,

આપ ચડ બેઠે કદમડી છધ્યાં, તો હાથલીએ પીચકારી;

લાલ મોહે સનમુખ મારી—યાં સાંવરે—

સાસ હઠીલી નનંદ છબીલી. દેત કસાકસ મારી;

યા નગરીકો ધાક ચવૈયા. વાકી રીત હથે ન્યારી.

સખી ડર લાગત ભારી. યા સાંવરે—

લાલ ગુલાલ ડારત, મુખ ઊડત ન કંઈ શંક ખીચારી.

નંદલાલ આજ રચના કીની એસ ચતર ખેલારી,

સખી કે હોસનપર વારી—યા સાંવરે—

(૬૭૩)—જલસા સંગ્રહ— રાગ, -કાશી-હોરી.

યા ધિજમે હોરી ખેલે કાંમીની, માથે તિલક ઓર અમકે હાંમિની—યા.

જાનકે પિયા પરદેશ ગવન કિન્હો,

કોણ દેશ પ્રિયા છાધ છાવની, -માથે—યા.

(૬૭૪)—મીસ જાનકીબાઈ— રાગ. બખાંકીધુન-તાલ, દાદરા.

ચાર ખોલી ન ખોલો ચલે જાયમે—ચાર

કોઠે પેં ચાર ચાર પહરેકી નસીસ્ત હય,

સોહ બાતમેં કોઈ બજમે કોઈ બાકા મસ્ત હય;

હમલોગ આને પાતે નહી અંદોખસ્ત હય

તુમ કયા કરો મિજબાની પાછ પરસ્ત હય,

(૬૭૫)—મીસ, અમીરજાન— રાગ, બજન-તાલ, લાવની.

ચાપશ્વી મુત્તી હરને સાધુ કેસો ખેલ મચાયા હૈરી,

જાન ડાલકર દુનિયા બતાધ વાકો બેદ ન પાયો હૈરી,

(૧૫૬) ધી દોનોઆફે ગાયન સંગ્રહ ભાગ ૪ થો.

દુનિયા હમમેં હમ દુનિયામેં આપમે આપ સમાયો હેરી,
મંમા જમુના દરશન કીનો, માયે તિલક લગાયો હેરી;
અંસાર દુનિયા ફિરત બાવરી હરકો બેદ ન પાયો હેરી,
(૬૭૬)—ઠો-રૌકડેમાંથી—દો જોડવાલેકા કીસ્સા.—

યારો દો જોડે વાલેકા કિસ્સા સુનો—દો જોડે ને કરના બડા
જંજલ હૈ. જબ દોનો લડતીયા હૈ, તબ દેખના ચાહીયે વો કહેતી
હય કિ તેરા ખાવોંદ મરે, ઔર વો કહેતી હૈ કી તેરા ખાવોંદ
મરે. તો દોનોકા ખાવોંદ તો મૈ. ના. લો સુનો—

—યારો ! મૈ દોજોડે વાલા દો જોડવાલા, દો જોડે વાલા, હા—યારો.
એક પકડે ટાંગ, ઔર દુસરી પકડે કાન, દો જોડે વાલે કમખખતકી
બીચમે તાનમતાન—યારો.

એક માંગતી હય લડુ, દુસરી માંગે ખાળ, એક જોડે વાલા મીંયા
સખમેહય રાગ—યારો.

--(ભાઇઓ દો જોડે વાલેકા કીસ્સા સુના, દો જોડે ને કરના.
બડા જંજલ હય. જબ મે નધ કે ધર જતા હું, તો વો કયા
કહેતી હય, કી આજ તો મેરે પેટમે દુખતા હય, જબ બુનીકે
ધર જતા હું તો કહેતી હૈ કે, મેરે સરમેં દરદ હોતા હય, અબ મૈ
મેરા દરદ કહાં નિકાલુ ઔર કહા જાઉં, હય કાઇ ઐસા સખીકા
લાલ કે દો જોડે હો લેવે? ઔર એક અચ્છી ખાતરીકી દે દેવ.
ખુદા હિરકા લલા કરેગા)

૨ (૬૭૭)—માયા મોહિની—

રસો વર્ષોના વર્ષો મવાલી, લાવું બૈરી હવે બચ રૂપાણી,
હોય વિધવા કે ભરથાર વાળી, ખાવી વાંદા મેલું નાખે ટાળી.
શેઠ ! છે આ જમાનો મવાત્રી, કાઇ ખાવી જશે કાડુ વાળી,
હોય આ, આખરથી આરપાર ખાલી, હોય વિધવા પશુ બે બચ્યાવાળી.
નહિં. નહિં—બૈરી લાવીશ, બચ્યા વગરની.....(હાખ.....હી)
કેવી ઓચોતી છોંટુ, હાખછોં...હાખછોં...હાખછોં...હાખછોં.
રાંડ નકટી કડું નાક વાહી, વાન વિદોની આ કેવી કાહી,
તારી સુરત બનાવું હું કાળી, બૈરી આપી જશે હાથ તાળો. રસો.
(૬૭૮)—કંસવધ—

રમીયે આનંદમાં હરિ રસ સંગમાં, રહી રંગમાં—ગંસીનાદ સુધી,
સુતી જાગી, નીંદ બીક ભાગી, બોજ પ્રેમ રસમાં—રમીયે.
રૂઠી ચાંદની પ્રકાશી સરદ પુનમની,
રંગે રસ ખેલો, સંગે સુંદર સ્વામની.

“સુખદ સંગ શ્રી કૃષ્ણનો, સુખદ શ્રી વૃજવન,
સુખદ શરદની ચાંદની સુખદ સફળ જીવન.”—રમીયે.
આવી આપ હજુર મહિ, નવલ કુશમ કળી,
રંજે લાલા ભારમા, રસ લેતાના છળી.
પ્રિતમ શર્પસ થતાં સમ્યુ, દેહનશ્યુ, અભિ માન,
વિસરી હું પોતાતશ્યુ, ગોવિદમાં યુગતાન,
આવો આવો ને આજ, રસ ઝીલીએ, રંગે રમીયે મલ્યા મોહનજી,
થાસો ન અગગા ધડી જગજીવનજી, રસ ઝીલીયે, રંગે રમીયે,
મલ્યા મોહનજી—રમીયે.

(૬૭૯)—હિંદય ભાણુ—

રસીચો રસીચી ચાંદનીનો, સમોસાંધી, તજી સવળી કિપાધી ગયા ઉપવનમાં—
ગુપચુપ વાતો કરે ને, ના ધસારા કરે,
સંગે હસે હસે, ફરે રંગ ધુનમાં—(પછી)
પળમાં રિશાયા છે, રસીચા ભાન જુલિ ભામની,
માનતા મોહન નથી, હાથે પગે થમ માનુની.
વેલા, રસીચા વહી જશે પરનાવો પાછળથી થશે.
માન મોહન માનખશે.—કાળ, કાંચી રડી જશે
તું માન ભણે ના મન મને પરવા નહીં.
જીવ જાન તને નહિં અત્રગ કરે તનયી.
પ્રીત વચનચીણા સસના રસીયા, મન વસાયા સારજી—રસીચો.

(૬૮૦)—કામજતા—

રસમયુ આ જોખન જાય, રસિક રંગીલા વિનાં.
અંગ ભર્પા આ રંગ સુકાય, રંગી રંગીલા વિનાં.
સાખી } સુંદર આગ શરીરનો ખિલ્યો છે નવરંગ
અંગ પુવાન ઉડના, માળી જ્યાં અનંગ.
પુલ પ્રેમ રૂપી કરમાય, ખીલાવે કાણુ સોના રંગીલા વીના.

(૬૮૧)—ખોલતો કાગળ—

રહો આધેરા અલખેલા જાણુ, જીવન છે મનમેલા,
આ સ્નેહ અવિર છેલા, તરલાવો જ્ઞાને આમ.
પ્રાણુ પ્યારી વિયોગી ભારી, બને લાચારી સલ કહું શ્યામ,
બહાલાજી પધારીને પ્રીતી, વધારી, આ નારી આભારી તમારી સુખવામ,
હૃદયદાન, દીધું સુખજી, તમને શ્યામ પુરજ કામ,
વસી રહી હૃદય પ્રેમી મુર્તી, આ પ્રિય રંગે ભરો,
નીજાદીન જોષ વાટ દષ્ટિ, પ્રીતી રંગે ભરી. શ્યામ...શ્યામ, શ્યામ.

(૬૮૨)—સાગર સરીતા—

રહું રંગે પ્રિતમજીની સંગે ઉછંગે, શો છવાયે આનંદ અંગે અંગે—રમુ.
ચટક લટક ચમકદાર શી તમારી દીલદાર, બહાલી રસીલી જાઉં બહીદાર.
કાંધી પ્રેમદેલી બોળી આવાર, બાવધરી પ્રિયપ્રાણુ બેટલે. ઉમંગે—રમુ.

(૬૮૩)—ખુબસુરત બલા—

રખડીશન, ન્યારી, ન્યારી, બલહારી, તોરી કહાની,
ધર ધર માતી જાની, ચકતધ, ચતરાધ, પ્યારી, સારી,—રખડી.
ચહ જહામેં ચહ કામ કરના, નેકીપે, બદોકા ધ્યાન ધરના,
કોષ કામસે મુદામ ડરના, હવસ કપટ કરત ફિરત છલકી,
મારી દુનિયા સારી, બદકારી, નર નારી, હય, પ્યારી—રખડી.

(૬૮૪)—મીસ, જનકીબાઈ—બેરવી,—હુમરી.—તાલ,—ત્રીતાલ.—
રસીલી તોરી અખીયારે, જ્યા લલચાય, જ્યા લલચાય,—રસીલી.
ધસ જોખન પર વ્યાકુલ જનકી, તોરી દેખકે સુરતીયાં જ્યા તો
લલચાય—રસીલી.

(૬૮૫)—મીસ, રોઝા—રાગ, ખમાચ તાલ—લાવણી.
રસ્તેમે કહાના ઘેર ખડા, મ ક્યારે કરું તદખીર,
જરા ધધરસે હઠ જારે કહાના, બરને આપ નીરરે;
પલ્લા હમારા છોડ દે કહાના, ફટ ગયો દખની ચીરરે—ર
બાલા જોખન કયા હમગા, જોશ નદીયા નીરરે,
મોહં હાથ મત લગાઓ કહાના, છુતા, મોરા ચીરરે.—ર
સાસુ નનંદ મોરી જનમકી, ખેરન, બરબર મારે તીરરે.
મેં હું ગુજરી કંસ, રાજકી, તુમહી જાત અહીરરે.—ર

રા (૬૮૬)—કબીર ભજન—૫૬—

રા

રામ સુમીર, રામ સુમીર, રામ સુમીર બાધ.	
રામનામ સુમીરન બિન, શુડત ભવ માહી.	રામ.
ખીનતા સુત દેહ ગેહ, સંપત્તી સુખદાધ,	
ધનમેં કછુ નાહિ તેરો, કાલ જાત ખાધ.	રામ.
શુકર કુકર યોની ભમત, તોહિ લાજ ન આધ,	
રામનામ છાંડી અમૃત, કાહેકો હો વિશ્વ ખાધ.	રામ.
અજમેલ ગજ ગણીકા, પતિત કર્મ કીને,	
વોલી ઉતર પાર ગયે, રામ નામ લીને.	રામ.
સતકર્મ સજી સુધર્મ, રામ નામ લેહી,	
ગુર પ્રસાદ જન કબીર, રામ કર રનેહી.	રામ.

(૬૮૭)—મીરાંબાઈ—ભજન. રાગ, ધનાશ્રી.—

રામ રતન ધન પાયા મૈંયારે, મૈંકો રામ રતન ધનપાયો,
ખરચ્યો ન ખુટે, વાકો ચોર ન લુટે, દિન દિન હોત સવાયો. મૈયા.
નીર ન કુમે, વાકો અગની ન જારે, ધરણુ બર્યો ન સમાયો. મૈયા.
નામકી નાવ, ભજનદી બતીયાં, ભવસાગરસે તાર્યો. મૈયા.
બાઈ મીરાં, કહે પ્રજા ગીરધર શરણે, ચરણુ કમળ ચીત લાયો. મૈયા.

(૬૮૮)—ધના ભગત—ભજન—

રામઆણુ વાગ્યા હોય તે જાણે, એલ્યા, મુરખ મનમાં ન આણે.
ધ્રુવને વાગ્યાં, પ્રહલાદને વાગ્યાં, ઠરી ને બેઠાં, ઠેકાણે.
ગર્ભવાસમાં શુકદેવને વાગ્યાં, એવું વેદ વચન પરમાણે—રામ.
મોરદ્વજ રાખતું મન હરી, થેવા, મ્હારો વાંઘો આવ્યા જે ટાણે.
લઈ કરવત મસ્તક પર મેલ્યું, પત્ની પુત્ર બેઠે તણે.—રામ.
મીરાંઆઈ ઉપર કોપ કરીને, એલ્યો રાણોજી ખડક તાણે,
ઝેરના પ્યાલા મ્હારા ગીરધર લાલે, આરોગ્યા અમૃત ઠેકાણે—રામ.
નરસીંહ મ્હેનાતી હુંડી સીકારી, વડાલે બેપ બરી ખરે ટાણે,
આગળ સંત અનેક આધાર્યાં, એવું ધનાભગત કહે આણે—રામ.

(૬૮૯)—મહાશ્વેતા કાઢંબરી—રામ—ભજન—૫૬.

રામ ભજન રોકડ નાણુંરે, વેપારી સંતો, રામભજન રોકડ નાણું.
જક્ષ ચોરાશી કરા ફરામાં ફરીઓતોએ,
નહિ તારું ઠામ કે ઠેકાણું રે.....વેપારી સંતો રામ.
ખીજની વાત માંહી ડાહ્યો બહુ થા,તોં પણ,
તારું પોતાનું તે ન જાણુંરે.....વેપારી સંતો રામ.
કાળની દાઢો વચ્ચે વિશ્વ ચલાતુરે,
સૌ. કે, છે કાળનું ચલાણુંરે.....વેપારી સંતો રામ.

(૬૯૦)—મહાશ્વેતા કાઢંબરી—

રામ ભજ તું પ્રાણીયા, તારા ભવની બાવટ લાગશે (૨)
તારા દેહનું સાર્થક થશે.....રામ ભજ તું.
“બોલો રામ, સિતારામ”

પંખીડા તું જો વિચારી, કર્મ તારા લે, સંજારી,
વાસના નકારી તુને દૈતવ, નકે નાંખશે.—રામ.

મૂઠ તેં મતિ વીજાગી, મતિ તેની ગતિ તારી,
ઉડજે શંભાળી તારી કાયા કંચનની થશે—રામ.

(૬૯૧)—સંગતના ફળ—

રામભજન થકી લાગીરે, લગન મને રામભજન થકી લાગી—
અવનિર્મા આવી વાલા એક દી, બેઠો નથી.
પ્રિતી સંસારીયાની લાગીરે અમને—રામભજન,
ગુરુમળ્યા જાતી એણે. શબ્દ સુણાવ્યો,
સુરતા સિતાપતિની જાગીરે, મનમાં મને—રામભજન.

(૬૯૨)—દાહુરામ—રામ. ભજન. ૫૬.

રામભજન કરીલેજે, જીપરા, રામભજન કરીલેજે.
સાહેબ મેરા માગે ગા તમ, ઉતર કમસે દીજે—જીપરા.
આજે જાહ પછતાવન લાગા. પલપલ યહુ તન છીજે

તાસોં જીય સમજાઈ કહું, તોહે. સુકૃત અબતે કીજે—જીયરા.

રામજપત જમકાળ ન લાગે, સંગી રહે તનજીને

હાદુરામ ભજન કરીલેજે. હરિકી રાસી રમીજે—જીયરા

(૬૯૩)—હરીચંદ્ર—રાગ. બેરવી.

રાત એક સ્વપ્નાં. મયને બદ, અય પ્યારે, આજ દેખા,

જાય પહુંચી મય એક દેશમે, હય રાજ્ય દુર હો જાતે ઉસકા તાજ દેખા.

જાતે ઉસકા તાજ દેખા, લુંટ જાતે સમ તાજ દેખા,

સુખપર પરતે ગાજ, દેખા—રાત.

રાજ તારાજ દેખા, તાજ મહુતાજ, દેખા,

રાજકો રાજકો આફતમે, અયે મરતાજ દેખા.—રાત.

રી.૩ (૬૯૪)—સુયંકુમારી,—રાગ, કંવાલી

રી.૨

રીઆયોછું? ફસાયોછું? કુટાયોછું. લુટાયોછું.

દુભાયોછું, મુઝાયોછું. અમારી આમ બાબત છે? “પશુતે થયું કેમ”

પકડતાં જળમાં ઉંદર, ભરાયો સર્પ તે અંદર

હયું ઘોડા બદલ ખચ્ચર. અમારી આમ બાબત છે?

ખીજણાં નખરાણાં, મુઝાણાં જોષ ઘોટાણાં

પછીથી મળ્યો તો પુછડાવાળો, અમારી આમ બાબત છે?

તમારાં કષ્ટ સહિ ટળશે, અવસ્યે ન્યાયપણુ મળશે

તમારાં શત્રુ સપડાશે. અમારી એ કબુલત, છે

(૬૯૫)—મીસ, જાનકીભાઈ—રાગ, ગોડ. મહાર—

રૂમજુમ, રૂમજુમ, બાદરીયા વરસે, એરી ઉત ખીન જીયરા તરશે.

ચલત પરવાઈ, સુમસનનનન નના, ઝીંગરવા બોલે, તજુ, જનનનન.

ઉચી મહલિયા, ખીજવા બોલે ચલત કંગરવા કરકે.

(૬૯૬)—ઉમાદેવડી—

રૂડી રઢીઆળી રાત, ચાલોને રમવા, ચતુરા ચોકમાં:

લાગે હૃદય રઢીઆળી રાત, આનદલેનું છે. ત્રણ ચોકમાં.

મહાલે મદન જોબન વનમાં.

હારે લાગી તાલા વેડી તનમાં, ઓય ચાલો ચોકમાં—૩૦

સાખી } “જીવે ચોકરી માલરી, ચંદ્ર ઉદયનો ઘાટ.
વીરહે બ્યાકુલ વધ્યા, બહાલાની જીવે વાટ”

રતીરસે રમણીયો, બની રંગની રાતી, નજીદીના વીરા વીના છાતી ભરાતી.

સાખી } “જેને પ્રીતી જગમાં, તે પર પીડા જાણુ;
શાકરના શોખીનને, શુખ્યાનું નહીં બાન”

શીદ સતાવોરે સુલક્ષણા, શીદ સતાવોરે, પાલો ધરોને પાસે બહાલા

શીદ ટળવળાવોરે.

લાજ ન આવેરે ઠગારા, ચન્દ્ર લાજ ન આવેરે.
નારી નીસાસાનો સાગર, નાહક ખળ બળાવોરે,
સાખી { પાર પલકમાં પહોંચવા દીનાનાથ દે દાવ,
{ આશા સાગરમાં મુકયું. શ્યામ, સમાગમ ન્હાવ,
જીવે બહાલાની વાટ, બાળાઓ બેસી ધરના ગોખમાં.
આવ્યા પીયુ પ્રભાત, ઝાંઝર અણુણુ ઝમક્યાં ચોકમાં.

(૬૯૭)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

રૂપે શુ' મન રાચોરે, કાયાનો રંગ કાચોરે, ભગવાન ભળે. (૨)
હાડ માંસ ને રૂધીર ભરેલું, મઢ્યું ચામડે અંગ. (૨)
ગંદા, દેહનો ગર્વ નકામો, કાયાનો રંગ પતંગ,
ભરસો નહિં સાચોરે, કાયાનો રંગ કાચોરે-ભ.

(૬૯૮)—ભિખપિતામહ—

રૂડા રૂપાળા બહુ બહુ જોયા, પણ અંતર ના મેસા,
ઉપર ધંદ્રામણા સરીખા, અંદર ઝેર ભરેલા;
ચંદન વૃક્ષે સાપ રહે તેમ, સજ્જનમાં દુર્જન ખળ છે.
સુગંધથી સમજશે સવળા, કરતુરીકે કાજળ છે—રૂડા.
કરી આકરી પુરૂષ પરીક્ષા, ગુણના સાગર ગોતી લ્યો;
તજ શંખ શેવાળ સલાને, મહા મુલ્યનાં મોતી લ્યો.—રૂડા.

(૬૯૯)—સાગર સરીતા—

રૂડી ખિલી પુલવાડી રસાળી,
મકુરી મહવાળી જોખન ફળવાળી, રહી લયકાષ્ટ શી,
પુલોથી ફળી શક્તી. આછી ગુલાબી લાલી,
બાષ્પ શુકાધ ચાલી-માળી વિનાની, ખાલી રે, ખાલી.
મળે જો વનમાળીરે માળી, બનાવે હરીયાળીરે નીરાળી.
ખીલાવે હૃદ વાળીરે—રૂડી.

૨ (૭૦૦)—બોહતો કાગળ—

૨

રંગી, આ દુનીયા નારંગીએ, રંગી, તે રંગી બેરંગી, દુન્યા દોરંગી...રંગી
સાગર પાણીથીતળમાં, વડવાનળ તેનાં તળમાં, આગને પાણી ગન્યાસંગી(ક
આ. આંજો અંગી મનાતાં, કાલે જુજંગી ચતાં

કેણુ જુજંગી...કેણુ અંગી...રંગી...

વાયુ જે દીપક હારે, આગને તેજ વધારે
પ્રજ્વળી પ્રજ્વળતા દોરંગી.....રંગી...આ દુનીયા...

(૭૦૧)—મુખ કુમારી—

રંગમેર આજ રમે અલભેલા

બહાલા બહાલા લાગે, તારા બોલ કાલા ઘેલા

આધીન રહીશ તારા પ્રીતમ, સંતુણા પ્યારા.

દાસ, મણીલ્યો દાસિ મનમાં.

વારે અલુણી શાણી તારી મુતિ મધુરી, તારી

પ્યારો પ્યારો વસી મારામનમાં. ચાલો હુરનમાં ફરીયે ચમનમાં.

તમે મારા પ્રાણ પતીછો, હું તમારી દાસી.

જો જો મુજને છેતરતીતું, દષ્ટ ગળામાં ફાંસી—જીતાં. હાં. હાં.

કળજકાતી કોર, મારાં ચીતડાંની ચોર.

તુંત મનડ ની મોર વસે મનમાં—

લ (૭૦૨)—માલતિ માધવ—

લ્યો સુંદરી સુમનની માળા, જઈ કહેજો પ્રણામ અમારા,

માળા નહિ પણ વરમાળા. સુંદર વર ઓ...શરમાળા.

મુખ દર્શનથી મન ચોરી (૨) ચિત્ત હરી ગઈ બાળ ચક્રોરી,

—તમે કિશોર એ નવલ કીશોરી, મટકે મોલાં મટકાળા...લ્યો.

(૭૦૩)—તુલશીદાસ—ભજન (લક્ષ્મણને રામે કહેવું !)

લક્ષ્મણ મોરે ખીર કઠીન હે બનકા રહેતા,

તુમ લખન ઉમરકે પારે, પૈરાંમે પડગે છારે, કે કામળ તુમરો શરીર.

માં પુલસેજમે સોવો બહાં ધુપ, દેખકે રોવો, કે કારો, પરબય શરીર.

તુમ માત પિતાકે પ્યારે હો, સખ જુગ ધીજીજ્યારે, બતાવો ઉતકા ધીર.

મેં તુલશીદાસ જશ ગાવે, પ્રભુ લક્ષ્મણકો સમજાવે, લિખા જો

હય તકદીર—કઠીન.

(૭૦૪)—સાગર સરીતા—

લઈ તારા બહાલારે એવારણા,

છે દિલમાં ને મુખમાં મીઠી સુખા, નિરાશને ઉમારનાર દિલદારના સખા,

વારી જઈ આભારમાં.....લઈ.

સાખી { “લાળ લીધી વિયોગમાં, તસ્માં નહિં સુખજી,
ચિરીને દુઃખ વાદળો, ચમક્યા વિષુલ પ્રાણ.”

એ બહાલમાના દૂતના જું ઝલુમાં,

અ પુષ્પને ખિલાવનાર મિત્રતુજ, ચંદ્રમાં, વારી જઈ આભારમાં—લઈ.

(૭૦૫)—કન્યાવિક્રમની—કુરતા—

લખ્યા જે લેખ લલાટેરે, નહિ મીઠ્યા મધોરે,

સૂર્યવંશી સલવાદી, હરીશંદ્ર મણાવ.

નીચ ભૈર મજૂરી કરતાં, પાપી પેટ ભરાય,

વિધીની કૃતિ મતિ ન કળાય (૨)—લખ્યા.
પુણ્ય પ્રતાપી પુણ્યશાળી, પાંડવો કહેવાય,
ભાગ્યહીને રાજ તજીને જંગલ ગોચા ખાય.—લધી.
મન ધારે કે હું કરું ને, કરવાવાળો કાય,
આદર્શો અધવચ રહેને, પ્રભુ કરે તે થાય...લખ્યા.

લા.લે.લો. (૭૦૬)—સુકન્યા સાવિત્રી— લા.લે.લો.

લાગી લગન મને તારી, ઓ લલના.—લાગી.
સુરપતિ, મતિ શું વિશારી, સુંદરી સચીથી, અધીક સુખ આપું (૨)
પટરાણી કરી સ્થાપું ઊથાપું ન વચન મનોહારી—ઓ લલના.
(૭૦૭)—સુ. મ. ગાયન પ્રકાશ—રાગ. પીલુ, તાલ દીપચંદી.
લાજકી મારી મેં કહન સકત, મોરી ભરી હો રંગસે સુંદરીયા-ટેટ
લોગ લુગાઇ ચવાઇ કરત હે, બેર ન હમારે લગૈયાં.
સુંદર શ્યામ હોરી જો બેલે, બેગી લેજો ખખરીયાં. લાજકી.

(૭૦૮)—મહમદહુસેન—રાગ, પીલુ, કહરવા—
લાખન મે ગારી દીલાય ગયોરે, એસી સેજરીયાપે ન જાઓ ખાલમ. લા.
જાલીકી કુરતી, બનતકા અંગીયા, મેરા મોરા બદન કુમલા ગયોરે. લા.
સોતી થી મેં રંગભુવનમેં, સોતીકા, આન જગાય ગયોરે—લા.

(૭૦૯)—મહમદહુસેન—રાગ. એમન. કલ્યાણ તાલ. ભાવણી—
લે ગયો ચીર મુરારીરે, મેં મેસે કરું—હરી મેં કે.
ચીર ચીર હમ જખરીસે, દેંગે, જલસે નીકસી જયો ન્યારીરે—મેં કેસે.
જો હમ કહાના, જલસે નીકસી, લાજ જખગી તિહારીરે. મેં કેસે.

(૭૧૦)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, કાશી.—પદ.—
લે ગયો ચીર મુરારી(૨)કૃષ્ણ કનૈયા કદમ ચડી બેઠે.
હમ કાઠી ખિજલાલ, જમુનામેં—લે ગયો.

(૭૧૧)—ચન્દ્રાવલી—

લો પુલ જાની લેલો, પુલ જાની લેલો,
પુલોમેં પુલ ચંમેલી નરગીશ બડી રશીલી. લો.
ગજરે સુહાની લેલો, પુલ જાની લેલો;
માલન હું છેલ છપીલી, પુલોસે હું મેં રંગીલી.
ચંપા હું નામી ચારો, લો પુલ જાની લેલો. લો.
ગજરા બેચન વાલી, નાદાન વે તેરા નખરાં.
ગાલોપે લાલી હે તોરે નિરાલી, બાતોમે હે બોલી બાલી.
ઝોષ ઝોષ કંઠી લડ ગઇ કહોં, અડ ગઇ કહોં, બીડ ગઇ,
વે તેરા નખરાં.

૧ (૭૧૨)—સુરદાસ—

૧

વહાલા વજલાસ સાથે લાગીરે લગનીયા, માહરી મહારાજ.

ચ્યારી છબી સામળાની, રચાપી ઘટ ઘટમાં મેં તો.

એની હાથે છે, મારી લાજ,

વંદા વનમાં ફરતાં, ધરતાં, વરતા...આ...વહાલા.

હૈડે નીત હેવ ધારી, અંધુ હળધરના ફૂંતો, સેવું છોડીને ખીજ
કાજ. વંદા-વહાલા.

(૭૧૩)—નરસિંહ મહેતો—

વહાલા વેગે આવોરે, દયા દિલે લાવોરે, ભીંકુ મારી ભાગવા હોજી.

નહીં આવો તો, છાતાં ઉધાકું, અધાં છીંદ...વહાલા,

આહરડામાં ઉછર્યાં, જોવાળીયામાં વાસ,

કાંધે કાળી કામળી, માગી પીતા છાશ.

માતા કેદે મુકીયા. પુરો મારી આશ,—હું રાખું તમથી દાવોરે—ભીંકુ

એ માના એ પાપના, નકટા, નિર્લજ આજ,

મહીમાખણનાં ચોરટા, કસ તણા હે કાજ;

સોડ તજે રાધા નણી, દૂરીજન આપે આજ, ધીરા વેગે ધાવોરે—ભીંકુ.

(૭૧૪)—જુગમ જુગારી—

વહાલમજી સાડી ગુલામી મનાવો, હો (૨) પોલકા બનાવો મોતીડા—

ટંગાવો—અંગડી એ હીરાની મોંઘી મઢાવો જડાવો.

મુરતમાજ, જણાયછે, ધુતારાનાદંગ જેવા વાનો, પુરશે તેવો ચદશે રંગ.

હાંસીના હુલાસમાં, રસિધી ના રીસાધમે વા.

(૭૧૫)—માયા મોહિની. ગઝલ કબાલી

વખત બદલાય છે જ્યારે, અધું પલટાઈ જાય છે.

બને છે દાસ ભુપનીને, નૃપાલો દાસ થાય છે;

હતો ખેખાર અસ્વેનો, ખરા, લાં બૂકતાં જોયાં,

હતાં જ્યા દાન કરનારાં, હુંટારા લાં જણાયે છે.....વખત.

નથી એ દોષ કાઢનો, ખરેખર ખુશી કીસ્મતની,

હતો જે બક્ષ સોંહનો, શૂંચાલો આજે આયે છે;

બધી જાહોજલાલી આ, દીવસ બેચારની ગારીલ,

બની મગરર માલુસ વુ, વૃથા જાને પુલાયે છે ...વખત.

(૭૧૬)—કીશોરસિંહ—

વહીએ સદા સલવાણી. સાચું જીવન હીત માની,

કરે જે ખુશામત જણી, તેની સમજ પર પાણી,

હાજી હાજી, હા, કરતા દીવસ જે રાત ઉચરતા;

નીજ પેટ પાપથી ભરતા. અંતે દુઃખી તે પ્રાણી.....વહીએ.

બોલે મનુષ્ય પરખાયે, સૌ તોલ બેલથી થાયે,

મીઠ્યા લવારી માહે, લખએ સમજી શીદહાની.....વહીએ.

(૭૧૭)—મનુ-મણી—

વરસાદ અને વહુએને છે, જગમાં મરવાનું મરવાનું.
થોડા પડે તો મો થોડા પડે છે, ધણે પડે તો કહે ધણો નડે છે,
કામ કરી કરી થકી જતાં પણ, સાસુ નહાંદથી રવાનાં કરવાનું—વ૦
સાસુનાં ઠીંકરાં વહુના કહેડાં, લહે વહે તોય કમેં જડેનાં,
નાનાં અને મોટાં સડેકોનું, કાને ભુલી ભુલી કહી ધરવાનું ધરવાનું—વ૦

(૭૧૮)—કામલતા—

વરમાળ હાથે ઝાલી સરમાળ બાળા ચાલી;
હોંશ હૈયાની પુરણ કરવા બહા...લી, બહાલી,
આજ સ્વયંવરમાં વર વરવા, નજરે તુર નિહાળી.—વર.

(૭૧૯)—બુદ્ધદેવ—

વહાલા વિભુજીવન થયું ખારું (૨) કહે સખી ક્યાં જમ કહું દુઃખ મારું.
મળશે મનમોહન સજની, ટળશે પિડા અંતરની,
હવે જીવ ન લાગે અકારું—વહાલા,
બોલ્યું ચાલ્યું માફ કરજો, નાથ રાખિ દિલ દયા,
એકલી મૂકીને મુજને, આમ પ્રિયતમ ક્યાં ગયા;
ઓ નાથ રીસ યા શા સાડું—વહાલા

વા (૭૨૦)—કળાવતી—રાગ, આસા. પદ

વાહ આધાર સહુનો મુરારી, તુવારી રહાય થઇ કરમારી. વાહ.
પુર્વ જન્મના પાપ થું કીધાં, આમ સહું કષ્ટ ભારી—મુરારી,
ભક્ત તણે તું ત્રાતા દાતા, સુખનો વિદ્ય વિદારી;
માતા પિતા બહાલાથી વીછોડી, શાને મુઝાવે તું ભારી.—વાહ.
ક્યાં મમ વૈભવ ક્યાં સુખ સીમા, ક્યાં આ અંધન ખારી;
માયામય પ્રભુ ઠાક શો તારે, નાટક લીલા વિસ્તારી—વાહ૦

(૭૨૧)—સરોજની—

વાલમજી મારી વરણાગી, તારા મુખડાની માયા લાગી,
પ્રેમ તણી ગોળી વાગી, અંતરમાં ખીડા જાગી.....વાલમજી.
ધાયલ કીધી, છાતી વીધી, રાખું બાંધી, રોહ સંધી,
મૂજને કીધો મહાભાગી.....તારા મુખડાની માયા લાગી.
રંગે રમથું, સંગે જમથું, હરથું ફરથું, હેત જણવથું !
ભવની ભાવઠ તહે ભાગી.....તારા મુખડાની માયા લાગી.

(૭૨૨)—સતી દ્રૌપદી—

વારે લાલા, મોહન અંસી વાલા, ઠગો છો, શાને સહુણા.
જાણી (૨) તમારી મેં ઠગાઇ, પ્રીતી બાંધી હવે હું પસ્તાઇ.
પસ્તાઇ પુરી કાના, ઠગાઇ હુંતો કાના,
રજનીના, રંગીલા, સરમાળા, શામળીયા—
અરે જવો નંદલાલા, વૃજલાલા, ગોવાળા, જખીલા છોમાળા વારે.

(૭૨૩)—કંસવધ—

વારો, વારો કુંવરજી કાનુડો તોફાની, તેને નંદરાણી તમે વારજો.
માજી બાળક શુ મ્હોડે, ચડાવે.

સુન સામળીયાને સમજાવે, સમજાવે.....વારો. વારો.
ધરમાં ધુસીને, ગોરસ ખાતો, તાવણુને તડકડ દે, લાતો.
કહું શું વાતો, ખુણે ભરાતો, લાગ જોષ છનો, છટકી જતો. શા.
વખત વીના વાછરડાં છોડે, મટકી દહીં દુધની ફોડે.
પેસી રસોડે તાવડી તોડે, દોટ દધ કાનો, દડબડ દોડે. શા.

(૭૨૪)—કામલતા—

વાટ જીવે છે, વાલી રશીકવર, રાજ અમે તો લઈશુ બા.
પ્રેમ ગુચણી ગુથે જાના, દુર, હમે તો ચઢશુ બા.
મને એકલી મુકીને, તમે જાઓ ના, -યશો એકલાં તમે ત્યાં જાઓ બા,
મને લાગે છે ખીંહક—અધું ઠીક છે ઠીક—એમ કેમ.
ખાલી કરો પતરાજી—અમે જઈએ એમાં રાજી,
જતાં કરો છો સફાઈ—છોડો જામું હમે બાઈ.
હવે આવજો બા-સખી તું-હા-આવજો બા-અલી તું.
હા, આવજો બા, કરો અમન, ચમન, હમે જઈશું બા...વાં

(૭૨૫)—સંગતનાઈજી—

વારે મારા પ્યારા ગુરજી મહાન, મને મહેરબાની બતાવોને જ્ઞાન,
ઝાલીને હું જ્ઞાન જીલાવું ગુમાન.....અરે વારેં
જ્ઞાન તારું વરયું ગોરે ગાલે, -યશો ઝાઝી સખ આવી ચાલે,
કોઈની તો રાખો જરી લાજ, કરો ન હેરાન, -મારા.

બે.વી. (૭૨૬)—સરદારબા—

બે.વી.

વેળા ફરતી છાંયડી સુખ દુઃખ આવે જાય,
લીલા શ્રી જગદીશનીરે, મુરખ ગોથાં ખાય-એતો બહેની મું
વરતો સમયને વિચારીરે-હાં-સમય તણી બેની બલીહાર,
કું જે ખીલી કુસમકળી, જે સાંજ પડે કરમાય,
ચો પડી ચળકી ચંદ્ર મનમાં, ઝાંખો છટ થઈ જાય-એતો બહેની મું

(૭૨૭)—સત્યનારાયણ—

વિષ્ણુ પળ પળ અકળ કળા ફરતી,
સરતી મરજ પછી હાં તારો ભાવ નહિ પુછે.
અજળ અજળ ધરતિ.....વિષ્ણુ
મોહ અંધ થઈ ભ્રમ મહા કીધી, પૂર્ણ, ન કીધી પ્રજન વિધી,
સલોવ શીખ બાજ લીધી, ભ્રમ હવે નહીં થાય—વિષ્ણુ

સ (૭૨૮)—સતી દ્વાપદી—રાગ, તોટક છંદ સ

સખી સ્વપ્ન મહીં મનમોહનને, મેં નિરખ્યા એકાન્ત વિશે શયને,
શરમાઈ રહી, રતિ નાથ વદે, મુખથી નહિં કાંઈ બોલાય અરે,
વિનવે અતી વલ્લભ બહાલ ધરી, નવ ઉત્તર મુખ અપાય જરી;
નીચું જોઈ રહી, દ્રગ પ્રેમ ભરી, ખણતી પૃથ્વી નીજ પાય અરે.
કર સાહી રશીક રૂંદે વળગ્યાં, કરતાં બળ સેન થયા અળગાં.
તુટી હાર ગયો એ રકાજકર્મા, કસ કંચુકીની છુટી જાય અરે.
ગયાં સ્વેદથી વસ્ત્ર લીંઘાઈ અરે, પણ નાથ થયા નમણાંજ અરે.
મનથી મન શેજ ગયું, પીગણી, જેમ શાકર દુધની સંગ બળી.
કીધાં ભોજન નાથની સાથ મળી, મુખવાસ સુવાસ આપાય અરે,
મુખ તાંબુલની પીચકારી ભરી, ઉડી, અચાનક નાથને અંગ પડી,
સખી તે રજની અને તેજ ધડી, રસીયો રીશ લાવી રીશાય અરે.
સજી શસ્ત્ર શરીર શું અશ્વ ચડી, રણ જાય પીયુ અરે, હુંથી લડી.
સખીઓ વિનવું તમ પાય પડી, કરો જે રીત નાથ મનાય અરે.

(૭૨૯)—મીરાબાઈ—

સરપર ગાગર, ધરકર, ગજ ગામની, હથ હલાતી આવે
બોલી શી ભામની છુતી શી દામની, પ્રીય કામની; ગજ ગામની—હથ
હસ હસ જુમી પાય દેવે, નભ નીચે, લાય દેવે,
મુખસેં કછુ ગાય દેવે, અમૃત, ખરસાય દેવે,
નિસી અંધારી ભરીમેં, દુતી દામની, પ્રીય કામની, ગજ ગામની—હથ

(૭૩૦)—નંદબત્રીસી—

સખી ખેલ ધુધટડો, છોડાને છેડો, વાદ શું મુખ મલકાય—સ૦
બહાલા સંગે, રમી લે રંગે, મદમાણું જોખનીયું આ છલકાય.—સ૦
શરમે બાઈ હું ખીડાઈ, કયાંથી, સ્વાર્થ સરાય,
ચાવલી તું ચડાં, લાડકા લડમા, અંગે અતંગ ઉતરાય.—સ૦

(૭૩૧)—પિતુલકત પ્રભાકર—

સમજે ન પ્રથમ જન કામી, પરતાય પછી દુઃખ પામી,
નજ અખળા પર ઇતરાજી, પર, નારથી રગતા પાજી
એ અધમો પર કહું માજી, નથી રામ જરા પણ રાજી... સમજે.
હાથે બગાડે બાજી, નરી શકતા સ્ત્રી, ના તાજી,
પાકે ના છેવટ બાજી.....(૨).....
સુંદર વર...ભયહર...મુખકર...હરશે ખામી.....સમજે ન.....

(૭૩૨)—સ-યાશી—

સહુ સાહેબો પધારો...મારી, શોભાને પધારો,...વરઘોડો, છે, મારો, આજે
ગાડી ઘોડાઓ જોડાવું—મેંડ વાળ વગડાવું. મોટી મોટોરો મંગાવું.
વાગે પ-પ-પ—મોટો મંડપ રચાવું—લાઈટ કીશન લગાવું.

રૂડા ગીતો ગરડાવું...વરધોડો.

જરીતો જમો પહેરીશ હું. જમીતો ઘોડે ચડીશ હું,
નાણા નાંખી દબને તું-ધોળા માં ધુળ ધાલે થું.

છોડા બાંધીને ચડું જમીનાની સાથે...વરધોડો.

(૭૩૩)—સતી તોરણ—

સનિયોતે બહેની તનપર સુંદર સજવું ધરણું સાચું,
ટેકની ટીલડી કરવી લલાટે લજ્યા કાજળદ્રવ ભરીયે,
વિનયની વાળી નાકે રૂપાળી, હરી હેત હાર હૈયે ધરીરે...સતિયો.
કુલીનતા ફેરી સજવી સજની કોડે કુંચુકી નીત રૂડી,
ચળકે કમનીય યુગલકરોમાં દન તણી શુભ ચુડી...સતિયો.
સાડી શીયળની અંતે ઓપાવે, અળતો પનિવન ફેરો.
મર્યાદા અંજર પગ અમકે, ચતુરાઇ ચણીયો પહેરો...સતિયો.

(૭૩૪)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

સખી જઇ સંદેશો કહેજે, મમ સખીને ધીરજ દેજેરે...સખી.
અસ્ત થતાં દીનકરનો નલિની, ઉદાસ મનમાં થાય,
અદ્ય પરીચયે ચક્રવાકી પણુ, પતિ સુખને નવ ચડાય.
તજયું સખીએ દશન પર નરનું, હું ક્યમ નામ લઉં નરવરનું,—જઇ
સમજ્યા વિણુ સુખની આશામાં, પામર જીવ તણાય,
વિષય ભોગ આ લો, ક તણા સૌ, અંતે નીરસ જણાય;
હશી પ્રથમ પરીણમે રોવું, એ વિષયે ક્યમ ચિત્ત પેરોવું...જઇ.

(૭૩૫)—દુઃપિલા—

સખીએમએમારાપીયુનિનાપલકનાસુહાય,મારંરહ્યઆલી આસુથી ખાલી.
ધડક ધડક ધડક ધડકાય, વિરહની દહાય, સદિ ના જાય...મારા પિયુ.
પીયુ પરદેશ વસ્યા, શેજ હું એકત્રી બાળા,રેનઅંધારીભયથીડરંભારી,
સ્વપ્નસૂતાકિંઈવિપરીત આવે, મરં,અખડીજગીભયથીછાતી,ધડધડધડકાય.

(૭૩૬)—મુદ્રાપ્રતાપ—

સતી તણાં સુખ સો પતિ ચરણે, પતિ વડે ચુડી ચોટલો (૨)
પતિથી રહે અળંગી પીયર તે પાપનો બાંધે પોટલો (૨)...સતી,
પીયરનાં પકવાન નકમાં, મીઠો સુકો સાસરીયાનો રોટલો(૨)...સતી.
મહીયરના રંગ મહેલ નકમાં, રૂડો અઢી ગજ સાસરીયાનો
ઓટલો (૨)...સતી.

(૭૩૭)—બોડાણા—

સ્વામી સંભાળોરે, હે કૃષ્ણ કૃપાળા.
શરણે લેજો અનાથોના નાથ પતિ મારા.
કરણ કરણ રિધન વીદારણ છો, રથે પ્યારા, સ્વામી.
ભડ ભડ ગીરી ગીરી દવ પ્રજળતો, હરણાં પામે તાસ.
શર સધે છે પારધી, જીવનની નહિ આશ,
આવો વારે બળ વિર, દુપદ સુતાનાં પુયાં ચિર—સ્વામી.

(૭૩૮)—કન્યા, વિક્રમતાની કુરતા—

સરસ નિરસ સુખ-દુઃખ નવ ગણીને, સંતોષ માની રહીએજી (૨)
સકળ શિરોમણી મનહર મુરતી, નામ નારાયણ લઇએજી.
સુવર્ણ પ્રભાતે નિજ પતીની સેવા, સદંતર કરીએજી.
પુર્ણ પ્રિતી મન રાખીને, સુખ સાગરમાં તરીએજી.
તો ભવ સાગર તરી જઇને, મહાસતી કહેવાઇએજી.

(૭૩૯)—સત્યનારાયણ—

સકળ જગતનો અચળ વિષ્ણુ તું, અકળ કળા ન કળાતીઆ;
ચરણ કમળ ના વમળ મહીઆ, જીંદગી મીઠી ગાળતીઆ,—સકળ
રંક રાય માં રાય રંકમાં, પળપળમાં પલટાવે તું. (૨)
ખરે ખટકતી મતી અટકતી, લી.....લાઃ.....સકળ.

(૭૪૦)—દેવકન્યા—

સમજી લે મન મારાં તું સમજી લે મન મારાં,
બલાં તું સમજી લે મન મારાં—(૨)
ધન વૈભવને વાડી વજીરા, અંતે તે નથી તરાં—બલાં.
માયા નચાવે તેમ શું નાચે, ગણુ પ્રભુનાં પદ પ્યારાં—બલાં.

(૭૪૧)—ધન્ટેકામ—

સઘ્યાં મોરી માનલે, મયતો હારી વારી —સઘ્યાં
ધતની ખીનતી કયસે, મેં સમજી રહિ,
મોરી માનલે, લવતે, હારી વારી.
કાલી કાલી ઘટા નવા રંગ દીખલા રહી,
ચાલો સખી સેજરીયાપે, ખીજલી ડરા રહી—માનલે.

(૭૪૨)—મીસ મલકાજન—રાગ, જોગીયા-તાલ દાદરા—

સખીરે મૈન, પીયા મિના કછુ ના સુહાય,
તુમ તો સોતન ધર આવત, જવત, મોરા જીયા. ગયરાયરે,
ન રહી દિલકે લગાનેકી, હોસ દેખલીયા,
તુમકો હમ, ખાર, મોહનતકી નજર ગૌરૌ પર,
તુમકો દીલ દેકે હેં, અજીરાને ખતન દેખલીયા—સખી.

(૭૪૩)—મીસ કાલીજન—રાગ, એમન, કથ્યાણુ.

સલોનારે ખાત્રમ મોરા;
સુરખ ચુંદરિયા તો રંગ દેતી આજ સુહાગરી રાત—સંગો.

સા (૭૪૪)—ઝેરીસાપ—

સાવલ આંકેરે, નજર મોરી આગયે, ન કછું કહે મયે, ના કછું, સુના મયે.
મોરી ખાલીસી, ઉમરીયામેં, રોગ લગા મયે,
કયો ખબરથી કે કાઇ, તીર અંધ હોતા હમ,

દેખ લેના કે હસાનોકા, જલા હોતા હય,
મીઠાં મીઠાં સહારી, દરદ ઝરા હોતા હય.

જલમેં નહાઈ, મેં હોતી હું,
કાસેસે પુછું કે મેરે દીલમે, કયા હોય હય.

(૭૪૫)—સુરદાસ ભજન—રાગ ખ્યાલ-હુમરી—

સામરો ન જાણું મોરી પીડ, કનૈયો ન જાણું મોરી પીડ, એલી પૈરરરરર
મેં દધી બેચન, ગમતી બંદાખન સામરવાને ખેંચી ચીર ચરરરરર
મેં જલ જમના ભરન ગમતી, સામરવાને છાંટ્યો, મોહ્યે નીર

છાંટ્યો છરરરરર
બંદાખનમેં રાશ રચ્યો હે, હરીયાં હમારાં ચિત, ચીત, આલ્યા ચરરરરર
સુરદાસ પ્રભુ પુઠ્ઠારે, મીલનકું, ફેંક્યો મોપે તીર (૩) વાગ્યો તરરરરર

(૭૪૬)—હોરી સંગ્રહ—રાગ. હોરી—આલ કાશી.

સામરા મત ડારો પિયકારી, બીજત મેરી નવરંગ સારી

મત ડારો મરગહ, સુ રહીયો, મેં હું, કન્યા કુમારી,

પુમહો, નિરલજ અમ નહિ, એસે, મુખસે દહંગી ગારી,

ફળેતી હોયગી પુમારી—૧

પરનાર કો પાલવ પકડ્યો, મોહન મનમેં બિચારી,

માત તાત તેરો વરધ બયો હે, રાજ કસકો ભારી, કહું સખ

એખ, વિસ્તારીરે—૨

એલી હામ હોયે હંચેમેં, પરનો નૌતમ નારી—સાં

(૭૪૭)—મીસ અમ્છનઆઈ—રાગ, દેશ. હુમરી.

સાવરીઆ સુરત તેરી દેખી, કન્હૈયા, શુધ ન રહી તનમનકીરે,

જખસે ગયે મોરીરે સુવહુન લીનીરે, હારે જીયા ગભરાવે મોરા;

ક્યારે કરેં કુછ અસ નહિ આવે, આસ નહિ મોરે જીવકીરે. સા.

(૭૪૮)—કસૌટી—

સાવરીયા મન બાયોરે, પાપીયાર,

તનકો મનકો પ્રીતમ તમસે, અંગ ભણુત બનાયોરે. પાપી.

પાંછી પીછે પ્રેમદા, પડા હક્કસે જલ,

ખીધન અખ એસી કરો, ખીલી ખીલી કાબુદાર.

(૭૪૯)—લક્ષ્મી વિજય—

સાચો પારસમણી, મળે મિત્ર, ભાગ્ય કહીં,

કપટી, સ્વાર્થી, પાપાણુ છે જહીં-તહીં—સાચો.

આધી વ્યાધી, ઉપાધી મટાવે, તન મનના, સૌ તાપ સમાવે.

પુન્યશાળિ-જન-કવચિત પામે,

વિપત્તિ શહાયક. દુર્લભ વિધ મહી—સાચો.

સુ (૭૫૦)—જલસા સંગ્રહ—રાગ દેશ કુમરી— સુ

સુનો તમ યાર પરદેશી, ખયન કેયશે નીલાવોજે. સુનો૦

નદીયાં જોરશે બહેતી, ખવૈયાં સુજ નહિ પકતી, સુનો૦

પોકાઈં અપને હેમતકું, લગાદે, આપાર મોરો નધયાં. સુનો૦

બાળપન ખેલમેં ખોયા, જીવાની નીંદર સોયા, સુનો૦

બુઢાપો દેખકે રાયા, નખી. ૭ આશરા, તેરા. સુનો૦

(૭૫૧)—વીણાવેલી—

સુંદર શામળીયા, નામ જપીશ નિલ તાઈં—સું

મનહરના મળીયા, કાશી કરવત ધાઈં.—સું

શામળા શણગાર હમારા, કાળજીં હર્યું કામણગારા;

વીનવે કરગરી દીન દારા, દર્શન દો દીલદાર તમારા,

ક્યાં હું, કહું દુઃખ મોઈં, સુંદર શામળીયા.

આસપાસ નહીં વાસ નિહાળું, આઢાઢા, ત્રિભુવન બાસત કાળું;

નિરખું નહીં મુખકું તાઈં, જઈં હીમાલય ગાત્ર હું ગાળું,

શાક્ષી દેવ દયાળુ,—સુંદર શામળીયા.

(૭૫૨)—ખોલતો કાગળ—

સુખ હોય જો નારને નાથ તણું, ગણે સ્વર્ગીય સુખ સહ વરણું,

સતિને નહિ માન તણું, સમણું, ધીક તે અઘમી ધરે જો રૂપણું.

પતિ પ્રેમ પિયુસ પાને ઠરે, નિલ સ્નેહ સરિતામાં સ્નાન કરે,

બની દાશી વિદાશી ઉદાશી હરે, મન વાણી કમેં, પતિ સહ વીચરે.

પતિ સેવી સંસાર સમુદ્ર તરે.....

સે.સૌ.સં. (૭૫૩)—સુરદાસ—

સે.સૌ.સં

સેવકની અરજ સુણી, ધીરા, વગર વિલાંખે ધાવો,

દયા દીન પર, દીન દયાળુ, લાલ ઉમંગે લાવો.

વૃજવલ્લભ છે, મુજને બહાલા,

કીંકર હું કરું કાલાવાલા, આ બાળકને બચાવો.—સેવક.

કરો જીવન સ્નેહ ધરીને, મદમોહન પ્રભુ મારા,

નિરાધાર, નારીના દુઃખને, નટવર કરજો ન્યારા;

અવિનાશી આધાર તમારો; અવર કાણ છે અમારો, પરચો નાથ બતાવે.

(૭૫૪)—અંબરીષ—

સૌથી સુંદર છે, મારો નાથ મારો નાથરે,

લક્ષ્મણી એ દાસ કુણ્ણજી, ગુણસાગર એ નટવર નામર.

મોહી અમર વરને સોખ્યા હાથ (૩) રે ભક્ત,

વરવાને મન, નાભગ, નો તન, સસારે, કરીશું એનો સાથ. (૩)રેભક્ત

(૭૫૫)—સુર્યકુમારી—

સોહામણી સ્વર્ગની વાટ, એક દીન સોહાવળે હોરાજ,
રસિણી અમરાપુરી ધાટ, એક દીન સોહાવળે હો, રાજ.
મૃત્યુ દોહના મનુષ્ય ક્યાં, ક્યાં અમરાપુરી ધાટ,
અધટીટ કહો એ કેમ, બને વસમી વીકટ એ વાટ.
મુગટ મણી તમે રાજ સદનનાં, પારીખતક તમે નંદન વનનાં,
રાજવંસિ દેવાશી રસીકવર, પ્રિતિ જ્યોત પ્રકટાવી પરસ્પર,
મેળવવાં અંતરમાં અંતર, સ્વર્ગ અમારું સોહાવળે હોરાજ.

(૭૫૬)—નૌતમચન્દ્ર—

સંસાર ઉનાળે શિતળ વિશામા સ્યામા,
સૌ તાપ પ્રજ્વળે; શાન્તિ દર્શા, વામા...સંસાર.
જોડ વિનાં જન ખોડજ બાંખે, પુષ્પ સુગંધી પ્રભુ પાસે રાખે.
કોણ સરોવરમાં જળ નાંખે, સ્વાદ મુકે કોણ આંખા સાખે...
બણકારા બૂટી લેવું ઉધામાં ધામાં.
ભાવી મુક્યો છે શાર, ધરમાંહિ, રામા રામા.—સંસાર.

(૭૫૭)—સતિ સીતા—

સંસાર સર્વ અસાર, અંધુશે ધારો દુઃખ અપાર,
લે'ણ દે'ણ વેપાર ચુકાવી, જનમ્યું તેજ જનાર.
સંપતમાં નવ હર્ષ સજનને, દુઃખમાં ન દુઃખ લગાર,
સરખું મનથી શાણા સમજે, શીતળ જળ અંગાર—સંસાર.
વિષ સમ માને વિષયને, ભોગ ગણે સૌરોગ,
માને મન સંસારને, નદી નાવ સંજોગ,
નામ રૂપ ધરનાર જગત સૌ, અંતે નાશ થનાર—સંસાર.

(૭૫૮)—તારા સુંદરી—

સંસાર સમજીએ શાણા મુસાફર ખાતું,
કોઈ નથી ટક્યું કોઈ નથી ટકવાનું—શાણા.
દૂર દેશ તારો પ્યારા, અરે પરદેશી શાણા,
કાલે સવારે ઉઠી તારે તો, જવાનું શાણા—સંસાર.
સગાને સંજાધી તારાં, પંખીનો મેળો શાણા.
તારું જે માન્યું તેતો ન્યારું છે થવાનું શાણા—
સંસારના આ ધામમાં વિશ્રામ છે ધડી ચારનો,
હયો ન આવે કામથી, આરામના પળવારનો,
આજશ તજીલે તું, સજ તજ તંત આ સંસારનો;
જાવું જરૂર પડશે ઉઠી, ડંકો ચર્તા દરબારનો.
સત્યની શીરોધ નીતિ જળે ભરી રાખ શાણા,
અગવત અજન બાતુ ભીડ ભાગવાનું.

(૭૫૯)—મીસ ગોહરબન—રાગ પીલુ. ત્રીતાલ—
સાવરીયા મન લાયેરે, બાંકોયાર,
કાહુમેં હજરત, કાહુમેં મુસા, આપહી આપ સમાયેરે,
અરે કેમે હી રંગ. હીખાયેરે બાંકોયાર,

(૭૬૦)—જયરાજ—

સાવરીયા મેના પ્યારારે, ના જામ્મો પરદેશ,
કાનોમે કુંડલ ગવે ખીય સડેલી. લડેં જોગતકા બેસ...સાવરીયા.

શા (૭૬૧)—બોલતો કાગળ—

શ

શરમ. શરમ, શ-મ, શરમ, બોળવા બેઠો નામ,
કરે છે ગુનામ, ઇજમત લીલામ, ખાનદાનનું નવ જરા ભાન.
થાય, આજ થાય છે, બુઢાની આખરે વિલામ.
જાય, આજ જાય છે, સસ્નામાં ખાનદાન નામ,
છે ખરીદનારનો ચઢાવો, ને પુરી બદામ.
એક-બે-ત્રણવાર-સોદો તમામ, વન-દુ-થ્રી-ટેમ-સોદો તમામ,
ક્યાં ધનવાન તણુ ખાનદાન, ક્યાં એ ગરીબ નોકર ગુનામ,
નાક કપાયું સહુ ઓળખીતામાં, થુથુ, કહી સહુ. થુંકસે ગામ.

શા (૭૬૨)—સતી દ્રૌપદી—

શાર

શામળીયાજી, કરજો મારી સ્હાયરે, બહાલા ગરૂડે ચડીને, વેહલા આવજોરે,
સ્વામ સલુણા સુભદ્રાના વિરારે, આ દીન બાળાની લાજ દયાળુ રાખજોરે.
છોગાળા છે વાત છેલી, નથી કાછ મ્હારું બેલી,
વા'લા તુજ ગુણની ઘેલી, દાસી દુઃખમાં હુબેલી.
દુઃખની દાદરે ફરીયાદ, અંતર લાવજોરે,
કૌરવ કર્મ ચંડાળ, દુશ્માન નિર્દય અરે.
જોતાં પાંચ ભર્તાર, પાપી પટકુળ તાણતો,
બહારે આવોને, દયાદીલ લાવોને, નાથ હું અનાથ નારી, ભરંસોછે, ભુધરબારી
એવી હું તેવી તમારી, વાલા ન દેશો વિચારી,
હેતે હળધરજીના, વિર, આવી હિંગારજોરે.

(૭૬૩)—સુકન્યા સાવિત્રી—(યમ સાવીત્રી સંવાદ)

શા માટે અમ કરે, સતી તુજ પતિ ભક્તિ સાચી (૨) હવે પુત્રી વળતું પાછી (૨)
સાવિત્રી-સનજન કેરા સાથમાં, મેંડગ ભરીયાં સાત,
મિત્ર ભાવે સુણજો હવે, આ દિન વનીતાની વાત;
ધર્મ જે વેદ પુરાણે બણીયો, મુખ્ય, ધર્મ મહસ્થામમ ગણીયો.
કૃપાનાથમમ, પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તી રાચી (૨) વળું મહારાજ કયમ પાછી (૨)
અમ-સુણી વિવેક ભરી મૃદુ વાણી, યયો પ્રસન્ન અતિ મન શાણી.
સત્યવાનના જીવત વિનાં, કાંઈ ઇચ્છીત, વર યાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી-મહારાજ ! (મારા અંધ સાસુ સ્વસ્વર દેખતાં રાય.)

યમ-તથાસ્તુ ! ભાગ્યવતી તું અતિ દુર આવી, થાય કાથી

મિથ્યા નવ ભાવી. શા.

સાવિત્રી-પતિ સમીપ શ્રમ નહીં જરી, જ્યાં જાએ મમ નાથ,

તપવૃત્તઆપકૃપા વડે ત્યાં આવું તમ સાથ;સંગત સજ્જન તણી નથી સોંધી
જેત્રી સંત પુરૂષની મોંઘી;કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથશું રહી વૃત્તી રાચી.(૨) વળુ

યમ-અર્થયુક્ત સંભાષણ તારું, બુદ્ધીમાં વૃદ્ધિ કરનારું,

સત્યવાનના જીવત વીના, કાંઈ ઇચ્છીત વર યાચી.-હવે.

સાવિત્રી-મહારાજ(મારાબુદ્ધિશાળી સસરાજીને પાછું રાજ્ય પ્રાપ્ત થાય)

યમ-તથાસ્તુ! ઉત્તમ વર ખે આપ્યાં ભાવે, હજી પ્રેમદા પુરૂષ આવે. શા.

સાવિત્રી-સુપાત્ર જન કરતાં કદી, સુપાત્રોનું સનમાન,

સાધુ, તો દુશ્મન તણું, પણ સાધે કલ્યાણ.

સંત પુરૂષોનો સમાન હૃદયે, હયા તણી વરશાવે વૃદ્ધી,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું, રહી વૃત્તી રાચી. (૨) વળુ.

યમ-શિતળ વચન સુધાસમ તારાં, તૃષ્ણાતૃષ્ણાવરની હરનારાં,

સત્યવાનના જીવીત વીના, કાંઈ ઇચ્છીત વર યાચી.-હવે.

સાવિત્રી-મહારાજ ! (મારા પિતાના કુળની વૃદ્ધી કરનારી મારે સો
ભાષ થાય)

યમ-તથાસ્તુ, સાસરીયાનું માન વધાર્યું, પીયર તણું પણ કાજ સુધાર્યું-શા.

સાવિત્રી-પર દુઃખે દુખીયા બને, દુઃખદ હૃદય વિશ્રામ.

ભરૂષો ભારે સંતનો, ઠરવાનું શુભ કામ.

સ્વજન માંહી વિશ્વાસ નવ લાવે, સજ્જન ધર પુછતું સૌ આવે,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તી રાચી. (૨) વળુ.

યમ-મધુરાં નવીન વચન સંભળાવ્યા, અતિશય તે મારે મન ભાવ્યાં.

સત્યવાનનાં જીવીત વીના, કાંઈ ઇચ્છીત, વર યાચી. (૨) હવે.

સાવિત્રી-મહારાજ ! (મને માગ સ્વામીથી ઔરસ સો, પુત્ર થાય.)

યમ-તથાસ્તુ ! બટે ના થાવું અતિ વર દોભી, તજી પુરૂષ હવે જા અહીં
થોભી-શા.

સાવિત્રી-સ્વધર્મ બહાલો સાધુને, જે ચુકે નવ લગાર,

સાંપ્રત જીત ભવિષ્યની, ગતિ તણાં આધાર;

સજ્જન ફરે ન આશા આપી, બોલ્યું અબોલ્યું ન કરે કદાપી.

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તી રાચી (૨) વળુ.

યમ-અમુલ્ય તારાં વચન વિચારી, વાધે તુજમાં ભક્તિ મારી,

ભગવતી છેલ્લું ઉત્તમ અનુપમ, ઇચ્છીત વર યાચી. (૨) હવે.

સાવિત્રી-પુત્ર તણું મુજને દીધું પ્રજા આપે વરદાન,

જીવીત દાન દમ જીવનને, સસ કરે ભગવાન.....

(૭૬૪)—બુદ્ધદેવ—

શાશ્વો, પહાના ચૂકાવો પૂરા નાણાં, બુડી મરો દેતાં દીકરીના નાણાં.
હાય નાણાં=નાંધો પાણા.

દીકરીના લઘ દામ જગમાં, સુખિયા કો'ણ કે'વાણા;
હરામ નાણાં સથે મૂળના, નાણાં જય તણાણા—હાય.

—સસરાજી સુખેથી ભરજો, પટારામાં પાણા,

દીધીના દીધી થાશે, ગભરાવો જમ ગાણા—હાય,

—હડકા સાથે હેત કરીને ફજેતી કમાણા;

ફોગટીયા હડકાને દેજો, ફાવે તેવા ફટાણા—હાય.

(૭૬૫)—સ્નેહ—સુધા—

શાશ્વો સુંદરી શીલવૃત ધારી, ભવથી તરીને તારનારી,

સીતા સાવિત્રી અતુસ્યા, દ્રૌપદી જેવી નારી,

અજર અમર જશ કરી ગઘ જગમાં, સુશીલા સતી પદધારી,

મંગળકારી સહુ સનારી તરીને તરનારી.....શાશ્વો.

(૭૬૬)—સરોજની—

શામળીયા ગીરધારી લાલા, રોકા શાને વાટડી;

કપટી કાના કામળુગારા, ચાતુરી ચલાવો કરી ચાળા-શામળીયા,

હૈયામાં હરી હેતજ ક્યાં છે? અમથા આંખો મારતાં બહાલા-શામળીયા,

તન હૃદય બે રંગજ બુદ્ધા, શીદ સંતાપો કાલા,

બોળી બામાને ભરમાવા, કરો ન કાલાવાલા બહાલા-શામળીયા,

(૭૬૭)—લક્ષ્મી વિજય—

શાને સંતાવે કામ બાળા બિયારી, તહારા બાણે વિંધાય કુમારી-શાને.

યૌવન આવે અમલ જણાવે, તન મન ને બહુ તાપે તપાવે,

પિડે જણી આ નિર્જળ નારી,...શાને.

શુ* (૭૬૮)—અશ્રુમતી—

શુ*

શુ* માયા અજબ હરીની, નહિં નીલ નમે મોટાઇ.

નથી ખબર એક ધડીની, પાર રહે પસતાઇ;

કાળે, ચોપટ, બાજી, ખીજાવી, જીવ સોગડીયો લાવી,

દેત દુઃખ સુખ પાસે ખેલાવી, નર વા નર ખાલી,

ભટકી મરે હું પદમાં ચમદાઇ.

(૭૬૯)—અશ્રુમતી—રાગ—અરબો.

શુ* નટવર વસંત, થેઇ, થેઇ, નાચી રહ્યો, નાચી રહ્યો, જગ

નચાવી રહ્યો.

સાખી { “કાયલ મધુર મોરલી બની; છેટે નટવરકાન.
ચીરહે થેલી ગોપી ધણું, તજી નીકળી અભીમાન ”

રસીયા વિનાની બની બાગ, ઓ બહારી.

વેણું વસંત ચિત્ત વીવી ગયો—થું નટવર.

સાખી } “ શીતળ સુખર પવનની, દહેર ધુમે ચોપાસ.
બાણું ત્રાષકૃષ્ણજી, રાસ રમેછે ખાસ ”

વિધવિધ પંખીના વેણ, ધુમરી ધમકરે.

મહિમદિ મેનાના નાદ, ઝાઝર ઝમકરે.

સાખી } “ નવપદ્મવ વાગા ધરી, પયરંગી શીરપાધ,
ફાગ લાગ સાંધીરમે, મદનરાજ મહાભાગ્ય ”

લહેરી લાસાથી રમે લલનાઓ, લાડમાં, પ્રિતી ગુલાલ લાલ છાંછ ગયો. થું.

(૭૭૦)—મહાશ્વેતા-કાદમ્બરી—

થું કહું કયની, મહારી રાજ, થું કહું કયની મહારી,

હું તો દેવના ત્રાસે હારી, રાજ... થું કહું.

પરખ પારીબતીક મેં, અરપણ કીધું મન મહારં;

પતી તજ પરલોક સિધાવ્યાં, કરી જીવતર મમ ખડું-રાજ.

અંદન કાષ્ટની ચિતા રચારી, પતિ સહગમનની આગે;

શુન્ય દેહ મમ સ્વામી તણો પણ, ઉડી ગયો બાકાશે-રાજ.

અરખ્યું મે સર્વસ્વ સ્વામીને, પ્રેમની કદની ધારી

તજ જગત જન્મજન સર્વ હું, પ્રીતે લજ્જા ત્રિપુરા-રાજ.

(૭૭૧)—ઈલા મુંદરી—

થું ! તેજ ભરત ભુમી આએ !

અક્ષ રશે બીના રૂપી વરની વેદ, ભુમી તે આએ ?... થું તેજ—

વસિષ્ઠ નિશ્ચામિત્ર વાલ્મીકી, વેદ વ્યાસ વળી પરાશ રાદિ,

શુદ્ધ સનાતન બ્રહ્મ તેજથી ઝળહળે જ્યોત સદાએ.

તે દેવ ભુમી તે આએ ? તે પુણ્ય ભુમી તે આએ ?—થું તેજ—

બીજમ, ભિમ અર્જુન કર્ણાદી, પ્રતાપી પૃથુને સરમ શિવાજ,

નામે અતર ઉછળે જ્યાં, આર્ય તણા ઉત્સાહે,

તે વિર ભુમી તે આએ ? અમ આર્ય માત તે આએ ?—થું તેજ

(૭૭૨)—પાંડવ ગુપ્ત નિવાસ—

થું વદુ મુખથી વાણી છે, કંઠણ કર્મની કહાણી.

પુણ્ય ખીલ્યું તું રાજ બગીચે મોજ રહ્યું તું માણી.

વિંધી વાયુ વંટોળે લીધું વૃક્ષ સમેતે તાણી છે કંઠણ,

પુણ્ય પડ્યું આવીને પટમાં પણ વિમળ પથરાણી,

મધુપ ગણ પાસે નવ આવે અધો ગનિને બાણી—છે કંઠણ,

કાન્તિ ગણ કરમાઈ કુસમની કીચકમાં કચરાણી.

પુણ્ય તણો પ્રભુ પુનર્વાનો, ધર્મ થયો કુળધાણી—છે કંઠણ,

(૭૭૩)—ભક્તરાજ અંબરીષ—

થું કહું સ્યામરે (૨) બહાણું તું દયાળુ પુણ્ય કામ છે—થું કહું.
સુદેશી સળગી જાશે, જગમાં તુંજ હાંસી, યાશે;
અંબરીષનો ક્યાં ભગવાન છે.....—થું કહું.
મંબરી બાળ ઊગાર્યાં પાણીમાં પત્થર તાર્યા,
હરિજન દુઃખ હરવા તારું કામ છે.....—થું કહું.
અગ્નિમાં સત્તા તારી, મહેનત થું ચાતાં વિરી,
જળ સ્થળ એ સઘળું તારું ધામ છે.....—થું કહું.

(૭૭૪)—કળાવતી—રાગ પીલુ-હુમરી,

થું બાધ કરમાવે કામલ ગુલાબી આ પુલ,
ઘોવન નવ રંગેયાં કાંઈ ખીલતુ, ટપકે શી લાલી અમુલ—થું.
રંગનો રશીદો વેતો આવીને મળશે, શીકું પાડો શાને તુર—થું.
ધીમા નયનોથી નયનો મિલાવી ખિલવશે પ્યાર આ મુલ—થું

શી (૭૭૫)—સરસ્વતિચન્દ્ર—

શી

શિતળ ચન્દ્ર જેવું, વદન કાન્તિમાન;
નયન મીચી છે તું શાન્તિથી વિરામ
જાણે જઈ બેટું એવા, હિમજકા આવે છે
બોલું કંઈ બોલું ત્યાં તો શરમ દેવાવે છે.
કાંઈ કાંઈ અંતર થાય, થાય, થાય, ના રહેવાય,
ચાલુ ત્યાં તો ચરણો, અન્યો અન્ય અથડાયે છે
માગી લાગી આ સ્મર, લહાય, લહાય, લહાય, ન રહેવાય
જાગેજી જાગે બહાણા, નીંદ્રા વોસારી હો,
રાગી થઈ ત્યાગી બહાણા ત્યાગી સમાધી હો.
લળી લળી લાગું હું પાય, પાય, પાય, ઢોળું વાય.

(૭૭૬)—વસંતપ્રભા—

શીતાપતીનું નામ પ્યારું, અમને લાગે સાફ રે-શિતા.
માયા તણાં સમણાં હિડી ગયાં હારે, કીધું જગત જુદું ન્યારે-અમને
સાચા સ્નેહીને આજે આજખી લીધે, ઘટમાં થયું અજવાળું રે-અમને.

હુ (૭૭૭)—નરસીંહ મહેતો—

હ

હવે મને, હરી નામથી, નેહ લાગ્યો. (૨)
ભાગી બીડ ભવનો ભય ભાગ્યો...હવે. (૨)
માયા, મંદીર, મારે મનથી મેં મુકીયાને મન્દીની ઓળખાણ મુકી (૨)
હેમ હીરાથી હાર મહેલા, તે પર ચાલ્યો થુંકીરે...હવે.
કોના સુત તાત, કોના માત બાત, સરવે સ્વાર્થનાં સગપણ રાખે
પ્રાણ ગયા પછી, પાસે ન આવે, કાઢો કાઢો મુખ બાખેરે.-હવે.

(૭૭૮)—અંબરીપ—

હરી પ્રેમે, પય લાવી છું, નાથ હાથ ધરજો,
ભાવ ધરી ભોગો હરી હું—કીંકરી લાવીરે,
ના વિશરી જશો, હરી ટેક ખરી છેક,
ગોવીંદ વીણુ, ગોપી જેમ ઘેલડી,
તેમ હરી પ્રેમ ભરી વિયોગી વેલડી.
છું બિહારી હું તમારી, લ્યો સંભાળી આ ધડી નેક,
પય લાવી હું પ્રીતથી, હરી લ્યો હાથો હાથ,
ભક્તિ ભાવે ભેટજો, રૂડા રૂક્ષમણી નાથ.

(૭૭૯)—અંબરીપ—

હસિહસિ બોલો બાળા નવિન નવિન કરે ચાળા,
એકવાર જાની બચી, લઉં તુને વહાલા. હસી.
ઉછળે છે ઉમંગે, છત્રંગ ભરી શીદ કાલા,
લે પ્રીતે પકડી, લે કર પય, પાન વહાલા. હસી.
મુખ કમળને જોઇ, તનમન અતિ હરખાર્યા,
જા પોઢી બાલુડાં, શરદ પુનમના જાયા હસી.

(૭૮૦)—મોહજીત—

હજી નહિ આયે બાલમ, કેસે કટે રતિયાં;
બાલા જોખન મોરી બોટી ઉમરીયાં...હજી.
સખી સંગ કોઠિ નાહિ, અખતો બ્યાકુલ ભઇ,
વૃજમેં અકેલી રહી, પ્રીતમેં થક ગઇ,
ખીના કનૈયા મોરી ધરકત છતિયાં...હજી.

(૭૮૧)—જીગલ જીગારી—

હતી અમારે ઘેર મહેર લક્ષ્મીની ભારી,
કરમ તણે સંજોગ થયા મુજ તાત જીગારી.
દોલત મીલકત સર્વ જીગારે બેઠા હારી,
નહાસી ગયા લઇ સંગ દુઃખણી માતા મારી.
હૈયુ ન રહે હાથ વાત વિતક સંભારી,
ક્યાં છો વહાલા તાતા ? ક્યાં મળે માતા ખારી.

(૭૮૨)—બોલતો કાગળ—

હર ફેશનમાં, પોઝીશનમાં, ઓયસ આઇ એમ બ્યુટીફુલ મેડમ,
જે દેખતા તે સહુ કહેતા, ગુડ ડે બાનુ વેલકમ,
મુછાળી મેડમને હરદમ, ખુશાલી, આહાહા, હાહાહા.
આઇ ગ્લાસ આંખ ઉપરને માથે વિગ કાળી,
અંગ્રેલા લેડી ફેશનની હાથમાં રૂપાળી,
છે લેડીબુટ પગમાં ને વોચ ખીસ્સે ધાતી.
મોંપર લગાવ્યો પાઉડર ગાલે લગાવી બાલી,
(જે દેખતા તે કહેતા ? જીવો કાળી મેડમ આલી;
હું અલબેલી, નાર નવેલી, સુધરેલી, કહેવાળી બલીહારી—જાઉં.

(૭૮૩)—સત્યનારાયણ—

હઠ છોડો હઠીલી હદ થઇ થઇ થઇ થઇ,
માનો માનો મુકો મત, નહી નહી નહીં નહી.

ત્રેમ નીરની માછલી, વીરહ રતિર શોષાય,
મદન માછીની જળમાં, તરફડતી ઝપડાય.

જાશે રૂપણીમાં રશ્મિસ, વહી વહી વહી વહી,
આપ પાપ રેલો રમે, પેખે પરનો દોષ.

કંઠથી કરમનો દોષ ન્યાં. જાસે ના સંતોષ,
રહેવું ક્યાં સુધી દુઃખ કહો, સહી સહી સહી સહી.

કેવી લીલા રાધા હરીની, થઇ થઇ થઇ થઇ
વાત ટુંકમાં પતાવતાં વધી ગઇ.....હઠ.

હા (૭૮૪)—મીસ ગૌહરજાન—રાગ, જલ્લા-તાલ. ત્રીતાલ હા

હાય સૈયાં, પડેમે તોરે પૈયાં, સતાવો કાહે મોયકો,
પિયા પ્યારે સજનપે જાઉં વારી, મોહે બિરહકી મારી, કયો કટારી.

કટારી મોરે સૈયાં, કયોં મારી મોરે સૈયાં,
પલપલીયાં, તલમલીયાં બેકલીયાં, હો રહેયાં-હાય સૈયાં.

બિરહકી મારી, મૈતો તારકરંગી, કેસે નિવડો, તુમ હાય.

મોહ કાહે સતાયે મોહે કાહે જરાય, જળલાય, તરસાય, હાય સૈયાં.

(૭૮૫)—સંસારી સાવિત્રી—

હાય ધરીળી તણી જે પીડા, અમીર શું જાણે (૨)

જળ (૩)જળે મુજ મનમાં, એનીજ, મનમાં કાંઇ ન આણે હાય (૪) ગ.
જળ સુકાતાં, સરીતા કેરું, જળચર પામે દુઃખ ધણેરું.

હરીયાના પાણી જે હોરે, હરું, જળ વિણ દુઃખ શું એ પરમાણે.-હાય (૪)

ભુખ ઉદરમાં શીરપર ભારો, પીડા પામ્યો જયમ કઠીયારો,

શું જાણે સવારી કરનારો, જમે ભાવતું જે નીત ટાણે, હાય. (૪) ગ.

(૭૮૬)—વિક્રમ ચરીત્ર—

હાલો, વહાલો લાલા, મારા બાળા, કુંવર મારા કલા,

જુલોને આનંદમાં, લાગે મુખડું વહાલું, હાસ્ય મંદમાં.

રહો માના વિસામા ચમનમાં, હસતા સુમનમાં,

વહાલાઓના વંદમાં, હાલ મહાલો, મામાના ભુવનમાં;

ઓછું, આણે રખે રાજ મનમાં, જમશું થોડાદિનમાં વતનમાં ખુલંદમાં-હા.

(૭૮૭)—સરોજની—

હાય મેણુલાં મારે, પિટયો મેરૂલો, હાય મેણુલાં મારે;

જરી કરું છણુકો લાં ધિંગો, ધોકો લખા ધમારે—પિટયો.

હું પણ જળમાં, તેમજ કળમાં, ક્યાં છું એથી કચી,

એ ઉગામે ખોટી જાડ, હું ઠોકી દઉં સાચી...પિટયો.

બળ્યા ધણી તો રહે બડબડતા, આપણું રહીએ રમતોં,

તોપણ હુંતો હારી ગઇ છું, દુખમાં ખમતાં ખમતાં—પિટયો.

હી. હું (૭૮૮)—લક્ષ્મી વિજય—

હી. હું

હીલમીલ સજની મીઠો મોહનસે; મેરી લાગી લગન બાલા પનસે;
મેરા બાલા જોખન બળખાય, વનમાલિ ખીના ન સુઢાય;
મન મોહ લીયો બંસિ ધુનસે... ..હીલમીલ,
બની ચટળ તુંકીલી ચાલ મુરખ હસ હસત કે નંદલાલ
કરે ધાયલ મદ બરે નંચનસે,હીલમીલ,

(૭૮૯)—નંદ બાત્રીસી—

હીયે હીયોજો નવેલડી બલખેલડી—હીયે
મણીએ મઢી, હીરલે જડી વધીયે ધડી, મધેવડી, રસવેલડી:
મન મોહીની મોહી, સુરજ બળી થી તુંથું જીવે.
તુજ પખમણી પત્ની નથી, નથી જહેન બાન જીવ્યો તું એ,
આં તરૂણીનાં તેજ આગળ તોલ તારો તું ખુએ,
કીરણ સતાવે કેમ તું ખશ સાંભળીશ મુખથી શું એ.
કરમાય છે કુમળી કળી જખી છેલડી—રસવેલડી—હીયે.

(૭૯૦)—સુકન્ધા-સાવિત્રી—

હું નથી એવી બોળી (૨) હવે તો રહીરે—હું.
પાવરધી યજ્ઞ પુરી, મારી તોડ જડે નહી બોળી—હું.
નિલ કળ્યા કંકાશ કરી ઘરમાં સગમાવું હોળી—હું.
‘‘પ્રસંગ આવે પરખાસે બાધ, તું ગળણું ગોળી.
બલે બાયડો બીખ માંગે, ખાંધે બેવે ઝોળી,
આપણે બાધ લીમાં ઝખોળી, બાધએ ખીરને પોળી.

(૭૯૧)—સુરદાસ—

હું ભજન, હરીશ, હરીતું, સદા મુખે. ભજન
આ સંસાર, આગ, સમ લાગે, મિથ્યા ફાંફા મારી, હારી-ભજન
નહિં કાઢને કેવા તમારી, વાત આ બંધાઉં છું,
રાખો ભરોશો હૃદયમાં, હું—દેવના સમ ખાઉં છું.
છોડો ક્ષમા લાવી મને, ઝટ આહીથી ખવાદીયો,
સંતોતણા સહવાસમાં, મુણ કૃષ્ણના ગાવા દીયો.

(૭૯૨)—સુરદાસ—

હું હવે નાચ્યો અહુજ ગોપાલ, કામ કોવનાં પરિધાનો,
કંઠે ત્રિપયની માળ, મહદ મોહનાં નેપુર વાજે.
નિન્દા શબ્દ રસાલ.....હું હવે.
કોટી કળાઓ નાચી ચતાવી, ના રહ્યો કાળનો ખ્યાલ,
સુરદાસની સર્વ અવિદ્યા, દુર કરો નંદલાલ.....હું હવે.

(૭૯૩)—જગતસિંહ—

હું છું રંગીલો જીવાન, ફક્કડ અક્કડ ચાલું આમ,
જાણું છું તમામ, રસિકત્રાલ માડું નામ.
બંધાના રૂપ આગળ માનો, કામદેવ પણ તુરજ,
કંઈ કામની શીદા થાય છે, જોઇને મારી મુરજ.
એકેકા છું, તિલામાં તેજી, પડીતમાં પંકાઉં,
કસખી પુરો ગાવા માંહી, રાગ રાગણી ગાઉં.

(૭૫૪)—શારદાવિજય—

હું તો પ્રેમની જોગણ, પીયુને શોધવા ચાલી,
શોધવા ચાલી; પીયુને શોધવા ચાલી—
રાજની જોગણ, જની સરતાજની જોગણ, પીયુ.
પ્રેમની કદની ધરીને, પ્રેમની ઝોગી,
અંગે જાણતી પ્રેમની-જસ પ્રેમથી, ઝોગી. પીયુ.
કરું સાધના અંગારની, કરું સ્યામનું દરશન,
રહું મંત્ર માળા કર લખ, જસ પ્રિયતમ-પ્રિયતમ. પીયુ.

(૭૫૫)—સરસ્વતિચન્દ્ર—

હું પરણું કદી નહિ, પીડા ધરું નહિં શીરે કદાપી સંસારની,
રહું બાળ કુમારી. સદા બ્રહ્મચારી ભક્તિ કરું વિશ્વાધારની
પ્રિતી તણું પીંજર વિષે પરવશ થઈ પડવું નહિં....
સંબંધીઓના અંધથી બેડીથી તત જડવું નહિં.....
આ નાટકી સંસારનાં, દુગ્ધા મહિં મરવું નહિ.
અમૃત ગણીને વિષય વિષ, પીવાનું મન કરવું નહિ.

જુડી માયાના અંધારામાં હું પડું નહિ, રહી વાત હૃદય વિચારના

(૭૫૬)—વસુંધરા ઉર્ફે બેધારી તલવાર—

હું રશવેલી મદ્યેત્રી નારી તરશી, પ્યારની(ર) નારી તરશી પ્યારની(ર). હું
હું યુવતી કામજુગારી, તર નયન બાણથી મારી, રમું રંગે
રશ્મી રેલી.....નારી...હું
કામ જાત લહેરી જે આવે, રતિ સુધા સરસ પિવડાવે તે તરવરને હું વેલી
નારી.તરશી પ્યારની.....હું.....

(૭૫૭)—ખુશસુરતબલા—

હું વે બાઈ કાટ, મીલા દીનપાટ, ગદ્ય તેરી, મેરી જોડણ. (ર)
ક્યશી ડાલેથી લુટ, મંગે ડાસનકા બુટ, કબી લાવે ન સુટ.
તો જાગે મડમ રૂઠ, અમસી બનીયા ફેશન પે, કોટ,
મુજે તો મેરી જોડે સમજાયા બોટ ગદ્ય ધરસે બલા,
પાપ સરસે ટલા, “અજ તો વોહ ટોપી, અમ્માના વોહ પુરાના;
જમા, સમ કે, કરેંગ ઠાઠ. વાહ.

હો. હો. (૭૫૮)—સન્યાસી—

હે. હો.

હેરી આપણે ગુન ગાંધેરાધાવ-કો, જાણે જીવનપરવારી. પ્રીય પ્યારી.
કુંવર કનૈયા અંશી બનૈયાં, ધેનુ ચરેયાં, ક્ષેત્રું ગણેયાં.....હેરી.
લટક લટક આવન લાત, સોદાવે સંગ ગાત.
રાધકો પ્રાન પ્યારે, નટવર શ્રી તંદુતારે,
હસત હસત મોરે મન હરલીતો જાન બાજપે નર.....કેરી.

(૭૫૫)—સતી દ્વાપદી—

હો, કનૈયાળરે, અમને મોહન માયા લગાડી. અલખેલા.
વનમાં વેણ વગાડી, અલખેલાં હો.

સાખી { “અંસીખટ-પનઘટ-નિઠટ-તટ-યમુના-યદુવિર,
“નાચે નટવર નંદના, હરી હળધરના વિર,
લીલી લવિંગ લતા, શોભતીજરે,
લીલા વનવૃક્ષ વેલ વાડીઓજરે. મારા વાલમજી. સીં

સાખી { “ચાલો સખી જઈએ ત્યાંજ્યાં વસે વૃજરાજ.
“નીર ભરંતા પ્રભુ મળે એક પંથ બે કાજ.
રસીયાજી રાસ રમાડોરે, અમને રસીયાજી રાસ રમાડો,
સમીરે સંખ્યાની આવી, સરખી સાહેલી,
આનંદે અંગે પમાડોરે, અમને રસીયાજી રાસ રમાડો.

સાખી { “અંસીખટ સમ ખટ નહીં, નંદ ધામ સમ ધામ.
“વૃંદાવન સમ વન નહીં, કૃષ્ણનામ સમ નામ”

કાનજીને માથે, મણી જડ્યાં મોળીયાંરે,
તારા મોડીયાનો ખડો ખડો ઠાક, ખમા, ખમા-રૂપાળા-કાનને,
કાંનજીને માથે, પાળા પીતાંજર, પેરીયાં કાનજીને કાને-
કુંડળ હૈયે હાર, ખમાખમા, લટકાંજા કાંનને. હો કનૈયા.

(૮૦૦)—પ્યારા સાહેબ—

હોરી આજ જલે ચાહે, કાજ જલે, મેરા કુંવર કન્હાઇ
મેસે આન મિલે - હો.
મુજબિરહનકો, ખીરહા સતાવે, સુતી સેજ મૈકા, ડસડસ જાવે.
મૈતો જરત જરત હોરીસે; શામસુંદર મેસે આન મીલે-હો.

(૮૦૧)—સુંદરવેણી—

હોકો ખેલો ગુડ ગુડ, મંદિ બધુ છે પાણી;
આગલા તંઆકુ લા; લા દે દંડા પાણી, વાહરે મારા હોકા,
હોકો વ્હાલો લાગેરે. મને હોકા વ્હાલો લાગેરે, બાધ બાધ;
હોકા વ્હાલો લાગે, ચારનો, ચોપડીયોને, દીલ્લીનો દીવાન; બાધ (૨)
હોકા વાલો લાગે. (૩)

અલમતો અતુરાઇ કરે ને હોકો હરીની માયા;
ખલેચીમાં હાથ નાખી જાવે, (૨)
જાણે મંગાજીમાં નાય, બાધ બાધ હોકો વ્હાલો લાગે. (૩)
વહુને વળાવી, દીકરીનું આબુ આણું,
આધા પિધાની વાત ન જાણું, બાધ(૨)મેઠા હોકો તાણું બાધ બાધ(૨)
હોકો વ્હાલો લાગે, (૨) વ્હારે મારા હોકા. હોકા (૨)
કુંગર ઉપર દરિયો જાળે, ને દરિયો કરે પોકાર.
અતુર હોય તો ચેન્ગે. રરખ કરે વિચાર—વ્હારે મારા હોકા.

(૮૦૨)—સતી પત્નીની—

હારે, કાષ વાલમને લેષ આવોને, હાં મને છેજા રંગીલા મેળાવે.
જુલમી જુવાની, આ હાય દીવાની, લલીત વીલાશી, એ વાલમ વિના;
રંજની અંધારી હા, લાગે નકારી.

ચતુર ચક્રારીને ચન્દ્ર વિના, હાય બળી, હું હાય બળી છું.
પિયુ પિયુ તનથી તલસી રહી...

(૮૦૩)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

હાં. જમ મળુ આજે મિત્રને, પ્રાણુ પ્યારા.....હાં જમ.
સુન્ય હૃદય આ મિત્ર વિનાનું, જેવું પુષ્પ સુવાસ વિનાનું.
તુંજ વિરહે, હત લાગ્ય હું માનું,
ભેટીશ જગવતી સુંદરીને, મનોહરી મધુરીને મળાશે.
મનમાન્યો મદનોત્સવ થાશે, ભેટીશ જગવતી સુંદરીને—હાં જમ.

(૮૦૪)—માલતિ માધવ—

હાં હારે, મને ઠગી, ઠગી, મને ઠગી, ઠગારે મને ઠગી, જાણીને બોળી નાર.
ખોટા ખોલી શાને ખુવે છે ભાર, -આ છે ખોટો કરાર (૨)
ખોટા ખોટા ! હા ખોટા.....ઠગી.....

સાખી { “અંતર પ્રેમ વિના બધા નિષ્ફળ કાલ કરાર,
“એ વિશુ કા હંપતિ તણો, નવ સુધરે સંસાર.
આ છે ખોટો કરાર... .. ઠગી.

(૮૦૫)—મુથ-કુમારી—

હાં હારે અમ્મર ધામ તણા વાસી-સુખરાશી,
પ્રેમ માર્ગ ના પ્રવાશી દેવાશી.
પ્રેમની પરિસીમાં તો જાણે જગમાંહી કાષ.
વિરલા દેહ ધારીઓ તો લાવના જુદીજ જોષ,
જાણી-જોષ માણી જોષ, અંતરે પ્રમાણી જોષ.
ધોષ અંતરનાં આસુથી વિશ્વની ઉઠાસી,
જેની દૈવી જ્યોતિ, જગમાં પ્રકાશી—અમ્મર.

(૮૦૬)—નરપિશાચ—

હારે ગુંથી જુલમની જાળ બને કાળ વિકરાળ.
ક્રમ દીનના દયાળ દીલ સાંખસે.
સુંડા જનની સુંડાષ વેરી નાંખશે, લજા જનને સહાય સાથ રાખશે—હા.
કુર કશ્મપ કુમાર હણ્યા ફરથી, નીચ કીચક ચિરાય ઝેર વેરથી.
પાખી અંતે પિગાય, કુડાં કર્મો ઉભરાય,
ખરસાણી વાવોને, મીઠાં ફળ ચાખ, શે.....હારે.

(૮૦૭)—ખુબસુરતબાલા—

હારે મોરી ચાલો, ન ઠારો, અકે લી અલખેલી,
દેખો, બારાસા જોખના, લુંટે, ન કોઢિ, સાહેલી અલખેલી...હા દેખો.
સખીરી, મય હારી, મય હારી, મોહે ન સતાઓ, અય જાઓ,
કાહે રંગીલેસે, પ્યારી, નેહા લગાયા બતલાવો.
જાઓ અય ન બોલુંગી, તુમસે, ગુધ્યા રાર. ન મચાઓ,
ગમ સમ જન સખીયાં, કરકે ધાન કાહેકો છુપાત,
મનકી બાત બેદ હલત હય, મોહની અંખીયા—ચાલો.

(૮૦૮)—(પ્રસિધ્ધ-કર્તા-નામ દર્શક) રાગ-ભજન.

શા માટે મુંઝાય મનતું બાવે હરી બજીલે, મનતું, બાવે હરી બજીલે.
રસનાએ ના વિશાર દીવાનાં, હેત હરીથી કરી લે.....મન તું
તનમન ધનથી શેવ હરી તું, તજના અણપણ એનેરે,
નંદકુંવર, શું પ્રીત કરી લે, તો તરશે તું અભવથીરે.....મન તું.
લાવખત કથી કથી કહું છું, તન મન ધન સૌ અરપિદે
લક્ષમિપતી ના અરણકમળમાં ચીત, ચુનિ' તું જોડી દે-મન તું.
માહ મોટમ મહારાજ તણી. એ કળે કોણ આ જગ માહિ,
નેતી, નેતી, વેદ વખાણે, પાર ન જોતો કોષ પામે.....મન તું.
કર કૃપા કરણાળું કેશવ, -દાસ—'ચુનિ' શીશ નામે,
લાળું છું પ્રભુ હું તમ આગળ, મુજ દીક્ષની વાતો કે, વાને-મન તું
લક્ષમાં બેળે દિન દયાળું અંતર ઉદ્દગાર સેવક નાએ,
મુખ દુઃખ વિવિ, એ લખ્યું લેલાટે, દો, રો. સધળી તારે હાથ-મન તું.
રટણ કશં તારં હું મનથી, શમળું ના ખીજું કંઈ નાથ.
તનમનથી પ્રભુ વિનંતી કરં એ. દયાળુ આપીશ 'ચુની' ને'દે-મન તું.

ધી ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ

ભાગ ૪ થો સમાપ્ત.

સાતશો પચ્ચીશ ઉપરાંત પ્રષ્ટ અને પાકા પુઠાનું
દળદાર મ્હોટું પુસ્તક. નામે

બત્રીશ પુતળી.

અતી ઉત્તમ અજાયબી પમાડનારી વાર્તાઓનો મોટો મહા
સાગર, છતાં કીમત રૂા ૧-૮-૦ ટપાલ ખર્ચ જુદું.
મળવાનું ઠેકાણું—ચુનીલાલ મગનલાલ બુકશેલર
લીમડાચોક—સુરત.

સદા, શ્રિમંત. તમે માટે, હોમને ક્યમ સતાવો છો ?
દયા સાટે હોમને દમ, તમે ક્યમ, રોક, બતાવો છો !
હોમ નિચ નોકરો તેથી, હમારં બાન, બુલાવો છો !
ન કરતાં કે, કદર, કો'દી, છતાં ! હલટાં, સતાવો છો !

હોમએ વિશ્વાસુ થઈને, લીધાં માલિક, પુરા માની,
અને હમારં શિર તમ ખોળે, મુક્યું, એ વાત ના, બાની !
કરી પરવા હોમ એનાં, કદી કો'દી. હમારી કંઈ,
રહ્યાં હોમે સદા મથગુલ, હોમે ફરજે, ફરજ માં રઈ !

સદા ઈચ્છ્યું, હોમએ તો, ઉત્તરિ રોકની યાવો,
છતાં ! ગરદન, હમારી પર, તમે ક્યમ વારે બુકાવો !
તમારાં એક શબ્દથી, હોમે નિચે મુકી રહિયે,
છતાં, તમે રોક, તે માટે, નકામા શબ્દ સુણાવો છો ?

હોમને આપી મ્હોટી, લાલચ, તમેએ, ફેંદે ફસાવ્યા,
હમારી જાત મહેનતથી, તમે શ્રિમંત કહે, વાથા;
ન'કદર, કંઈ તેહની કરતાં, જણાવો' મિશુના રામા,
કહેવાતાં કહેવતે જે ત્રણ, તમે ! તે માંની, છો, માયા.

કરે, કો' વાત, તમેને કંઈ ! ખરી ખોટી જે તમ કાને,
લગાવે, મસ્કો, હાજ, હા, નો, તો, તમે જાતાં ધરે વાને;
ગૂહતાં મક્કટોનું જ્ઞાન, વિચરતાં નહિ કદી જ્ઞાને,
કરતાં બશ, કુદા, કુદ, ત્યાં, ખોટી, મોટાઈએ તણાવાને.

હોમે વિશ્વાસે રહ્યાં વળગી, તમારા તે'જે અંજલે,
હમારાં દેવ, તમે, ખીજાં, એમ, માની ખેડા હોમે યાંહી.
હમારી માલ મિલકત શૌ, તમારે ત્યાં દીધી મુકી,
હમારી જીંદગાની શૌ, તમારે ત્યાં મુકી વિંધી.

રાખ્યો, એક આશરો તમપર, માલિક તમને ગણી લઈને,
ખન્યાં તેથી હોમે લાચાર, તમારાં વિશ્વાસે. વઈ, ને;
કરાવિ કામ, ન આપો દામ, સોંપી સુપરતમાં જ, મે લેતાં,
કે'તાં દામ, રહવા દે. કામ, યશે તમ હાથમાં વે'તાં.

યશે હયાં થઈ રકમ સરખર; જશે તમ પાસ હડી અદ્દર,
દો રહેવા, હયાં તમે રજતર, શદા વિશ્વાસુ માવાને;
તમારં તે તમારં છે, હમારં ના કદિ પછ તે,
પછ સચવાશે હયાં શિર સાટે, એ તમારાં લાલ ને માટે.

વદિ મુખે મીઠી ખોલી, હમારં શૌ લિધું તોલી,
પછીથી આપરાં ખાતે, કહેતાં માપ જુદું છે;
પડતી ગમ નથી તમને, હમારી ઇન્સાફી, સહો,
હમારાં ફક્તરે ખોલે, તમારં કે'વું ખોડું છે.

રાખી જે કાટલાં એવાં, કરી રહેલાં જે ધન રોવાં,
એવાં રોક, ને શક, કેવાં, કહો તેમાં શું, ખોડું છે;
ફક્ત જે શક કેવામાં, મળે ના ઇલકાબ પુરો તો,
સોનેરી ટાળીના સબ્યો નો, ઈલકાબ પુરતો છે.

સર્વોપયોગી, વાંચક વર્ગમાં વખણાયલી

ઊત્તમ, બુકેનું દુંડું પ્રાઈલીન્ટ.

ફક્ત નવલકથાઓ (નોવેલો) કી રૂ. આ પાઈ

અકબર મિરખાસ ભા. ૧ થી ૧૮ સાથે.....૦ ૧૨-૦

અરેબીયન નાઇટ્સ (મોડું).....૧-૮-૦

અકબર રાજ્ય રહસ્ય સચીત્ર ભા. ૧લો.....૧-૪-૦

૨ જો.....૧-૪-૦

ઈન્દ્રાવતિ (રશીક નોવેલ).....૧-૦-૦

કમુદા અને કુશમ (નવલ નોવેલ).....૦-૮-૦

કામીની ચરીત્ર.....૦-૧૨-૦

કામકળા કામરૂપ.....૦-૧૨-૦

કાળીદાશ અને રાજા બોજ.....૦-૮-૦

કુમુદ કુમારી (સચીત્ર).....૧-૮-૦

કુંદન કુશમ ભાગ ૧-૨-૩ સચીત્ર દરેકનો.....૧-૦-૦

.....ભાગ ૪-૫-૬.....૦-૧૨-૦

કૌતકમાળા બોધવચન.....૦-૧૨-૦

ખંભાતનો ખુની.....૦ ૧૨-૦

ગુર્જરી (મુખાબતી શેક્ષણી).....૧-૮-૦

ગુલકાંત ગોટાક્ષમી.....૧-૮-૦

ગુલશના (ઐતીહાસીક).....૧-૦-૦

ઘેલી કુસમ અથવા અરસ્વતીચંદ્રનો ગૃહસ્થાશ્રમ.....૧-૮-૦

ચતુરશીહ હંગારો ભાગ ૧ થી ૪.....૧-૦-૦

છત્રપતિ શિવાજી મહારાજ મોડું.....૧-૦-૦

છેલની વાર્તા.....૦-૧૨-૦

તપસ્વીની, નાટક ભાષણ સાથે.....૦-૮-૦

તકલીરના તમાસા નોવેલ.....૦-૬-૦

દગાખાજ દુનિયા (સચીત્ર).....૧-૮-૦

નરસિંહ મહેતો નોવેલ.....૦-૮-૦

નટવર તારા નોવેલ.....૧-૦-૦

નુરજહાન.....૦-૮-૦

નિર્ભાગી નીમંજા (સચીત્ર).....૦-૪-૦

સારાં અને સસ્તાં પુસ્તકો ખરીદવાં માટે નીચેનું સરનામું ધ્યાનમાં રાખજો.

પદમલતા નોવેલ.....	૧-૪-૦
પ્રભાત અને પ્રજ્વલા, મોટું નોવેલ.....	૧-૪-૦
પંદર લાખપર પાણી.....	૧-૦-૦
પૃથુરાજ ચહાણ નોવેલ.....	૧-૪-૦
પિશાચ મંદીર (સચીત્ર).....	૨-૦-૦
ખાપ કે શાપ.....	૧-૪-૦
મિલન મંદીર (સંસારી નવલ કથા).....	૧-૪-૦
મિરાંબાઈ નોવેલ.....	૦-૧૨-૦
મંડળગઢની મોહિની.....	૦-૮-૦
નિ સુંદરી (સચીત્ર).....	૧-૮-૦
રત્નગઢથી રંભા.....	૧-૮-૦
લક્ષ્મી લક્ષ્મીતા (સચીત્ર નોવેલ, ભા. ૧-૨-૩, દરેકના.....	૦-૧૨-૦
લક્ષ્મીતા નાટક મોટું.....	૦-૮-૦
વિશ્વજીત ઉફે વિશ્વાસનાત નોવેલ.....	૦-૮-૦
વનવાસિની નોવેલ.....	૧-૪-૦
સશી બાળા યાને ભયંકર મઠ.....	૦-૪-૦
સરોજ સુંદરી યાને સુવરેલો જમાનો.....	૧-૮-૦
સચુણ સપીતા નવલ નોવેલ.....	૦-૮-૦
સનમિત્ર કે શયનાન.....	૧-૪-૦
સુરતીલાલ (૧૬ વીત્રો સહિત નવલ, નોવેલ).....	૧-૦-૦
હાજી બાવાના સાહસ કર્મો.....	૧-૪-૦
હિંદુ ખેરીજર યાને સદ્ગુણી સુમન.....	૦-૧૨-૦

આ સીવાય બીજાં વાર્તા, નોવેલ, નાટક, જાદુ, હુન્નર, કથા, કાવ્ય વિગેરે જોઈતાં પુસ્તકો માટે હમારે ત્યાં પહેલાં પુછો બીજો કરતાં હમારે ત્યાંથી તમેને ખાત્રિ પુર્વક, સાફ છપાઈ અને સુંદર છુકો મળશે, અને તે સાથે કાંઈ કાંઈ ભેટો પણ રાખેતા મુજબ મળી જશે.

દરેક છુકોની કીંમત ઉપરાંત વી. પી. પો. જુદું—

હિંદુસ્તાનની જહારના ગ્રહકોએ અમાઉથી પૈસા મોકલવાં જહારગામનાં ઓડરોપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવે છે ઓડર આપવાનું ઠેકાણું:—

શા. ચુનીલાલ-એમ, બુકશેલર.

૩૦ લીમડાચોક-સુરત.

છપાય છે ! છપાય છે !! છપાય છે !!!

તાકીદે નામ નોંધાવો.

ધી. હુન્નર રત્ન સાર

અથવા

હુન્નર સંગ્રહ.

થોડાંજ વખતમાં છપાઇ ખહાર પડશે ! જેઓને ગ્રાહક થવાની ઇચ્છા હોય, તેઓએ તાકીદે નામ નોંધાવવા. કીંમત અગાઉથી, નામ નોંધાવનારને રૂ. ૧) પાછળથી વધુ. પોસ્ટેજ ખર્ચના અઢી આના, નામ નોંધાવતી વખતે અઢી આનાનાં પોસ્ટેજ સ્ટેપ ખીડવા, એ શિવાય નામો રજીસ્ટર થશે નહિ. બુક તૈયાર થયેથી માત્ર રૂ. ૧-૦-૦ નું વી. પી. રવાના કરવામાં આવશે.

આ પુસ્તક માં

આપાર, ઉદ્યોગ, અને થોડાં રોકાણમાં બહોળો લાભ મળે એવાં વિષયને લગતાં સહેલાં અને સારાં થોડા ખર્ચમાં તૈયાર થાય તેવાં ઘણી જાતોનાં હુન્નરનો શમાવેશ કરવામાં આવશે, આ બુક ગરિબોને ધનવાન કરનાર, નિરઉદ્યમીને ઉદ્યમ, શીખવનાર, અને થોડે રોકાણે બહોળો નફો કરાવનાર થશે. આજ સુધી આવી ખહાર પડેલી બુકોમાં આ બુક સર્વથી સર્વોત્તમ બનશે. હમો હમારાં દરેક ગ્રાહક બંધુને ભલામણ કરીએ છીએ. કે આ વિ કવચિત મળતી તક શુભાવવી નહિજ ! ગ્રાહક પુરતીજ નકલો તૈયાર થશે. માટે તાકીદે નામ નોંધાવો. જોલો તે પહેલો !

પાછળથી કીમત રૂ. ૧-૮-૦ શીલકે હશે તે.

નામ નોંધાવવાનું ઠેકાણું:—

શા. સુનિલાલ-એમ. બુકસેલર.

લીમલાચોક-મુરત.

જ્યોતિષશાસ્ત્ર.

એ, ખરું જ છે. એમ હવે સર્વ કાષ્ટ માનવા લાગ્યાં છે. જ્યોતિષ એ એક એવું શાસ્ત્ર છે; કે એ વિદ્યાને દર્પણ એ શબ્દની ઉપમાં આપવામાં આવે તો તેમાં કશી એ અતિશયોક્તિ કેહેવાશે જ નહિ.

કારણ કે દર્પણ મુળસ્વરૂપને મુળરૂપમાં જોતાં વારજ બતાવે છે, તેવીજ રીતે જ્યોતિષશાસ્ત્ર પણ માણસ જાતનાં ભાવનાં દર્પણ રૂપે છે. જો એક બાબત બને સર્વ માનનિય દર્શણીક પુરાવો છે, સિદ્ધિ છે.

જો તમારે લાગ્યું નો ભરમ જણવો હોય, મહદાપથી ઉપજતો પીડા તથા તેનું નીવારણ જણવું હોય, લાભહાની, યશ! અપશય વીગેરે બાબતો જણવી હોય, જો તમારે માન-શીક, શારિરીક? બ્યહવારીક! અને આર્થિક, સ્થિતિ જણવી હોય, જો તમારે ભવીષ્ય કાળ અને વર્તમાન સમયનું જ્ઞાન જણવું હોય, તો એકવાર હમેને અવશ્ય મળો અથવા લખો.

હમો હમારા લાખા વખતનાં અનુભવથી, અનુભવી એને ખાત્રીકરાવી આપી છે, અને જ્યોતિષને ખાત્રી થઇ છે, તેઓનાં મોટે આશ્ચર્યતાના છિદાગર નીકળ્યા વગર રહ્યાંજ નથી, જેની ખાત્રી માટે તેનાં હજારો-બેક લખો જીવતાં જાગતાં સરટીફીકેટ વિધિમાન છે.

હમો જ્યોતિષ શાસ્ત્ર ને આધારે જન્મકુંળ. વર્ષકુંળ. પ્રશ્નકુંળ. વીગેરે બાબતો સંતોષકારક રીતે કરી આપીએ છીએ. તેમજ ગણીત શાસ્ત્ર અને ફાલ, (પાસા.) નંખાવી મનનો ધારેલો પ્રશ્ન કહિ આપીએ છે.

તો આથી હમો સર્વને બલામણ કરીએ છીએ. કે આ બાબતનો લાભ લેવા કાષ્ટ એ ચુકવું નહિ.

જ્યોતિષ! થી, રોજગાર ધંધામાં લાભ મળે છે. ધાતુ કામ સિદ્ધ થાય છે. લાભ હાનીનું જ્ઞાન મળે છે, વીગેરે દરેક જાતનાં, લાભો મળે છે! એકવાર જ્યોતિષશાસ્ત્રનો અનુભવલેવો, અને ખાત્રી કરો.

વધુવિગત તથા કામકાજ નાં દર. માટેનું પ્રાધર્ષિષ્ટ મંગાવો. પહારગામ વાળાઓને પોષ્ટ દ્વારા, આ બાબતનો પુરનો લાભ મળે છે. મળો-યા-લખો.

જ્યોતિષી-રેવાશંકર ભવાનીશંકર

જ્યોતિષ-કાર્યાલય-જયપરીયાશેરી-મુરત.

॥ ॐ नमः श्री रामचन्द्राय ॥

આર્ય મહોપધાસય મું આંજલે.

કોંકણ પ્રાંતમાં ઉત્પન્ન થતી તાજી શુદ્ધ કિમતી વનસ્પતીની
જગપ્રસિદ્ધ રામખાણુ દવાઓ !

મદન વિલાસામૃત સંજીવન—વિષવર્ધક રક્ત શોષક
અલંત કામેતેજક મન ઉત્સાહમાં રાખનાર, શરીરની કાંતી વધરનાર
અપુર્વ ધાતુપુષ્ટીની દવા, જેમાં સુવર્ણ માક્ષીક, મૌનિક ભસ્મ, કર્તુરી,
પ્રવાહ, વીગેરે કીમતી વસ્તુથી તૈયાર કરવામાં આવેલી ગુટીકા, આ
ગોળા ક્ષયરોગ, પાંકુરોગ, જીર્ણીજ્વર મસ્તક, શુળ મેદો વિકાર સુવા
રોગ, સંતતિનો અભાવ કરાવનાર ગર્ભાશયના વીકરો, સંધીવા, વી.
વાતરોગો મુત્રાઅવરોધ, કમ્મરનો દુઃખાવો. વી. નવા અગર જીના
દરેક જાતના રોગ આ ગોળી, વીજળીક અશ્વરથી દુર કરે છે, તેમજ
મનને સંપુર્ણ આનંદમાં રાખી બુદ્ધીને ખીલાવે છે, અને અંગમાં
સંપુર્ણ બળ આપે છે. તે સાથે શરીરમાં રસ, રક્ત, મજ્જા, શુક્ર
વીગેરે સાત ધાતુને વધારી માણસ માત્રને સર્વ પ્રકારનાં સંસાર
સુખનો ઉત્તમ લાભ આપે છે. તેમજ શરીરનાં દરેક દરદોને નાબુદ કરી,
શરીર બળવાન અને આયુષ્યમાન બનાવે છે. આ ગોળી દરેક
પ્રકૃતિવાળાઓને એક સરખી રીતે માફક આવે છે ! અને એનો લાંબા
રહવાશીઓમાં લાખો લોકોએ વાપરી છે. અને વાપરે છે, આ ગોળી
શ. ૧) થી ઓછી કીમતની મળી શકશે નહિં પણ એક સાથે શ. ૩.
૬) અથવા તેથી વધુ કીમતની ખરીદનારને ટપાલ ખર્ચ માફ, અને
તેને અંદરની ખરીદનારને ટપાલ ખર્ચ અલગ-ભાવ કરે ગોળી શ. ૧)
૭૦ ગોળી રૂ. ૨) ૧૬૦ ગોળી રૂ. ૪) ૨૬૦ ગોળી રૂ. ૬) અને
૫૨૦ ગોળી રૂ. ૧૦)

વૃષણુ વૃદ્ધી—(અંતરગળ) આ રોગ મોટે ભાગે નળાશ્રીત
વાયુ કૃપવાથી થાય છે. કાષ્ટપ્રહાર, મુષ્ટીપ્રહાર, અવ્યવસ્થીતપતન
વીગેરે કારણોને લીધે વૃષણની ગોળીઓ એક અથવા બન્ને મોટી
થાય છે. અને તે સુંજી આવે છે. અને તે દુઃખાવો વી. થાય છે.
એ રોગ હુમારી ગોળી તથા મલમ માત્ર ૧૦-૧૨ દીવશ વાપર્યાથી
મટી જાય છે, તે ગમે તેવાં જીના દરદને પણ ખાત્રીપુર્વક નાબુદ
કરે છે અને તે ચાલીશ દીવશની અંદર તદ્દન મટાડી દે છે, મલમ
ડબ્બી ૧નાં રૂ. ૦-૮-૦ ગોળીની ડબ્બી રૂ. ૧-૮-૦ બન્ને મળી
રૂ. ૨) આ બન્ને ઔષધોનો તાકીદે ઉપયોગ કરો !

ચંડાગાર નેત્રાંજન—આ નેત્રાંજનથી આંખનાં દરેક રોગ
નાબુદ થાય છે. આંખને પુર્ણ તેજસ્વી કરે છે. તેમજ નેત્રમાં ચંડક
આપે છે. કી. બાટલી રૂ. ૧-૮-૦

કર્ણુસ્નાન નાશક અપ્રતિમ તૈલ—કાનના દરેક પ્રકારના વર્ણુ
સંબંધી રોગનો તાત્કાળીક નાશ કરનાર કી. બા. રૂ. ૧-૦-૦

પરમા ઉપર ઉત્તમ મિશ્રણ—આ મિશ્રણ વાપરવાથી ગમે તેટલાં વખતથી કાષ્ઠપણ જાતનો નવો તેમજ જુનો પરમા નાશ થાય છે. તેમજ પ્રમેહથી થતાં બીજાં દરદો પણ નાબુદ થાય છે, પ્રમેહના દરદ માટે આ રામખાણ ધલાજ ધલાજ છે. કી. બા. રૂ. ૧-૦-૦

દાંતરક્ષક ચુર્ણ—આ ચુર્ણથી હાલતાં દાંત મજબુત થાય છે. દાંતના સર્વત્રકારના રોગનો જડમુળથી નાશ થાય છે. કી. ૩૫ થી ૧ના ૬, આના

મેદો વાયુ—આ રોગથી, શરીર એકદમ મોટું થાય છે. પેટ હાથ જાગ ધલ્યાદી અવયવોમાં (મેદ) ભરાવવાથી શરીર સ્થુળ (મકુ) થાય છે. આ રોગ ઉત્પન્ન થવા પછી સ્વાસ, અશક્તી, મંદાગ્નિ નષ્ટ વિર્યતા વી. રોગો, થાય છે. આ રોગ હમારી દવાથી દોઢ માસમાં ગમે તેવાં જુનો હોય તો એ નાબુદ થાય છે, પરંતુ તે જો વધુ જોરદાર હોય તો તેને ત્રણ માસ લાગે છે. અને તેટલાં વખત પછી શારીરીક સ્થિતિ ધણીજ સુધરી છે. કી. ૪૫ ગોળીની ૩૫ થી, રૂ. ૨) વ. રૂ. ૨૦ તો. તેલ બાટલી ૧ એકનો રૂ. ૧) એકંદર રૂ. ૩-૦-૦

સુવર્ણ ધાત્રી તૈલ—આ તેલ ચારોલી, ખદામ, કંકાલ એ. લાયચી. વીગેરે કીમતી વનસ્પતિના સત્વોમાંથી તૈયાર કરેલું છે અને તે શરીરે યોગવાના ઉપયોગમાં આવે છે. અને એનાં ઉપયોગથી, અસ્પમાર, ઉન્માદ, વા. ચક્રી. વી રોગો જલદીથી નાબુદ થાય છે. તેમજ આ તેલ માથામાં નાંખવાથી વાળ કાળા ભરાઉ ચક્રચક્રીત અને સુંવાળા થાય છે. તેમજ આ તૈલ શરીરે યોગી સ્નાન કરવાથી શરીરની દુર્ગંધ દુર થઈ શરીર સુવાસિત રહે છે તેમજ દરાજ ખસ ખુજલી વી. ચામડીનાં દરદો, નાશ પામે છે. તેમ તેવાં દરદો ફરી થતાં પંચ નથી, તેમજ માથામાં નાંખવાથી આંખનું નેજ વધે છે શાન્ત નિદ્રા પણ આવે છે અને આંખ ત્રિકાર વગરની સ્વચ્છ રહે છે કી. બાટલી ૧નો રૂ. ૧-૪-૦

આ સિવાય સુરંગી, માલતી, રાજવિલાસ, લક્ષ્મી વિલાસ, પુષ્પરાજ, બાદશાહી ઉંચા અતરો જેવા કે, ગુલાબ, હીને, કેવડો, ચમેલી. વી. સુગંધા અતરો અને માથામાં નાંખવાનાં દરેક જાતનાં સુવાસીક તૈલો હમારે ત્યાં બ્યાજખી ભાવે મળશે.

સુચના—ઉપર જણાવેલાં ઔષધો અને સુગંધો મલ સંપુર્ણ ખાત્રીથી આજ પચ્ચોથ વર્ષ થયા હોંદુસ્તાનથી તે આસામ સુધી લાખો લોકોએ વાપર્યો છે અને વાપરે છે, અને તેથી તેનો હંમેશાં વધુ અને વધુ ખપ ઉઠાવ ચાલુજ છે. અનુભવ થયેથી પુર્ણ ખાત્રી થશે એક વાર વાપરી ખાત્રી કરો માત્ર રોકડેથી અગર વી. પી. થી મોકલવામાં આવશે. પ્યાકીંગ. ટપાત ખર્ચ વી. પી. ચાજ કી. ઉપરાંત, સામટો લેનારને ભંપુર કમીશન આપવામાં આવશે.

લખો—

કૃષ્ણ શાસ્ત્રી બિવલકર વૈદ્ય.

મુ. પો. આંજલે તા, દાપોલી જી. રત્નાગીરી.

ધનામ! ધનામ!! ધનામ!!!

સંસાર, શુ ખનું ખડં સાધન, તેમજ શક્તિનો ખજાનો,

વિચ્છે રક્ષક ગોળીઓ

વિચ્છે રક્ષક ગોળીઓ—પાચનક્રિયા સમંધી. તમામ રોગને દૂર કરી કબજાતને મટાડે છે, ખગડેલાં લોહિતે શુદ્ધ બનાવી તેમાં વધારો કરે છે, પેશાબમાં થતાં વિચ્છે આવને અટકાવી વિચ્છેને બટ બનાવી તેનું રક્ષણ કરે છે. મંદ પડી ગયેલ માદાસ્ત શક્તિને સ્તેજ કરી મગજને તર બનાવે છે. વીચ્છે રક્ષક ગોળીઓ—અશક્તિને લગતા. એકંદર તમામ રોગોને જડમુળથી નાબુદ કરી શરીરને રૂઝ પુરૂ બળવાન બનાવે છે. તેમજ સ્ત્રીઓના રજો દરજન સમંધી તમામ રોગોને દૂર કરી સંતાન પ્રાપ્ત કરે છે, ગોળી ડરનો રૂ. ૧) એક રૂપિયા.

ધનામ, એક પેટ કાડપર તમારું શીરનામું લખી નીચેને શીરનામે મોકલી આપશો તો, વિચ્છે રક્ષક ગોળીઓનો નમુનો ત્યાં વાંચવા લાયક એક અતિ ઉત્તમ પુસ્તક ધનામ આપવામાં આવશે, લખો—

ગુંશાઈ પ્રભાતગિર ગણેશગિર ઠે. ખારાધાર કરાંચી (સીંધ)

“શ્રી લક્ષ્મિનારાયણ ઔષધાલય”

આ ઔષધાલયમાં! આજકાલ વધી પડેલા ફારમસી એના રીફામાં, બનતાં ઔષધો કરતાં અતિ ઉત્તમ પ્રકારથી સર્વ ઔષધો તૈયાર કરવામાં આવે છે. અને તે ખાશ આયુર્વેદ શાસ્ત્ર, અનુશારજ તૈયાર થયેલાં હોય છે. અને તે ખાશ નિખાતી માટે હમારો પુરતો અનુભવ. ત્યાં હમારો ઔષધો, વાપરનારો વેલ મહાશયો જાણે છે માટે જો તમારે કોઈપણ જાતની શાસ્ત્રેકત દવાની જરૂર હોય, તો નિચેના શરનામે પત્ર લખી પ્રાપ્ત સ્વીટ મંગાવી લ્યો! અગર પુછો.

હમારે લાં દરેકજાતની, લસ્મો, રસાયણો, ચુર્ણો, ગુટીકાઓ, અવલેહ, શુદ્ધશિલાજીત ચોખ્ખી કસ્તુરી, વીંગેરે છુટક ત્યાં જથ્થાબંધ મળશે. તેમજ ઓડર મુજબ ખાસ તૈયાર કરી આપવામાં આવશે—

લખો,—

શ્રી લક્ષ્મિનારાયણ ઔષધાલય.

અંખાજરોડ-હવાડીયા ચક્કા—સુરત.

નવી ખહાર
પડેલી ખૂકો.

ગામલે મહેફીલ
ઉર્ પસ્તાને કવાલી.

પસ્તાને

* ગોહર *

ઉર્
મજમુઆ-યે
ગાયન.

મુજરાતિ હર્ અને
ઉર્ જમાનમાં, પ્ર
ખ્યાત નાટકોમાંથી
ચુની કાટેલા દીવ
પસંદ ઉમદા ઉમદા
૪૦૦ ગાયનનાં મે-
ટાં જથ્થા સાથે:-
કીંમત ૦ ૮-૦

રૂપાલ ખર્ચ
અલગ

મુજરાતિ હર્ અને ઉર્ જમાનમાં ૩૨૦
ગજલ કવાલીનો ભંડાર જેમાં પ્રખ્યાત શા-
યરો, અકબર, દીલ્લાવર, મુરનર, હાન, અમીર,
સરવર, ચાનવર, દહેવર, હાલીલી, મહેલી,
નાદીર, મીરજાં, સલીમ, મહુર, નર્ગીસ, હુસેની,
ગરીબ, હાદેહ, વીગેરે વિગેરે નવી શાયરોની
દીલચસ્પ ગજલોનો મેટો સંગ વેચા કરવામાં આવ્યો છે. સોલ છાંદ,
રંગીન ફેન્સી પુકું છતાં—

કીં. રૂા. ૦-૮-૦ રૂપાલ ખર્ચ અલગ.

દાગે હસરત-જાનિસાર. (શીરી-ફરહાદ)

જે મુન્શી હકીમ નિજામસાદખાની મુરબ્બર હાલમખ,
લખાયલો, આખો નાટક જેમાં પ્યારની ફોહ બનાવી આપનાર
શીરી-ફરહાદ નામો આખી આલમમાં જાહેર થઈ ચુકેલ છે

કીંમત ફક્ત ૭ આના.

મળવાનું ઠેકાણું-શાંચુનીલાલ એમ. ખુકસેલર.
લીમડા થોક-મુરત.

